BESTSELLERURILE ULTIMULUI DECENIU

Justin Scott

AUTORUL CELEBRULUI ROMAN
TRIUNGHIUL NORMANDIEI

MÎNDRIA REGILOR

*

JUSTIN SCOTT

MÂNDRIA REGILOR

Volumul I

Traducere: Anca Irina Ionescu

Editura ORIZONTURI Bucureşti – 1995

CARTEA ÎNTÂI

COPIII VICTORIEI

1

Draperii groase din catifea mov căptuşite cu pânză de in înăbuşeau freamătul străzii pariziene care se întindea sub ferestrele dormitorului franţuzoaicei. Se auzeau venind de departe zgomote înfundate de motoare uzate de camioane, huruitul căruţelor trase de cai, ba chiar şi cadenţa unui marş nocturn al infanteriei. De la peste şaizeci de mile est de Paris răzbătea bubuitul puternic al artileriei germane care bombarda tranşeele francezilor.

Kenneth Ash stătea întins pe pat, rezemat de perne, şi privea chipul femeii care adormise cu capul rezemat pe pieptul lui. Asculta cu atenţie zgomotul asaltului îndepărtat. La celălalt capăt al budoarului somptuos, printre oglinzile frumos ornamentate, un geam slăbit zornăia în rama ferestrei. Tunurile bubuiseră toată noaptea, ca bătăile inimii unui străin care i-ar fi urmat aici, ca să-i spioneze în timp ce făceau dragoste.

Ash inspectase liniile de luptă din ambele direcţii. Cunoştea tunurile. În fâşia de pământ reprezentând Ţara Nimănui dintre cele două linii de tranşee, vântul îngheţat de decembrie întărise noroiul gros. Germanii intenţionau să atace cu infanteria în zori. Era începutul celei de-a treia ierni a primului război mondial. Anul Nou 1917 avea să marcheze victoria armatelor împăratului Wilhelm asupra forţelor unite ale englezilor, francezilor şi ruşilor, în cazul în care Statele Unite

nu vor interveni pentru a înfrânge Germania, punând astfel capăt măcelului.

Lumânările pe care le adusese de jos, din sufragerie, încă mai ardeau în sfeşnicele din jurul patului. În lumina aurie, pielea ei arăta moale şi mătăsoasă ca plapuma care alunecase de pe trupurile lor şi zăcea acum jumătate în pat, jumătate pe covor. Era o femeie în toată firea, nu o fetişcană, şi în jurul gurii începuseră deja să i deseneze riduri fine. Coafura ei complicată se desfăcuse, evocând actul nu de mult consumat între ei doi. Ash îi sărută părul, savurându-i mireasma.

Trebuia să plece, să se prezinte la ambasada americană. Îl chema datoria, n-avea încotro. Un mesaj adresat Berlinului, prea important pentru a putea fi transmis telegrafic sau printr-o scrisoare, totuşi nu chiar atât de urgent încât să necesite deplasarea ambasadorului însuşi. S-a apelat, în schimb, la locotenentul-comandor Kenneth Ash, ataşat special al ambasadei americane din Londra, curier diplomatic discret, observator neutru al felului în care Aliaţii şi Puterile Centrale conduceau desfăşurarea războiului şi, după cum sugerau anumite persoane, un mesager de încredere... Dar situaţia nu va dura mai mult de o lună. După care, în sfârşit, va primi un post pe o navă de război.

Femeia tremură. În încăpere se făcuse răcoare, pentru că focul de cărbuni pe care îl făcuseră servitoarele ei în timp ce ei doi supau, abia mai licărea printre grămezile de cenuşă. Ash trase plapuma peste trupurile lor şi îi lăsă descoperită numai faţa. Femeia îl strânse mai tare în braţe. Ash îi prinse un sân în căuşul palmei şi ea zâmbi, pe jumătate adormită.

Privirea lui Ash se mută, scrutând interiorul încăperii. Era o îmbinare voluptuoasă de mătase şi catifea, sculpturi în lemn aurite, marmură şi cristal şi o mulţime de oglinzi strălucitoare, cu rame

ornamentale. Femeia se aşezase deasupra lui şi oglinzile le reflectaseră imaginea într-o multitudine de variante subtile. Era contesă, o femeie arogantă şi foarte sigură pe sine. Ash se pricepea la bijuterii şi ştia că inelul cu rubin de culoarea sângelui pe care îl purta pe mâna dreaptă valora suficient pentru a finanţa un torpilor sau pentru a cumpăra o casă în Piaţa Washington. Ca majoritatea persoanelor din înalta aristocraţie bogată pe care le cunoscuse, era o sportivă pasionată şi anglofilă în gusturi. De obicei nu-i prea agrea pe americani, dar pentru Ash făcuse o excepţie mare şi, după cum se constatase ulterior, cu adânci implicaţii.

În acea seară, la recepţia de la ambasadă, contesa îşi amintise că el participase cu un iaht american la Cupa Brenton Reef – traversarea Canalului Mânecii – cu un an înainte de război şi îl invitase să meargă împreună la petrecere. Viaţa de noapte era interzisă în mod oficial la Paris, dar existau locuri în Montmartre unde se putea dansa în spatele uşilor închise, uşi care se deschideau la pronunţarea unei parole, cu un anumit bacşiş sau cu ajutorul unui nume ca al ei. Înăuntru se dansa un dans nou, un fel de variantă lascivă a foxtrotului, numită „pasul târşâit al infirmierei”.

Dacă nu ar fi petrecut atât de mult timp în Europa, Ash ar fi fost probabil surprins de atitudinea aceasta de-a dreptul cinică faţă de milioanele de victime de război. Prin contrast, englezii îşi băteau mai puţin capul cu aparenţele, permiţând să se danseze oriunde şi oricui, nu însă şi ofiţerilor în uniformă. Dansul lor cel mai nou se numea „Hoinarul” şi era un duet precis cu elemente preluate din diverse alte dansuri americane. Atitudinea dansatorilor trebuia să dea impresia de nonşalanţă. Când i-l arătase contesei, aceasta nu fusese prea tare impresionată. Tocmai se întorsese de la Petrograd şi ruşii – îi spusese ea – păreau făcuţi pentru tango.

Soţul ei era general şi se afla în momentul de faţă încartiruit la Reims, oraşul şampaniei, la câteva mile în interiorul liniei tranşeelor şi, judecând după zgomotul din noaptea aceasta, destul de aproape de barajul artileriei germane. Casa aceasta îi aparţinea exclusiv contesei, la fel ca şi servitorii, ceea ce prezenta un mare avantaj, pentru că ofiţerii armatei franceze proveniţi din rândurile nobilimii de la ţară erau duelişti notorii şi nici Departamentul de Stat al Statelor Unite, nici Marina Militară nu-i apreciau în mod deosebit pe curierii diplomatici care puneau coarne generalilor francezi, indiferent cât de incompetenţi ar fi fost aceştia.

— Zâmbeşti, spuse ea pe neaşteptate. La ce te gândeşti?

— Mă întrebam cum este să fie cineva căsătorit cu tine. Vorbea cu un vag accent sudist pe care şi-l estompase, îl modificase şi aproape îl eliminase în cei cincisprezece ani de preumblări prin Europa, şi mai ales prin Anglia. Femeia rămase puţin descumpănită, până când Ash îi zâmbi. Atunci izbucni în râs.

— N-aş recomanda nimănui aşa ceva. Cu atât mai puţin unui ofiţer de marină.

— Merg arareori pe mare.

— Ai fi mereu în preajma mea.

Fu rândul lui Ash să râdă, puţin ofensat că i se amintea diferenţa dintre ei.

— Punct ochit, punct lovit, contesă. Dar, apropo de asta, ori de câte ori am fost pe mare, m-am descurcat binişor...

E adevărat, trecuseră mulţi ani. Vara trecută primise temporar comanda unui vas în Filipine. Acum se părea că norocul începe să-i surâdă din nou şi Marina Militară se hotărâse, în sfârşit, să reia construcţia de nave. Primise ordinul să se îmbarce, începând de luna viitoare, ca ofiţer executiv pe un nou crucişător şi nu mai putea de nerăbdare, pentru că îşi petrecuse cei mai mulţi din

cei paisprezece, de când era în serviciul marinei, ca aghiotant al ofiţerilor şi diplomaţilor din conducere – comisionar, i-ar fi spus orice ofiţer din liniile de luptă. Distins şi strălucitor aghiotant al amiralului Thayer Mahon, al preşedintelui Teddy Roosevelt, al lui Taft, de curând al nepotului său, Teddy, al subsecretarului Marinei Militare, Franklin; continua să fie la fel de strălucitor, la fel de manierat, dar nu tot atât de tânăr. Vârsta de patruzeci de ani îi apărea la orizont ca o debarcare, sau, poate mai exact, ca o eroare de navigaţie.

— Te-am întristat, zâmbi contesa.

Ash o sărută. Avea obiceiul să se îndrăgostească, cel puţin pe moment, de femeile cu care făcea dragoste, şi în clipa de faţă ştia că e gata să petreacă cu contesa mai mult timp decât s-ar fi cuvenit. Bubuitul tunurilor părea mai îndepărtat. Poate că îşi schimbaseră direcţia.

— Ce este asta? întrebă contesa, atingând cu mâna o cicatrice rotundă care părea o picătură de ploaie căzută pe umărul lui.

— Un glonte.

— Din dragoste sau din război? întrebă ea zâmbind şi mângâind-o uşor cu degetul.

— Un anarhist, spuse Ash. Femeia ridică o sprinceană şi el continuă: Ochise pe altcineva.

Femeia îi apăsă mâna pe piept, apoi îşi ridică degetele către faţa lui. Rubinul sângeriu strălucea ca un ochi roşu pe întuneric. Îl mângâie pe obraz, apoi ţinu inelul mai sus, în aşa fel încât raza de lumină roşiatică să se reflecte în ochii lui. După aceea coborî de-a lungul nasului şi al gurii. Depuse o sărutare pe gură, acolo unde o atinsese raza cea roşie, o făcu să se mişte mai jos şi o urmă cu buzele. Plapuma alunecă din nou în timp ce femeia îşi arcuia trupul ca să poată urmări raza de lumină ce cobora tot mai mult.

Se pricepea să-l tachineze. Ridică brusc capul, îi străpunse ochii cu raza roşie şi îl sărută pe gură.

— Da, te-ai descurcat destul de bine. Chiar foarte bine. Îndreptă inelul spre flacăra luminării şi îl privi fix, apoi îl apropie de gură şi îl sărută.

— Ce piatră splendidă, spuse el. Ai primit-o de curând? Contesa îi aruncă o privire ironică.

— De unde ştii?

— Porţi bijuterii foarte frumoase. Colierul tău este superb. Acesta rămăsese pe plapumă, o adevărată cascadă de briliante strălucitoare, amestecat printre eghileţii aurii ai lui Ash. Contesa nu era prima femeie care alesese eghileţii aurii, ca un accesoriu elegant pentru jocul dragostei şi, după cum presupunea el, nici nu va fi. Ultima, atâta timp cât îi va mai fi dat să-i poarte.

— Dar tu nesocoteşti toate celelalte bijuterii, cu excepţia acestui inel.

— L-am scos ilegal din Petrograd, din Rusia. Este al verişoarei mele.

Intrigat, Ash o întrebă de ce.

— Soţul ei este nobil rus şi membru al Dumei. Acolo o să izbucnească în curând o revoluţie. Trimit afară din ţară tot ce pot, înainte ca ţarul să fie răsturnat de la putere. Rămâne al meu până când ea va părăsi Rusia.

— Dar dacă este înlăturat ţarul, frontul de est se prăbuşeşte.

— Şi cui îi pasă de treaba asta?

— *Cui îi pasă?*

Ash se ridică în capul oaselor.

— O să-ți pese chiar şi ţie, dacă împăratul va câştiga războiul. Germanii vor stăpâni toată Europa, *inclusiv* Parisul.

Contesa îi aruncă o privire rece.

— Mai bine împăratul Wilhelm, decât socialiştii.

Expresia feţei îl trădă pe Ash. Contesa râse, se trânti pe spate în cearşafuri şi întinse braţele către el.

— Iartă-mă, *chéri,* am uitat că eşti american. Nu poţi să înţelegi.

— Înţeleg cât se poate de bine că soldaţii francezi şi englezi luptă pentru a pune capăt, prin război, unui militarism autocrat. Li s-a spus că este un război pentru libertate...

— Eu sunt cât se poate de liberă, domnule locotenent-comandor. Aş prefera un rege francez, dar chiar şi un împărat german este mai bun decât republica ţărănească pe care ne-ar aduce-o această libertate.

Îşi întinse mâna delicată şi îndreptă din nou raza roşie a rubinului spre ochii lui Ash.

— Dar în clipa de faţă te-aş prefera pe tine. Încă o dată.

Ash o privea cu gura căscată, sincer uimit de ceea ce constituia aproape o trădare.

— *Chéri,* spuse ea, întinzându-se pe spate şi bătând cu palma în cearşaf, aici nu ne aflăm în Camera Deputaţilor. Patul meu nu este locul potrivit pentru dezbateri politice.

— Şi verişoara ta din Rusia preferă tot un împărat german?

— La curtea Rusiei există deja o cabală germană. Toată lumea ştie lucrul acesta. Ţarina este nemţoaică, nu-i aşa? Şi ea, şi ţarul sunt verii împăratului...

— Şi regele George al Angliei este văr cu ei.

— Crezi că regelui George îi pasă cine va câştiga războiul?

De fapt, Ash îl cunoştea personal pe George al V-lea, dar prima regulă în cazul prieteniilor cu membrii familiei regale era totala discreţie. Despre aşa ceva nu se flecăreşte, aşa că se mulţumi să spună doar:

— Bineînţeles că îi pasă. Este în primul rând patriot britanic şi abia în al doilea rând rege.

— În acest caz e un prost. Regalitatea şi nobilimea sunt internaţionale..., iar acum stai liniştit sau dă-te jos din patul meu.

Rostise cuvintele zâmbind, dar Ash nu se îndoia câtuşi de puţin că vorbeşte serios. Nu se detestă

prea tare pentru faptul că rămăsese pe loc, dar nici nu se simţi mândru de propria persoană. Ar fi putut să plece, făcându-şi din aceasta un punct de onoare, dar asta cu ani în urmă, când era mult mai tânăr, îşi spuse el. Însă la treizeci şi şase de ani, ai ochiul deja format pentru ocaziile de care trebuie să profiţi imediat, ca să nu le regreţi mai târziu. Şi la urma urmelor, era şi un grăunte de adevăr în ceea ce spusese ea – milioane de oameni mureau în numele lui Dumnezeu şi al celor trei veri regali, ţarul, regele şi împăratul care se adresau unii altora pe numele mic.

○

Bubuitul artileriei încetă brusc. Asta însemna că în tranşee se lumina de ziuă. Ash parcă vedea aievea evenimentele ce se petreceau la şaizeci de mile distanţă. Soldaţii se căţărau deja pe buza tranşeelor, pornind asaltul spre Ţara Nimănui, întâmpinaţi de focul mitralierelor care mai supravieţuiseră bombardamentului de noapte. Şi, din câte îi spuseseră lui Ash prietenii săi britanici, întotdeauna mai supravieţuia câte una. În jurul patului, lumânările începură să pâlpâie.

— Trebuie să plec.

Femeia dădu din cap somnoroasă, închise ochii şi îi făcu semn să plece, înainte de a adormi din nou.

○

La bucătărie, o servitoare aprindea focul în sobă. Rămase cu capul plecat în jos când Ash ieşi prin uşa din spate în frigul de afară. Găsi pe pipăite poarta în semiîntunericul zorilor, o întredeschise numai atât cât să-şi poată strecura trupul prin ea şi ajunse în aleea ce făcea legătura între grajduri şi stradă. Nu ardeau niciun fel de lumini din cauza camuflajului.

În timp ce trecea prin faţa casei contesei, cu privirile îndreptate spre camera în care dormea ea, un bărbat se desprinse din întunericul de pe partea

cealaltă a străzii şi se îndreptă spre el. Ash băgă mâna sub pulpana hainei...

— Domnule comandant...

Ash îl recunoscu pe căpitanul Wesley, ataşat naval superior la ambasada Statelor Unite din Marea Britanie, şi dădu drumul minerului sabiei. Cum naiba de îl găsise aici?

— Nu ştiam că sunteţi la Paris, domnule, spuse Ash în timp ce îl saluta, încercând să-l depărteze de casa contesei. Wesley tună cu vocea lui de ofiţer superior:

— Credeam că n-o să mai apari, Ash.

— Cum de-aţi reuşit să mă găsiţi, domnule?

— Cineva de la recepţie mi-a spus. Că te-a văzut pe când te urcai în maşina ei.

Scoase un plic gros din buzunarul interior al hainei.

— De la ambasadorul Page.

Ash ridică privirile spre el. Ce mesaj putea fi atât de important, încât trebuise să-i fie transmis chiar de un ofiţer superior? Expresia de pe chipul căpitanului Wesley părea să spună ca se întreabă şi el acelaşi lucru. Ash îi întinse o cutie de chibrituri aurită pe care i-o dăruise o femeie din Berlin şi rupse nerăbdător sigiliul. Wesley aprinse un chibrit. Ash proteja flacăra cu reverul hainei.

Ambasadorul Page îi ordona să-şi întrerupă călătoria spre Berlin şi să se întoarcă imediat în Anglia, pentru a participa la o partidă de vânătoare la Sandringham, ţinutul natal al regelui George al V-lea. Împreună cu ordinul de deplasare, în plic se mai aflau documente de călătorie care îi asigurau prioritatea, cu toate ştampilele şi parafele de rigoare, pentru a găsi un loc în trenurile aglomerate şi pe vapoarele suprasolicitate.

Evident, se punea ceva la cale, îşi spuse Ash, din ce în ce mai emoţionat. Vreo acţiune specială. Totul i se părea foarte ciudat... invitaţiile regale erau trimise întotdeauna cu câteva săptămâni înainte, pentru ca fiecare să aibă timp să-şi

contramandeze oricare alt angajament. Iar ambasadorul Page ar fi putut să-i telegrafieze ordinul şi să ceară ambasadei de la Paris să emită documentele de călătorie, dar avea probabil un motiv întemeiat de a păstra secretul. Faptul că suveranul englez îl considera prieten pe Ash nu era un secret... Şi apoi, în Norfolk, sezonul de vânătoare de fazani se apropia de sfârşit.

— Pot să-ţi fiu cu ceva de folos? îl întrebă căpitanul Wesley.

— Mulţumesc, domnule. Aţi putea, vă rog, să puneţi pe cineva să-mi strângă bagajele de la ambasadă şi să le trimită la Londra?

— Altceva? întrebă Wesley cu o voce insinuantă. Ash înţelese că Wesley nu era tocmai fericit că fusese trimis să transmită un mesaj unui ofiţer inferior în grad. Ambasadorul Page depăşise, într-adevăr, măsura.

— Vă pregătiţi să plecaţi la Berlin, domnule?

— Da, la naiba. Să duc la bun sfârşit treaba ta.

Îşi strânseră mâinile, iar Ash porni spre Gara de Nord, alcătuindu-şi în minte cel mai rapid traseu – cu trenul până la Calais via Amiens – pentru că linia spre Boulogne era plină de trenuri sanitare, datorită unei recente ofensive sângeroase a britanicilor împotriva liniei ferate spre Bapaume, vitală pentru germani, apoi cu feribotul peste Canalul Mânecii până la Dover şi eventual un expres până la Londra. Nouă ore dacă avea noroc, o zi întreagă dacă nu avea.

○

În pofida medaliei sale de onoare care îi atesta în mod oficial comportarea de om curajos, a reputaţiei de campion la scrimă în cadrul Academiei Navale şi a aceleia de boxer cu o redutabilă lovitură de stânga pe care o exersase în timpul cât servise ca aspirant de marină, căpitanul Wesley îl considera pe Ash un burlac lipsit de simţul răspunderii, care îşi cheltuia toată solda pe uniforme şi băutură. Era şi un om de viaţă,

oarecum duplicitar, cu simţ politic. În fond, gradul de locotenent-comandor însemna foarte mult pentru un bărbat de vârsta lui Ash, care servise mai tot timpul în cadrul corpului diplomatic din Europa, participând la curse de iahting, la partide de vânătoare şi jucând polo ca un sportiv milionar pe banii contribuabililor. Asta se întâmpla înainte de primul război mondial. Acum nu mai existau decât prea puţine distracţii de acest gen.

Poate era morocănos pentru că nu putea să sufere ideea de a se duce la Berlin iarna. De fapt, Ash îi plăcea. Un bărbat cu o înfăţişare destul de decentă, bine clădit, cu o privire albastră, caldă şi păr castaniu deschis, ondulat, care părea să placă foarte mult femeilor – dacă măcar jumătate din zvonurile care circulau ar fi fost adevărate. Dar faţa lui prelungă nu prea semăna cu aceea a unui fost marinar, chiar dacă îşi petrecuse ceva timp şi pe mare, iar zâmbetul îi înflorea cam prea repede pe buze pentru a stârni încrederea semenilor săi... Şi, în mod sigur, mustăcioara aceea europeană nu-l prindea deloc; oricum, nu prea mai semăna a american.

După ce străbătuse jumătate din stradă, Ash se întoarse brusc şi strigă:

— Trandafirii!

— Ce?

Ash veni înapoi în fugă şi strecură câţiva franci în palma căpitanului Wesley.

— Vreţi, vă rog, să-mi faceţi o favoare? Să-i trimiteţi câţiva trandafiri contesei? Albi, dacă se poate, domnule, vă rog.

2

La o oră după ivirea zorilor, un vânt rece dinspre Marea Nordului sufla printre copacii goi, în timp ce treizeci de hăitaşi ţipau, fluierau şi loveau cu bâtele în trunchiurile acestora. Maestrul de vânătoare al regelui mergea călare şi le dirija înaintarea cu ordine precise. Fazani, prepeliţe şi becaţe se retrăgeau neliniştite din faţa lor. În mijlocul pădurii se afla o pajişte cosită unde aşteptau patru trăgători, printre care şi Ash.

Ce căuta el oare aici? se întreba Ash cu arma aşezată în poziţie de tragere. Regele George se număra printre cei mai buni ţintaşi, dar existau cel puţin o duzină de vânători englezi care ar fi putut să-i servească drept parteneri de întrecere, dacă se punea problema unei simple competiţii sportive. Aşadar, invitaţia primită de Ash în ultimul moment, urmărea să-i asigure o acoperire menită să învăluie în secret motivul prezenţei lui aici, indiferent care ar fi fost acela. Scenariul era respectat întocmai – îi fuseseră repartizaţi aceiaşi încărcători cu care lucra întotdeauna şi care şedeau acum liniştiţi, pe vine, în spatele lui, cu a doua şi a treia armă gata pregătite şi cu un sac de gloanţe: Eddison, grădinar pe domeniile regale, şi Martin, mecanic la garajul regal, amândoi prea bătrâni pentru a fi mobilizaţi pe front.

Regele îl plasase pe Ash la cincizeci de iarzi în dreapta sa, pentru prima rundă de trageri din dimineaţa aceasta de iarnă. În dreapta lui Ash, la distanţă egală, Alex Farquhar, marele comis, descria nerăbdător cercuri mici, în timp ce zgomotul făcut de hăitaşi se apropia sau se depărta în funcţie de direcţia vântului. La alți cincizeci de iarzi distantă, dincolo de el, se afla un bărbat pe care Ash nu-l mai cunoscuse până atunci, Lord

Exeter, un munte de om, al cărui trup masiv, rezemat în bastonul de vânătoare şi înfăşurat într-un număr de pături suficiente pentru a îmbrăca un sat întreg, îi sugera lui Ash un tun în acţiune scoţând nori de fum, ori de câte ori Lordul Exeter expira în aerul rece şi umed.

Cu o seară în urmă, când Ash sosise de la Paris, regele era ocupat cu consilierii săi. Se bucurase fiindcă putuse în felul acesta să comande cina la el în cameră, îşi curăţase armele şi se culcase devreme ca să-şi alunge din trup oboseala pricinuită de călătoria istovitoare. Regele nu făcuse niciun fel de aluzie specială nici de dimineaţă, când li se servise un mic dejun frugal.

Dar la Londra, în maşina care îi ducea de la gara Charring Cross la trenul regal aflat în gara Paddington, ambasadorul Page îi explicase că, înainte de a primi acea invitaţie din partea regelui, secretarul personal al acestuia îl abordase la club şi îl chestionase în mod discret cu privire la îndatoririle de curier diplomatic pe care le îndeplinise Ash la diversele ambasade americane din Europa. Păruse deosebit de interesat de faptul că Ash asigura în continuare ruta spre Berlin.

Zgomotul hăitaşilor se apropiase. Ash zâmbi văzându-l pe Farquhar continuând să meargă în cerc şi să discute aprins cu încărcătorii lui. Regele nu greşise deloc atunci când îl plasase exact în acel loc. Comisul acţiona, fără să vrea, ca un paravan pentru Ash şi rege. Cu foiala lui neliniştită avea să alunge mai multe păsări spre ei. Un fazan singuratic îşi luă zborul şi ieşi din pădure, scoţând ţipete de avertizare şi bătând puternic din aripi. Zări armele, viră şi zbură jos şi repede, paralel cu linia de tragere de la stânga la dreapta. Regele îl doborî dintr-o lovitură.

O masă uriaşă de păsări ţâşni de la marginea pădurii, ridicându-se rapid într-un nor imens, compact şi zburând mai sus şi mai repede decât le văzuse vreodată Ash la Sandringham. Vâjâitul

sutelor de aripi acoperi zgomotul făcut de hăitaşi. Apoi începură să se facă auzite focurile de armă.

Ash trase şi nimeri, de câteva ori, apoi întinse mâna după cea de-a doua puşcă fără să-şi ia ochii de la păsări. Eddison îi luă arma Purdey descărcată şi puse în mâinile lui Ash o armă Holland and Holland încărcată. Ash trase de două ori, rată o dată, luă cea de-a treia armă, o Westley Richards şi doborî a patra şi a cincea pasăre, înainte ca prima să fi ajuns la pământ.

— Bine lovit, domnule, murmură Eddison, înmânându-i arma Purdey reîncărcată şi preluând-o pe Westley Richards.

Erau arme de vânătoare artizanale, demodate. Preferinţele lui Ash se îndreptau spre o puşcă pe care i-o dăruise însuşi armurierul. Nu se pusese problema ca arma să fie considerată un fel de mită, însă simplul fapt că era utilizată de comandorul Ash îi oferea garanţia unei calităţi apreciate de sportivii bogaţi, în fond, arma era foarte bună şi, îşi zise el sincer, cel mai preţios obiect pe care îl poseda.

Lordul Exeter şi Farquhar trăgeau sporadic, irosindu-şi vremea cu căutarea ţintelor, în stolurile rărite mult din cauza foielii nerăbdătoare a lui Farquhar din timpul hăituitului. În stânga lui Ash, regele arunca spre cer un şir de salve ritmice, fără să privească fazanii care i se aşterneau la picioare unul după altul. Regele îşi păstrase puştile de tip vechi, din aceleaşi motive ca şi Ash. Ambii bărbaţi erau în permanentă mişcare, schimbându-şi direcţia paşilor în funcţie de fiecare poziţie nouă de tragere. Cu ani în urmă, când se cunoscuseră la o cursă de iahting, pe vremea când regele era doar Ducele de York, acesta îl învăţase pe Ash să mânuiască puşca.

Ultimele păsări îşi luară zborul pe deasupra lor, ca nişte elipse la sfârşitul unor propoziţii lungi – Ash şi regele se întoarseră şi le doborâră. După ultimele focuri de armă, urmă un moment de

liniște în decursul căruia hăitaşii ieşiră dintre copaci, iar încărcătorii începură să cerceteze terenul presărat cu trupuri de păsări, numărându-le în vederea stabilirii scorului.

Era un rezultat slab, în comparaţie cu standardele antebelice, când o duzină de vânători şi câteva zeci de hăitaşi doborâseră până la o mie de păsări într-o singură zi. Hăitaşii ieşiră şi ei în plin câmp, înveşmântaţi în hainele lor lungi, tradiţionale, de dimie albastră. Dar şi ei păreau marcaţi de privaţiunile războiului. Majoritatea o constituiau bătrânii şi băieţandrii. Cei câţiva oameni în puterea vârstei erau schilozi, cu câte o mânecă fluturând goală sau luptându-se să-şi menţină echilibrul în cârje, cu chipuri lipsite de viaţă.

O căruţă trasă de un bătrân cal de tracţiune ieşi dintr-un desiş mai îndepărtat, mânată de un vizitiu reformat care tuşea mereu din cauza plămânilor arşi de gaz. Păsările fură atârnate de gât de rastelurile speciale ale căruţei de vânătoare. Câţiva iepuri împuşcaţi mai înainte, în drum spre terenul de vânătoare, fuseseră deja atârnaţi de picioarele din spate.

Regele îi făcu semn lui Ash şi porniră împreună spre următoarea poziţie de tragere. Regele era un bărbat scund, îndesat, cu o barbă şi o mustaţă scurtă, cu o înfăţişare mai tânără raportată la cei cincizeci de ani ai săi, viguros şi cu obrajii înroşiţi de gerul umed. Liniştit şi timid, regele George se afla la antipodul zgomotosului *bon vivant* care fusese tatăl lui, regele Eduard. Acest teren de vânătoare de pe coasta Mării Nordului, în Norfolk, ce se întindea pe o suprafaţă de opt mii de acri, reprezenta marea lui bucurie, însă casa Sandringham era mult mai puţin somptuoasă decât multe conacuri englezeşti de ţară.

Dar în privinţa manierelor şi a felului de a se îmbrăca putea fi considerat copia fidelă a tatălui său. De ei se apropie un băiat cu o sticlă de cidru şi

pahare şi începu să toarne, pentru Ash şi pentru rege.

Regele îl opri imediat:

— Băiete, când o să fii destul de mare ca să ai o iubită, poţi s-o ţii de talie, dar sticla trebuie ţinută de gât.

Porniră din nou pe terenul denivelat. Regele era cu câţiva centimetri mai scund decât Ash şi şchiopăta uşor.

— Ia-o mai încetinel, Ash. Blestematul ăsta de picior iar îmi face necazuri din cauza umezelii de-afară.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule.

Regele căzuse rău de pe cal cu un an în urmă, în timp ce trecea în revistă o unitate a Forţelor Aeriene Regale. Ash jucase polo cu el şi îşi dădea seama ce accident cumplit trebuia să fi suferit.

— Poate că francezii au dreptate să mănânce caii, spuse el.

Regele râse.

— Dragă Ash, te-ai descurcat foarte bine pentru un om care n-a mai tras în ultima vreme.

— Mulţumesc, domnule... aş putea să vă întreb, am îmbătrânit eu sau păsările zboară mai repede şi mai sus?

Regele luă în mână una din păsările de pe jos. Pieptul îi era tot roşu în locul în care glontele îi pătrunsese în corp.

— Pune mâna pe asta.

Ash luă pasărea în mână. Era slabă.

— A trebuit să-şi poarte singură de grijă. Mă îndoiesc că un bărbat de vârsta dumitale ştie ce însemna, înainte de război, un fazan hrănit natural. Dar acum nu le mai putem da grăunţe, asta e de la sine înţeles.

Decretul privind măsurile de apărare interzicea furajarea vânatului cu cereale, într-o perioadă în care submarinele germane scufundau vasele britanice ce transportau alimente. Păsările pe care le împuşcase Ash la marile partide de vânătoare de

dinainte de război erau crescute şi hrănite în mod special pentru acest sport, fiind prea grase ca să poată zbura repede sau prea departe. În realitate, sarcina hăitaşilor în vremurile bune, pe când domnea pacea între marile imperii ale Europei, era să le determine pe aceste păsări să se înalţe în aer, în loc să lenevească stând într-un picior.

În după-amiaza aceea, în timp ce se însera şi un vânt rece începea să sufle dinspre mare, regele spuse:

— Avem ceva de discutat, Ash. După cină.

○

Singurul lucru pentru care-l invidiase Ash pe regele Angliei fusese căsătoria acestuia. Îl vizitase adesea la Sandringham, unde se organizau partide de vânătoare, la Osborne, pe Insula Wight, ca să facă iahting şi ajunsese să considere mariajul regal drept o relaţie de parteneriat bazată pe sentimente reciproce. Regina Mary, May of Teck, era o femeie frumoasă şi inteligentă, la fel de timidă ca şi soţul ei şi cu mult mai instruită decât majoritatea capetelor încoronate ale Europei.

Îi făcu lui Ash onoarea de a-l invita să se aşeze în dreapta ei la cină şi îi aminti de conversaţia pe care o purtaseră cu un an în urmă, când îi recomandase poeziile lui Robert Service.

— Mie mi se pare puţin cam aspru, spuse ea, dar, fără îndoială reprezintă un antidot cum nu se poate mai potrivit pentru disperarea calmă a domnului Emerson. L-ai citit pe Rupert Brooke?

Ash îl citise şi îl admirase, regreta însă să constate că nu era oportun să aducă vorba de poeţi şi mai recenţi cum ar fi, de pildă, Sassoon, datorită atitudinii lor protestatare faţă de măcelul la care era supusă generaţia lor.

Comesenii de la cină reprezentau un amestec între personalul Casei Regale şi vecinii din Norfolk, moşieri a căror viaţă se desfăşura în jurul propriilor terenuri de vânătoare. Ash îi cunoştea îndeaproape pe cei mai mulţi dintre ei. Sărea în

ochi absenţa unora dintre oaspeţii obişnuiţi – fiii vecinilor ucişi în Franţa, inclusiv un băiat prin moartea căruia se încheia o linie genealogică ce pornea dintr-o ramură a regilor englezi din secolul al VIII-lea.

Lordul Exeter şedea la stânga reginei Mary, vizavi de Ash. În interiorul încăperii, Lordul părea şi mai masiv, cu adevărat un munte de om, a cărui siluetă uriaşă distona cu deferenta pe care o manifesta faţa de rege şi regină. Avea peste cincizeci de ani, faţa roşie şi ridată din cauza băuturii, şi Ash îşi aminti că după părerea unora, s-ar fi aflat în legătură cu serviciile secrete.

Ash îşi roti încă o dată privirea în jurul mesei şi îşi dădu seama că el şi Exeter erau singurii oaspeţi din afara cercului imediat al regelui, reprezentat de personalul casei sale şi de vecini. La Castelul Windsor, reşedinţa rurală oficială a regelui, puteau fi văzuţi amirali şi membri ai parlamentului, oameni de stat europeni, conţi unguri şi alte personalităţi, adunate laolaltă din diverse raţiuni politice, dar la Sandringham regele se afla la el acasă. Aşadar, indiferent de intenţiile regelui în privinţa lui Ash, era vorba de o chestiune particulară care îl includea şi pe Exeter.

La masă nu se servea niciun fel de vin. Regele George al V-lea făcuse jurământ de abstinenţă ceva mai înainte, în speranţa că supuşii lui vor lua exemplul de la el şi vor reuşi în felul acesta să mărească productivitatea fabricilor. Dar nu se schimbase nimic. Guvernul impusese cârciumilor un anumit orar, ca măsură de compromis, dar regele rămăsese fidel jurământului. Ash băuse nişte coniac la el în cameră, dar efectul acestuia dispăruse sub torentul de cidru şi de limonada.

Ca de obicei, conversaţia începu cu comentariile despre vânătoare, dar subiectul se schimbă rapid – se discută despre război, despre pace, despre noul guvern care urma să fie format de primul ministru Lloyd George, despre zvonurile în legătură cu

încheierea păcii. Ash asculta cu multă atenţie şi vorbea puţin. Acesta reprezenta genul de discuţii neoficiale din centrul puterii, pe care trebuia să le relateze ambasadorului Page, fără a le presăra cu propriile comentarii. Dar ambasadorul Page îl instruise pe Ash să-i explice regelui că, cel puţin în ceea ce-l privea pe el, Page, nu se aştepta ca englezii să accepte ultimele propuneri de pace ale preşedintelui Wilson fără victorie, având în vedere imensele sacrificii ale britanicilor.

Anul 1916 fusese cumplit pentru aliaţi – Anglia, Franţa şi Rusia. Băteau pasul pe loc. Pe frontul de vest, ultimele şase luni de atacuri înverşunate aduseseră prea puţine câştiguri francezilor şi englezilor şi la sosirea iernii, nemţii erau la fel de bine aşezaţi de-a lungul Sommei cum fuseseră şi în primăvara aceluiaşi an.

Trupele franceze începuseră să murmure, şi de Paşti izbucnise o rebeliune de mari proporţii la Dublin. Anglia trebuise s-o înăbuşe cu ajutorul forţelor armate, ceea ce provocase multă iritare în America. Iar Lordul Kitchener, o adevărată personificare a armatei britanice, bătrânul soldat care făcea semn cu mâna de pe milioane de postere publicitare, îndemnându-şi semenii să se înroleze, se înecase în timpul unei misiuni în Rusia, când crucişătorul lui fusese lovit de o mină germană. Kitchener reprezentase o personalitate atât de importantă în opinia publicului britanic, încât acum circulau zvonuri cum că ar fi fost încă în viaţă şi că lucra la un plan secret menit să pună capăt războiului.

Pe mare, armele miraculoase ale secolului XX – uriaşele nave de război care secătuiseră timp de cincisprezece ani bugetele trezoreriei – clacaseră, fără să înregistreze efectul scontat. În ciuda pierderilor uriaşe de vieţi omeneşti de ambele părţi, sângeroasa luptă din Iutlanda nu afectase câtuşi de puţin echilibrul puterilor navale. Anglia continua să blocheze Germania prin vase de

suprafaţă, în timp ce Germania bara accesul cu submarine – situaţie care tuturor ofiţerilor navali din lume, inclusiv lui Ash, li se părea inexplicabilă. La aceasta se adăuga conjunctura nefericită de pe uscat, unde neaşteptata forţă a mitralierelor ţintuise în noroiul tranşeelor milioane de infanterişti, spre uimirea unei întregi generaţii de militari.

Dar situaţia aliaţilor era chiar mai dezastruoasă pe frontul de est, unde armatele ruse continuau să fie măcinate de artileria Puterilor Centrale. E drept, ruşii obţinuseră câteva succese răsunătoare împotriva austriecilor, dar germanii se revanşaseră pentru ineficiența partenerilor lor prin victorii zdrobitoare pe fronturile din România până la Marea Baltică. Şi problema cea mai cumplită, înfricoşătoare era – cât timp vor mai putea rezista ruşii? Dacă guvernul rus se prăbuşea şi era silit să încheie pace separată cu Puterile Centrale, Germania putea să transfere trei mii de tunuri şi un milion de oameni pe frontul de vest.

Lordul Exeter părea bine informat în legătură cu Rusia.

— Armata ţarului se compune din ţărani sălbatici, prost înarmaţi şi subnutriţi, mai mult mânaţi decât conduşi. În iarna aceasta căile ferate din Rusia sunt în pericol să se prăbuşească, şi, lună trecută, când am plecat din Petrograd, se vorbea deja că se simte lipsa aprovizionării cu alimente în oraşe.

— O să fie revoluţie? întrebă regina.

— Doamnă, nimeni nu poate şti... şi cu atât mai puţin ţarul.

— Sărmana Alix, murmură ea aşa de încet încât numai Exeter şi Ash o auziră. Sărmanul Nicky.

Schimbară o privire. Nikolai şi Alexandra, autocraţii stăpânitori ai Rusiei, le erau bine cunoscuţi.

— De fapt, ce aşteaptă Statele Unite? întrebă Lady Exeter, întorcându-se spre Ash cu o expresie

care dădea de înţeles că cere mult, dar nu-şi face prea mari iluzii în privinţa aliaţilor. Sper că nu aveţi ezitări în privinţa aliaţilor.

— Nu, doamnă, răspunse Ash, zicându-şi în sinea lui: Mulţumesc că aţi adus vorba despre asta. Prezentă apoi mesajul ambasadorului Page şi privi ca din întâmplare în direcţia regelui.

— De fapt, chiar ieri l-am auzit pe ambasadorul american asigurându-l pe ministrul britanic de externe că Anglia merită o recompensă pentru lupta ei împotriva...

— N-avem nevoie de nicio recompensă, replică ea prompt. Ceea ce ne trebuie nouă este un aliat. Ce intenţii aveţi?

Mai tânără cu douăzeci de ani decât soţul ei, Lady Exeter era o femeie frumoasă, cu trăsături ferme şi cizelate, cu părul roşu strălucitor şi cu ochii învăpăiaţi de mândrie. Ash îşi amintea că fusese una dintre liderele mişcării radicale a sufragetelor de dinainte de război. Oare ajunsese la închisoare? Ash nu-şi mai amintea, dar multe dintre ele avuseseră această soartă. Probabil că nu, din moment ce era binevenită la această masă; s-ar putea ca războiul să fi reaşezat multe lucruri...

Ash începu să explice că preşedintele Wilson, care fusese reales luna trecută pe baza angajamentului său de a ţine Statele Unite în afara conflictului din Europa, trebuia să ţină seama de un Congres format în marea majoritate din cetăţeni iubitori de pace, care refuzau orice amestec în ceea ce considerau ei a fi vechi rivalităţi între... iertaţi-l pentru ceea ce spune... între statele europene corupte şi reacţionare.

Regele George interveni:

— Locotenentul Ash nu se ocupă de politica externă a Statelor Unite, aşa este, Kenneth?

— Nu, domnule, dar aş putea să spun că...

— Dar în mod sigur, domnule, se adresă Lady Exeter regelui, un ofiţer al Marinei Militare a Statelor Unite, ataşat al ambasadei americane, nu

se poate să nu aibă măcar o idee vagă despre intenţiile ţării sale.

— Intenţiile unei ţări democratice, răspunse Ash, nu sunt la fel de previzibile ca...

Lady Exeter îl întrerupse cu un pufăit indignat, dar regele interveni imediat:

— Lady Exeter, Kenneth Ash este un sportiv admirabil care, întâmplător, deţine şi un post în cadrul Marinei Militare a Statelor Unite. Te rog să mă ierţi, dar insist să fie considerat şi tratat numai ca sportiv atâta timp cât participă în calitate de invitat la partida mea de vânătoare şi să nu fie cicălit cu întrebări ce ar trebui adresate mai curând...

— Maiestate, am vrut numai să...

Cu un gest ferm, regele îşi puse mâna pe faţa de masă.

— Draga mea, suntem într-un pavilion de vânătoare, nu în salonul tău din Londra.

Lordul Exeter interveni înainte ca soţia lui să apuce să răspundă.

— Maiestatea sa are dreptate, draga mea. Ash este un timonier de înaltă clasă şi un vânător foarte iscusit. Nu-l împovăra cu probleme la care nu i se poate pretinde să răspundă.

Lady Exeter îşi înclină capul frumos în faţa regelui, apoi se întoarse către Ash, făcând să-i strălucească toate bijuteriile în acea mişcare rapidă.

Ash îi răspunse cu un zâmbet pe care îl oferise ultima oară căpitanului unui distrugător când acesta îşi repezise dragorul de mine într-un doc de cărbune din Filipine. Nu-i făcea plăcere să fie considerat nici prost, nici filfizon, dar situaţia de sportiv care, întâmplător, deţine o funcţie în cadrul Marinei Militare, era supărător de asemănătoare cu aceea în care se simţea el însuşi de când începuse războiul – un fel de relicvă de pe vremea când o cârmă ţinută ferm şi elegant sau maxima vânătorului „ocheşte sus, nu te opri din tras şi nu

verifica niciodată dacă ai nimerit" părea, cu adevărat, importantă.

Regele intervenise în discuţie din amabilitate, dar ar fi preferat să-i răspundă singur Lady-ei Exeter, mai ales că se simţea pe deplin capabil s-o facă. Dar ambasadorul n-ar fi tolerat aşa ceva. În viziunea lui Ash, Germania constituia un duşman, naiba s-o ia de neutralitate! Militarismul german reprezentase un adevărat spectru pentru el încă de pe vremea când slujea ca aspirant la Annapolis, în timp ce Armata Imperială Germană şi Flota Maritimă deveneau din ce în ce mai puternice, mai agresive, testând puterea celorlalte imperii mai vechi, provocând şi atacând mereu. Probabil că ar fi pus stăpânire şi pe Filipine dacă viteazul şi nu mai puţin furiosul amiral Dewey nu le-ar fi ieşit în cale cu flota lui în 1898. Executaseră tururi de forţă similare în Europa şi în Africa.

Ofiţerii germani aveau un toast al lor: *Der Tag* – ziua în care Germania va călca în picioare toate constrângerile impuse de pace. Aşadar, războiul părea o continuare logică, directă şi macabră a tuturor ameninţărilor şi lăudăroşeniilor nemţilor. Dar chiar şi ambasadorul Page, care dorea din tot sufletul o intervenţie, trebuia să se abţină când era vorba să se pronunţe în legătură cu războiul. În seara aceasta, Ash simpatiza cu el şi ar fi dorit să se poată abate de la acest scenariu politic, oricât de capabil ar fi fost să-l interpreteze şi să se eschiveze, în schimb, răspunse cu o mică înţepătură:

— A fost un val mic, având în vedere laudele Excelenţei Sale Lordul, soţul dumneavoastră.

Femeia îi aruncă un zâmbet maliţios şi răspunse cu o altă împunsătură:

— Eşti foarte spiritual... pentru un american.

Lordul Exeter, remarcând probabil privirile apreciative pe care le schimbaseră, interveni din nou:

— Orice american care, atunci când îi faci cunoştinţă cu cineva, nu spune „încântat de cunoştinţa” îmi place fără rezerve. De ce fac aşa conaţionalii dumitale, Ash? Dumneata te abaţi de la regulă.

— Mi-aş permite să vă sugerez, Excelenţă, ca data viitoare, când cineva vă va răspunde „încântat de cunoştinţă”, să-l informaţi că „da, ar trebui să fii al naibii de încântat”.

Exeter izbucni în râs, la fel şi soţia lui şi regele, care îi aruncă o privire scurtă reginei Mary. Aceasta se ridică cu un zâmbet cald adresat lui Ash.

— Doamnelor, să-i lăsăm pe domni să-şi fumeze trabucurile.

○

Un valet prezentă fiecărui oaspete o cutie de mahon şi curând un nor albăstrui de fum se ridică deasupra mesei. Conversaţia reveni la vânătoare şi vecinii regelui, care păstraseră tăcerea tot timpul cât avusese loc discuţia precedentă; acum li se oferea în sfârşit un subiect de conversaţie. Dar nu fu decât un răgaz foarte scurt pentru nobilii de ţară. Abia apucase Ash să tragă câteva fumuri de trabuc, şi regele le sugeră să li se alăture doamnelor. Tocmai se pregătea să stingă trabucul, când regele îl opri printr-un gest, în timp ce restul comesenilor îşi împingeau scaunele înapoi.

Farquhar îi conduse afară şi, curând, Ash şi regele rămaseră singuri în sufrageria goală. Între cei doi se întindea masa imensă presărată din loc în loc de scrumiere.

— Vino mai aproape, Kenneth. Ia-ţi şi trabucul.

Ash se muta în capul mesei şi se aşeză pe scaunul ocupat mai înainte de Lady Exeter, la dreapta regelui. Invitaţia acestuia reprezenta semnalul de începere a unei conversaţii lejere, fără convenienţe, ca atunci când un căpitan de vas renunţă temporar la orice fel de formalităţi în

relaţiile cu unul din ofiţerii lui subordonaţi. Misterul se apropia de deznodământ.

— Mă bucur tare mult să te revăd, Kenneth. Te invidiam când mă gândeam că te-ai întors pe mare.

— Abia dacă am apucat să trec pe acolo, că m-au şi înhăţat şi m-au trimis cu treburi diplomatice. Ridică din umeri. Cred că asta este răsplata pentru faptul că vorbesc limbi străine şi ştiu care e diferenţa dintre un cavaler şi un baronet.

— Oh, ce n-aş da să fiu din nou comandant de navă! Dacă aş putea să-mi iau soţia cu mine, aş fi cel mai fericit om din Marina Militară Regală pe dragorul meu de mine... Aşadar, ţi-a părut rău că a trebuit să renunţi din nou?

— Am ordin să mă prezint pe crucişătorul *San Diego* luna viitoare. Ca ofiţer executiv. Marina mi-a promis şi un distrugător peste câţiva ani. Slavă Domnului că mi se oferă şansa să mă întorc, în sfârşit, pe mare. M-am săturat până-n gât să tot privesc cursa din iahtul oficial.

Regele zâmbi.

— Pot să-ţi dau un sfat? Nu te autoamăgi la gândul că te vei mulţumi cu comanda unui vas. Eşti obişnuit cu o viaţă mult mai liberă – ai o inimă de diplomat, aproape de politician. Îţi place să fii în centrul evenimentelor. Te simţi la largul tău în Europa. Acesta este genul de activitate care te-a atras întotdeauna.

— Asta s-ar putea să fi fost adevărat înainte de război. Dar diplomaţia a dat greş, Maiestate. La drept vorbind, farmecul şi bunele maniere nu par a mai avea cine ştie ce importanţă în momentul de faţă.

— Eşti un om de acţiune, Kenneth, şi natura te-a înzestrat cu un farmec aparte. Te-am văzut în acţiune şi...

Ash scutură din cap.

— Ne eşti genul de om retras, ca mine, insistă regele. Pe tine te încântă Europa. Londra... Paris... şi ştim cât de mult admiri baletul, adăugă el cu un

zâmbet care insinua că ar putea fi vorba de relaţia de lungă durată, deşi intermitentă, a lui Ash cu Tamara Tişkova, prima balerină a Teatrului Imperial Rus. N-o mai văzuse de trei ani pe Tamara, dar oamenii îşi mai aduceau aminte. Dar ea? se întrebă în sinea lui, oare ea îşi mai amintea de el? Uite ce este, Kenneth... tu îl cunoşti pe împărat...?

— Da, Maiestate. L-am văzut ultima dată la nunta fiicei lui cu ducele Ernst August.

Ash părea debusolat. Regele ştia foarte bine că se întâlnise cu împăratul în mai multe împrejurări, îndeosebi în aceasta din urmă.

— L-ai bătut odată la Cowes, nu-i aşa?

— Şi am pierdut prompt următoarea cursă în favoarea Maiestăţii voastre, răspunse Ash, la fel de nedumerit. Nu era în firea regelui să amintească nişte lucruri arhicunoscute.

— Ai pierdut în faţa ambarcaţiunii *Britannic,* nu în favoarea mea. Kenneth, vreau să faci ceva pentru mine.

— Desigur, Maiestate.

— Nu te grăbi cu răspunsul. Vreau să duci un mesaj la Berlin. Vărului meu, Willy.

— Împăratului?

— Dacă ţi-ai vedea mutra! exclamă regele George. Ash era uluit. Presupusese că regele avea de transmis un mesaj particular. Înarmat cu un *laissez-passer* diplomatic, un curier neutru ca el putea călători aproape oriunde cu un mesaj particular, străbătând frontierele fără să fie chestionat. Dar nicio clipă nu-i trecuse prin minte că regele doreşte să stabilească o legătură particulară cu duşmanul de moarta al Angliei.

— Am spus, vărului meu, continuă regele. Este vorba de o problemă de familie, o chestiune foarte delicată. Nu pot trimite un englez la împărat, asta e limpede, şi nici nu pot risca să apelez la telegraf sau la poşta obişnuită. De asemenea, mi-e imposibil să comunic prin intermediul ambasadei

unei ţări neutre, pentru că nu pot să-mi redactez mesajul în scris. Dacă ar fi interceptat şi dat publicităţii, aş fi nevoit să abdic. Şi nu mai puţin important este faptul că trebuie prezentat împăratului Wilhelm neoficial şi cât se poate de convingător. Am nevoie de om neangajat în luptă, în care pot avea încredere ca în cel mai fidel dintre supuşii mei.

— Mă simt onorat că v-aţi gândit la mine, Sire, spuse Ash.

Dar mintea lui examina într-o grabă nebună diferitele aspecte ale cererii regelui – mândria de a fi fost ales, emoţia de a intra în acţiune, îngrijorarea că o astfel de misiune ar putea să-i altereze relaţiile şi să contravină responsabilităţilor sale în calitate de ataşat, un fel de pescuit în ape tulburi, dacă nu cumva chiar ceva ilegal... Dar regele nu ceruse ajutorul unui ofiţer al Marinei Militare. Se adresase unui prieten... unui prieten care, din întâmplare, deţinea o funcţie în cadrul Marinei Militare a Statelor Unite... Ambasadorul Page avea să aprobe misiunea regelui cât ai clipi din ochi. Totul pentru Anglia. Dar marina, totuşi... oh, bineînţeles – acesta era sensul şaradei regelui. O partidă de vânătoare de o săptămână la Sandringham îi oferea lui Ash suficient timp ca să călătorească în secret până în Germania şi să se întoarcă înainte de a trebui să se prezinte la Londra. Şi dacă împăratul îl arunca în vreo închisoare germană? Page şi Marina Militară puteau să se dezică de el. La fel şi regele. Dar ce uluitoare şansă de a juca într-un joc ca acesta!

— Sunt gata să fac ce-mi cereţi, Sire.

Dar, în loc să-i mulţumească, regele George rămase cu privirea, pierdută spre pădurea de candelabre care luminau masa lungă. Într-un târziu îi spuse:

— E vorba de ceva mai mult... Mesajul meu către împărat este numai începutul... Degetele regelui tremurau uşor când îşi apropie trabucul de

buze. Ambasadorul meu la Petrograd şi toţi consulii mei din Rusia sunt convinşi că guvernul vărului meu, ţarul Nikolai, va cădea. Fie din cauza revoluţionarilor, fie ca urmare a unor intrigi de palat. Mi s-a spus că singura necunoscută o constituie momentul când se va întâmpla acest lucru. Nici nu se pune problema să fie evitat. Regele privi fix în ochii lui Ash. Intenţionez să-i salvez pe verii mei Nikolai şi Alexandra şi pe copiii lor şi să le ofer azil în Anglia.

Primul gând al lui Ash fu că Statele Unite vor interveni imediat în războiul mondial de partea aliaţilor în momentul în care ţarul Romanov va fi răsturnat de la putere, ceea ce va avea drept consecinţă înfrângerea Germaniei şi sfârşitul războiului.

— Cum intenţionaţi să puneţi în aplicare operaţiunea de salvare, Sire?

— O să trimit un crucişător britanic la Murmansk.

Ash încuviinţă din cap. Dar Murmanskul era la peste o mie de mile nord de Petrograd – un drum lung şi greu de străbătut în condiţiile declanşării revoluţiei.

— Şi împăratul, Maiestate? întrebă el. Ce legătură are împăratul cu planul Maiestăţii voastre?

— Protecţie. O scufundare de felul celei suferite de Kitchener, avându-i pe Romanovi la bord, ar fi cumplită. Vreau să-l rogi pe Willy să garanteze libera trecere a crucişătorului meu.

Ash dădu din cap în tăcere.

Moartea bătrânului general le amintea conducătorilor Europei de indiferenţa, ba chiar insolenţa armelor moderne care nu aveau niciun fel de respect pentru grade şi ranguri militare.

— Vă cer scuze, Maiestate, dar împăratul *nu poate* să garanteze libera trecere printre mine şi submarine. Dragoarele de mine şi submarinele depăşesc cu mult raza de acţiune a cablurilor

telegrafice. Veţi avea nevoie, literalmente, de o escortă germană din Rusia până în Anglia ca să asigure securitatea ţarului.

— Exact! De-o escortă am nevoie. Va trebui să-l convingi pe împăratul Wilhelm să asigure protecţia crucişătorului meu.

— E un ordin foarte dificil, Maiestate. Submarinele germane U-boat...

— Willy îl iubeşte pe Nicky ca pe un fiu şi nutreşte o afecţiune specială pentru verişoara noastră Alix; e cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată, cu excepţia soţiei mele. Willy nu este nici pe departe monstrul înfăţişat de aparenţe, indiferent de ceea ce se scrie în ziare pentru încurajarea naţiunii.

— Credeţi aşadar că împăratul va pune familia mai presus de naţiune...

— Ştii oare, Kenneth, că bunica noastră, regina Victoria, a murit în braţele împăratului? Plângea ca un copil, apoi a încercat să preia integral sarcina înmormântării. Aşa e el... dar întotdeauna a fost foarte drăguţ cu Nicky, chiar dacă uneori l-a copleşit cu sfaturile sale în privinţa modului de guvernare a Rusiei. O să vadă lucrurile la fel ca mine. Şi în cazul acesta, ne va ajuta să-l convingem pe Nicky să accepte azilul. Nicky este încăpăţânat, deşi e departe de a fi prost, aşa cum îl crede lumea. Dacă oferta noastră de salvare va veni din partea amândurora, a mea şi a lui Willy, el şi Alix vor accepta...

Toate aceste diminutive, Willy, Nicky şi Alix, făceau ca fantasticul plan al regelui să semene cu pregătirile pentru o petrecere de familie, în aparenţă cât se poate de inofensive. Ash se simţi obligat să formuleze o obiecţie. Îşi alese cuvintele cu mai multă grijă. Fără să fie un om prost, George era în primul rând rege, ba chiar unul foarte bun, şi oamenii se soiul acesta nu prea sunt încântaţi să primească sfaturi.

— Bineînţeles, nu ştiu cu cine v-aţi mai sfătuit, Sire, dar...

— Cu nimeni. După cum ţi-am spus, este vorba de o chestiune strict familială, cunoscută doar de cei direct interesaţi, îl vom salva pe Nicky şi vom lăsa guvernele noastre să se descurce cum ştiu cu războiul acesta blestemat... şi îl vom învinge pe Willy, în cele din urmă, pe Dumnezeul meu că da, dar cu ce preţ...

— Da, dar nu vă asumaţi riscul ca numele Maiestăţii voastre să fie asociat cu acţiuni care ar putea să-l deruteze sau chiar să-l submineze pe aliatul Angliei, Rusia...

— Departe de noi gândul de a lăsa impresia că subminăm pe cineva, se răsti brusc regele, trecând pe neaşteptate la pluralul autorităţii. Nu avem intenţia să slăbim forţele aliatului nostru, Kenneth. Nu dorim decât să ne salvăm vărul – în ciuda defectelor lui, Nicky, Alix şi copiii lor au dreptul să-şi petreacă restul vieţii în pace, în Anglia.

— Pe cine intenţionaţi să trimiteţi în Rusia, Sire?

— Ei bine, aşa cum ai spus, atâta timp cât ţarul nu este înlocuit de un guvern provizoriu, e absolut necesar să salvăm aparenţele. Din acest motiv nu pot trimite un englez la ţar – nici ofiţer, nici diplomat. Nu pot să şterg limitele dintre familie şi naţiune.

— Ce-aţi zice de un rus? De cineva capabil să se descurce la curtea ţarului?

— În acest caz nu s-ar putea evita implicarea într-una din intrigile lor.

— Sau un cetăţean particular, ca de pildă Lordul Exeter? Pare să cunoască Rusia.

Regele scutură din cap, şi Ash avu presimţirea sumbră că nu va ridica niciodată ancora pe vasul *Son Diego.*

— Nu. Chiar şi un agent particular recunoscut însă ca supus britanic ar aduce prejudicii importante Coroanei Britanice. Aş putea însă

trimite o persoană neutră... un american... Când intră în vigoare ordinul dumitale de a te prezenta la bordul vasului *San Diego?*

— Lunea următoare, Sire. Dar nu văd cum aş putea ajunge în Rusia şi înapoi până în ianuarie...

— Ştiu că îţi cer foarte mult, Kenneth. Te rog, nu te sfii să refuzi...

— Am făcut pe diplomatul prea mult timp, Sire. Am nevoie de ceva acţiune în prealabil.

— Kenneth... Te-am văzut în acţiune. Sunt sigur că n-ai uitat Berlinul. Ştiu că n-am...

— Presupun că, dacă aş fi avut timp să mă gândesc, m-aş fi mişcat mai încet. Ash zâmbi. S-a întâmplat să mă aflu în drum.

— Tocmai faptul că ai acţionat înainte de a te gândi mi-a salvat viaţa.

○

Mai 1913. Trecuseră patru ani, şi regele tot mai era obsedat de expresia de rătăcire zugrăvită pe faţa asasinului – de privirea aceea încărcată de ură, parcă şi mai cumplită datorită nuanţei de triumf conferite de performanţa de a fi reuşit să se strecoare printre gărzi. Faptul că gloanţele lui îi fuseseră destinate vărului său, Nicky, avea prea puţină importanţă.

În anii domniei tatălui său, Eduard, asistase la atacurile periodice ale anarhiştilor europeni îndreptate împotriva capetelor încoronate. Aşa după cum spunea cândva regele Italiei, toate acestea reprezentau riscurile meseriei. Şi dintr-o dată, în grădina unui palat din Berlin, la câteva clipe după o superbă ceremonie de căsătorie, i se întâmpla şi lui acelaşi lucru. Era un atac tipic pentru perioada antebelică; omul părea dezorientat – îl confundase cu vărul lui, ţarul – şi deosebit de periculos pentru că nu-i păsa câtuşi de puţin de propria viaţă. Câţiva centimetri mai într-o parte, şi primul glonte ar fi trecut prin capul regelui. Câţiva centimetri în partea cealaltă, şi regina ar fi fost moartă.

Mai târziu, regele îşi amintise că-l văzuse pe omul acela de mai multe ori în ultimele zile, în timp ce îi urmărea cu privirea pe oaspeţii din procesiunea organizată de împărat cu prilejul căsătoriei unicei sale fiice cu Ernst August de Brunswick-Luneburg. Graţie căsătoriei unei fete urâte dispărea fisura dintre vechile case de Hollenzollen şi Brunswick. Fusese cea din urmă întâlnire dintre el, Nicky şi Willy şi, ca o ironie a soartei, ultima mare ceremonie regală înainte ca primul război mondial să distrugă mitul puterii de care dispuneau capetele încoronate din Europa de a menţine pacea.

Asasinul se travestise în preot ortodox şi, cu toată eficacitatea lor, gărzile imperiale ale împăratului nu reuşiseră să-l descopere. După ce procesiunea oficială se încheie, şi fiica cea urâtă a împăratului plecă în călătorie de nuntă, în grădinile palatului a mai continuat o petrecere neoficială. Ţarul Nikolai tocmai se îndepărtase ca să stea de vorbă cu împăratul, când regele îl zărise pe Ash în compania prietenei sale, balerina rusoaică, după toate aparenţele invitata Marelui Duce Valeri, amantul ei – ruşii erau foarte toleranţi în privinţa acestor chestiuni. Regele păruse surprins, dar se liniştise când constatase că rusoaica nu venise şi la biserică.

Regele îi făcuse semn lui Ash, aflat acolo în calitate de reprezentant al ambasadei lor la Berlin, unde era ataşat în acel moment. Regina îşi exprimase dorinţa de a face cunoştinţă cu balerina. Tocmai îşi strângeau mâinile când pistolarul ţâşnise în sutana lui neagră, scosese arma şi trăsese. Oamenii începuseră să ţipe şi gărzile veniră în goană. Totul se termină în câteva secunde. Pistolarul zăcea mort la picioarele lor, May se agăţase speriată de el ca un copil, Ash avea umărul străpuns de un glonte şi dansatoarea se prăbuşise la picioarele lui cu ochii în lacrimi. Regele era gata să jure până la sfârşitul zilelor sale

că Ash păşise în faţa glontelui şi secretarul lui particular, Stamfordham, îi confirmă lucrul acesta, deşi Ash se încăpăţâna să susţină că nu făcuse altceva decât să-i aplice agresorului un croşeu de stânga şi să încerce să-şi scoată sabia din teacă.

○

— Kenneth, eşti singurul om care poate duce la bun sfârşit această misiune. Regele începu apoi să-i enumere motivele pe un ton foarte convingător: Eşti un ofiţer de prim rang. Pot avea încredere în dumneata că vei face ceea ce trebuie la momentul potrivit. Sunt convins că vei fi în stare să operezi şi pe cont propriu dacă va fi nevoie. Odată ajuns la Petrograd, vei beneficia şi de un mic ajutor preţios din partea mea. Eu trebuie să rămân departe de toate aceste demersuri, tocmai din motivele pe care le-ai menţionat. În plus, îi cunoşti şi pe împărat şi pe ţar. Ei ştiu că numai pe dumneata te-aş putea trimite cu o asemenea însărcinare. Nu e nevoie de niciun fel de introduceri sofisticate. În plus, îi cunoşti pe ruşi. Prietenia dumitale cu Mademoiselle Tişkova ţi-a oferit, de-a lungul anilor – sunt sigur de asta – o imagine mai fidelă asupra sufletului rusesc, ceea ce te va ajuta să-i convingi pe ţar şi pe cei din preajma lui.

Ash scutură din cap. Aluzia de mai înainte nu fusese, aşadar, întâmplătoare şi nici gratuită.

— Vă rog să înţelegeţi, Maiestate, că nu pot apela în niciun fel la Mademoiselle Tişkova...

— Mă refeream numai la cunoştinţele şi relaţiile pe care ţi le-ai făcut în trecut.

— Totul s-a terminat, spuse Ash. O dată pentru totdeauna şi...

— Bineînţeles, te rog să mă ierţi că am adus vorba despre asta. Sunt atât de îngrijorat că... Te rog să-ţi reconsideri atitudinea... trebuie să existe o modalitate de a amâna executarea ordinului. Poate că aş putea pune o vorbă bună undeva, în mod indirect?

— Poate, consimţi Ash, deşi ştia că e imposibil. Ofiţer executiv pe un crucişător nou-nouţ – era un post pentru care făceau coadă zeci de ofiţeri cu vechi state de serviciu... Trebuia să renunţe la multe... chiar la cariera lui – pentru un prieten. La foarte multe. Dar aici nu era vorba numai de o alegere între prietenie şi carieră. Înţelegea că Rusia avea să fie un aliat mult mai pe gustul Americii fără ţarul Nikolai. În acest caz, America ar fi putut interveni în Europa, ca să ajute la înfrângerea Germaniei şi să pună capăt războiului. Iar regele, indiferent de motivele lui, îi oferise şansa de a face ca acest lucru să devină o realitate.

— Mă simt onorat de cererea Maiestăţii voastre. Voi încerca.

Regele se aplecă peste masă şi îl apucă strâns de braţ.

— Mulţumesc. Dar nu-ţi fac o onoare. Sunt încredinţat că poţi să duci la bun sfârşit o asemenea însărcinare.

— Mai am încă o problemă. Trebuie să lămuresc lucrurile cu superiorii mei.

Spre marea surpriză a lui Ash, regele nu avu nicio obiecţie.

— Bineînţeles. Dar ai putea să te limitezi la un raport adresat direct ambasadorului Page?

Ash încuviinţă din cap.

— Cred că da. Din întâmplare, şeful meu ierarhic se află în momentul de faţă la Berlin.

— Excelent, spuse regele. Sunt sigur că ambasadorul Page va înţelege situaţia... aş dori să pot să-ţi ofer mai mult sprijin. Oricum, poţi să invoci numele Lordului Exeter la Petrograd dacă ai nevoie să fii prezentat şi alte chestiuni de genul acesta. Are unele interese comerciale în Rusia.

— Exeter? întrebă Ash şi se ridică în picioare o dată cu regele. Îmi puteţi spune dacă face parte din Serviciile Secrete?

— Lordul Exeter mă slujeşte în calitate de persoană particulară, zise regele, lăsând fără

răspuns întrebarea lui Ash. Trebuia să facă nişte cercetări. Nu voia să servească drept momeală Serviciilor Secrete Britanice şi nici să amestece însărcinarea primită din partea regelui cu vreuna din misiunile lor speciale.

Regele adăugă:

— De fapt, Lordul Exeter te aşteaptă ca să te ducă cu maşina diseară la Yarmouth, de unde o să iei vaporul spre Haga.

— Nu...

— Nu? Dar am crezut că...

— Nu, Maiestate. O să mă duc la Yarmouth pe drumul obişnuit. Cu trenul de la Londra.

— Viteza joacă un rol important, Kenneth. După cum se spune, Rusia este în mare fierbere. Lasă-l pe Exeter să te ducă la vaporul care ridică ancora la miezul nopţii. O să fii la Haga mâine dimineaţă. Iar întâlnirea dumitale cu ambasadorul Page poate să aştepte până te întorci de la Berlin, asta în mod sigur.

— Nu este vorba de asta, Maiestate. Dar Olanda este principala cale neutră de acces spre Germania. Colcăie de spioni. Şi n-aş vrea ca agenţii germani să mă vadă îmbarcându-mă la bordul vasului după ce am coborât din maşina Lordului Exeter.

3

— Te-ai întors devreme, spuse Walter Hines Page. Ai împuşcat vreun gonaci?

Ambasadorul Statelor Unite în Marea Britanie era un om suferind, şi boala lui, severă şi cronică, părea că se reflectă în cearcănele uriaşe de sub ochii săi mari şi în sprâncenele încruntate. Îi întinse lui Ash o mână osoasă şi însoţi gestul său de un zâmbet tremurător. Avea şaizeci şi unu de ani şi arăta de şaptezeci...

Ash atribuia comportamentul prietenesc şi absolut neoficial al lui Page îndelungatei lui cariere de ziarist. Woodrow Wilson îi încredinţase funcţia de ambasador la Curtea Sf. James ca răsplată pentru faptul că îl sprijinise pe preşedinte încă de la început, iar Page fusese bucuros să se apuce de diplomaţie. Îi plăceau intrigile, îi admira pe britanici aşa cum, probabil, numai un gentleman din Vechiul Sud ar fi fost capabil şi considera militarismul german drept blestemul secolului.

— Din moment ce căpitanul Wesley se află la Berlin, m-am gândit că cel mai bine ar fi să vă raportez direct dumneavoastră, domnule ambasador.

— Ce dorea regele? întrebă Page, făcând un gest nerăbdător cu mâna sa scheletică.

— Ei bine, domnule, este vorba de o chestiune extrem de delicată, de ordin personal...

— Dă-i drumul, băiete, trebuie să prind trenul.

Ash trase aer în piept şi spuse totul dintr-o singură răsuflare:

— Regele George vrea să-şi unească forţele împreună cu împăratul Wilhelm pentru a-l salva pe vărul lor comun, ţarul Rusiei, de ceea ce regele se teme că va fi o revoluţie iminentă.

— Să-l salveze? Vrei să spui că intenţionează, să-l scoată cumva din Rusia?

— Da, domnule, şi îi oferă azil în Anglia.

— Împreună cu *împăratul.*

— Regele va trimite un crucişător al Marinei Militare Britanice la Murmansk, în cazul în care împăratul Wilhelm este de acord să-i acorde protecţie printr-o escadrilă de submarine pentru a ajunge cu bine, înapoi, în Anglia.

— Şi cine naiba este acela care va trebui să-l convingă pe împărat să conspire cu aliaţii? întrebă Page.

— Se pare că eu voi fi acela, cu permisiunea dumneavoastră, bineînţeles.

Ochii lui Page se închiseră până când din ei nu mai rămase decât o fantă subţire.

— Şi, presupunând că ai reuşi să faci treaba asta, cine va trebui să-i prezinte această... schemă... ţarului?

— Cu permisiunea dumneavoastră, domnule, se pare că, din nou, tot eu voi fi cel ales să facă această încercare. Regele susţine că trebuie să fie o persoană neutră. Evident că voi avea nevoie de un fel de concediu prelungit, o scutire de îndatoririle mele curente, domnule, precum şi de o amânare a prezentării la post, care urma să aibă loc în ianuarie, pe crucişătorul *San Diego.*

— Credeam că abia aştepţi să te întorci pe mare.

— Aşa şi este, dar, domnule, nu e mai puţin adevărat că atitudinea Congresului va fi mult mai favorabilă unei eventuale intervenţii dacă ţarul va fi plecat şi...?

— Înţeleg... să pună capăt autocraţiei din Rusia şi să învingă militarismul german dintr-o singură lovitură. Ar fi o realizare remarcabilă pentru un tânăr ofiţer, asta vrei să spui, domnule locotenent?

Ash se simţi uşor stingherit.

— Ştiu că nu sunt decât un ofiţer naval, domnule. De fapt, nici măcar atât, îndeplinesc doar misiunea de curier. Nu sunt niciun fel de amiral

Dewey, asta în mod sigur – însă mă gândesc la vorbele pe care obişnuia să le spună preşedintele Roosevelt. Zicea că vrea să apuce istoria de gât şi să facă în aşa fel încât să se întâmple ceea ce trebuie. Nu vreau să spun că aş putea fi tocmai eu omul acela, dar n-am putea oare să...

— Ce-l face pe rege să creadă că dumneata eşti omul potrivit pentru a pune mâna pe ţar?

— Nu ştiu dacă sunt, domnule, dar... ei bine, se pare că regele are o părere oarecum exagerată despre mine... crede că sunt un om de talent, sau cam aşa ceva...

Ash nu se mai simţea stingherit, ci de-a dreptul idiot.

— Aşa, un fel de Conte de Monte Cristo? întrebă sec Pag. Va trebui să faci pe dracu-n patru ca să ieşi basma curată din... o treabă ca asta.

În acest moment, Ash fu sigur că Page se va opune şi se simţea oarecum uşurat. Dar după un timp, pe chipul cadaveric al lui Page înflori un zâmbet.

— Minunat.

— Poftim?

Page trase lanţul de la ceas, se uită să vadă cât e ora şi spuse:

— Ia-ţi haina, comandorule. Mergem la o plimbare cu maşina.

○

Sunând din claxoanele sale cromate, maşina de oraş a ambasadei americane îşi croia drum prin şirul de ambulanţe negre care şerpuiau spre Charing Cross şi pe sub platformele acoperite spre peroanele gării. Walter Hines Page se simţi al naibii de mândru când o poliţistă le ceru să tragă pe dreapta, salutând elegant în faţa steguleţului american ce flutura pe aripa automobilului – încă un semn că acţiunile Statelor Unite creşteau în timp ce imperiile europene se surpau unul pe altul, îndreptându-se spre faliment.

— Nu coborî din maşină, îl avertiză el pe Ash. Nu vreau să fii văzut cu noi.

Ash se lăsă pe spate nedumerit şi poate şi puţin iritat că avusese încredere şi i se confesase lui Page. Aşteptă să audă ce mai urmează. Page lăsă geamul în jos. Gara era învăluită în fum de cărbune. Sute de bărbaţi în uniforme de luptă se grăbeau spre trenuri. Femeile păşeau alături de ei, ţinându-i de braţ. Unele plângeau, dar cele mai multe aveau lipite de buze zâmbete încremenite.

— Amirale Innes! strigă răguşit Page. Domnule Banks!

Efortul de a se face auzit pe deasupra vuietului sutelor de oameni şi a tropăitului sutelor de ghete îi răni gâtlejul, dar abia dacă băgă de seamă, atât era de emoţionat. După părerea lui, îi servise prea mult timp preşedintelui Wilson drept cal de bătaie ori de câte ori îndemna poporul american să intre în război alături de aliaţi. De astă dată, intervenţia era la latitudinea lui, cu condiţia de a-i putea convinge pe Banks şi pe amiralul Innes să-l ajute pe Ash şi, bineînţeles, ca acesta să se dovedească la înălţimea misiunii.

Pântecosul amiral Innes zări maşina. Banks, un civil lung şi deşirat îmbrăcat într-un trenci, se grăbi spre el.

— Tocmai s-au întors dintr-o inspecţie a porturilor franceze de la Atlantic, îi spuse Page lui Ash. În eventualitatea unor transporturi de trupe, dacă reuşim să intrăm în război.

Ash încercă să schiţeze un salut din poziţia în care se afla atunci când aceştia se urcară în maşină. Amiralul Innes trecuse de cincizeci şi cinci de ani, era scund şi rotunjor, eroul luptelor de la Manila, cunoscut în cadrul Marinei Militare ca un om foarte independent. Banks, originar din Vestul mijlociu, se număra printre consilierii confidenţiali ai preşedintelui. Ca şi colonelul House, era purtător de cuvânt al preşedintelui. Deşi nu avea niciun titlul oficial, în realitate deţinea o funcţie

superioară faţă de aceea a amiralului şi a lui Page; acesta era omul pe care trebuia să-l convingă Page. După ce se aşezară în faţa lor, în compartimentul pentru pasageri al automobilului, Page îl prezentă pe Ash.

— Ai fost aghiotantul lui Mahon, nu-i aşa, comandorule?

— Da, domnule amiral. La Haga.

Banks îi strânse mâna lui Ash şi făcu haz de memoria lui de politician.

— Am avut plăcerea să-l cunosc pe tatăl dumitale la un Congres din Bull Moose, în 1812. Mi-a spus că fuseseşi trimis la Conferinţa de Pace de la Portsmouth. Cum se face că ai îmbrăţişat cariera navală? Tatăl dumitale lăsa să se înţeleagă că vei călca pe urmele lui – remarcabil gentleman, tatăl dumitale, spuse Banks şi adăugă cu admiraţie sinceră: Şi al naibii de mândru.

— Nu aveam aceeaşi părere în privinţa vieţii într-un oraş mic, spuse Ash zâmbind.

— Într-un oraş mic? Dar el locuieşte, practic, în Casa Statului.

— Am avut o divergenţă de opinii şi în această privinţă: nu mi se părea interesantă Casa Statului. Eram prea tânăr ca să mă ocup de legi şi de politică.

— Ei bine, dar sper că ai mai trecut pe acolo, nu-i aşa?

— Stai să vezi pe unde a fost în tot acest timp, îl întrerupse sec Page. Spune-le şi lor ceea ce mi-ai zis mie, locotenente. Dă-i drumul.

Ash încetă să mai zâmbească.

— Domnule... îmi permit să vă amintesc de condiţiile în care am discutat. Nu pot trăda încrederea care...

— Cu noi poţi.

— Îmi pare rău, domnule, mi-am dat cuvântul.

Amiralul Innes se făcu stacojiu la faţă.

— Ce dracu', bălmăjeşti acolo, comandorule? Despre ce e vorba?

Ambasadorul Page îşi ceru scuze. Îl provocase pe Ash vrând să-l pună la încercare, să vadă dacă are, într-adevăr, suficientă „vână”, aşa cum spuneau englezii, ca să ducă la bun sfârşit de unul singur această misiune în Rusia.

— Domnilor, din motive lesne de înţeles, această discuţie trebuie să rămână strict confidenţială.

— Restricţia se referă şi la preşedinte? întrebă Banks.

— În cazul în care comandorul Ash consideră necesar...

Se întoarse apoi spre Ash, – care era în egală măsură dezorientat şi supărat, dar în niciun caz intimidat de rangurile înalte ale celor din maşină, şi îi explică:

— Ca să capeţi mai multă încredere în noi, permite-mi să-ţi aduc la cunoştinţă că domnul Banks, amiralul Innes şi cu mine conducem un cerc neoficial înfiinţat de preşedintele Wilson pentru a urgenta intrarea Americii în război. Am pus deja bazele activităţii noastre, ba chiar am organizat şi câteva mici incidente care ar putea determina Congresul să treacă la fapte.

— Preşedintele Wilson ştie despre acest lucru?

— Eu raportez preşedintelui tot ceea ce fac, îi spuse Banks. La fel şi ambasadorul Page, iar amiralul Innes este în legătură directă cu Franklin Roosevelt, subsecretar al Marinei Militare.

— Am reuşit să netezesc drumul trupelor americane în Franţa, spuse Page, însă am avut mai puţin succes în găsirea de modalităţi de a pune în mişcare Congresul. Dar încercăm să...

— Cu alte cuvinte, interveni Banks, pacifiştii ne vor linşa şi ne vor arunca din vârful Domului de pe Capitoliu, dacă le divulgi ceea ce ţi-a spus acum ambasadorul Page. După cum vezi, ne putem considera de aceeaşi parte a baricadei.

— Cred că am înţeles ce vreţi să spuneţi, domnule.

— Da, se pare că servim aceeaşi cauză.

— Da, domnule, spuse Ash, şi începu să descrie în amănunt misiunea pe care i-o încredinţase regele.

Maşina se oprise, imobilizată într-un şuvoi de tărgi. Imediat după ce şoferul încărcase în maşină bagajele lui Innes şi ale lui Banks, un tren sanitar negru, unul din cele câteva zeci care făceau zilnic naveta între Londra şi porturile de la Canalul Mânecii, intrase în gară. Surorile şi infirmierii îi cărau pe cei mai grav răniţi spre ambulanţe şi o sută cincizeci de răniţi care puteau merge singuri se târau pe lângă maşină cu bandajele pătate de noroi şi sânge.

— Am considerat, conchise Ash că, întrucât căpitanul Wesley se află la Berlin, am nevoie cel puţin de aprobarea tacită a domnului ambasador Page.

Page îi privi pe Banks şi pe Innes.

— Nici prin minte nu mi-ar fi trecut că mi se va oferi o ocazie atât de minunată, spuse amiralul. Indiferent cum ai lua-o, ţarul este, efectiv, motivul de care se împiedică Congresul. Statele Unite nu vor să înfrângă Germania numai ca să-l pună pe Nikolai cel Sângeros să controleze toată Europa Centrală.

— Stai puţin, spuse Banks.

— La naiba, de ce? întrebă amiralul Innes. Dacă Ash reuşeşte să-l scoată pe ticălos din Rusia, se termină cu despotismul în rândul aliaţilor...

Page interveni:

— Poporul american nu-şi va vărsa sângele într-un război declanşat de nişte blestemaţi de tirani străini, dar va fi gata să lupte împotriva unui tiran. Cred că am făcut un progres.

Maşina începu să ruleze încet. În faţa gării, răniţii care puteau merge singuri se ajutau unul pe altul şi se urcau în taxiuri. Cerul era mohorât şi cenuşiu din cauza fumului de cărbune şi a ceții reci. Din mulţimea tăcută a londonezilor se

desprindea din când în când câte unul care cumpăra un buchet de flori de la vânzătoarele din Piaţa Gării şi urca apoi în taxiurile ce se îndreptau spre spitale.

— De ce nu-i cerem lui Ash să ne scape de tot de ţar? întrebă Banks. De ce să ne chinuim atât să-l scoatem din ţară şi să-l aducem în Anglia când... dacă l-am face să dispară n-am ajunge la acelaşi rezultat?

Ash încercă să protesteze, dar Page interveni imediat:

— Orice acţiune care ameninţă stabilitatea Rusiei şi a armatei ruse este o ameninţare la adresa Statelor Unite.

— Cum aşa?

— Spune-i, Ash.

— Ei bine, dacă ţarul moare pe neaşteptate... de moarte violentă... aceasta ar putea provoca prăbuşirea guvernului şi, o dată cu el, a armatei ruseşti şi a frontului de est. Germania ar putea atunci să-şi întoarcă întreaga armată de acolo – un milion de oameni şi trei mii de tunuri – spre vest...

— Şi asta exact în momentul în care băieţii noştri vor sosi în Franţa, termină Page în locul lui. Are dreptate, domnule Banks. Menţinerea ordinii interne în Rusia este o chestiune vitală. Asasinatul ar însemna un dezastru. Se întoarse apoi spre Ash: Mi-e teamă că nu va fi suficient să-l scoatem pe vărul regelui George din urzeala complotului. Va trebui să ieşi cu el din Rusia cât mai uşurel, cât mai delicat.

Page se întoarse spre fereastră ca să-i lase să analizeze problema pe toate feţele. Străzile erau mohorâte. Ducea dorul vânzătorilor de castane coapte şi al cântăreţilor ambulanţi. În Londra întâlneai soldaţi la tot pasul. Civilii, în cea mai mare parte femei şi bărbaţi bătrâni, erau îmbrăcaţi prost, firmele magazinelor nu mai fuseseră vopsite de mult. Victoriile repurtate de submarinele germane împotriva vaselor de transport ale Angliei

îşi găseau expresia în numărul mare de căruţe cu cai pe care lipsa benzinei îi scosese pentru prima oară din grajduri în ultimii cincisprezece ani. Nu încăpea nicio îndoială – Anglia se afla la mare strâmtoare.

— Împăratul... începu Banks în timp ce treceau pe lângă o coadă lungă de oameni din faţa unui cinematograf unde rula „Bătălia de pe Somme", documentar ce ajunsese să aibă mai mulţi spectatori decât Charlie Chaplin.

— Ce e cu împăratul? întrebă Page. Văzuse filmul şi fusese zguduit de suferinţele provocate de acest nou gen de război, interminabil. Înţelesese de ce oamenii din tranşee porecliseră cea mai puternică ofensivă britanică din 1916 „Marea păcăleală". Page spera să nu devină şi el unul dintre bătrânii care ardeau de nerăbdare să-i trimită pe tineri la moarte... Se consola cu gândul că America nu va pompa numai sânge tânăr, căci sângele tânăr putea fi şters la fel de bine ca şi cel bătrân, ci va da un nou sens evenimentelor. În bătălia de pe Somme, britanicii irosiseră tancurile, această invenţie strălucită şi deosebit de utilă. Prea puţine spărseseră tranşeele şi nu fuseseră urmate îndeaproape şi nici sprijinite de cei din ariergardă. Sânge şi moarte. America ar fi putut schimba această situaţie. Şi merita să încerce; miza era enormă, îşi spuse el. Îi făcea mare plăcere să-şi imagineze America jucând rolul acesta. Era timpul ca o ţară democratică să fie cea care să dea tonul.

— Dar de ce ar fi de acord împăratul cu un plan care consolidează poziţiile duşmanilor lui? întrebă Banks.

— Loialitatea este un lucru foarte important în familiile regale, spuse Ash. Familia şi legăturile de rudenie reprezintă în ultimă instanţă seva de unde-şi trag puterea. Şi, vă rog să mă scuzaţi, dar mă îndoiesc că Wilhelm va vedea în planul regelui o modalitate de sprijinire a aliaţilor. Întrucât el însuşi este un autocrat; va porni de la premisa că

îndepărtarea ţarului de la putere va dăuna foarte mult Rusiei.

— În timp ce raţionamentul unui monarh constituţional ca regele George al V-lea a fi invers – un guvern bun îi va salva aliata – Rusia.

— Acesta este adevăratul motiv al regelui? întrebă Banks.

— Cred că singurul lui motiv este de ordin familial, spuse Ash. Ţarul şi ţarina sunt veri primari...

Banks îşi înălţă una din sprâncenele sale albe:

— Nu există niciun alt motiv?

Ash dădu din umeri.

— Ei bine, mi-ar plăcea să ştiu ceva mai multe despre Lordul Exeter. Face parte din Serviciul Secret?

— Aşa am auzit, spuse Page. Dar o să mai aflu şi alte amănunte.

— E de presupus că Serviciul Secret Britanic îşi are şi el interesele sale în Rusia. Interese care depăşesc sfera războiului... Britanicii au investit mult în industria Rusiei. Să nu faceţi greşeala să vă închipuiţi că împărtăşesc ideile noastre în legătură cu instaurarea unui guvern democratic în Rusia. Mizele lor sunt prea mari ca să fie preocupaţi numai de război.

— Aş dori să ştiu mai multe şi despre situaţia din Rusia, spuse Ash. Niciunul dintre cei cu care am stat de vorbă nu pare să ştie cu adevărat ce se petrece acolo.

— Până te întorci din Germania vom avea rapoarte în sensul acesta, îl asigură Page. Deşi trebuie să te avertizez că ambasada americană din Petrograd este o instituţie cam rudimentară.

— Aşadar, am ajuns la concluzia că putem aproba această... această escapadă – dar cu o singură condiţie obligatorie – preşedintele Wilson trebuie să-şi dea consimţământul.

— Nu putem trimite o telegramă, spuse Page. Nici chiar codificată. Este o problemă prea

delicată, riscul de a fi compromişi...

— Ştiu. Asta este treaba mea – să vorbesc în particular în numele preşedintelui... Acum am putea să-l lăsăm pe comandorul Ash să-şi înceapă misiunea pe lângă împărat. E o ocazie ideală să mai aflăm ce se petrece acolo. Şi după aceea ar putea pleca în Rusia... Dar vă avertizez că, dacă mă întorc de la Washington cu răspunsul negativ al preşedintelui, Ash va găsi la Petrograd o telegramă prin care i se va ordona să se întoarcă de îndată la Londra.

— S-a înţeles, spuse Page. În felul acesta îi poţi raporta personal preşedintelui Wilson, fără să mai pierdem timpul aici.

— Încă o întrebare, domnule comandor, zise Banks, înainte de a te pierde în imensitatea Imperiului Rus... De ce dumneata? De ce te-a ales regele George tocmai pe dumneata? Vreau să spun, în afara faptului că eşti un om capabil.

— Ei bine, aşa cum am spus, are nevoie de un ofiţer neutru.

— Nu se poate să fii dumneata singurul cetăţean neutru pe care îl cunoaşte regele.

— Am navigat şi am vânat împreună ani la rând şi...

— Ştiu că englezii pun mare preţ pe sport, Ash, dar sunt sigur că trebuie să fi avut şi alte motive, mai puternice, pentru ca să te aleagă pe dumneata pentru o misiune atât de importantă.

Ash răspunse cam fără tragere de inimă:

— Ei bine, o dată la Berlin, s-a întâmplat să mă aflu într-o poziţie favorabilă la momentul oportun şi de aceea regele crede că i-am salvat viaţa...

— Contele de Monte Cristo, cam aşa ceva, îi sugeră Page.

Ash ridică din umeri. Ce naiba putea să spună?

În realitate, Banks ştia mult mai mult despre Ash decât lăsa să se vadă. Teddy Roosevelt îi povestise despre Ash ultima dată când îl vizitase la Sagamore Hill. Ca de obicei, T.R. îl salutase cu

multă căldură pe Banks, încântat să primească un vizitator „de pe front”, cum spunea el.

Banks reuşise să alunge animozităţile survenite în prietenia lor ca urmare a sprijinului pe care i-l acordase Wilson împotriva lui Bull Moose Roosevelt ce candidase din nou în 1912. El îi slujea întotdeauna pe învingători, şi faptul că Roosevelt şi Taft împărţiseră voturile republicanilor îi garantase victoria lui Wilson.

T.R. părea însingurat. Şi plictisit, deşi cutreiera ţara şi ţinea discursuri în favoarea intrării Statelor Unite în război. Îl invită pe Banks în biblioteca sa şi îi arătă o machetă a bătăliei de pe Muntele San Juan, soldată cu victoria eroică obţinută cu aproape douăzeci de ani în urmă. Decorurile fuseseră confecţionate din carton, iar soldaţii din tablă.

— Mckinley a avut noroc că a fost împuşcat, replică el cu o melancolie neobişnuită, când Banks îl felicită pentru machetă. N-am crezut niciodată că moartea este atât de lipsită de gust, încât să nu se atingă de Casa Albă.

— Sunt convins că ştiţi cât de recunoscător vă este preşedintele Wilson pentru că sprijiniţi pregătirile pentru război, domnule preşedinte.

— N-o fac de dragul lui Wilson, mormăi T.R., ci pentru ţară. E mai bine să ridicăm armata înainte ca Wilhelm să nimicească şi ceea ce a mai rămas din lume. Strânse mâna pumn. Naiba să mă ia – n-am făcut din această ţară una din cele mai mari puteri ale lumii ca să moştenesc numai moloz.

Banks începuse să-i dea lui T.R. un raport detaliat în legătură cu situaţia din Europa, iar Roosevelt îşi manifestă recunoştinţa într-un mod aproape patetic. Banks înţelese de ce prefera odăile din spate în locul birourilor din faţă – acolo erai întotdeauna bine venit.

Evident, Roosevelt era la curent cu Cercul Interior, aşa că discutară şi despre progresul lent al grupului în problema provocării unei intervenţii. Subiectul conversaţiei se deplasase apoi spre

personalul ambasadei americane. Cine era inteligent şi demn de încredere?

— Ash, spusese imediat T.R. Cel de-al doilea ataşat al lui Page. Abordează-l din când în când. I l-am recomandat lui Mahon şi a mers în locul meu la Portsmouth în 1906. Un om dintr-o bucată. Departamentul de Stat a pierdut un diplomat de marcă în ziua în care Ash a inhalat mirosul de aer sărat al mării. Un ofiţer de primă clasă. A fost cu noi şi la San Juan, ştii?

— Cred că am auzit. Ajunsese deja ofiţer de marină?

— Era aspirant de marină la Academie – avea o misiune de vară pe o navă de transport. L-am cunoscut în port şi l-am invitat să ne distrăm împreună. Şi chiar dacă nu m-a scăpat de la moarte, în orice caz m-a ajutat să-mi salvez reputaţia. Am fost încolţiţi exact în momentul în care trupele din flancuri ajungeau în vârf. Mormăi supărat: Nu aşa trebuia să-şi conducă un colonel oamenii spre victorie.

T.R. îi arătă din nou macheta lui Banks.

— Spaniolii ocupaseră crestele astea, aici şi aici. Erau înarmaţi până-n dinţi, cu carabine cu un singur glonţ sau cu închizător. Am început atacul. Foc! Dintr-o dată, o unitate de aici începe să tragă cu o mitralieră Gatling. Dumnezeu ştie de unde făcuseră rost de ea, probabil din Mexic, din timpul războaielor cu indienii. Era veche, dar într-o formă excelentă, aşa cum am aflat în momentul în care au început să coboare uşor panta. M-au luat prin surprindere pe mine şi pe băieţii mei. Îi auzeam pe ceilalţi cum strigau victorioşi în timp ce urcau panta, dar noi rămăsesem ţintuiţi pe loc, sub focul acela ucigător. Uite, Ash stătea aici...

Luă un băţ de pe masă şi arătă spre o mică adâncitură.

— Când băieţii aflară că era un ochitor de mare clasă la Academie îi dădură un pistol – aşa în glumă, dar el arborase un aer foarte mândru... Ei

bine, domnule, acest băiat de şaptesprezece ani scoase un răcnet de luptă care i-ar fi ridicat părul măciucă oricărui membru al tribului Commache şi porni la luptă vitejeşte...

Cu ochii strălucitori, T.R. transformă băţul într-o mitralieră Gatling şi o îndreptă spre Banks.

— Spaniolii l-au văzut venind şi au întors mitraliera spre el continuând să tragă – ştii, un fel de ta-ta-ta. Băieţii strigau la Ash să se arunce la pământ, dar el răspundea cu arma lui, de parcă s-ar fi tocmit cu spaniolii şi apoi a distrus mitraliera aceea făcând-o bucăţele. *Adios,* spaniolilor!

— Pare să fie foarte viteaz, sau foarte nesăbuit, spuse Banks. Care din două?

— Niciuna, nici alta. A reperat direcţia focului şi a înţeles că, cu cât se va apropia mai mult, cu atât va avea mai multe şanse. Nu uita, băiatul era încă de pe atunci un ţintaş de elită.

— Aşadar, vreţi să spuneţi că a fost vorba de un risc calculat? Roosevelt privi la Banks peste prăpastia care îi separă pe bărbaţii asupra cărora s-au tras focuri de armă de cei care nu s-au aflat niciodată într-o asemenea situaţie.

— Vreau să spun că Ash îşi merită medalia de onoare.

— Să înţeleg că Ash este un ofiţer foarte independent? Roosevelt îşi arătă dinţii într-un zâmbet larg:

— Nu-l consider un ofiţer bun, ci *al naibii* de bun...

Banks voia să ştie cât este de bun şi cât de independent, înainte de a-l recomanda preşedintelui.

— Dar de ce nu a avansat în Marina Militară? îl întrebă Banks pe Roosevelt? Are grad, nu însă şi vas.

— Asta e ceva mai complicat. Roosevelt dădu din cap. Ofiţerii obişnuiţi, cei de cursă lungă, nu apreciază serviciile diplomatice pe care le face Ash. Şi ca să fiu sincer, a avut o aventură cu o

rusoaică, s-a băgat într-o chestiune nu prea frumoasă. Dar problema principală este că Ash însuşi nu pare să-şi cunoască forţele. Băiatul nu s-a văzut niciodată în oglindă în adevărata sa lumină şi nu este conştient de propriile posibilităţi.

Teddy Roosevelt avea dreptate, deşi Ash nu mai era un băiat. Arăta ca un personaj de pe un afiş publicitar în favoarea recrutărilor la Marină. Uniforma bine croită, frumoasă, imaculată, sabia la şold, ochii susţinând fără sfială privirea directă a lui Banks reproduceau imaginea ofiţerului perfect. Şi totuşi, nu părea să-şi dea seama că regele îl alesese dintre atâţia alţii tocmai pentru că nu avea niciun fel de îndoieli în privinţa disponibilităţilor lui. Foarte bine, dacă necunoaşterea propriilor calităţi îl împiedica să se afirme în plan profesional, asta era problema lui Ash. Dar era oare suficient de abil pentru ca să poată ţine Statele Unite departe de apele fierbinţi din Rusia, indiferent ce se va întâmpla acolo?

— Domnule comandor, cunoşti vreun alt motiv pentru care regele George te-a ales pe dumneata pentru această misiune?

Spre uşurarea lui Banks, Ash atacă fondul problemei:

— Sunt conştient de faptul că dacă ceva nu merge cum trebuie, vina va cădea numai asupra mea, nu asupra regelui, răspunse el.

— Dar ce se întâmplă cu Marina Militară a Statelor Unite?

— I-am cerut deja ambasadorului Page un ordin de concediu.

— Dar m-am gândit că, în loc de concediu, ar fi mai bine să-i aranjez o detaşare la Petrograd, spuse Page. Să facem în aşa fel încât să pară... dacă lucrurile nu merg cum trebuie... că locotenentul Ash a profitat de ocazie ca să-şi vadă de... de propriile interese.

— Eşti sigur că vrei să faci lucrul acesta? Trebuie să înţelegi că nu va veni niciun crucişător

ca să te salveze, spuse Banks cu un zâmbet leneş.

Şi Banks respiră din nou uşurat. Poate că Ash nu-şi cunoştea foarte bine forţele, nu ştia exact de ce e în stare, dar nu voia să rateze o asemenea ocazie.

— M-aş simţi mult mai bine, spuse el, dacă aş şti că postul meu de pe crucişătorul *San Diego* mă va mai aştepta când o să mă întorc. Am ordin să mă prezint la bordul lui în calitate de ofiţer executiv la 1 ianuarie. Abia aşteptam ocazia asta de foarte multă vreme. Dar n-o să mă pot întoarce până în ianuarie.

— Dacă reuşeşti să-l scoţi pe ţar intact din Rusia, o să am grijă personal ca să primeşti comanda unui vas. Asta stă în puterile noastre, nu-i aşa, domnule amiral Innes?

— Un dragor de mine ţi-ar conveni? întrebă Innes.

— Să zicem un distrugător, şi suntem chit, domnule.

4

Împăratul Wilhelm al II-lea, conducătorul Imperiului German, îi amintea întotdeauna lui Ash de Teddy Roosevelt – vioi şi fermecător când era bine dispus, un adevărat diavol în caz contrar. În momentul de faţă, nu părea în toane bune.

— *Wer?* Cine? tună el cu vocea lui de războinic, reluată de ecoul sălii de recepţii pe care o folosea drept birou la Castelul Belvedere, palatul lui din Berlin. Ash ştia că Wilhelm detesta palatul rece din oraş şi ar fi preferat să-l fi găsit la reşedinţa sa favorită, Palatul Neueu, amplasat la câteva mile depărtare de Berlin, la ţară. Curtenii în uniforme sofisticate şi ofiţerii care mişunau în jurul biroului lui aveau chipuri îngrozite.

— Ash, repetă aghiotantul, care îi promisese să-l introducă la împărat pentru că, aşa după cum îi mărturisise, Maiestatea Sa Regală era într-o dispoziţie proastă şi spera ca un vizitator pe care-l cunoscuse în vremuri mai bune să-l mai înveselească. Din păcate, se pare că Wilhelm îi uitase numele.

Ash îi fusese prezentat pentru prima oară împăratului la Conferinţa de pace de la Haga, din 1899, în calitate de aghiotant al căpitanului Alfred Thayer Mahon, avocatul american al puterii maritime. Împăratul îl şocase pe tânărul emisar aplicându-i una din glumele sale preferate: îi strânsese mâna atât de tare, până când inelele lui începuseră să-i intre dureros în carne lui Ash. Acesta, prea tânăr şi luat prin surprindere, nu reacţionă în mod diplomatic, ci îi strânse şi el mâna împăratului, până când acesta începu să geamă. Căpitanul Mahon, eroul flotelor militare europene, reuşise să aplaneze conflictul, iar împăratul îi invitase pe amândoi la bordul iahtului

său. Următoarele lor întâlniri, la partide de vânătoare sau regate de iahting, nu-i schimbaseră lui Ash părerea pe care şi-o făcuse despre împărat. Atât Wilhelm, cât şi Teddy Roosevelt erau bărbaţi inteligenţi şi puternici, pe măsura noului secol zbuciumat, capabil să facă faţă cerinţei popoarelor lor de a avea o conducere fermă. Dar niciunul dintre ei nu era lipsit de defecte – se remarcau printr-un amestec de bufonerie şi grandomanie. Marea diferenţă dintre ei consta însă în amploarea acestor defecte. În timp ce defectele preşedintelui Roosevelt erau cel mult iritante, acelea ale autocratului german atotputernic deveneau de-a dreptul periculoase.

— *Wer?* Răsucindu-şi monoclul în ochi, împăratul se întoarse în direcţia lui Ash, care se afla în paza a doi gardieni cu feţe de granit. Mişcările lui erau rapide şi smucite, şi mâna stângă, paralizată, mătură o pană de pe birou. Un general bătrân se aplecă repede s-o ridice. Împăratul apucă sceptrul, îl ridică mult deasupra capului, apoi îi aplică o lovitură puternică generalului pe fundul voluminos, bine strâns în pantalonii întinşi.

Ţipătul plin de uimire al acestuia fu acoperit de râsul împăratului. Ash se relaxă. Glumele acestea dovedeau că, cel puţin deocamdată, împăratul era în toane bune. Acesta trânti cu pumnul în masă şi continuă să hohotească în vreme ce ofiţerii râdeau şi ei, însă ceva mai nervoşi. Apoi împăratul îşi îndreptă din nou monoclul spre Ash şi repetă întrebarea:

— *Wer?*

— Comandorul locotenent Kenneth Ash din Marina Militară a Statelor Unite.

Ash, care nu avea decât cunoştinţe rudimentare de limbă germană, prinse totuşi ceva din efectul provocat de completarea aghiotantului:

— Tânărul aghiotant al amiralului Mahon, Maiestate. Am fost sigur că veţi dori să-l vedeţi.

— Aghiotantul lui Mahon?

Împăratul îşi amintea perfect că ultima oară îl văzuse pe Ash în 1913, însă subiectul tentativei de asasinat de la nunta fiicei sale era *verboten* (interzis). Îl pusese într-o situaţie foarte stânjenitoare; pe de-o parte, nu-i părea rău că ţinta atacului fusese unul din cei doi veri prefăcuţi ai lui, regele George sau ţarul Nikolai, însă, pe de'altă parte, îl deranja faptul că un anarhist rus reuşise să-şi croiască drum până acolo fără să fie depistat de garda sa. Şi soluţia fusese tipică pentru felul său de a fi: printr-un edict imperial nepronunţat şi nepromulgat, se hotărâse că întâmplarea nu avusese loc şi, în consecinţă, Ash n-avea cum să fie prezent acolo.

— Ash! Aghiotantul lui Mahon, bineînţeles! Împăratul se ridică brusc în picioare, îşi aşează mâna stânga paralizată pe mânerul sabiei şi se îndreptă spre uşă. Era îmbrăcat într-o uniformă de ofiţer de cavalerie, roşie şi cu eşarfa aparţinând unui ordin pe care Ash nu reuşi să-l identifice. Tocurile cizmelor ţăcăneau pe pardoseală şi pintenii îi zăngăneau la picioare. După toate probabilităţile, în cursul zilei urma să treacă în revistă nişte trupe de cavalerie. Îi plăcea foarte mult să arboreze costumaţii cât mai diferite, adaptate fiecărei ocazii. Când Tamara dansase în *Cleopatra* pentru el împreună cu trupa lui Daghilev, împăratul îmbrăcase o uniformă de colonel rus.

Engleza lui era perfectă, ca şi aceea a vărului George, regele Angliei.

— Ash... măi, măi, măi, cum ai ajuns aici?

Ash salută, făcu o plecăciune şi reuşi să pocnească din călcâie, după moda prusacă.

— Cu trenul, Maiestate. De la Haga.

— Am avut dreptate să părăsesc Olanda, spuse împăratul. Am cerut armatei mele: Lăsaţi o cale neutră de acces spre mare. Lăsaţi drumul deschis... Dar a intervenit blestemata aia de blocadă

englezească. Au ajuns să se războiască cu femeile şi cu copiii. Până acum eu am fost cel care a câştigat. Puterea maritimă înseamnă totul. Păcat că Mahon a murit prea devreme şi nu a mai apucat să constate că a avut dreptate.

Ash rezistă tentaţiei de a menţiona blocada împotriva Angliei cu barajele de submarine germane şi spuse:

— În mod sigur, amiralul Mahon era convins de acest lucru, Maiestate.

Împăratul privi o clipă descumpănit, întrebându-se dacă nu cumva fusese contrazis, apoi râse:

— Da, presupun că ştia. Şi ce mai face preşedintele Roosevelt? Pe Dumnezeul meu, îmi place omul ăsta.

Nu-l recunoştea pe preşedintele Wilson.

— Era foarte bine când l-am văzut ultima dată, răspunse Ash, întrebându-se dacă Wilhelm ştia de înverşunarea cu care Roosevelt propaga ideea războiului împotriva Germaniei. Trebuia să fi ştiut în mod sigur. Agenţii germani mişunau prin Statele Unite, organizând sabotaje în fabrici şi încercând să-i provoace pe americani împotriva Angliei.

— Ce doreşte?

— Poftim?

— Ce doreşte Roosevelt? De ce te-a trimis încoace? Ash trase adânc aer în piept. Împăratul era atât de iute, atât de grăbit să tragă concluzii. Un singur pas greşit şi era zvârlit afară, dacă nu cumva se trezea în vreo închisoare germană.

— Nu am venit din partea fostului preşedinte Roosevelt, spuse el accentuând cuvântul *fostul.*

Împăratul clipi din ochi, expresia chipului său fiind la început uimită, apoi periculoasă.

— Atunci ce doreşti, din moment ce Mahon este mort, iar Roosevelt nu te-a trimis aici?

Ash îşi roti privirea prin încăpere. Ofiţerii grupaţi în jurul mesei împăratului ascultau curioşi.

— Aţi putea să-mi acordaţi o audienţă particulară, Maiestate?

Împăratul se lumină la faţă

— Wilson, şopti el, da, da, desigur, Ash. Se întoarse spre cei de faţă şi răcni: *Raus,* afară toată lumea.

Îşi puse mâinile în şolduri şi îi urmări cu privirea cum se scurgeau afară. Ash fu uimit să constate că militarii erau cu toţii foarte bătrâni. Nu arătau deloc ca nişte generali de stat major. Păreau, în cel mai bun caz, nişte funcţionari, iar în cel mai rău nişte manechine de vitrină pentru uniforme, ceea ce atrăgea după sine întrebarea: cine conducea armata germană?

— Spune-mi, zise împăratul. După ce gărzile închiseră uşile aurite şi cei doi bărbaţi rămaseră singuri în încăpere. Ce este? Ce mesaj îmi trimite preşedintele Wilson?

— Vărul Maiestăţii voastre, regele George, este cel care m-a trimis aici.

— Georgie? Ce dracu' mai vrea şi ăsta?

— Este vorba de o problemă de familie, Maiestate, înainte de a pleca de la Sandringham, regele George îi amintise că Wilhelm se considera într-un fel capul familiei, atât în relaţie cu George, cât şi cu ţarul Nikolai. Se pare că regele avusese dreptate. Îngrijorarea luă locul furiei pe care o exprimase mai înainte chipul împăratului. Îl apucă pe Ash de braţ cu mâna dreaptă, în care avea o forţă ieşită din comun.

— Ce este? Sper că nu e vorba de May?

May of Teck fusese prinţesă anglo-saxonă înainte de a se căsători cu regele George, devenind astfel regina Mary a Angliei. Era greu să-l urăşti pe împărat atunci când ţi se prezenta în postură de unchi îngrijorat.

— Nu, Maiestate, regina Mary e bine. Am văzut-o chiar ieri şi m-a rugat să vă transmit cele mai bune gânduri din partea ei în aceste vremuri de restrişte.

Era o formulare ceva mai generoasă în intenţii faţă de acelea ale reginei Mary, dar ea nu se simţea

tot atât de singură precum era împăratul în palatul său din mijlocul Germaniei.

— Mulţumesc lui Dumnezeu. Atunci, despre ce este vorba?

Trăsăturile expresive ale chipului său se modificaseră rapid, trecând de la îngrijorare la o uşoară nemulţumire.

— A căzut Georgie din nou de pe cal?

— Este vorba de ţarul Nikolai...

— Prostul ăla! Ce naiba este cu Nicky – pe Dumnezeul meu, nu cumva a fost ucis pe front? Nu, bineînţeles că nu, altfel aş fi aflat.

— Regele George este speriat şi se teme pentru viaţa ţarului.

— Revoluţia?

— Da.

— Gloatele.

Împăratul dădu din cap şi luă o figură de înţelept, dar pe măsură ce vorbea, nu-şi mai putea reprima dispreţul.

— I-am spus de o mie de ori lui Nicky, împuşcă-i. Regele nu trebuie să stea la discuţii cu gloatele. Mai ales în Rusia. Crede-mă, Ash, ţăranii ruşi nu ascultă decât de cnutul mânuit de un pumn de fier. Ţarina ştie lucrul acesta. Dar Nicky nici nu vrea să audă. A dat dovadă de cea mai crasă prostie atunci când s-au răsculat în 1905 – a ars câteva sate, a spânzurat câţiva ţărani, ceea ce a fost foarte bine, dar tot atunci le-a dăruit *Duma.* Un consiliu exact în capitala ţării. Eu am făcut tot ce am putut ca să scap de Reichstag, iar Nicky le-a dăruit gloatelor o Dumă. Împăratul îl privi pe Ash. Oare de ce îmi irosesc timpul vorbind cu un american? Dumneata n-ai cum să înţelegi problemele astea. Ţine minte însă un lucru: Nicky este un slăbănog. Au să-l scopească mai rău ca pe Georgie, dacă nu-şi face curaj... Dumnezeule mare, dacă bătrâna regină ar fi văzut ce-am ajuns.

Ash ştia că nu se referă la războiul mondial. Îşi aminti pentru o clipă de contesa franceză cu

rubinul acela uriaş. Când fu sigur că Wilhelm îşi încheiase tirada, spuse:

— Regele George are un plan de salvare a ţarului Nikolai. Nu, îşi spuse Ash, nu avea intenţia să-i salveze tronul, voia să-l salveze pe ei ca persoană.

— ... Să-l salveze pe ţar în cazul în care va fi răsturnat de la putere.

— Pe Nicky? Ce dracu1 vrei să spui?

— Un plan pentru salvarea vărului dumneavoastră, ţarul Rusiei.

— Ştiu că e vărul meu, pentru numele lui Dumnezeu. Ce înseamnă toate astea? Scutură din cap şi privirea aceea mânioasă şi periculoasă i se aprinse din nou în ochi.

— Ash, cine te-a trimis?

— M-a trimis regele George ca să cer ajutorul Maiestăţii voastre.

— George vrea să-l ajut?

— Are nevoie de ajutorul Maiestăţii voastre. Numai dumneavoastră şi el puteţi să-l salvaţi pe Nicholas de gloate...

Mâna stângă a împăratului alunecă de pe mânerul sabiei unde stătuse inertă. Braţul îi fusese dislocat chiar la naştere. O ridică grăbit cu dreapta şi o puse la loc. Chiar şi cu mănuşă, tot arăta ca o gheară. Rămase tăcut o bună bucată de vreme. Apoi, într-un târziu, întrebă:

— Să-l salvăm pe Nicky? Şi-a pierdut minţile? A uitat că suntem în război? Cum pot eu să-l ajut pe duşmanul de moarte al Germaniei să-şi salveze aliatul?

La bordul micului vaporaş care îl adusese până la Haga, Ash se gândise la altceva. Se întreba dacă nu cumva soluţia conflictului se afla undeva în trecut, la cumpăna dintre secole, înainte de a se fi iniţiat cursa înarmărilor navale care trasase liniile de luptă între Germania şi Anglia, când regina Victoria, bunica lui, îi murise în braţe.

— Evident, şi pe regele George îl îngrijorează acelaşi lucru. Se simte sfâşiat între datoria familială şi aceea pe care şi-a asumat-o faţă de naţiune. Dar ceea ce l-a determinat să vă ceară ajutorul de care are atât de mare nevoie a fost altceva...

— Ce anume?

— Ce ar fi făcut regina Victoria?

Împăratul oftă:

— Da, da, desigur, dar... sărmanul George, pur şi simplu nu gândeşte ca un militar.

Începutul fiind făcut, Ash porni la atac.

— Regele George propune Maiestăţii voastre să trimită un crucişător pentru ţar şi familia sa, la Murmansk. Şi cere ca submarinele Maiestăţii voastre...

— Submarinele?

— Da, Maiestate. Cere ca submarinele germane să escorteze crucişătorul şi să-l aducă nevătămat în Anglia.

— În Anglia?

— Regele George este gata să-i acorde azil.

— Azil? Opinia publică britanică nu va fi prea încântată de asta.

— Regele George consideră că aici nu este vorba de o chestiune publică ci de o problemă de familie.

Împăratul ridică din umeri.

— Opinia britanicilor despre mine diferă de la un individ la altul, şi asta din cauză că li se dă ascultare.

Împăratul se răsuci pe călcâie şi începu să măsoare încăperea cu paşi mari şi energici, ţăcănind din tocuri şi zornăind din pinteni. Privi, afară, spre piaţeta din faţă. Ash rămase în picioare în acelaşi loc. Cel puţin, slavă Domnului că nu respinsese proiectul de la bun început.

Împăratul se întoarse, îl luă pe Ash de braţ şi îl întrebă:

— A fost ideea lui George?

— Da, Maiestate.

— El a făcut planul ăsta?

— Da, Maiestate.

— Singur? Fără să se consulte cu nimeni altcineva?

— Singur. Tocmai de aceea m-a trimis pe mine, şi nu un ofiţer britanic. Ash aşteptă un moment, apoi riscă să insiste: Salvarea ţarului Nikolai este imposibilă fără ajutorul Maiestăţii voastre.

Împăratul începu să vorbească liniştit, continuând să-l ţină pe Ash de braţ:

— Tatăl lui Georgie, regele Edward, a fost un trădător. M-a minţit şi a complotat împotriva mea. Războiul acesta a izbucnit din cauza lui. Mă întreb dacă nu cumva şi Georgie este la fel de trădător ca şi tatăl său.

— Trebuie să înţelegeţi, Maiestate, că regele George a încredinţat tronul Maiestăţii voastre în momentul în care m-a trimis aici. E convins că nu-l veţi trăda.

— De ce ar trebui să aibă încredere în mine? Eu nu sunt sigur că pot avea încredere în el.

— Familia, Maiestate. Cred că regele a hotărât că, în pofida războiului, copiii Victoriei au datoria de a-l salva pe ţarul Nikolai.

Împăratul îi aruncă lui Ash o privire adâncă, întunecată şi pătrunzătoare.

— Soldaţii mei au murit cu milioanele. Ce a decis George în privinţa copiilor lor?

Obrajii începură să i se coloreze şi părea că îşi încordează muşchii ca un animal de pradă gata să atace. Încă o clipă, şi războiul va prevala asupra trecutului. Ash îşi jucă şi ultima carte. Trăise suficient demult timp în Europa pentru a înţelege cât de adânc înrădăcinată era încrederea capetelor încoronate de aici în sursa puterii lor...

— O înţelegere între suverani, Maiestate, nu poate fi judecată, în ultimă instanţă, decât de Dumnezeu.

Împăratul rămăsese cu ochii pironiţi asupra lui, intrigat, dar nevrând să-şi reprime sentimentalismul ce răzbătea din aserţiunea sa cu privire la copiii soldaţilor lui morţi. Dar, în cele din urmă, dreptul regal de origine divină fu precumpănitor. Pe chipul împăratului Wilhelm se lăţi un zâmbet.

— Da, bineînţeles. *Bineînţeles.* Georgie are dreptate. Este de datoria noastră să fim alături de Nicky. Pentru Dumnezeu!

Dădu drumul braţului lui Ash şi îl bătu prieteneşte pe umăr.

— Eşti băiat bun, Ash. Trebuie să mergem la o vânătoare. Dă-l încolo de război pentru câteva zile. O să vânăm cerbul roşu la Liebenberg; Ţi-ai adus puştile?

Ash considera detestabil obiceiul german de a măcelări vânatul mânat din spate. Se simţea uşurat că-i poate oferi o scuză pe care irascibilul împărat n-o putea nesocoti.

— Vă rog să mă iertaţi, Maiestate, dar regele George aşteaptă un răspuns. Nu poate face nicio mişcare fără consimţământul Maiestăţii voastre.

— Răspunsul meu este afirmativ. Aş face orice ca să-l salvez pe Nicky. După o scurtă pauză, continuă: Numai că nu ştiu cum o să procedez.

— Dacă Maiestatea voastră este de acord, o să-l abordez pe ţarul Nikolai şi o să-i prezint propunerea de azil. Când vor fi terminate toate aranjamentele din Rusia, voi face apel la submarinele Maiestăţii voastre.

Imaginea unui crucişător britanic mergând cu viteză redusă pentru a permite submarinelor germane să se ţină după el în lardul mărilor nordului va fi una dintre cele mai ciudate de pe tot parcursul războiului, îşi spuse Ash.

— Aş putea să vă trimit un mesaj de la Petrograd?

— Cu alte cuvinte, am sau nu spioni în capitala Rusiei, râse împăratul. Bineînţeles că am.

— Aş putea să mă adresez unuia dintre băieţii Maiestăţii voastre?

Pe chipul împăratului se desenă un zâmbet jucăuş.

— Ce te face să crezi că sunt numai băieţi? Să spunem că unul din agenţii mei te va aborda la timpul potrivit în Petrograd.

— Dar, Maiestate, cum pot să fiu sigur că o să mă găsească? Aş putea sugera să...

— Când îl vei aborda pe ţar, eu voi şti. Se bătu solemn cu degetul la tâmplă. Şi spune-i lui Georgie că eu voi fi *primul* care va şti.

Ash ar fi vrut să afle mai mult decât simplul fapt că Wilhelm avea spioni la curtea Rusiei.

— Dar dacă voi întâmpina dificultăţi, cum mă pot adresa agentului vostru, dacă nu-l cunosc?

— Te vor urmări de aproape, spuse împăratul şi te vor aborda ei.

— Dar cum să recunosc agenţi pe care nu-i cunosc, Maiestate? Dacă dau de un impostor cum să-l evit?

— Da... înţeleg ce vrei să spui... poliţia ţarului este coruptă. Împăratul îşi trosni încheieturile degetelor. Am să-ţi dau o parolă.

Ash era dezumflat. Ratase manevra de a afla numele agentului.

— Acum stai să mă gândesc... cât este de corect ca regii să comploteze... Mândria regilor. *Acesta* este cuvântul dumitale de ordine, comandorule, „mândria regilor”.

Împăratul îi strânse mâna, scuturând-o viguros.

— Ia viteză, mesagerule regal.

— Vă mulţumesc, Maiestate.

Dar, spre surprinderea lui, împăratul, care fusese foarte vesel cu o clipă mai înainte, se încruntă brusc. Ochii lui adânci se îngustară şi colţurile gurii se lăsară în jos... Ce naiba greşise?... Privirea rău prevestitoare a împăratului se îndreptase spre mâinile lor strânse. Lui Ash îi veni să-şi dea palme pentru stupiditatea sa. Îşi încordase automat

musculatura braţului şi a mâinii, ca să-şi apere degetele de strânsoarea inelelor împăratului, dar uitase să se prefacă că îl doare.

Se schimonosi imediat, iar împăratul, cu o mină brusc înseninată, îi dădu drumul râzând şi îl bătu pe spate.

— Maiestate?

— Ce? Ce mai este? Tocmai se îndrepta spre uşă, dar Ash mai avea nevoie de încă ceva.

— Poliţia m-a reţinut în diverse gări şi m-a făcut să întârzii. Mi-aţi putea elibera un *laissez-passer?*

— Vorbeşte cu şambelanul meu.

— Maiestatea voastră, regele George nu a discutat cu absolut nimeni despre... această chestiune de familie. Cu nimeni altcineva, în afară de mine şi de Maiestatea voastră.

— Şi are dreptate. Nu e treaba nimănui – a, da, înţeleg ce vrei să spui.

Se duse repede la biroul lui şi începu să aştearnă cuvintele pe hârtie cu un scris repezit. Din nou îi aminti lui Ash de Teddy Roosevelt. Îşi puse apoi sigiliul regal pe scrisoare. Ash aruncă o privire asupra ei. Stratagema reuşise. În graba lui, împăratul nu menţionase în mod special drumul prin Olanda.

— Acum dă-i bătaie! Şi spune-i lui Nicky că eu l-am avertizat că o să ajungă aici.

○

Georgie, oare ce urzeşti?

Împăratul revenise la starea lui obişnuită şi se întreba acum dacă nu cumva vărul lui intenţiona să-i joace vreun renghi. Se duse la fereastră şi îl privi pe Ash care tocmai pleca. În spatele lui îi auzea pe curtenii care se întorseseră şi se grupau în jurul mesei aşteptând să fie băgaţi în seamă. Prezenţa lor avu darul să-i limpezească gândurile. Georgie era un băiat prea simplu ca să urzească ceva împotriva lui. E drept că nu avea minte de militar, căci, dacă ar fi avut, nu l-ar fi subminat niciodată pe aliatul Angliei, îndepărtându-l pe ţar.

Îl zări pe Ash ieşind din clădire, cu pulpanele hainei fluturând ca nişte aripi pe zăpadă. Mergea repede, răspunzând grăbit saluturilor ce-i erau adresate de ofiţerii mai tineri. Împăratul se simţi dintr-o dată strălucitor şi măreţ. Mai încercase senzaţia aceasta când el era soarele în jurul căruia se învârtea toată Germania. Dar războiul devenise catastrofal pentru el. Nu putea preciza exact momentul când pierduse controlul asupra armatei. Ştia doar atât că astăzi, din cauza acestei combinaţii infernale dintre mitraliere şi tranşee care făcea ca războiul să fie total, Ludendorff şi Hindenburg luau decizii la cartierul general al armatei în timp ce împăratul se afla în altă parte, izolat şi înconjurat de puştani sau de babalâci. În cei douăzeci şi opt de ani, care se scurseseră de la încoronare, îi îndemnase pe militari să întărească imperialismul german, să facă din Germania cea mai puternică naţiune a Europei, capabilă să revendice tot ceea ce i se cuvenea. Sub influenţa exemplului lui personal nu exista niciun băiat din Germania care să nu viseze la gloria militară sau navală... Dar acum nimeni nu-i mai adresa mulţumiri... Într-o vreme, nu prea de mult, frizerii făcuseră avere răsucind mustăţile ofiţerilor exact aşa cum era răsucită mustaţa lui. Ofiţerii îi copiau ţinuta, mimica, până şi felul de a vorbi. Şi fusese o vreme, înainte de război, când cea mai simplă dorinţă a lui era o comandă imperială.

„Aşa cum porunceşte Maiestatea voastră”, acesta era răspunsul prompt pe care îl primea, atât de la generali, cât şi de la miniştri. Acum, generalii Hindenburg şi Ludendorff păreau de-a dreptul brutali când îşi prezentau raportul zilnic.

Ash dispăru dincolo de porţi, dar împăratul rămase la fereastră, privind zăpada care astupa urmele lăsate de Ash, cufundat în gândurile sale mohorâte. Un împărat care nu avea comanda deplină asupra poporului său nu era împărat, abia

dacă însemna ceva mai mult decât un biet monarh constituţional, ca regele Angliei...

Tânjea să-şi recapete puterea.

Nu pentru el, bineînţeles. Pentru Germania. Fiindcă, evident, Germania avea din nou nevoie de un împărat. Războiul acesta abominabil n-avea să se sfârşească niciodată dacă Germania urma să fie înfometată ca urmare a instituirii blocadei britanice. Lipsurile deveniseră atât de acute, încât populaţia începuse să-l critice chiar şi pe împărat pentru că îşi menţinea grajdurile şi standardul de viaţă luxoasă ca şi mai înainte, neînţelegând că lucrul acesta era vital pentru moralul maselor. Germania avea nevoie ca Wilhelm să-şi redobândească toată puterea lui de împărat pentru a câştiga războiul – sau, cel puţin, pentru a-l opri şi pentru a aduce lucrurile înapoi, pe făgaşul lor normal de altădată. Dar cum?... Curios cum reuşise mesagerul lui Georgie să-i stârnească toate aceste gânduri... Ei bine, nu e rău să mai faci câte ceva din când în când, chiar dacă nu e vorba decât de salvarea amărâtului ăluia de Nicky. Trecuse mult timp de când nu mai realizase nimic valoros. Se gândi la Ash şi brusc se hotărî să-şi trimită omul cel mai bun ca să-l ajute pe american în misiunea sa regală.

— Să vină un gardian!

— Da, Maiestate.

Un ofiţer în uniforma gărzilor de corp imperiale intră în încăpere. Mirosea a cal pursânge şi a colonie franţuzească.

Împăratului îi plăceau băieţii de la cavalerie – câte o căzătură în cap din când în când nu făcea decât să le sporească loialitatea. Îi puse mâna pe umăr şi vorbi calm. Armata nu-i luase chiar *toată* puterea.

— Informează-l pe contele von Basel că am nevoie de el.

Sărmanul Georgie, cât de slab este de vreme ce a trebuit să apeleze la un american ca să-l salveze

pe Nicky. Ei bine, datorită împăratului Wilhelm, Ash va beneficia de ajutorul celui mai bun german din acest domeniu... Iar dacă cumva George avea vreun gând ascuns şi îl folosea pe american împotriva lui, cine altul ar fi fost mai nimerit decât Basel ca să-l oprească pe Ash din drum? Să-l ucidă...

○

Un spion militar de la curtea împăratului raportase maiorului Konrad Ranke despre vizita misterioasă şi lunga audienţă particulară pe care o acordase împăratul comandorului Ash. Maiorul Konrad Ranke făcea parte din Statul Major General Imperial, Grupa III b, Serviciile Secrete. Ranke ceru dosarul comandorului Ash, aflat în posesia Grupei III b, şi constată că este deosebit de bogat pentru un ofiţer american, remarcând totodată faptul că Ash îndeplinise adesea funcţia de curier diplomatic.

Ranke telefonă imediat la cartierul general al generalilor de la Spa, o staţiune balneară din Belgia ocupată. Graţie unui sistem de comunicaţii militare admirabil pus la punct, la care se adăuga convingerea fermă a conducerii armatei germane că imprevizibilul împărat trebuia ţinut permanent sub supraveghere, maiorul Ranke luă imediat legătura cu generalul Erich Ludendorff.

Ludendorff se afla într-unul din rarele sale momente de reflecţie. Personalul său îi pregătise lista pierderilor pe anul ce se apropia de sfârşit, astfel că putea calcula necesităţile de recrutare pentru anul 1917. În două bătălii mari, armata germană controlase în totalitate linia lungă a frontului de pe râul Somme, dar nu reuşise să cucerească fortăreaţa franceză de la Verdun. Suferise pierderi de 437 000 oameni pe valea Sommei şi peste 300 000 la Verdun. Era ca şi cum ar fi numărat boabele de nisip.

— Aici maior Ranke, Grupa III b, Berlin, domnule general. Maiestatea sa a primit în

particular un ofiţer american de marină. Din câte am aflat, Maiestatea sa a fost foarte agitat după plecarea americanului.

— De unde venea americanul?

— Din Anglia.

— Ce ştii despre el?

— Se pare că Maiestatea sa s-a mai întâlnit cu el cu ocazia diverselor evenimente sportive. Este ataşat naval doi la ambasada americană din Anglia. Unul din confidenţii regelui George. A fost rănit în timpul atacului anarhistului din 1913.

— Regele George?... Generalul Ludendorff îşi trecu mâna grea peste barba tăiată scurt şi destul de rară. Avea o mustaţă mică, neagră, un nas mare şi o gură răutăcioasă care s-ar fi potrivit mai bine unui băcan, decât soldatului numărul doi al Germaniei.

— Ai vreo bănuială, maior Ranke?

— Poate că americanul i-a adus împăratului un nou plan de negociere din partea preşedintelui Wilson, se hazardă Ranke.

Ludendorff aruncă o privire în jos, spre talia sa. Un val gros de grăsime se revărsa prin tunică, de parcă ar fi fost pus acolo în noaptea trecută, ca o glumă reuşită. Ranke era singurul maior căruia îi permitea să-i raporteze lui direct. Împăratul lăsat nesupravegheat se purta ca un copil aflat în posesia unei cutii de chibrituri, dar Ranke dădea dovadă de o totală lipsă de imaginaţie.

— E mai probabil ca americanul să-i fi adus împăratului o propunere de pace din partea regelui George.

Consecvent cu sine, maiorul Ranke întrebă:

— Ce-i de făcut?

Generalul Ludendorff îşi apăsă mai tare receptorul pe ureche. Se pare că bubuitul artileriei din Liege, în prima vară a războiului, afectase într-o anumită măsură auzul generalului. Maiorul Ranke repetă întrebarea, adăugând:

— ... din moment ce nu ştim în mod sigur care a fost scopul real al vizitei lui...

Auzise întrebarea lui Ranke de la bun început. Continuând să privească lista pierderilor şi să numere firele de nisip, Ludendorff răspunse rece:

— Spui că nu eşti sigur, dar presupui că americanul l-a convins pe Maiestatea sa să negocieze pacea fără să consulte armata?

— Da, domnule general.

— Şi bănuieşti că în momentul de faţă americanul se întoarce la cel care l-a trimis cu consimţământul împăratului în privinţa unei propuneri de pace?

— Consimţământul în privinţa unei propuneri de pace...

— Şi eşti de acord că, indiferent despre ce ar fi discutat, este un lucru periculos... pentru că, oricum, împăratul încă mai poate convinge poporul german să accepte pacea. Pe la spatele armatei...

— Da, domnule general.

— Şi totuşi mă mai întrebi ce să faci cu americanul?

— Aştept ordinele dumneavoastră, domnule general, răspunse Ranke neliniştit.

— Maior Ranke, lichidează-l.

5

Maiorul Ranke telegrafie în Olanda. Vaporul care făcea cursa spre Anglia oferea condiţii avantajoase pentru lichidarea lui Kenneth Ash – încă un cadavru în Marea Nordului nu mai conta, pe lângă atâtea altele.

Misiunea reveni unui agent care trecea drept marinar olandez, fiind cunoscut sub numele de Hendrik van Brunt. Van Brunt nu-l descoperi pe Ash când trenul de pasageri efectua transferul din Germania spre vapor. Vasul era încă la ancoră când un coleg al agentului, steward pe punte, îi făcu rost de o listă a pasagerilor.

Numele lui Ash nu figura pe listă. Van Brunt şi stewardul făcură cercetări amănunţite, stabilind identitatea tuturor pasagerilor de pe punte şi din cabine. Singura persoană care se potrivea vag cu semnalmentele lui Ash transmise de maiorul Ranke era un diplomat francez. Din fericire, van Brunt comunicase Grupei III b că nu-l zărise pe Ash la coborârea din tren.

○

Ash hotărâse deja că, dacă trebuie să se ducă singur în Rusia, va fi nevoie să apeleze la ajutorul cunoştinţelor sale. Avea prieteni la Zürich şi la Paris. Şi unii dintre aceştia, la rândul lor, îşi făcuseră prieteni printre ruşi. Aşa că Ash se îndreptă spre sud.

Laissez-passer-ul îi asigura liberă trecere în orice loc din Germania Imperială, pe orice mijloace de transport, spre orice frontieră. Străbătând cu cea mai mare viteză cele aproape patru sute de mile de la Berlin la München Ash arătase scrisoarea împăratului şefilor de gară din Leipzig şi din Plauen ca să-i asigure loc în trenurile cele mai rapide.

Ajunse la München în douăsprezece ore – un timp foarte bun chiar şi în condiţii de pace. În faţa lui se afla Elveţia – ţinta călătoriei sale. Doar o fâşie de pământ austro-ungar separa Germania de Elveţia şi Ash se întreba dacă scrisoarea, împăratului va cântări la fel de greu şi pe teritoriul aliatului Germaniei.

○

Maiorul Ranke îi chestiona pe toţi agenţii lui de la calea ferată Berlin – Haga. Nimeni nu-l văzuse pe Ash. Dar dacă Ash s-a dus la Viena pentru a-i implica şi pe austrieci în planul său de acţiune urzit împreună cu împăratul? Ridică problema în faţa reţelei Grupei III b. Iar când telefoanele începură să zbârnâie şi telegraful să ţăcăne, Ranke fu răsplătit pentru eforturile sale; află că Ash se îndreptase spre sud – călătorind foarte repede, datorită scrisorii de liberă trecere primite de la împărat.

Ranke îşi alertă agenţii de la München să împânzească gara şi să organizeze ambuscade pe drumurile de est, spre Viena şi pe cele din sud, care străbăteau graniţa austriacă, prin Innsbruck, ajungând în Elveţia. Innsbruckul îl tenta mai mult, în pofida dificultăţilor pe care le prezenta traversarea Austriei.

Remarcă un bărbat în haine civile care îl urmărea în timp ce studia mersul trenurilor. Traversă gara şi cumpără un ziar, iar bărbatul se luă după el, îmbrâncind violent un grup de soldaţi austrieci care cerşeau bani şi mâncare.

Ash ieşi şi se aşeză la coada pentru taxiuri. În momentul în care taxiul lui se desprinse de lângă trotuar, omul în haine civile trecu în faţa unui locotenent. În Germania, ofiţerilor li se acorda întotdeauna prioritate, însă bărbatul în haine civile îi arătase ceva locotenentului şi luase taxiul următor fără nicio dificultate.

— Bayerischer Hof, îi spuse şoferului, iar când ajunse la hotel, bărbatul în haine, civile se afla

chiar în urma lui. Ash intră în hotel, îi arătă directorului scrisoarea împăratului şi ceru să i se facă legătura cu un ofiţer superior, cunoscător al limbii engleze. Faptul că era urmărit în Germania, pe timp de război, nu părea neobişnuit, în cazul unui străin, dar Ash dorea să ajungă în Elveţia fără nicio „coadă". Se aşeză pe un scaun în holul elegant şi comandă o cafea care sosi în acelaşi moment cu omul de la *Polizei.*

Ash îi făcu semn către omul care şedea de cealaltă parte a holului, prefăcându-se că citeşte o carte. Cafeaua era un surogat. Ofiţerul de la poliţie se întoarse în câteva minute.

— S-ar putea să fie o greşeală, domnule comandor. Domnul este ofiţer de armată aflat în convalescenţă.

— Faceţi o mare greşeală dacă îi permiteţi acestui om să mă mai urmărească fie şi numai un pas, atât timp cât sunt în misiune comandată de împărat.

Ofiţerul roşi.

— Poate că în acest caz ar trebui să-l reţin.

— Eu aş spune că este absolut necesar, zise Ash şi se ridică în picioare, îndreptându-se spre ieşire.

Armata? Dar de ce să fie filat de armată? De asta se ocupa, de regulă, poliţia germană. Constatarea aceasta îl făcu să se simtă neliniştit. Câştigase ceva timp cerând să fie arestat tipul acela, dar nu foarte mult.

Se îndrepta din nou spre gară când îi veni în minte un gând: zăpada căzută în decembrie încetinise ritmul luptelor de infanterie. Dacă sarcinile acestea fuseseră preluate de artilerie, atunci corpul de transport al armatei căra mai mult muniţie decât trupe. Consultându-şi ghidul Baedecker, îi ceru şoferului să pornească în altă direcţie.

O oră mai târziu se lăsase deja întunericul când Ash ajunse singur la gara militară aflată în punctul cel mai îndepărtat de centrul oraşului München.

Porţile grele, păzite cu străşnicie, îi confirmară presupunerile. Corpul de transport al armatei expedia de aici trenuri cu muniţie care traversau rapid ţara, pe linii eliberate. În calitatea sa de vechi participant la diversele partide de vânătoare ale împăratului şi de curier diplomatic la Berlin în repetate rânduri, Ash observase că oficialităţile bătrânei Wilhelmina reacţionează cel mai prompt la ordine pronunţate răspicat şi cu voce tare, urmate de o tăcere plină de aroganţă.

— Locotenent comandor Ash, din Marina Militară a Statelor Unite, la ordinele împăratului Wilhelm. Duceţi-mă la comandant.

Indiferent ce o fi crezut sergentul corpului de gardă de la intrare sau ce o fi înţeles din germana lui aproximativă, tonul vocii lui Ash îi făcu suficientă impresie ca să-l conducă, sub escorta a patru oameni, la aghiotantul comandantului. Ash îi arătă scrisoarea împăratului, respectând o altă regulă pe care şi-o impusese – niciodată să nu prezinţi vreun document înainte de a fi necesar. Aghiotantul îl întrebă dacă îi putea fi de folos cu ceva şi Ash îi răspunse ferm că nu era cazul.

Ferestrele de la biroul comandantului dădeau spre un triaj uriaş, înconjurat de depozite şi de pereţi înalţi, bine iluminat de becuri şi faruri electrice. Locomotive de manevră formau şi desfăceau garniturile de trenuri de marfă care şerpuiau intrând şi ieşind din conul de lumină, ca şi când tot triajul ar fi fost o singură maşină, iar vagoanele de marfa – care treceau din lumină în umbră şi invers – părţile ei mobile.

Comandantul, un ofiţer inginer, citi scrisoarea împăratului. Vorbea engleza ca majoritatea ofiţerilor germani, dar cu un accent greoi.

— Există un transport de pasageri de la München la Innsbruck. Acolo aveţi legătura pentru Zürich.

— N-am timp să stau de vorbă cu austriecii...

Comandantul replică imediat, cu un dispreţ nedisimulat pentru aliaţii săi:

— Cine are?

— Aşadar înţelegeţi care este problema mea şi de ce vreau să ajung la Thaingen.

— Oricum, se împotrivi în continuare comandantul, faptul că aliaţii noştri austrieci au capete de gâscă nu schimbă cu nimic situaţia de aici. Triajul acesta, după cum desigur că v-aţi dat seama, este o escală pentru trenurile cu muniţie care vin din fabrici cu încărcături pentru front. Este un obiectiv militar inaccesibil străinilor.

— Dar împăratul mi-a dat această scrisoare de liberă trecere tocmai pentru a vă elibera pe dumneavoastră de orice dubii în asemenea cazuri. Pe scurt, împăratul vă somează să mă ajutaţi – *imediat şi în orice formă v-aş cere.*

— Împăratul nu răspunde de siguranţa aprovizionării tunurilor noastre cu obuze.

Ash nu mai auzise pe nimeni până atunci vorbind atât de liber în Germania. Comandantul împături scrisoarea şi i-o înapoie lui Ash.

— Statele Unite sunt o ţară neutră. Eu nu reprezint nicio ameninţare. Nu doresc decât să mă îmbarc pe cel mai rapid tren spre vest. Şi presupun că trenurile dumneavoastră sunt singurele care îndeplinesc această condiţie.

— Ce vă face să credeţi asta?

— Am văzut fiecare metru de cale ferată din Europa. Ştiu cum arată o cale ferată bună.

Şi era foarte adevărat. Una din explicaţiile victoriilor repurtate de Germania pe cele două fronturi ale războiului era tocmai reţeaua de căi ferate, construite anume pentru a oferi trupelor posibilitatea de a face naveta de la o graniţă la alta, de la un front la altul.

Complimentul îl îmblânzi suficient pe comandant ca să adopte un ton glumeţ:

— Dar dacă Statele Unite declară război Germaniei în timp ce curierul său neutru se află în

trenul meu cu muniţii, curierul acesta neutru devine, automat, spion?

— În acest caz, domnule, spuse Ash cu o figură cât se poate de serioasă, veţi avea onoarea de a captura primul prizonier american. Aruncă o privire spre tabla din spatele comandantului, unde erau trecute cu creta trenurile ce urmau să plece în noaptea aceea, apoi adăugă: Şi mă aştept să fiu tratat bine, căci sunteţi, în mod clar, un gentleman.

Dar manevra nu reuşi. Comandantul spuse:

— Nu pot să vă ajut, domnule comandor. Şi spune-i bunului dumitale prieten, împăratul, că armata va învinge Anglia şi Franţa şi Rusia, dar am fi recunoscători dacă i-ar ţine departe pe americani.

Nefiind sigur de primirea ce i s-ar putea face la München, Ash plăti unui şofer de taxi un tarif triplu ca să-l ducă la o gară suburbană, în vestul oraşului.

○

Maiorul Ranke fu sculat din patul conjugal la numai câteva clipe după ce se urcase în el. O maşină a statului major îl duse prin străzile cufundate în întuneric ale Berlinului spre cartierul general al Statului Major al Armatei Imperiale. Ash dispăruse. Ba, mai rău chiar, americanul făcuse uz de scrisoarea împăratului pentru a provoca un incident între Grupa III b şi Poliţia din München. Unul din agenţii lui se afla încă la închisoarea din München, la cererea lui Ash.

Ranke îi luă la rând pe toţi operatorii de telegraf şi de telefon, încercând să depisteze posibilele rute urmate de Ash. De la Viena i se raportă că nu fusese văzut. Apoi comandantul său din München îi transmise mesajul comandantului unui depozit de muniţie din München – Ash încercase să se îmbarce într-un tren cu destinaţia frontului. Comandantul îl refuzase. Acum îi veniseră în minte şi alte gânduri. Să fi fost americanul un

spion? Să-l fi arestat, făcând abstracţie de scrisoarea de liberă trecere de la împărat?

Ranke îl potoli imediat. Când ofiţerii răspunzători de transport îşi petrec prea mult timp dirijând trenurile civile de pasageri îşi pierd limpezimea gândirii. Ranke alertă serviciile din München. Probabil că Ash plecase deja.

— Verificaţi toate trenurile, atât cele de călători, cât şi cele de marfa.

○

Ash petrecu noaptea dormind într-un compartiment de clasa a doua al unui tren local spre Thaingen. Se trezi dimineaţa, când conductorul îi scoase pe ceilalţi pasageri afară din compartiment. Un căpitan de armată – un ofiţer bine clădit, cu părul tuns scurt şi faţa brăzdată de cicatrice de la dueluri, de sub ochi până la maxilar – intră în compartiment şi întrebă:

— Comandor Ash?

— Da, răspunse Ash, frecându-se la ochi şi alungându-şi pe dată somnul, când văzu că omul de la căile ferate făcuse respectuos un pas mai înapoi.

Căpitanul îi spuse că se afla în stare de arest.

6

— Sunt ofiţer al Marinei Militare a Statelor Unite şi curier diplomatic însărcinat cu o misiune specială din partea împăratului de la care am şi o scrisoare de liberă trecere. Când ieşi, spune-i ordonanţei să-mi aducă o cafea.

Căpitanul citi scrisoarea împăratului şi o rupse în două.

— Căpitane, dacă vrei cu tot dinadinsul să dai de bucluc, să ştii că ai reuşit.

Trenul îşi încetini mersul. Căpitanul îi făcu semn lui Ash să se ridice în picioare. Acesta rămase. Nemişcat. Neamţul mută trenciul pe care îl ţinea pe braţ, desfăcu tocul de piele şi îşi scoase Lugerul.

— Ridică-te.

— Faci o greşeală, căpitane.

Căpitanul îl împinse cu ţeava lungă a pistolului, şi Ash se ridică încet în picioare, în timp ce trenul intra într-o gară mică, iar călătorii urcau şi coborau. Căpitanul îl conduse pe Ash prin tot trenul spre coada acestuia, până la platformă. Ţinea arma foarte aproape de corp şi când trei gospodine de la ţară trecură pe lângă ei, o acoperi cu trenciul. Înalt profesionalism, nu se putu abţine Ash să remarce.

— Pe aici.

Făcu semn spre nişte scări din fundul platformei care duceau undeva, în afara gării. De-a lungul liniei principale era o potecă ce făcea o curbă, nemaifiind vizibilă din gară. La două sute de iarzi de linie, cărarea trecea peste şine şi se termina într-un depozit de mărfuri. Ash aruncă o privire în urmă şi zări coada trenului care aştepta probabil trecerea vreunui expres înainte dea porni din loc.

În timp ce se apropiau de depozit, directorul acestuia ieşi afară şi atârnă un sac poştal mare pe un cui special aflat în apropierea liniei pe care urma să vină trenul expres. Îl salută pe căpitan, care îi ordonă să plece. Cu arma ascunsă sub haină, căpitanul aşteptă până când şeful depozitului dispăru din vedere. Abia atunci deschise uşa depozitului.

Un locotenent care purta pe chip cicatrice de duel similare cu acelea ale căpitanului se aşează la volanul unui camion acoperit cu prelată. Ash simţi cum arma îl împunge în spate, îndemnându-l să se apropie de camion.

— O clipă, spuse Ash. Ofiţerii germani, ca şi cei britanici, nu efectuau niciodată operaţiuni pe care le considerau „mărunte". Drumul lung de la gară, arma ascunsă, iar acum acel aristocrat aşezat la volan – toate acestea sugerau mai degrabă o răpire decât un arest.

— Unde mă duceţi?

— La cartierul general.

— Ce unitate?

Căpitanul îi aruncă o privire locotenentului, ceea ce fu suficient pentru Ash ca să-i dea o lovitură în stomac şi să-şi scoată sabia, în timp ce neamţul se îndoia de la mijloc. Îi atinse mâna cu tăişul sabiei şi lama Solingen făcu să ţâşnească sângele prin mănuşa căpitanului. Lăsă să-i cadă arma. Ash o lovi cu piciorul făcând-o să alunece pe podea şi se repezi la locotenent care era imobilizat între volan şi schimbătorul de viteze. Văzându-l pe Ash îndreptându-se spre el, locotenentul se năpusti afară din camion, renunţă să-şi desfacă tocul pistolului şi îşi trase sabia.

Ash îl pândea. Locotenentul descria lovituri largi cu sabia în maniera de scrimă a germanilor, întinzând mâna spre şoldul drept, unde avea arma.

Şi el avea cicatrice provocate de dueluri, dar, ca majoritatea saberilor germani, se antrenase mai mult pentru a primi loviturile, decât pentru a le

aplica. După prima lovitură, prea înaltă pentru a nimeri adversarul, urmată de o a doua prea joasă spre a mai fi nevoie s-o pareze, Ash îşi folosi sabia ca pe floretă şi împunse cu ea încheietura mâinii locotenentului.

Singurul sunet care ieşi de pe buzele viteazului german fu un murmur slab, dar aceasta nu-l împiedică să scape din mână sabia, strângând convulsiv din degete. Ash aruncă o privire spre căpitan, care se clătina pe picioare apoi se întoarse spre locotenent şi cu vârful sabiei îi făcu semn spre tocul pistolului, după care ridică vârful sabiei spre faţa lui.

Locotenentul deschise tocul cu mâna stânga şi cu ochii aţintiţi la sabia lui Ash. Scoase încet arma. În acel moment, căpitanul încercă să se îndrepte spre pistolul lui, în capătul celălalt al depozitului. Ash smulse pistolul din mâna locotenentului, îi dădu acestuia un brânci şi se năpusti spre căpitan, care se opri şi ridică încet braţele. Ash le făcu semn să stea unul lângă altul.

— Unde este cartierul general?

Cei doi priveau la el. Linişte.

Ash ridică Lugerul şi trase. Glontele trecu printre ei, foarte aproape de urechea căpitanului. Amândoi tresăriră, dar niciunul nu scoase un cuvânt. Expresul se auzea acum din ce în ce mai aproape.

— Ultima şansă.

Cei doi priviră unul la altul.

— Aţi vrut să mă ucideţi. De ce?

Ash trăsese din nou, foarte aproape. Căpitanul se apucă de ureche. Ash îndreptă ţeava spre faţa locotenentului.

— De ce?

— Ordine, spuse bărbatul, ridicând mâna ca şi când ar fi vrut să oprească glonţul.

— *Ale cui* ordine?

— Ale maiorului.

— Să mă ucideţi?

— Da.

— Cum?

— Trebuia să te aruncăm de pe un pod, să se creadă că ai căzut. Să pară un accident...

— Gura, strigă căpitanul.

Ash trase un glonte pe lângă cealaltă ureche a acestuia.

— Cine i-a spus maiorului să mă ucidă?

Locotenentul ridică din umeri. Căpitanul rămase cu privirea aţintită la gaura ţevii şi spuse:

— Nu ştiu. Jur.

Ash ochi un punct între ochii bărbatului. Căpitanul luase ţeapăn o poziţie de drepţi. Expresul fluiera acum foarte aproape, fără să încetinească, fiindcă în această staţie nu era prevăzută nicio oprire.

Uşa din spatele nemţilor se dădu la o parte sub loviturile unor carabine Mauser, mânuite de patru soldaţi. Se mişcau repede, încercând să descopere sursa focurilor de armă. Ofiţerii se aruncară la pământ şi le ordonară să tragă. Ash se duse la uşa din faţă. Gloanţele trecură pe lângă capul lui şi despicară uşa de lemn. Ash lovi uşa rostogolindu-se, o deschise, se strecură afară şi sări în picioare, alergând în zigzag, conştient de faptul că nu are decât câteva secunde în avans faţă de soldaţii care-l urmăreau.

Expresul tocmai lua curba fluierând prelung, pătrunzător. Ash alergă spre rambleu şi se aruncă în faţa locomotivei. Reuşi să treacă în partea cealaltă, locomotiva atingându-i numai călcâiul unei cizme. În urma impactului fu azvârlit în aer, şi descrise un cerc complet înainte de aterizare. Oficiul poştal, pădurea, trenul care alerga grăbit, toate aceste imagini îi trecură prin faţa ochilor într-o fracţiune de secundă. Ateriza dur, pe pietriş.

Sacul poştal. Sacul poştal atârna de un stâlp la un metru şi jumătate înălţime, lângă şine. Printre roţile trenului care rula în viteză, Ash zări picioarele soldaţilor ce aşteptau trecerea trenului şi

chipurile lor murdare în momentul în care se aplecară să se uite pe sub vagoane. Se îndreptă spre stâlpul poştal, îşi aruncă Lugerul în centură şi cuprinse în braţe sacul poştal, în timp ce vagonul de bagaje se îndrepta huruind spre el. Îl scoase din cârlig, zări umbra vagă a unei balamale şi în secunda următoare sacul poştal încercă să-i smulgă braţele din umeri.

Forţa smuciturii îl făcu să scape sacul din mâini înainte de a se prăbuşi pe o grămadă de saci poştali. Un bătrân feroviar rămase cu gura căscată şi cu ceaşca de ceai în mână.

— Transport special, spuse Ash, uşurat, deşi îşi dădea seama de absurditatea cuvintelor sale.

Omul ridică şovăielnic braţele deasupra capului. Ash privi la propria mână şi fu surprins să constate că în clipa aceea ţinea Lugerul în ea.

— Ce staţie urmează?

— Thaingen.

Lângă Schaffhausen de la frontiera elveţiană. Vor scotoci mult timp toată zona din jurul acelei gări micuţe până să-şi dea seama ce se întâmplase. Reuşise. Se rezemă mai bine de sacii poştali, gâfâind din greu. De multă vreme nu mai participase la o luptă pe viaţă şi pe moarte. Atacul împotriva regelui George nu intra la socoteală; totul se petrecuse prea rapid. Trecuse mult timp de atunci, şi cei de care îşi amintea trăgeau de la distanţă – o încăierare cu flota spaniolă în 1898, atacul lui T.R. Şi un duel cu puşca împotriva insurgenţilor din Filipine în 1902. Ca cei mai mulţi ofiţeri americani de vârsta lui, fusese şcolit în meseria de a ucide, dar nu o practicase. Jocul de polo şi scrima îi oţeliseră ochii şi membrele, nu însă şi nervii... Contele de Monte Cristo? La naiba, şi nici măcar nu reuşise încă să iasă din Germania.

○

Mai avea trei gloanţe în Luger, iar zona neutră dintre frontierele germană şi elveţiană de la Schaffhausen era păzită de patru puşcaşi. Fâşia de

pământ nu depăşea treizeci de metri, fiind îngrădită de ambele părţi şi curăţată de zăpadă. Poliţia germană îi urmărea pe călătorii care încercau să părăsească Germania, în timp ce vameşii verificau documentele şi răsfoiau telegramele oficiale care îi avertizau în privinţa criminalilor sau spionilor. Ash ştia că singura lui şansă era ca ofiţerii care încercaseră să-l ucidă să nu fi acţionat oficial.

Ei bine, faptul că fusese obiectul unei încercări de asasinat îi ascuţise cel puţin mintea. Numără grănicerii germani şi îşi propuse să treacă prin cel mai apropiat punct, unde se aflau trei oameni. Pe soldatul cel mai mic îl va doborî cu patul armei, îl va spulbera pe al doilea şi va trage în ultimul, dacă ar mai fi rămas în picioare, îndreptându-se apoi spre Elveţia. Oricum, putea fi socotit un plan.

Era inutil să facă vreo tentativă de a trece frontiera printr-un punct nepăzit. Aşa ceva nu exista. Iar dacă încerca şi era prins, indiferent cine ar fi fost persoana aceea din armată care încercase să-l ucide îl va lichida în celula sa într-o noapte, în timp ce ambasada lui va face fel de fel de demersuri şi manevre ca să-l elibereze. Nu înţelegea însă de ce vor să-l omoare. *Polizei* fusese foarte cooperantă la München, şi scrisoarea împăratului făcuse minuni până în momentul în care i-o rupsese căpitanul. Nici comandantul depozitului de muniţii nu-l oprise, or, el era militar... Dar dacă greşea în raţionamentele sale şi oamenii acţionaseră în baza unor dispoziţii oficiale? În cazul acesta, probabil că la punctul de graniţă îl aştepta deja un ordin telegrafic de arestare. Tocmai de aceea numărase puştile.

Prezentă paşaportul diplomatic şi puse mâna pe sub haină pe mânerul Lugerului. Trei gloanţe. Ofiţerul luă un teanc de telegrame şi le citi una câte una. Apoi se ridică, făcu o plecăciune şi îi înapoie lui Ash paşaportul, cerându-şi scuze pentru întârziere. Cinci minute mai târziu, elveţianul îi

aplica o viză pe documente şi îl invita să se urce în trenul de Zürich, lăsându-l pe Ash să tragă concluzia că, într-un anume fel, vizita lui la împărat stârnise o mare nemulţumire într-o anumită secţiune a armatei germane. Încălcase poate teritoriul altcuiva de la curtea împăratului? Încercă, de asemenea, să se gândească la eventualitatea că Wilhelm se răzgândise şi îl trădase, dar asta nu avea nicio logică. În cazul în care împăratul s-ar fi întors împotriva lui, acum ar fi fost un om mort.

7

La două mii de mile spre nord-est, în capitala Rusiei, pe biroul lui Vasili Moskolenko, căpitan în poliţia secretă a ţarului, Ohrana, se afla nota unui informator. Moskolenko verifică îndelung sigiliul înainte de a-l rupe. Biroul lui din cadrul închisorii Litovksi arăta ca o cavernă scobită într-un zid de piatră. În spatele biroului de lemn negeluit, Moskolenko se simţea deopotrivă foarte bine, dar şi nelalocul lui. Capul lui osos, faţa cadaverică şi ochii cenuşii şi lipsiţi de expresie se potriveau foarte bine cu închisoarea politică atât de temută, însă mişcările lui energice aveau o graţie care nu-şi găsea locul la biroul unei încăperi atât de posomorâte.

Nota venea de la unul dintre puţinii informatori al poliţiei care avea acces direct la căpitanul Ohranei. Moskolenko descifră cele câteva cuvinte. Deşi era singur, gura lui severă se schimonosi într-un rictus care, în cazul oricărui alt om, ar fi putut trece drept zâmbet; în ceea ce-l priveşte, era singura reacţie vizibilă. Apoi o umbră întunecată licări în ochii lui şi străluci puternic. Ridică receptorul.

— Unde este Orlov?

— În celula de interogatoriu, domnule căpitan. Moskolenko se ridică şi străbătu tot coridorul lung ce ducea spre celula preferată a lui Orlov. Doi gardieni care stăteau de pază în faţa celulei luară poziţie de drepţi când văzură că Moskolenko descinsese în persoană în acel colţ îndepărtat al închisorii.

— Deschideţi.

Oamenii ezitară.

— Domnul locotenent Orlov... începu unul din ei, dar Moskolenko îl reduse la tăcere cu o singură

privire. Oamenii deschiseră uşa.

Orlov tocmai viola o deţinută pe care o legase cu curele de o masă. Se întoarse furios spre intrus, cu faţa roşie de mânie. Se linişti însă văzându-l pe Moskolenko, care se mulţumi să spună doar atât:

— O să lipsesc o săptămână sau două. Preiei comanda.

○

Moskolenko luă trenul de la gara Varşovia. Un ofiţer cu o poziţie atât de înaltă în poliţia secretă a ţarului beneficia de multe privilegii şi el le utiliza din plin. Şase subalterni care se întorceau pe front fură expulzaţi din compartimentul lor. Moskolenko porunci să i se aducă ceai şi încuie uşa. Avusese grijă să mănânce bine înainte de plecare. În zilele acestea nu se putea avea încredere în mâncarea de pe trenurile ruseşti. Nu va mai mânca decât atunci când va ajunge în inima Germaniei.

Trenul, aşa-zis expres, avu nevoie de cincisprezece ore ca să străbată distanţa de trei sute cincizeci de mile până la Dvinsk, oraş de pe linia frontului. Sau, mai exact spus, până la marginea oraşului Dvinsk, întrucât acesta fusese ocupat de armata germană. Moskolenko coborî din tren şi se pierdu discret în noapte.

Găsi un punct la câteva mile sud de oraş unde o unitate de puşcaşi siberieni se afla pe malul fluviului Dvina. Germanii stăpâneau malul de vest al fluviului. Fluviul îngheţat reprezenta Ţara Nimănui. O fâşie netedă de gheaţă, întreruptă ici şi colo de garduri din sârmă ghimpată. Inspectă Ţara Nimănui centimetru cu centimetru cu ajutorul unui periscop de câmp. Cele câteva stele de pe cer aruncau o lumină albăstruie, slabă, pe gheaţa acoperită de zăpadă. Nu exista nicio ascunzătoare.

Nemţii aveau un cuib de mitralieră de partea cealaltă a fluviului, şi Moskolenko rămase mult timp pe loc, încercând să combine diferite rute în jurul lui. Periscopul îi indica cinci noduri de sârmă ghimpată. La al treilea, ar fi putut merge în josul

râului până la marginea îngheţată... Întoarse periscopul spre *Unteroffizier*-ul care îi servea drept călăuză şi îi ceru o foarfecă pentru sârmă ghimpată.

Soldatul nutrea un profund dispreţ pentru non-combatanţi, în general, şi pentru poliţiştii din Petrograd în mod special.

— Este cel din urmă loc pe unde i-ar putea trece cuiva prin gând să străpungă linia frontului, domnule căpitan. Cele mai elementare cunoştinţe referitoare la lupta în tranşee...

— Sper ca şi germanii să fie de aceeaşi părere cu dumneata. Acum du-mă la cea mai apropiată bucătărie de campanie.

Năucit, soldatul îl conduse la o bucătărie şi îl privi prostit şi furios, cum îşi însuşea faina atât de preţioasă pe care oamenii lor o transformau în pâine şi se acoperea cu pudra albă din cap până-n picioare. Părea deosebit de încântat să facă lucrul acesta în văzul întregii trupe.

○

— *Halt!*

O zăpadă fină se cernea de sus în momentul în care santinela germană îl găsi odihnindu-se în revărsatul zorilor, între timp, făina de camuflaj îi fusese spălată de pe frunte şi se amestecase cu zăpada topită de pe spate, formând o pastă în dungi. Santinela îl ameninţa cu un Mauser şi o baionetă. Pe scândurile care formau pardoseala tranşeelor colcăia noroiul care i se lipise şi de ghete. Omul care arăta ca un comandant îi vorbi cu accentul unui muncitor din fabricile de pe Ruhr atunci când îi ceru parola.

Căpitanul Ohranei ţariste ridică mâinile.

— Du-mă la ofiţer, îi spuse el într-o germană perfectă.

Soldatul începu să strige după ajutor. Aţi doi soldaţi veniră în fugă, îl percheziţionară şi fură surprinşi să nu găsească nicio armă asupra lui.

Moskolenko le aruncă bastonul şi le spuse dispreţuitor:

— E o sabie.

După ce deşurubară mânerul sculptat descoperiră o sabie cu două tăişuri. Patru soldaţi se repeziră să formeze escorta. Lama era din oţel foarte uşor şi ascuţită ca briciul pe ambele părţi.

Infanteriştii îşi conduseră misteriosul prizonier prin zigzagul de tranşee care duceau spre spatele frontului şi îl predară unui *Junkerleutnant* foarte tânăr şi foarte furios, a cărui uniformă era murdară de noroi. Acesta făcea parte din aristocraţia prusacă şi în vremuri mai bune ar fi fost cadet. Îi trase o palmă prizonierului peste faţă şi se răsti la el:

— Spune-ţi numele şi unitatea mai repede, până nu-i ordon sergentului să-ţi scoată-dinţii ăia infecţi de rusnac şi să ţi-i vâre pe gâtul tău de rus împuţit.

— Sunt contele Philip von Basel... şi singura ta speranţă de supravieţuire este să mă urci într-un tren cu destinaţia Berlin în mai puţin de o oră.

○

Patruzeci şi cinci de minute mai târziu, contele Philip von Basel se lăfăia într-o cadă de baie, într-un vagon special ataşat la expresul de Berlin, iar ofiţerii care făcuseră acest aranjament în ultimul moment se întorceau vădit uşuraţi la tranşeele lor. Din câte ştiau ei, tânărul locotenent era singurul om care pălmuise vreodată pe von Basel şi supravieţuise. Von Basel era şi el conştient de acest lucru, dar hotărî că nu se putea face nimic. Nu fiindcă s-ar fi aflat în război – o tranşee era un loc la fel de bun ca oricare altul ca să omori pe cineva. Nu-l deranja nici tinereţea locotenentului. Duelul reprezenta un exerciţiu de omor prin abilitate, şi niciun oponent nu era de dispreţuit. Se punea însă problema timpului. La urma urmei împăratul lui îl convocase. Era vorba de PRIORITĂŢI.

8

Ash îşi amintea de Zürichul de dinainte de război ca de o apă stătătoare, dar acesta devenise brusc un conglomerat cosmopolit activ în momentul în care Elveţia rămăsese singura insulă de neutralitate pentru bancheri, diplomaţi, spioni şi exilaţi politici. Vreo duzină de naţiuni tronau în districtul comercial Bahnhofstrasse de pe malul lacului Zürich.

Ash se duse mai întâi la consulatul american, luă dejunul împreună cu ataşatul militar, un căpitan de armată cu care servise împreună la Berlin, în 1913. Îl întrebă unde locuiau diversele persoane pe care le cunoştea şi îi ceru să-i spună ce ştie despre exilaţii ruşi din Zürich. Prietenul lui considera că cei aflaţi la Zurich reprezentau doar nişte reminiscenţe ale mişcării antebelice, dar îi promise că va încerca să afle numele liderilor lor.

— Sunt nişte bolşevici ţicniţi, îl preveni căpitanul. Oamenii întregi la minte au pus capăt agitaţiei o dată cu izbucnirea războiului. S-au dat la fund şi au început să lupte împotriva Germaniei.

Ash îi telegrafiase ambasadorului Page la Londra să nu-l aştepte săptămâna aceea, întrucât dorea să stea câteva zile la Paris şi la Zürich. Încheie cu „Totul e bine”, ceea ce nu era tocmai adevărat, având în vedere cele întâmplate, dar Page va înţelege din mesajul lui că Ash îl convinsese pe împăratul Wilhelm să sprijine planul regelui George, ceea ce însemna că propriul lor plan e pe cale să fie adus la îndeplinire.

Întrucât îşi pierduse bagajele în momentul când fusese arestat în tren, îşi cumpără un costum de culoare închisă. Luă cina împreună cu preşedintele filialei din Zürich a Băncii Romei, un vechi prieten al său de la o sală de scrimă din Roma pe care o

frecventau în vara când Tamara Tişkova părăsise Rusia pentru ceea ce numea ea „colaborare” cu un maestru de balet italian. Albioni renunţase la spadă şi lipsa exerciţiului fizic se reflecta în mijlocul lui îngroşat, dar acest lucru nu părea să-l deranjeze prea tare. Poziţia lui Albioni la Zürich reprezenta o realizare remarcabilă pentru un bărbat de vârsta lui, care era aceeaşi cu a lui Ash. Amanta îl urmase şi ea aici, în timp ce soţia rămăsese acasă, cu familia.

— Una peste alta, dragă prietene, n-am de ce să mă plâng, spuse el. Dar tu?

— Eu mă duc la Petrograd.

Cu numai cinci zile în urmă spusese tuturor că abia aşteaptă să se prezinte la postul de pe vas. Albioni dădu înţelegător din cap:

— Tişkova?

— Din păcate, nu. Mă întrebam însă dacă n-ai putea să-mi faci cunoştinţă cu omologul tău de la Petrograd... Signor de la Rocca?

Poate nu strica să cunoască un bancher din Petrograd, mai ales unul căsătorit cu o baroană rusă.

Mai târziu, în aceeaşi seară, Ash vizită un bordel în compania unui aşa-zis economist englez cu care navigase în cursa Fastnet şi care, cu ani în urmă, înainte de izbucnirea războiului, venise într-o noapte la el la hotel cu braţul străpuns de un glonţ. Îi servise o poveste despre un soţ furios şi gelos, pe care Ash n-o crezuse nicio clipă, căci umbla zvonul că economistul englez avea obiceiul să intre cu iahtul său în estuarele germane, în zone interzise, pentru a afla diferite secrete navale. Ash îl ajutase să facă rost de acte ca să poată trece frontiera. Faptul că se afla la Zürich însemna că se ocupă din nou de spionaj, postul de profesor de economie la universitate servindu-i drept acoperire.

Taplinger – aşa se numea tipul care avea şi ceva sânge german deşi era englez în maniere până în

vârful unghiilor – ardea de nerăbdare să urce în cameră cu o frumuseţe din România, dar Ash îl convinse să bea mai întâi un coniac în linişte.

— Am nevoie de nişte informaţii. Mă duc la Petrograd.

— Dacă aş fi acolo, mi-aş lua tălpăşiţa cât mai repede, bătrâne. S-ar putea ca în curând să nu mai existe niciun fel de Petrograd.

— Ce ai auzit despre revoluţie?

— Este iminentă.

— Ce doresc bolşevicii?

Taplinger aruncă o privire languroasă spre romîncă, înainte de a răspunde.

— Ştii ceva, bătrâne, am impresia că a pus ochii pe tine. Şi Ash observase, dar singurul motiv pentru care se afla acolo îl constituise insistenţa lui Taplinger. De când îl ştia pe Taplinger, omul era obsedat de bordeluri. Acesta în care se aflau acum, cu camerele lui în stil rococo, cu picturi franceze în stil academic, cu femei din aproape toată Europa, într-o infinitate de tipuri şi care atrăgea clientelă din rândurile elitei corpului diplomatic şi a bancherilor, ilustra un alt paradox al războiului: păcatul atât de hulit în Europa Occidentală era făptuit acum aici, în Elveţia, care odinioară excela prin sobrietate.

— Ce vor bolşevicii? Totul, aş putea spune. Şi vor reuşi. Vechile monarhii nu pot conduce societăţile industriale moderne. Evident, bolşevicii sunt complotişti şi conspiratori la fel de nemiloşi ca familia Borgia şi ştiu foarte bine să speculeze ocaziile favorabile. Lăsând la o parte marxismul şi socialismul, bolşevicii înţeleg la fel de bine ca orice împărat ce înseamnă puterea. Ei vor fi noii noştri regi, Ash, fie că ne place, fie că nu – iar acum putem să ne prezentăm omagiile doamnelor?

— Încă două probleme...

— Ash, femeia trebuie să-şi câştige existenţa, fii corect.

— Spune-mi câteva cuvinte despre partidele ruseşti care sunt împotriva ţarului.

— Câteva cuvinte – la naiba – bolşevicii sunt un fel de aripă de stânga a social-democraţilor, fără nicio urmă de democraţie. Menşevicii sau social-democraţii de dreapta sunt democratici în organizarea lor şi, de aceea, nu au nimic comun cu bolşevicii. Revoluţionarii socialişti vor ca puterea să aparţină în întregime poporului şi împuşcă fără ezitare pe oricine le stă în cale. Revoluţionarii socialişti sunt nişte ţicniţi. Cea din urmă şi, poate, cea mai bună şansă pentru Rusia o constituie cadeţii, Partidul Democratic Constituțional. Cadeţii reprezintă un partid puternic în cadrul Dumei şi ar putea asigura formarea unui nou guvern.

— Ţarul va fi răsturnat?

Taplinger privea cu ochi de bufniţă în partea cealaltă a încăperii, prin fumul gros.

— Cred că femeia o să vină încoace şi o să mă salveze. Ash aruncă o privire spre romînca tolănită pe un şezlong, ce dădea semne de nerăbdare. Îşi făcea vânt cu un evantai chinezesc. Un belgian borţos, îmbrăcat cu haine scumpe, încerca să intre în vorbă cu ea, dar ea nu-l băga în seamă şi îi zâmbea lui Ash – sau lui Taplinger. Camera era prea mare ca să poată fi sigur.

— Va fi răsturnat ţarul?

— Eu sunt doar un economist, protestă Taplinger. Dar este semnificativ faptul că ţarul îi consideră pe cădeţi, pe aceşti democraţi liberali parlamentari, drept revoluţionari. Adoptând o asemenea atitudine...

— Cine este Lenin?

Ataşatul militar de la ambasadă îi pomenise mai multe nume de persoane, iar despre Lemn se presupunea că s-ar număra printre cele mai importante.

— Vladimir Lenin. Un agitator, terorist, lider bolşevic şi un orator al naibii de bun. Sau a fost.

După câte am aflat, în ultimul timp cam pierde teren. De ce întrebi?

— Vreau să ştiu ce se petrece în Rusia înainte de a ajunge acolo.

Taplinger îl privi curios, dar se mulţumi să-i spună în treacăt, în semn de politeţe profesională:

— Este aici o cafenea unde le place ruşilor să-şi piardă vremea. Pe Lenin n-ai să-l găseşti acolo, dar întreabă de o femeie, o anume Madame Armand. Mi s-a spus că Lenin şi Madame Armand se ocupă de dialectică împreună, în poziţie orizontală... Dacă şarmul tău legendar nu te-a părăsit – şi, după felul în care se uită la tine această doamnă din România, presupun că aşa stau lucrurile – poate ai să reuşeşti s-o convingi pe Madame Armand să-ţi facă cunoştinţă cu bolşevicii.

— Cum arată?

— Este o blondă delicioasă – uite, romînca se îndreaptă spre noi.

Femeia era înaltă, brunetă, cu piele măslinie, bine întinsă pe sânii umflaţi care ieşeau din corsajul strâmt. Legănându-se uşor, îl ţintui cu privirea pe Ash.

— La naiba, pe tine te vrea, spuse Taplinger.

— Nu prea am chef de aşa ceva.

Dar tot pomenind numele Tamarei, devenise puţin agitat, în principiu, n-ar fi vrut să rămână, întrucât ştia că germanii au informatori şi agenţi în toate bordelurile. În mod intenţionat nu-i povestise nimic lui Taplinger în legătură cu misiunea lui de salvare a ţarului. Sau, cel puţin, aşa îşi închipuia el.

În timp ce femeia se apropia de ei, belgianul îi tăie insistent calea fluturându-şi mâinile pline de diamante. Dar femeia îl dădu la o parte cu mâna şi se îndreptă spre Ash.

— Pe tine te vrea, spuse Taplinger. La naiba.

Ash îi întoarse zâmbetul; la urma urmelor, era o femeie foarte frumoasă.

— Probabil că e o spioană germană, şopti Taplinger. De regulă diamantele îşi fac efectul într-un loc ca ăsta.

— De regulă, spuse Ash şi se ridică s-o întâmpine. În încercarea ei de a scăpa de belgian, femeia se întorsese şi le dezvăluise un spate superb şi nişte şolduri magnifice sub fusta strâmtă.

— Bună seara, *Mademoiselle.*

— *Bon soir,* comandor. Englez al meu foarte slab vorbeşti francez? *Oui?*

Femeia îl ignoră pe Taplinger. Ash fu de acord să vorbească franţuzeşte. Dansară în acordurile orchestrei de coarde din camera învecinată, şi femeia îl întrebă cum îl cheamă. Ash îi spuse. Ea se numea Margo. Îi mărturisi că era îngrijorată pentru bunica ei care se afla în Germania. Ash îi spuse că tocmai venea, din Germnaia şi ea îl întrebă ce făcea la Zürich.

— Sunt în trecere, zise Ash. Ce era să-i spună? Ce veşti ai de acasă?

— De acasă?

— Despre invazia germană?

Atacul împotriva României începuse de curând şi părea că se va încheia peste câteva zile, când nemţii aveau să-i arunce pe români în liniile ruşilor.

— Nu mă pricep la război, spuse ea, numai la soldaţi. Şi poate la marinari. Unde te duci de aici?

Ash îi spuse că era curier diplomatic. Taplinger îi aruncă o privire posomorâtă în momentul în care Ash o conduse pe scări, în sus. Camera era somptuoasă, un dormitor original, nu amenajat ad-hoc pentru destinaţia recentă a clădirii. Pe pat era aşternută lenjerie fină, din pânză de in. Margo ieşi din baie în cămaşă de noapte şi cu ciorapii pe ea, iar Ash remarcă faptul că avea laba piciorului deosebit de frumoasă, în ciuda staturii ei înalte.

Zâmbind şi vrând să dea impresia că se distrează de minune, Margo se aşează în poziţii care mai de care mai ademenitoare, în timp ce el şedea pe

fotoliul de lângă pat. Începu să danseze în cercuri mici pe covor, îşi trase cămaşa peste cap şi, trecând pe lângă el, lăsă mătasea parfumată pe umărul lui.

Un corset negru din balene îi ridica pieptul, îi aplatiza pântecele şi îi scotea în evidenţă fesele într-o curbă generoasă, bine tăiată. Femeia observă reacţia lui şi se aşeză în mod corespunzător, ca să poată fi privită cât mai bine. Îşi păstră mai mult timp corsetul pe ea, după care, în sfârşit, îi dezlegă panglicile şi îl lăsă să cadă.

Trase o canapeluţă joasă şi îngustă în mijlocul camerei, în faţa lui Ash, încalecă pe ea, apoi se întinse şi îşi arcui spatele. Privea la el peste umăr şi îl întrebă dacă avea vreo figură specială care îi plăcea în mod deosebit, ceva de care să-şi amintească oriunde va călători.

— O fantezie, spuse Ash cu gura uscată ca nisipul şi inima bătând să-i spargă pieptul. Se ridică în picioare şi îşi desfăcu sabia.

— Ce fantezie *chéri*? întrebă Margo unduindu-şi încet corpul dintr-o parte în alta, în timp ce continua să-l privească.

Ash ţinea teaca sabiei într-o mână, mânerul în cealaltă. Se apropie mai mult. Curelele şi cataramele dansau în faţa ochilor fetei. Aceasta îşi arcui şi mai tare spatele şi îşi desfăcu larg picioarele, proptindu-se în pernă, gata să accepte jocul. Erau multe posibilităţi – curelele, cataramele, teaca, chiar şi lama. Nu-i era teamă. Ofiţerii superiori în uniformă nu făceau rău fetelor într-un loc ca acesta.

Ash scoase lama din teacă, dar ea continuă să stea liniştită. Nu se temea – un colonel francez o bătuse cu teaca goală şi durerea pricinuită îi fusese generos compensată în franci de aur.

— Ce fantezie?

— Să ne închipuim că eu sunt ofiţerul german căruia trebuie să-i raportezi.

Ash îi răsuci încheietura mâinii, şi lama trecu razant pe lângă obrazul ei!

9

Acum că era la mâna lui, trebuia să scoată de la ea tot. Îi aruncă ceea ce spera să fie o privire ucigătoare, menită s-o convingă că este realmente în stare s-o rănească. Reuşise cumva să ţină lama sabiei neclintită, ca împietrită. Femeia îl privea, strângând canapeaua în braţe. Brusc, trupul i se încorda.

— Numele.

— Nu-i ştiu numele. Obişnuieşte să vină pe aici. Femeia începu să plângă. Ash strânse din dinţi, dar când femeii înfricoşate i se făcuse pielea ca de găină pe tot trupul, fu nevoit să-şi amintească faptul că îi declaraseră deja război.

— Ce doreşte să ştie despre mine?

— Unde călătoreşti... te rog, nu! Ochii ei îi căutară privirea, apoi se îndreptară spre vârful sabiei.

— Ce altceva?

— Pe cine ai vizitat...

— Altceva?

— Ce ţi-a spus împăratul...

— Ce?

Femeia trase aer în piept. Mâna lui Ash făcu o mişcare spasmodică. *Împăratul?*

Ash băgă sabia în teacă şi şi-o fixă din nou în talie. Femeia zăcea acolo plângând, călare pe canapeluţă, al naibii de ispititoare. Ash îşi adună toate puterile înainte de a se îndrepta spre uşă.

— Ce să-i spun?

— Spune-i că n-ai putut afla absolut nimic.

— N-o să mă creadă.

— Spune-i ce ţi-am povestit în timp ce dansam. Şi că am fost atât de copleşit încât ţi-am dat asta. Uite... Se întoarse lângă ea şi depuse cinci monede de aur, pe pernă, lângă obrazul ei. Când o să vadă

banii ăştia o să fie convins că am trăit cele mai minunate clipe din viaţa mea.

○

Ash luă dejunul la cafeneaua recomandată de Taplinger, comandând felurile de mâncare pe care şi le mai amintea de pe vremea când fusese la Petrograd. Fu încântat să constate că mai ştia alfabetul chirilic suficient de bine ca să poată descifra meniul. Era un local ieftin, cu mese murdare şi ferestrele aburite. Mirosea a lână udă, a ciorbă, a transpiraţie şi a mahorcă. Răcnetele furioase alternau cu râsete puternice – fundal sonor de care Ash îşi mai amintea din timpul călătoriilor pe care le făcuse în Rusia cu mult timp înainte de război.

Discuţiile animate, purtate cu voce tare în ruseşte, erau condimentate cu fraze şi exclamaţii în franceză şi în engleză. La Petrograd, întreg corpul diplomatic şi reprezentanţii înaltei societăţi cunoşteau franceza şi engleza. Rusa se vorbea numai cu servitorii şi la ţară. Dar în acest local, limba principală era rusa şi Ash se vedea pus într-o situaţie dezavantajoasă pentru că vocabularul lui se limita la cuvintele de dragoste pe care le învăţase de la Tamara.

La un moment dat, când localul se umpluse până la refuz şi noaptea lungă de iarnă învăluise strada în întuneric, câţiva oameni se apropiară de masa unui bărbat care şedea singur şi o înconjurară din toate părţile, privindu-l în tăcere. Omul se prefăcu că îi ignoră, dar era o situaţie imposibilă, aşa că se sculă şi părăsi localul, în râsetele şi strigătele dispreţuitoare ale asistenţei. Apoi oamenii se întoarseră spre Ash.

Cineva strigă ceva în rusă. Izbucniră în hohote de râs. Ash lăsă privirile în jos şi aşteptă. Se auziră alte strigăte, apoi cineva pronunţă un cuvânt pe care Ash îl înţelese. *Poliţia.* Şi apoi, *spion.*

Ash înfruntă privirea omului care îi pusese dispreţuitor acea întrebare şi-i răspunse în engleză:

— Nu, nu sunt spion. Nu fac parte din poliţia ţarului...

— Atunci ce cauţi aici?

Ash se ridică în picioare. O femeie foarte frumoasă, cu o pană roşie la pălărie se apropiase de masa lui. Avea în jur de patruzeci de ani, după câte îşi dădea el seama. Se uita la el cu o privire inteligentă şi ironică. Accentul ei era franţuzesc, doar pometii splendizi îi trădau originea rusească. Îmbrăcămintea ei vădea bunăstare şi bun gust, lux necunoscut celorlalţi clienţi ai cafenelei, dar, în loc s-o privească cu reticenţă, aceştia se strânseră în jurul ei într-o tăcere respectuoasă, aşteptând răspunsul lui Ash.

Calificativul „delicioasă" folosit de Taplinger atunci când vorbise despre ea i se potrivea cum nu se poate mai bine. Madame Armand. Nu puteau fi două ca ea în acelaşi oraş.

— Ce aştepţi?

Bănuind că profesia lui de marinar n-ar fi avut darul să-i câştige încrederea, Ash zise:

— Sunt ziarist, corespondent, doamnă... am fost trimis aici să scriu un reportaj despre ruşi.

— Pentru ce ziar?

— Mă îndoiesc că aţi auzit de el: *Constitution* din Atlanta.

Auzise de el.

— Nu vorbeşti cu accentul unui american din sud.

Ash arboră zâmbetul lui special, încercând să spargă gheaţa.

— Dacă aţi fost în Atlanta, Georgia, doamnă, probabil ştiţi cât de mulţi nordişti s-au stabilit acolo. În ce mă priveşte, sunt originar din Virginia de Vest, care se află la jumătatea distanţei între Dixie şi Yankeeland şi apoi, n-am mai fost pe acasă de foarte multă vreme.

— Ce doreşti?

Avea păr blond-auriu şi ochii verzi, aşa cum i se spusese şi părea aproape strălucitoare în această

cafenea îmbâcsită. Reuşea chiar să treacă drept prietenoasă, în anumite limite, fără nimic provocator în felul de a fi.

— Nu doriţi să luaţi loc? o întrebă Ash, făcând semn spre masa lui.

— Nu, mulţumesc. Ce doreşti să ştii?

— Vreau să scriu despre revoluţie...

— Care revoluţie?

— Din Rusia.

Pentru o clipă, femeia îl lăsă să vadă în sufletul ei, dar numai atât cât să înţeleagă că îl găseşte atrăgător, însă are alte aranjamente, alte planuri mai importante. Părea să fi sesizat o notă falsă în povestea lui, şi Ash îşi dădu seama că era probabil puţin prea bine îmbrăcat pentru un corespondent obişnuit. Acum însă nu mai avea altceva de făcut decât să zâmbească şi să-şi amintească faptul că, în ciuda fabulaţiilor sale, el personal nu reprezenta niciun pericol pentru aceşti exilaţi.

Femeia se hotărî brusc.

— De ce nu-l întrebi pe Lenin?

— Pe cine?

Voia să verifice în ce măsură relatarea ei se potrivea cu aceea a lui Taplinger.

— Cred că Lenin poate fi găsit pe treptele bibliotecii pe la ora opt şi jumătate dimineaţa.

— Îmi cer scuze pentru ignoranţa mea, dar chestiunile acestea revoluţionare îmi sunt total străine. N-aţi putea să-mi spuneţi ceva despre acest Lenin?

— Este un teoretician. Şi un lider.

— Şi o să vrea să stea de vorbă cu mine?

— Se prea poate.

Se apropie de el ca şi când s-ar fi temut să nu fie auziţi de la celelalte mese.

— Invită-l la dejun, vrei?

— O să veniţi şi dumneavoastră?

— Nu, spuse ea, depărtându-se. Fă asta pentru el. Te rog.

— Nu înţeleg...

Femeia se întoarse din nou cu faţa spre el.

— După cum arăţi, cred că poţi să-i oferi, omului o masă bună.

— Asta e valabil şi pentru dumneavoastră, spuse Ash.

— Nu e acelaşi lucru pentru el. Pentru sufletul lui... trăim vremuri foarte grele...

○

Femeia nu exagerase.

Bărbatul scund, bine clădit, chel, tremura pe treptele bisericii într-un pardesiu străveziu total nepotrivit pentru vântul rece care sufla dinspre lacul Zürich, în susul râului Limmat. Şapca rotundă de muncitor nu-i acoperea decât o parte din chelie, iar pantofii scâlciaţi şi servieta din piele scorojită ar fi trebuit să fie de mult înlocuite.

Când îl văzu pe Ash apropiindu-se îl întrebă neliniştit în franceză cât e ceasul. Gura lui fermă era înconjurată de o mustaţă şi o mică ţăcălie. Ochii mici, adânciţi în orbite, aveau privirea unui câine de pripas şi îi aminteau lui Ash de expresia unui jucător împătimit de care ghinionul se ţinea scai.

— Aproape nouă fără zece, spuse Ash. Deschid la timp?

Se exprima ceva mai puţin fluent în engleză. Avu nevoie de un scurt moment de gândire înainte să răspundă:

— Da, da, elveţienii sunt foarte punctuali.

— Dumneavoastră sunteţi Lenin?

— Dar dumneavoastră cine sunteţi?

— Sunt american, corespondent de presă. Ziarul meu intenţionează să mă trimită la Petrograd, dar mi-a cerut mai întâi câteva reportaje de la Zürich, despre exilaţii ruşi care trăiesc aici şi despre stadiul în care se află revoluţia. Cu alte cuvinte, şefii mei vor să ştie dacă merită să mă trimită în Rusia, sau n-ar fi mai bine să rămân în Franţa ca să transmit reportaje de la luptele de acolo.

— De unde ştiţi cum mă cheamă?

— Deci dumneavoastră *sunteţi* Lenin? Am auzit numele dumneavoastră într-o cafenea când am pus aceleaşi întrebări. Cineva mi-a spus că s-ar putea să fiţi persoana cu care ar trebui să vorbesc. Puteţi să-i acordaţi câteva minute?

— Sunt foarte ocupat aici.

Lenin aruncă o privire spre uşile bibliotecii care erau tot închise.

— Am auzit că sunteţi şi scriitor. În acest caz mă înţelegeţi. S-ar putea chiar să fiu rechemat acasă dacă nu ies cu ceva bun... Ce-aţi zice să luăm masa împreună? Faceţi pauză la prânz?

Lenin dădu afirmativ din cap.

— Da, aş putea să fac o pauză pentru dejun.

— Atunci ne întâlnim aici la amiază.

— Pentru ce ziar spuneaţi că lucraţi?

— *Constitution.* Atlanta, Georgia.

— Ce mai face Noul Sud al domnului Grady în ultima vreme?

Pe moment, întrebarea îl descumpăni atât de tare pe Ash, încât rămase cu gura căscată o fracţiune de secundă. Domnul Grady. Cine naiba era domnul Grady? Un clopoţel suna totuşi... ar fi trebuit să ştie...

Lenin privi în sus, spre el, zâmbind uşor.

— Credeam că până şi cel din urmă reporter american ar trebui să ştie numele fondatorului ziarului la care lucrează, Henry Grady.

Sunt idiot, îşi spuse Ash. Sigur ca da, Henry Grady. Cel care a militat pentru industrializarea Sudului după războiul civil.

— Pe atunci încă nu eram acolo, spuse Ash zdrobit. Uşile bibliotecii din capul scării se deschiseră în acel moment şi Lenin porni în sus cu o graţie şi o vigoare atletică ce-l uimiră pe Ash. Ajuns în prag, se întoarse şi privi în jos spre Ash care îl urmărea neajutorat.

— Poate că am să iau dejunul cu dumneata. Ai la dispoziţie trei ore ca să inventezi o poveste mai credibilă.

○

Taplinger – care ar fi trebuit să ştie că are altceva mai bun de făcut şi, la naiba, ştia – fusese indiscret. Când, în cele din urmă, îi veni şi lui rândul la romăncă, aceasta începu să-i povestească ce fermecător era prietenul lui american, şi Taplinger, înţepat, o informă că, din păcate, Ash pleca în Rusia, aşa că era mai bine să-şi concentreze atenţia asupra clipei de faţă – adică asupra lui. Alţi agenţi germani raportaseră deja că Ash sosise la Zürich şi, în dimineaţa următoare, transmiseseră ştirea uluitoare că stătuse de vorbă pe treptele bibliotecii cu revoluţionarul Vladimir Lenin. Ceva mai târziu, în cursul aceleiaşi dimineţi, consulatul american îi rezervă un loc la trenul de Paris şi o masă de două persoane pentru dejun la Carleton-Elite.

○

Maiorul Ranke se dusese la Spa ca să raporteze personal eşuarea tentativei de asasinat şi fuga lui Ash. Înainte de a se prezenta în faţa lui Ludendorff, telefonase la Berlin, cu speranţa că va primi veşti mai bune.

— Rusia? Lenin?

Ce punea la cale împăratul? Subminarea revoluţionarilor ruşi e treaba armatei.

— Se îndreaptă apoi spre Paris, îi aminti aghiotantul lui. Avem un conductor pe trenul acela...

— Spune-i ce să facă – şi ordonă Grupei III b să nu se amestece în treburile Ohranei.

Chiar şi la Zürich, Ohrana ţarului se ţinea scai după Lenin, ca peştele-pilot după coada rechinului. Numai că aceştia erau peşti-pilot cu dinţi.

Dar când maiorul Ranke se prezentă la raport în faţa generalului Ludendorff, trecând oarecum uşor peste dezastrul pe care îl provocaseră deja oamenii lui, Ludendorff îi ordonă imediat să informeze Ohrana despre legăturile lui Ash cu Lenin.

— Lasă să-l omoare ruşii pentru conspiraţie cu un revoluţionar.

— Mi-aş permite să presupun că Ohrana ştie deja de întâlnirea lor din dimineaţa aceasta, Herr General. În mod sigur l-au urmărit la bibliotecă.

Ranke se felicita în gând pentru promptitudinea informaţiilor sale, când observă că generalul Ludendorff se uită chiorâş la el. Se simţi cuprins de o uşoară panică.

— Domnule... credeţi că Ohrana va risca să atace un ofiţer american al Marinei Militare?

Ludendorff începu să vorbească rar, ca şi când s-ar fi adresat unui copil retardat şi era cât se poate de clar că se săturase până peste cap de Grupa III b şi de maiorul Ranke.

— Spune-le celor de la Ohrana că Ash se dă drept ofiţer al Marinei Militare şi că, în realitate, este un revoluţionar american din New York... sunt o mulţime acolo... şi că îi aprovizionează pe Lenin şi pe oamenii lui cu arme şi explozive, îi aruncă o privire plictisită lui Ranke care ar fi dorit să fi avut el ideea asta şi adăugă: Cel puţin în felul acesta nu mai depind de cine ştie ce idiot o să plasezi tu în trenul de Paris.

10

Lenin coborî treptele bibliotecii la ora douăsprezece fix. Ash se apropie de el şi porniră împreună pe jos, pe Bahnhofstrasse, pe lângă bănci, spre hotelul Carleton-Elite. Soarele iernii pătrundea prin ferestrele înalte şi lumina blând încăperea, decorată în tonuri pastelate.

Privirea lui Lenin se plimba peste florile de pe mese, peste gheridonul de patiserie, peste feţele de masă şi peste argintărie şi se opri asupra chelnerilor tăcuţi care păşeau fără zgomot pe covoarele groase.

— Poate că am eu o viziune romantică, însă elveţienii au ceva inofensiv care face ca bunăstarea lor să fie mai puţin supărătoare decât a protipendadei din Rusia.

— Presupun că există o diferenţă între ostentaţie şi confortul de bun gust, zise Ash.

Zâmhetul abia schiţat al lui Lenin îi dădu de înţeles că momentul de romantism se consumase.

— Spuneţi-vă noua poveste, domnule...?

— Ash.

— Un pseudonim, probabil.

— Kenneth Ash, locotenent comandor, Marina Militară a Statelor Unite.

Un chelner le turnase apă minerală în pahare imediat ce se aşezaseră la masă. Lenin îşi ridicase paharul, pregătindu-se să-l ducă spre buze, dar în clipa următoare îl puse jos neatins.

— Locotenent comandor, Marina Militară a Statelor Unite? Şi ce naiba vreţi?

— Nu aţi vrea să comandăm întâi?

— Nu mi-e foame. Ce doriţi?

— Vreau să ştiu ce se petrece în Rusia. Aveţi de gând să-l răsturnaţi pe ţar?

— Mă tem că nu vă pot fi de niciun folos. N-am mai văzut un ziar rusesc de mai bine de-o lună. N-am mai primit nicio scrisoare din Rusia de cinci săptămâni. Ultimul interval între scrisori a fost de şase luni. Cenzura!

Ash culesese ceva mai multe informaţii despre Lenin şi despre bolşevici în intervalul scurs de la întâlnirea cu Taplinger. În acel nemaipomenit puzzle reprezentat de aripa de stânga şi partidele revoluţionare – un puzzle căruia îi acordase prea puţină atenţie în trecut, întrucât cea mai timidă aluzie la revoluţie o făcea pe Tamara să se înfurie cumplit, ea fiind de partea Romanovilor – bolşevicii, care propovăduiau lupta de clasă şi alungarea patronilor de către muncitori, păreau să se situeze între socialiştii. Moderaţi, dornici să instaleze un guvern parlamentar democratic în locul ţarului, şi anarhişti, ce-şi propuneau să distrugă toate guvernele. Dar, indiferent cât de radicali şi violenţi fuseseră înainte de război, bolşevicii lui Lenin, dacă într-adevăr erau ai lui, îşi pierduseră şi ei popularitatea şi sprijinul din partea maselor ca toţi ceilalţi socialişti europeni.

— Sunteţi chiar omul căruia trebuie să mă adresez, spuse Ash. Din câte am auzit, dacă este cineva care să ştie ce se întâmplă acolo, apoi acela este Lenin.

— Chiar dacă aş şti, nu văd de ce ar trebui să vă spun dumneavoastră.

— De ce nu? S-ar putea să dorim acelaşi lucru.

— Mă îndoiesc. Eu vreau o revoluţie. Vreau să-i văd pe cei împilaţi, proletariatul, instalaţi pe tronul asupritorilor. Vreau ca averea celor puţini la număr să fie împărţită celor mulţi. Şi nu prea văd cum ar putea Marina Statelor Unite să dorească acelaşi lucru.

— Nu vorbesc despre Marină. Marina nu ştie că mă aflu aici. Dacă ar şti ar trebui să dau raportul în faţa unui şir lung de ofiţeri cu o listă încă şi mai lungă de întrebări.

Lenin nu schiţă niciun zâmbet.

— Repet – ce doriţi?

— Singura modalitate de a se pune capăt războiului o constituie ajutorul acordat Angliei, Franţei şi Rusiei să învingă Germania. Dar America nu poate fi convinsă să ajute Rusia dacă aceasta nu se descotoroseşte de ţar.

Lenin reflectă un moment, apoi spuse:

— Nu păreţi chiar atât de tânăr încât să credeţi în războaie drepte.

— Poate pentru că sunt american.

— Poate pentru că mă credeţi suficient de prost pentru a mă lăsa provocat.

Ash sorbi din apa minerală şi făcu semn chelnerului să-i aducă lista de vinuri.

— Dacă ştiu ceva în mod sigur despre dumneavoastră, domnule Lenin, este că nu sunteţi deloc prost. Eu vorbesc limpede. Încercaţi să mă credeţi. Şi apoi, ce v-aş putea *provoca* să faceţi?

Ash fu satisfăcut să constate o licărire de interes în ochii lui Lenin. Aşteptă în tăcere, până când acesta vorbi din nou:

— Continuaţi, domnule Ash, vă ascult.

— Aş dori să-mi prezentaţi situaţia revoluţiei de la Petrograd. Şi aş mai dori nişte sfaturi în legătură cu ţarul. Ce se va întâmpla în Rusia în – să zicem – următoarele două luni?

Lenin îşi duse degetul la buze.

— Date fiind împrejurările şi ţinând seama de faptul că sunt atât de departe de evenimente, tot ceea ce pot să vă spun este că mişcarea socialistă din Rusia a ajuns pe linie moartă din cauza războiului. În momentul în care muncitorii din fabrici au început să producă muniţie, iar ţăranii au pus pe umăr puşca ţarului, cauza noastră a încetat să mai prezinte vreun interes. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi în Germania, şi în Franţa, şi în Anglia. Numai după ce se va termina războiul vom putea relua discuţia despre revoluţie.

— Scopurile noastre par asemănătoare, spuse Ash, privind în jos, la lista de vinuri, ca să-şi ascundă îngrijorarea. Lenin era mult mai puţin optimist în privinţa revoluţiei decât presupusul savant profesor Taplinger şi decât informatorii de la ambasada engleză din Petrograd. Iar dacă revoluţia nu reprezenta un pericol iminent, va fi greu să-i convingă pe ţar şi pe familia acestuia să plece...

— Cum adică, domnule Ash?

— Fiecare dintre noi doreşte sfârşitul războiului din anumite motive. Eu vreau să-i pun capăt îndepărtându-l pe ţar. Dumneavoastră vreţi să-l încheiaţi ca să-l înlăturaţi pe ţar. Suntem de acord...

Lenin bătu cu pumnul în masă, şi argintăria sări în sus.

— Nu, nu suntem deloc de acord. Dacă situaţia se înrăutăţeşte, aceasta e în avantajul meu. Cu cât vor fi mai mulţi morţi pe câmpurile de luptă, cu atât mai mare va fi furia celor întorşi acasă.

Ash fu pe punctul să se scoale şi să plece din restaurant. Privirea lui Lenin se îmblânzi. Ash scutură din cap.

— Credeam că n-o să mai pot fi luat prin surprindere de europeni, dar sunteţi cel mai cinic...

— Terminaţi ce aveţi de spus, domnule locotenent-comandor. Sau vă lipsesc cuvintele? Credeţi oare că simplul fapt că stau acum într-un restaurant elegant şi beau vinul dumneavoastră vă îndreptăţeşte să mă consideraţi un cretin care nu poate să accepte adevărul despre revoluţie? Sunt eu oare un idiot care speră că ţarii şi împăraţii îşi vor părăsi tronurile fără luptă?... Repet, cu cât va fi suferinţa mai mare, cu atât vor fi mai mari şansele revoluţiei. Cu cât vor fi mai mulţi morţi în luptă, cu cât războiul se va prelungi mai mult, cu atât va creşte furia oamenilor.

— Dar cât timp vă puteţi permite să aşteptaţi? Câtă vreme mai puteţi sta degeaba aici, la Zürich?

Câţi ani va trebui să mai aşteptaţi până să treacă revoluţia pe lângă dumneavoastră? Vor apărea noi generaţii de tineri şi tinere care nu l-au văzut niciodată pe Lenin!

— Dacă v-aţi putea duce la Petrograd...

— Poliţia ţarului m-ar închide în fortăreaţa Petru şi Pavel chiar în momentul în care aş pune piciorul acolo. Dacă aş supravieţui arestării aş fi exilat în Siberia. Acolo se pun greutăţi de plumb în ghetele deţinuţilor şi sunt obligaţi să mărşăluiască.

— Dar dacă... dacă aţi fi, de exemplu, în locul meu, cum l-aţi convinge pe ţar să recunoască faptul că i-a sunat ceasul?

— L-aş împuşca pe ticălos şi cu asta basta.

Ash izbucni în râs, dar se opri, văzând durerea din ochii lui Lenin. Aşadar, omul avea totuşi şi sentimente. Şi vorbea serios; l-ar fi împuşcat pe ţar cu patimă, fiindcă asta reprezenta o soluţie politică.

— Ar trebui să-i demonstrez în alt fel, spuse Ash.

— Numai grupurile demonstrează, persoanele individuale – nu. Şi nu uitaţi că, dacă convingeţi un grup de ruşi să demonstreze, provocaţi un contraatac din partea poliţiei. Iar dacă grupul dumneavoastră se va dovedi prea puternic pentru poliţie, va interveni armata. Mi-e teamă că, în vreme de război, nu e nicio soluţie.

— Dar, în vreme de război, armata nu este formată din recruţi? întrebă Ash. Nu cumva aceştia sunt mai puţin dispuşi să tragă în demonstranţi?

— Cine ştie? Numai că demonstranţii nu vor fi aceia care vor primi răspunsul definitiv la întrebarea dumneavoastră ipotetică. Vorbiţi despre sânge în stradă. Sânge fără niciun câştig...

— *Dacă* armata trage.

— Dacă, dacă! Pot să discut pe teme de politică cu o sută de ruşi de aici din Zürich în fiecare zi, dacă am chef. Dumneavoastră veniţi din afară. Spuneţi-mi ceva ce nu aud zi de zi.

— Nobilimea rusă îşi scoate bijuteriile din ţară.

— Bun. Altceva?

— Serviciile de spionaj britanice se tem că revoluţia este iminentă.

— Nu sunt cumva aceiaşi ofiţeri de informaţii care au prezis că războiul va începe în 1914, de Crăciun? Sau poate sunt cei care au planificat campania de la Gallipoli.

— Serviciile de spionaj germane sunt de aceeaşi părere.

— Serviciile de spionaj germane *speră.* Dacă ar fi de aceeaşi părere, m-ar trimite pe mine şi pe tovarăşii mei la Petrograd. Nu, domnule Ash, suntem într-un impas teribil. Nici vorbă de revoluţie înainte de încheierea războiului, iar războiul pare să nu se mai termine niciodată.

— Spuneţi-mi cu cine aş putea sta de vorbă la Petrograd?

— Despre ce?

— Despre felul cum am putea să-i demonstrăm ţarului că vremea lui a apus.

— Sunteţi convins că am o celulă acolo, nu-i aşa? Ei bine, nu am. Revoluţia este aici la Zürich. În bibliotecă.

— Trebuie să fie cineva cu care să pot lua legătura la Petrograd.

— Pe cine cunoaşteţi la Petrograd?

— Doar câţiva ofiţeri de marină şi câţiva diplomaţi ruşi. Oameni pe care i-am cunoscut la Portsmouth, New Hampshire, în 1905, în timpul tratativelor de pace ruso-japoneze şi apoi, în 1906, la Conferinţa pentru dezarmare de la Haga.

— Puteţi fi sigur că oamenii competenţi au fost de mult destituiţi din posturi. Birocraţia imperială este coruptă din cap până-n picioare. De când ţarul a preluat din nou conducerea armatei, ţarina Alexandra controlează ministerele şi numeşte tot felul de tâmpiţi şi de borfaşi recomandaţi de Rasputin. Acum călugărul Rasputin reprezintă guvernul... Pe cine mai cunoaşteţi?

Ash şovăi o clipă.

— Am câţiva prieteni în Baletul Imperial.

— Proxeneţi pentru aristocraţie, zise Lenin. Asta e tot?

— Mi-e teamă că da.

— Minunat. Aveţi relaţii mai mult sau mai puţin apropiate cu reprezentanţi a – să zicem – aproape unu la sută din poporul rus. Cunoaşteţi vreun comerciant?

— Nu cred.

— Intelectuali?

— Poate din Balet...

— Ţărani?

Ash se gândi la vizitiul beat care mânase săniile la partidele de vânătoare până în peşterile urşilor.

— Nu prea.

— Muncitori?

— Am vizitat câteva şantiere navale ruseşti... Aţi putea să mă puneţi în legătură cu oameni care să cunoască stadiul revoluţiei chiar în Rusia?

— Nu faceţi pe şmecherul cu mine, spuse Lenin. Doriţi să vă spun numele unui revoluţionar.

— Care să vrea să stea de vorbă cu mine.

Lenin privi în sus, spre candelabru. Un chelner veni în grabă. Lenin îi făcu semn cu mâna să plece. Apoi, dintr-o dată zâmbi ca şi cum ar fi savurat o glumă bună.

— Kiricenko.

— Cine e?

— Kiricenko este, sau a fost, dacă nu l-au împuşcat încă, liderul unui grup de luptă.

— Unde pot să-l găsesc?

— Activează în ilegalitate. Îmi închipui că dacă veţi întreba de el la locul potrivit, va de el de urma dumneavoastră. Iar dacă vă găseşte, aveţi permisiunea mea să încercaţi să-l convingeţi să nu vă împuşte dacă îi pomeniţi ca am luat masa împreună. Spuneţi-i că-l felicit dacă mai este încă în viaţă. Şi mai spuneţi-i că, dacă în Rusia va fi vreodată o revoluţie, ea îşi va datora renaşterea lui

Kiricenko, pentru că el a rămas pe loc, în timp ce noi, toţi ceilalţi, ne-am înşfăcat cărţile şi am şters-o.

Lenin se ridică, de parcă s-ar fi pregătit să plece, cu chipul posomorât.

— Ei, dar n-aţi mâncat.

— Nu mi-e foame.

— Domnule Lenin, vă rog să mă iertaţi că îndrăznesc să spun lucrul acesta, dar arătaţi ca un om care poate mânca foarte bine. Vă rog să mai rămâneţi. Trenul meu pleacă abia peste câteva ore.

Lenin se aşeză la loc şi acceptă comanda făcută de Ash pentru ei amândoi. Sorbi posomorât din vin, dar se învioră după supă şi Ash îşi spuse că Lenin era la fel de schimbător în privinţa dispoziţiei ca şi împăratul.

— Ce tren luaţi? întrebă Lenin.

— Spre Paris. Cred că trecem frontiera la Boncourt. Cum de aţi ştiut despre Henry Grady?

— Madame Armand mi-a vorbit despre dumneavoastră, aşa că m-am uitat pe lista mea cu ziare la care vreau să trimit articole.

— E o femeie frumoasă, spuse Ash.

— Este o flacără, răspunse Lenin blând. O torţă în noapte. Gândul acesta părea să-i facă o mare plăcere. Întrebă apoi cu un zâmbet viclean: Spuneţi-mi, domnule locotenent-comandor, aţi muncit vreodată ca să vă câştigaţi existenţa?

— De la vârsta de cincisprezece ani până când am intrat la Academia Navală, am lucrat pe vase maritime în toată lumea.

— Capriciile mic-burgheze nu înseamnă muncă.

Ash lăsă jos cuţitul şi furculiţa, întinse mâna peste masă şi o aşeză cu palma în sus, lângă farfuria lui Lenin.

— Întoarceţi palma în sus.

Lenin privi mâna bătătorită a lui Ash şi întoarse palma spre lumină. Era o mână puternică, dar nemuncită.

— Atunci când lucrezi pe un vas nu ai timp să faci politică.

— Nu-i aşa. Marinarii din Marina Imperială erau cei mai fervenţi sprijinitori ai revoluţiei. De nenumărate ori şi-au sfidat ofiţerii.

— Poate că dacă le-ar fi stat mai puţin gândul la rebeliuni s-ar fi descurcat mai bine în faţa japonezilor.

Lenin roşi.

— Rebeliunea a urmat *după* înfrângere. Şi, în afară de aceasta, i-ar fi bătut pe japonezi dacă ar fi fost mai bine conduşi.

— Vorbiţi ca un patriot, remarcă Ash. Lenin îi aruncă o privire lungă, grea.

— Dacă nu înţelegeţi patriotismul rus, nu aveţi nici cea mai mică şansă să convingeţi pe cineva să plece, inclusiv pe ţar.

○

Lenin îl conduse pe Ash până la trenul lui.

— Poate că n-ar fi trebuit să vă dau numele lui Kiricenko, zise el. Este impulsiv, s-ar putea să vă omoare. În locul dumneavoastră, eu l-aş evita.

Grozav, îşi spuse Ash. Singurul nume pe care reuşise să i-l smulgă lui Lenin era acela al unui ţicnit. Considera că, în afara discuţiei interesante, dejunul reprezentase o pierdere de timp. Pe de altă parte, nu mai avusese niciodată ocazia să stea de vorbă, între patru ochi, cu un revoluţionar... Lenin părea un om obişnuit, cu excepţia răcelii cu care privea lumea. Era nostim însă faptul că, dacă împăratul îi amintea de T.R., Lenin semăna cu un alt preşedinte american – îndepărtatul şi enigmaticul Woodrow Wilson.

Locomotiva fluieră. Lenin îl luă prin surprindere pe Ash strângându-i mâna puternic şi mulţumindu-i pentru dejun. Dispăru apoi în norii de abur ai locomotivei.

Conductorul trăgea deja perdelele compartimentului şi aşezase pe uşă un bilet: „Rezervat”. Dar imediat ce trenul se puse în

mişcare, în compartiment intrară doi bărbaţi, ignorând biletul de pe uşă şi se aşezară în faţa lui.

— Este un compartiment rezervat, spuse Ash. Bărbaţii abia dacă îl învredniciră cu o privire. Ash repetă în franceză, cu acelaşi rezultat. Unul dintre ei se adresă celuilalt. În rusă. Ei, naiba să-i ia, avea destul loc oricum.

Când trenul ieşi din staţie şi începu să ia viteză, unul dintre ruşi încuie uşa în timp ce celălalt scoase un Luger şi îl îndreptă spre Ash:

— Despre ce aţi discutat la dejun? întrebă el.

11

Sunt locotenent-comandor Kenneth Ash, curier diplomatic al Statelor, Unite ale Americii. Vă rog să luaţi arma asta blestemată de sub nasul meu.

— Bine zis, Ash, dar pe cine crezi că impresionezi cu chestia asta?

Mai mult ca sigur că erau de la poliţia rusă, Ohrana, din moment ce-l urmăreau pe Lenin atât de departe de casă. Ash ar fi dorit să-i fi surprins îmbrăcat în uniformă, dar poate că paşaportul o să-l ajute. Spera că poliţia ţarului n-o să se atingă de un ofiţer al potenţialului său aliat. Tot ce trebuia să facă era să inventeze un motiv plauzibil pentru întâlnirea cu Lenin. Întinse mâna să-şi scoată paşaportul.

— Mâinile sus, domnule curier comandor, spuse rusul pe un ton dispreţuitor, apoi adăugă: Câte tunuri i-ai promis lui Lenin?

— Tunuri? Trebuie să fie o greşeală...

— Nu e nicio greşeală. Mâinile sus.

Ash simţea mirosul greu de mahorcă emanat de hainele lor. De regulă, în compartimentul elegant încăpeau uşor şase persoane. De data aceasta avea senzaţia că este supraaglomerat, deşi nu erau decât trei. Lugerul pe care îl luase de la căpitanul german se afla la fundul sacului de voiaj, sub uniformă, iar sabia zăcea într-o teacă specială pentru călătorie. Ridică mâinile.

— Cine urmează să primească transportul dumitale în Rusia?

— Nu ştiu despre ce vorbiţi. Îmi daţi voie să vă arăt paşaportul? Sunt curier diplomatic...

— Ce motiv avea un curier diplomatic să se întâlnească cu revoluţionarul Vladimir Lenin?

— Lenin a cerut o viză de intrare în Statele Unite. Am fost însărcinat să verific dacă este sau

nu o persoană periculoasă...

— Este.

Ash încercă din nou să-şi extragă documentele.

— Vreau să vă arăt hârtiile mele.

— Cunoaştem hârtiile dumitale. Ce l-ai întrebat pe Lenin, domnule curier diplomatic?

Era o greşeală sau o înscenare? se întreba Ash. În orice caz, dăduse de bucluc.

— L-am... l-am întrebat despre revoluţie.

— Nu pe el trebuia să-l întrebi... Trebuia să întrebi poliţia ţarului.

— De acolo sunteţi?

Omul cu revolverul nu spuse nimic.

— Foarte bine, zise Ash, atunci vă întreb pe voi. Ce puteţi să-mi spuneţi?

Răspunsul veni grav, deliberat. Poliţistul vorbea ca de la catedră.

— Pot să-ţi spun că avem mai multe motive să ne temem de populaţie decât de revoluţionari. Voi, ticăloşii, sunteţi terminaţi, dar poporul... poporul ameninţă.

Ash aruncă o privire spre partenerul omului, dar acesta privea în gol. Era clar că nu ştia englezeşte.

— Acum e rândul dumitale să răspunzi la întrebarea mea. Nu eşti mai diplomat decât sunt eu. Te uiţi la pistolul meu ca un leopard. Răspunde-mi, ai cui sunt banii pe care îi aduci revoluţionarului Lenin? Ce mesaj ai primit de la el? Cine o sa livreze armele în Rusia?

Rusul îi făcu semn lui Ash cu revolverul să ridice mâinile mai sus, apoi dădu din nou din cap spre partenerul lui, care băgă mâna în buzunar şi scoase o vergea de cincizeci de centimetri lungime cu greutăţi de plumb la ambele capete. Omul se bătu cu ea peste palmă.

— Obiectul acesta se numeşte îmblăciu căzăcesc – excelent pentru dispersarea mulţimilor de pe spinarea calului. Cred că-ţi imaginezi ce efect are asupra feţei unui om.

Ash îşi putea imagina chiar prea bine ca să se simtă liniştit.

— Dacă mă atingi cu chestia aia o să...

Îmblăciul se repezi spre ochii lui Ash vâjâind şi sfârâind prin aer. Profitând de fracţiunea de secundă când omul cu revolverul făcuse semn cu capul partenerului, Ash se şi ridicase de pe banchetă şi lăsase mâinile în jos. Blocă îmblăciul rusului cu braţul stâng şi lovi cu dreapta. Rusul căzu pe spate, cu genunchii la gură.

Ash lovi cu piciorul în revolverul celuilalt rus, însă rată. Omul se retrase, şi revolverul îi zgârie fruntea lui Ash. Acesta încercă să-l apuce; îl prinse de butoi, dar cătarea îi zgârie mâna. Îl ţinu strâns de mână împingându-l în sus şi într-o parte. Pistolarul îl lovi puternic cu mâna liberă. Ash îl împinse mai tare, izbindu-l cu picioarele, cu genunchii, folosind spaţiul restrâns ca să-l împingă dincolo de banchetă, spre uşa, spre fereastra mare.

Se prăbuşiră peste celălalt care leşinase, jumătate pe banchetă, jumătate pe jos.

Rusul smuci arma din mâna lui Ash şi reuşi să-l lovească cu patul peste cap şi gât. Năucit pentru o clipă, Ash îşi repezi genunchii în sus, spre stomacul omului, ca un alergător de sprint. Rusul se trase într-o parte, ridicând revolverul ca pe o măciucă, iar Ash plasă repede trei lovituri pe sub el, aruncându-l înapoi, apoi îi aplică un croşeu puternic de stânga, pornit din dreptul genunchilor.

Rusul se izbi violent de fereastră. Geamul se făcu ţăndări. Aerul rece şi fumul de la locomotivă pătrunseră în compartiment în momentul în care rusul se rostogoli peste marginea ferestrei. Partenerul lui se repezi la revolver. Ash se năpusti peste el, lovind cu piciorul în revolver, încercând să-l arunce sub banchetă. Revolverul ricoşa, sări în partea cealaltă şi nimeri exact în mâna rusului.

Ash îl izbi peste încheietura mâinii, dar omul cel mătăhălos nu lăsă revolverul din mână şi începu să se ridice, trăgându-l şi pe Ash în sus, pe spinarea

lui. Ash îl lovi în cap, dar rusul continua să se înalţe, fără să se sinchisească de lovituri, adunându-şi forţele uriaşe şi dintr-o dată îl azvârli pe Ash peste cap printr-o întoarcere bruscă.

Ash se lăsă pe vine, se plasă sub rus şi-l izbi cu umărul împingându-l spre fereastra spartă. Rusul îndreptă Lugerul spre el. Ash văzu pentru o clipă gaura neagră, apoi izbi braţul omului de cioburile rămase înfipte în fereastră. Omul dădu drumul armei şi se rostogoli pe spate, afară. Ash se apleca pe fereastră, trăgând în piept aerul rece şi tare de munte şi urmărindu-l pe cel de-al doilea rus cum se rostogoleşte pe rambleul plin de zăpadă. Simţea că are sânge pe frunte, palma tăiată sângera şi ea, încheieturile ambelor mâini îi erau julite şi avea senzaţia de vomă.

Compartimentul arăta îngrozitor. Ash aruncă îmblăciul pe fereastră şi azvârli apoi şi sacoşele ruşilor după el. Îşi şterse sângele de pe faţă şi de pe ambele mâini, îşi băgă Lugerul în sacoşa lui de voiaj şi ieşi din vagon. Era prea ameţit ca să poată sta de vorbă cu conductorul trenului sau cu poliţia, ceea ce ar fi fost inevitabil.

Exact la timp. Aruncă o privire în urmă, în momentul în care se pregătea să treacă în vagonul următor. Conductorul intrase în vagon prin extremitatea cealaltă. Se duse direct la compartimentul lui Ash, scoase din buzunar ceva ca o minge de base-ball, deschise cu grijă uşa, aruncă obiectul înăuntru şi o luă la fugă. Ash nu avu răgaz decât o clipă să se mire ce ar fi putut fi, când în fostul lui compartiment se auzi o explozie asurzitoare, urmată de zgomot de cioburi şi valuri de fum.

○

— Ce n-a mers la Paris? întrebă generalul Ludendorff. Maiorul Ranke îşi privi îndelung ceasul.

— În conformitate cu rapoartele primite de la Calais, comandorul Ash intră în Londra exact în

momentul acesta, domnule general, aşa că aş sugera...

— *Ce s-a întâmplat la Paris?* Şi ia poziţie de drepţi când vorbeşti cu mine

Maiorul Ranke înţepeni ca o figurină de lut.

— Comandorul Ash s-a întâlnit cu cavalerul François Roland, comentator de dans la ziarul *Le Monde* din Paris. De asemenea, a fost văzut împreună cu Leonard Fasquelle, directorul societăţii Russe-Franc Viande, o companie care importă icre negre din Rusia. Amândoi sunt, se pare, prieteni vechi ai lui Ash. Fasquelle are mulţi asociaţi cu funcţii înalte în Rusia. Imediat după ce s-a întâlnit cu Ash, Roland a plecat în Rusia, dar sursele mele susţin că plecarea fusese aranjată în prealabil. Roland urmează să facă un comentariu asupra sezonului.

— Ce sezon?

— De balet, domnule. La Petrograd, sezonul de balet începe după Anul Nou, pe stil rusesc...

— Tot nu mi-ai răspuns la întrebare, maior Ranke. De ce a reuşit să scape cu viaţă la Paris? De ce s-a întors la Londra ca să dea raportul Dumnezeu ştie cui?

— El... a avut norocul să scape din capcana pe care i-au întins-o agenţii noştri.

— Cum?

— I-am trimis lui Ash o invitaţie ca din partea unei femei, o contesă franceză cu care, după cum au aflat agenţii noştri, Ash a întreţinut relaţii. Dar Ash a descoperit că era o înscenare şi a venit la locul întâlnirii împreună cu cavalerul Roland. Amândoi erau înarmaţi. Din fericire, singurul agent care ştia despre legătura cu Grupa III b a reuşit să scape.

— Comentatorul de *dans* i-a pus pe fugă pe agenţii noştri?

— François Roland este şi campion de scrimă al Franţei, domnule general.

— Le-au venit de hac agenţilor tăi cu *spadele?*

— Lugere.

— Stau şi mă întreb – oare de unde au avut Lugere? mormăi ca pentru sine Ludendorff. Ranke stătea nemişcat, încă vreo câteva minute îngrozitoare şi se va putea întoarce acasă, la relativa siguranţă pe care i-o oferea Berlinul. Dar Ludendorff încă nu terminase cu el. Îngrozit, Ranke îşi dădu seama că sarcasmul lui Ludendorff ascundea o furie mult mai profundă decât lăsase să se vadă până atunci. Gâtul i se împurpura până la rădăcina părului tăiat scurt.

— Mai este ceva, maior Ranke.

— Da, domnule.

— Ştii că von Basel s-a întors în Germania?

Asta era tot?

— Bineînţeles, domnule general. Von Basel s-a prezentat la Grupa III b săptămâna trecută după ce – cu permisiunea dumneavoastră trebuie să spun că s-a întors pe neaşteptate în Rusia, fără să fi avut ordine în acest sens, dar am învăţat să mai închidem ochii la micile păcate ale agenţilor din teren...

— Zău? Şi unde este acum von Basel?

— A plecat pentru ceea ce spunea el că este o binemeritată vacanţă.

— Ştiai că mai avea şi alte motive să treacă liniile duşmanului?

— Nu, domnule.

— Ştiai că şi-a petrecut acea aşa-zisă vacanţă cu împăratul? Ranke simţi că-l ia cu frig.

— Eşti la curent cu faptul că von Basel este protejatul împăratului de vreo cincisprezece ani?

— Desigur, şopti Ranke.

— Ştiai că von Basel a primit ordin de la împărat să se întoarcă imediat în Rusia şi că s-a şi conformat deja?

— Cum...

— Vrei să întrebi cum se face că ştiu? Din fericire aşa-numitul dumitale observator din anturajul împăratului nu este singura mea sursă...

Vrei să faci un efort şi să-mi spui despre cine au discutat von Basel şi împăratul? O să-ţi spun eu. Despre un bărbat care, întâmplător, se află acum în drum spre Rusia. Ei bine, maior Ranke?

— Ash...

Ludendorff se întoarse spre aghiotantul său.

— Informează-l pe acest maior că, de azi înainte, îmi va prezenta mie raportul pe căile ierarhice obişnuite.

— Eşti liber, îi zise aghiotantul.

Maiorul Ranke percepu spusele lui ca pe o condamnare la moarte.

○

Un fel de instinct îl avertizase pe Ludendorff în privinţa împăratului şi a lui Ash. Din nefericire, avusese dreptate. Contele von Basel era un psihopat ucigaş cu două pasiuni în viaţă: să mutileze oamenii cu sabia şi să-l slujească pe bufonul de împărat. Wilhelm îl iubea ca pe propriul fiu.

Ludendorff tot nu ştia precis ce punea la cale împăratul, însă era vorba, în mod clar, de ceva legat de Rusia. Convocarea lui von Basel i se părea de o importanţă vitală. În treaba asta era amestecat în mod clar şi regele George. S-ar putea să fi fost implicat şi preşedintele Wilson. Ash putea să-l slujească pe oricare din ei, sau pe amândoi. Dar dacă von Basel îşi părăsise postul lui de rezident german în cadrul poliţiei secrete ruse din Petrograd, riscând să treacă liniile ruse de două ori numai ca să aducă un raport pentru Grupa III b care putea fi expediat pe căi mult mai simple, era clar că fusese de fapt convocat de împărat pentru a primi instrucţiuni în legătură cu un complot... un plan de pace?... din Rusia. Iar pacea însemna un dezastru pentru Ludendorff şi pentru armata germană.

Ludendorff se plimba nervos prin cabinetul său. Von Basel... omul acesta era o relicvă – un slujitor demodat şi perimat al regalităţii, unul din acei

iunkeri pătimaşi care mai credeau că rostul nobilimii este de a lupta pentru regi, fără să se sinchisească de faptul că Wilhelm dăduse în mintea copiilor. Dar în ce-l privea pe împărat, acesta făcuse o alegere strălucită, pentru că von Basel era pe cât de capabil, pe atât de periculos.

În cercul închis al iunkerilor prusaci îşi asigurase reputaţia încă de la vârsta de cincisprezece ani, când îşi umilise tatăl, un duelist foarte respectat, şi îl făcuse să se sinucidă. Un an mai târziu devenise cunoscut drept spadasinul de la Heidelberg care refuză să accepte cicatricele în duel.

Absenţa acestei „podoabe" de pe chipul său nu se datora nici scrupulozităţii exagerate a lui von Basel, nici lipsei de provocări din partea colegilor săi. Vechiul Corp al Studenţilor germani cerea ca studenţii din anul întâi să fie „liberi şi neînfricaţi" şi să-şi câştige bărbăţia luptând în cadrul frecventelor turnire, *Mensuren.* Pentru a face dovada curajului şi a obedienţei lor, studenţii stăteau unul în faţa celuilalt, cu vârfurile cizmelor lipite şi se pălmuiau reciproc până când primeau ordin să înceteze.

La dueluri trebuia să curgă sânge de ambele părţi, astfel încât trupul şi braţele erau protejate de jachete matlasate, pentru a se preîntâmpina eventualele mutilări, iar peste urechi se purta o eşarfa menită să reducă la maximum riscul pierderii vreuneia. Rănile pe obraz, pe frunte şi la buze erau cusute de studenţii la medicină şi stropite cu vin pentru a se mări dimensiunile cicatricei, ceea ce îl deosebea pe studentul din corpul de elită de oamenii obişnuiţi şi îi garanta o poziţie socială aparte pe parcursul întregii sale vieţi.

Contele von Basel bagatelizase ritualul acelor *Mensuren,* şi îi privea cu dispreţ pe cei din Corpul Studenţilor pentru că – susţinuse el, în ziua când sosise din îndepărtata Prusie Orientală – a te lăsa

înfăşurat în cârpe sângerânde însemna trădarea celor mai înalte idealuri ale Germaniei imperiale. Unde era îndemânarea pe care trebuia să şi-o cultive un nobil pentru a putea să-şi slujească împăratul când va veni ziua, *Der Tag?*

Muth, curajul moral de a accepta durerea nu era suficient. Germania avea nevoie de învingători. În plus, obedienţa ducea la slugărnicie. Dispreţuia ciomagul cu vârful bont, *der Schläger. Der Säbel* – sabia lungă, grea şi uşor curbată care putea despărţi o ţeastă în două şi să străpungă un om direct prin inimă – acesta era adevăratul test nu numai pentru puterea braţului, ci şi pentru jocul picioarelor, pentru curajul de a înfrunta moartea şi a nesocoti rănile uşoare. Von Basel mai adăugase, în subsidiar, că mulţi oameni de rang inferior intrau în Corpul Studenţilor pentru a-şi asigura ascensiunea pe scara socială, la care n-ar fi fost îndreptăţiţi să aspire.

Era suficient să calci pe coadă vreunul din căţeii altui student sau să pui la îndoială castitatea surorii lui ca să apară imediat un motiv de duel. Atunci însă când îi caracterizai pe toţi membrii Corpului Studenţesc drept nişte laşi servili şi parveniţi, automat îţi asigurai provocări la duel pentru tot restul anului universitar.

Cu timpul însă, dueliştii mutilaţi se potoliră, înţelegând că von Basel provocase tot incidentul din pură plăcere, ca să-şi dovedească superioritatea în ceea ce priveşte originea, curajul şi îndemânarea. Făcea eforturi foarte mari ca să nu omoare pe cineva. Cine-şi ucidea adversarul în duel, trebuia să părăsească universitatea. Putea să se înscrie la altă universitate, dar dacă şi acolo omora pe cineva, era exclus din toate.

În cele din urmă, după ce fură scoşi suficienţi ochi şi se retezară nenumărate tendoane ale braţelor, nu mai apăru niciun amator de duel, şi tot ritualul de *Mensur* fu lăsat baltă. În mod cu totul remarcabil, von Basel nu fusese rănit decât o

singură dată, când un bavarez de două ori cât el reuşise să-i străpungă garda şi îi luase o bucăţică din pielea capului, fapt pentru care plătise cu ambele urechi. Atunci, un ofiţer de dragoni care era membru al Corpului Studenţilor şi maestru de scrimă intervenise în numele nobilei tradiţii.

Noul challenger era cu cincisprezece ani mai mare decât von Basel şi când intră în taverna unde urma să se desfăşoare duelul – *Mensur* – von Basel îşi dădu seama numai după felul cum păşea că adversarul lui îi depăşea cu mult pe toţi cei cu care se înfruntase până atunci. În timp ce servanţii dezinfectau lamele armelor, ofiţerul îi şopti discret maestrului că, dacă insistă să se lupte îl va ucide întrucât era prea tânăr şi nu ştie să aplice decât lovituri nemortale. El atacă, spulberând apărarea tânărului care, aşa cum se presupusese, era mai puţin formidabilă decât atacurile lui. Şi după ce le inventarie pe toate şi fu sigur că tot ce i-a mai rămas lui von Basel era viteza lui de reacţie de-a dreptul sălbatică şi forţa incredibilă a încheieturii mâinii, începu să facă rapid mai multe fente, pentru a-l obliga pe von Basel să-şi coboare garda. Când reuşi, atacă. Viteza de reacţie îi salvă lui von Basel capul, dar spada îi atinse sprinceana şi îi deschise arcada până la os.

Venea la rând obrazul stâng al lui von Basel, anunţă ofiţerul, în timp ce studentul la medicină îi oprea sângerarea ca să poată vedea. După aceea, obrazul drept, vârful nasului şi buzele pe care, îl informă maestrul, putea să le azvârle basetului său, dacă nu-i cerea scuze în public.

Spectatorii încă mai râdeau, când von Basel îl străpunse cu sabia. Omul acesta era incredibil...

Ash trebuia împiedicat să ajungă în Rusia, îşi spuse Ludendorff. Pe von Basel nu-l putea opri nimic. Era aşa de secretos în privinţa acţiunilor sale din Rusia, încât nici măcar superiorii lui din Grupa III b – dacă puteau fi numiţi astfel – nu-i cunoşteau identitatea rusă şi nici metodele pe care

le folosea pentru a-şi procura informaţiile. Mai mult ca sigur că locuia la Petrograd – deşi s-ar fi putut la fel de bine să stea şi la Moscova. Von Basel, naiba să-l ia, era la fel de misterios în Rusia ca şi în Germania.

Dar Ash ăsta... Ash făcea parte din planul împăratului, dintr-un plan de pace urzit pe la spatele armatei. Ticălosul! Ash *trebuie* să fie oprit înainte de a ajunge în Rusia, undeva, pe drum...

Îşi chemă aghiotantul.

— Adu-mi un rus.

— Un rus?

— Da. Unul din revoluţionari. Unul tânăr şi serios.

— Da, domnule general.

— Şi adu-mi un ofiţer german care vorbeşte finlandeza.

— Da, domnule general.

Ludendorff se simţea acum mai bine. Agenţii germani făcuseră treabă bună incitând naţionalismul în Marele Ducat al Finlandei. În vremea din urmă organizaseră unităţi armate din refugiaţi care rupeau firele telegrafului şi opreau trenurile. Finlandezii ar fi putut să-l dea jos din tren pe Ash, dacă nu puneau revoluţionarii mâna pe el mai înainte.

12

De ce dracu' te-ai dus la Zürich şi la Paris? mormăi amiralul Innes când Ash îşi termină raportul. Am înţeles că trebuia să-i transmiţi împăratului mesajul regelui şi să te întorci acasă.

— Nu am avut niciun fel de ordine speciale, domnule. Am făcut demersurile acelea pentru că a trebuit.

— Era cât pe-aci să fii omorât...

— Dar nu pentru că nu a venit direct la Londra, îl întrerupse ambasadorul Page. Continuă, Ash.

— La Petrograd voi acţiona de unul singur şi neoficial, domnule. A trebuit să apelez la prieteni şi cunoştinţe ca să-mi formez o reţea proprie când voi ajunge în Rusia. Acum am relaţii cu oameni din pături sociale diferite, inclusiv cu un bancher italian a cărui soţie este o nobilă rusoaică. Prietenul meu, contele Fasquelle, a avut amabilitatea să-mi scrie o scrisoare de recomandare către Serghei Gladişev, un milionar de la Moscova, care este şi membru în mişcarea cadeţilor şi în Dumă...

— Ce e cu mişcarea cadeţilor? interveni amiralul Innes.

Taplinger îi explicase la Zürich care sunt principalele partide politice...

— Cadeţii sunt nişte democraţi constituţionali. Gladişev ar putea face parte, eventual, din noul guvern...

— Bun, spuse Page.

— Iar cavalerul François Roland – care tocmai a plecat spre Petrograd, aşa cum îmi închipuiam – este foarte iscusit în luptă. Ideal pentru a te acoperi într-o ambuscadă.

— Atunci cum se face că nu este înrolat în armată?

— Şi-a pierdut braţul stâng la Verdun.

— Aşadar, crezi că eşti gata? întrebă Page.

— În linii mari, domnule ambasador. Sper să mai pot apela la câţiva prieteni din Petrograd, dacă vor mai fi acolo când ajung eu. Important este însă faptul că nu voi rătăci prin Rusia absolut singur şi nici nu voi fi întru totul la cheremul Lordului Exeter.

— Ăsta e un avantaj, fu de acord Innes. Privi apoi spre Page şi dădu din cap: Te-ai întors şi ăsta e un lucru bun. Ai idee de ce au încercat nemţii să te ucidă?

— Nu, domnule. Am făcut fel de fel de presupuneri, dar niciuna nu stă în picioare.

— În Rusia presupun că armata germană n-o să-ţi mai dea de furcă, spuse amiralul, pregătindu-se de plecare. Mă duc la New York să raportez subsecretarului Roosevelt. Domnul Banks a plecat săptămâna trecută. Page va avea grijă de tine. Noroc, Ash.

După ieşirea amiralului, Page îl întrebă:

— De unde ai ştiut că invitaţia contesei era o capcană?

— Ei bine, m-am simţit foarte flatat până în momentul în care cavalerul François mi-a spus că era puţin probabil ca doamna contesă să invite un gentleman la ea de două ori. Atunci am verificat şi am aflat că plecase la ţară.

Page zâmbi:

— Amiralul Innes are dreptate, armata germană nu-ţi va face prea multe probleme în Rusia.

— Sper, spuse Ash. Page îi întinse un plic.

— Comisul regelui l-a adus în dimineaţa asta pentru dumneata.

Ash îl deschise. Înăuntru era notată o adresă din Belgravia. Şi o oră: opt treizeci.

— Exeter? întrebă Page.

— Ordin de plecare.

○

Ash se duse cu Lugerele la maistrul lui armurier din New Bond Street. Pistoalele cu şapte gloanţe fuseseră produse pentru prima oară cu câţiva în urmă pentru armata germană. Lugerul era o armă de nădejde şi cântărea numai nouă sute de grame, incomparabil mai puţin decât Webleyul britanic sau decât Coltul Marinei SUA.

Când i le dădu armurierului său, pistoalele măsurau douăzeci şi doi de centimetri, dar când le luă înapoi în aceeaşi seară dimensiunea lor se redusese la cincisprezece centimetri, iar greutatea la circa şase sute de grame. Le putea pune sub tunica uniformei într-un toc de şevro, la spate. Pe celălalt avea să-l ţină în valiza sa diplomatică inviolabilă. Era absolut necesar să aibă un toc de şevro, îi explicase armurierul, căci altfel risca să ruginească din cauza transpiraţiei.

— Dar nu veţi putea ochi la distanţă prea mare, îl preveni el, arătându-i ţeava scurtată.

— La distanţă, am altceva în vedere.

Se uită în oglindă în timp ce se îmbrăca în seara aceea. Pistolul nu se vedea şi nimeni nu şi-ar fi putut da seama că îşi ascuţise spada ca briciul. Nu ştia cine şi de ce va încerca să-l omoare de acum înainte, dar oricare va fi următorul ticălos, o să aibă ceva de furcă cu el.

○

Adresa din Belgravia indica o stradă cu case elegante, cu trepte de marmură la intrare şi cu stâlpi de lumină cu gaz. Ash bătu la uşă. Valetul îl conduse în bibliotecă. Lady Exeter lăsă cartea deoparte.

— Bună seara, domnule comandor. Soţul meu m-a rugat să te întreţin până când termină de rezolvat o chestiune cu un ofiţer de marină cam plicticos, în camera de alături.

Ash îi făcu o plecăciune.

— Sper ca întâlnirea lor să dureze cât mai mult.

Părul ei roşu extravagant era ridicat în creştetul capului în seara aceasta. Câţiva cârlionţi scăpau în

jos şi îi îndulceau linia severă a obrazului. Ash îşi spuse că pare mai frumoasă şi mult mai în elementul ei la oraş. Purta o rochie de mătase neagră.

— Domnule comandor, strămoşii irlandezi mi-au transmis părul roşu şi o ureche sensibilă la linguşeli.

— Am şi eu o picătură sau două de sânge franţuzesc din partea mamei mele, spuse Ash, care mi-a transmis preferinţa pentru vin roşu şi un ochi sensibil la frumuseţe.

Lady Exeter se întoarse spre valet:

— Graham, adu-i acestui domn un whisky. Şi te rog să-i spui Excelenţei Sale soţul meu că mi-am pierdut răbdarea.

— V-am supărat cu ceva? întrebă Ash după ce plecă valetul.

— Probabil că nu poţi face nimic în privinţa asta, dar eu găsesc atitudinea dumitale faţă de femei foarte puţin măgulitoare – mă simt ca şi când ar urma să fiu admisă într-un club cu foarte mulţi membri, condus de un comitet care nu face niciun fel de diferenţe între candidaţi.

— Îmi pare rău...

— O, Dumnezeule, ai luat-o în serios... iartă-mă, un prieten de-al meu a fot ucis astăzi în Franţa. Nu mă simt în stare să întreţin niciun fel de conversaţie. La început am condamnat războiul şi acum mă surprinde faptul că mă rog pentru victoria totală. Unde naiba sunt americanii?

Rămaseră tăcuţi şi crispaţi, până când veni valetul cu whisky-ul.

— Am înţeles că ai fost în Germania.

Ash nu răspunse, dar fu uşor surprins şi iritat să constate că cineva îi spusese mai mult decât se cuvenea.

— Nu ştiu de ce te-ai dus acolo, dar sunt curioasă să aflu cum o duc nemţii. E adevărat că mor de foame?

— La cel mai bun hotel din München nu aveau cafea.

— Dar oamenii de rând?

— Arată obosiţi. Soldaţii par duri şi vajnici.

Lordul Exeter intră cerându-şi scuze pentru întârziere. În haine de seară părea şi mai masiv decât în mod obişnuit. La el acasă se purta mult mai direct decât atunci când se întâlniseră la Sandringham.

— Bună, Ash! Draga mea, vrei să ne scuzi? Avem de discutat cam o oră.

— Cina se serveşte la ora zece, spuse ea, apoi se întoarse, către Ash: Avem în vizită pe cineva de la Petrograd. Sper ca întâlnirea să-ţi facă plăcere.

Ash o urmări cu privirea. Avea o ţinută dreaptă şi faldurile mari ale fustei ei negre păreau că abia pot ţine pasul cu ea. Simţind privirile lui Exeter aţintite asupra lui, Ash spuse:

— Este posibil ca cineva din organizaţia dumitale să trădeze?

— Nu ştiu la ce fel de organizaţie te referi, spuse Exeter. Dar dacă este vorba de eforturile mele de a-l ajuta pe rege să-l salveze pe ţar, atunci răspunsul este negativ. Organizaţia mea, aşa cum îi spui dumneata, se compune din mine, din dumneata şi un tip din Marina Regală care, întâmplător, este o rudă mai îndepărtată a regelui. El s-a declarat de acord să meargă cu crucişătorul.

— Mă refer la Serviciile Secrete Britanice. Te-am verificat.

„Băgat în spionaj până-n gât” îi spusese Page când vorbise despre Lordul Exeter.

Lordul ridică din umeri.

— În ceea ce mă priveşte, fac un serviciu personal Maiestăţii sale, la fel ca şi tine...

— Regele ştie că eu trebuie să-i raportez ambasadorului Page. Dar dumneata?

— Eu nu trebuie să raportez nimănui. Acum aş vrea să faci cunoştinţă cu acest ofiţer de marină. Te asigur că nu e trădător... l-am invitat aici abia în

după-amiaza aceasta. Lordul părea uimit. Dar de ce întrebi?

— După ce l-am văzut pe împărat, cineva a încercat în trei rânduri să mă omoare. Cineva ştie că am vorbit cu el.

— Ah. Poate că trădătorul este însuşi împăratul.

— Poate.

— Sau poate că s-a răzgândit.

Şi Ash luase în calcul o asemenea eventualitate.

— O să aflu la Petrograd, dacă agentul lui nu mă contactează.

— E un individ destul de capricios împăratul ăsta... În locul Maiestăţii sale, aş fi căutat o altă cale ca să-mi protejez crucişătorul.

○

Lordul Exeter dădu la o parte câteva cărţi din bibliotecă, deschise un seif aflat în perete, scoase din interiorul întunecat o cutie plată de piele şi i-o întinse lui Ash. Acesta o deschise şi îi împrăştie conţinutul pe biroul Lordului Exeter. Erau scrisori de credit pentru Banca Barclay şi pentru Banca ruso-engleză.

— Ce limită? întrebă Ash.

— Niciuna.

Ash privi la el.

— Nici-una?

— E suficient sa prezinţi acest număr de cod pentru a ridica orice sumă doreşti.

Ash deschise un plic gros. Era plin cu bancnote englezeşti şi ruble ruseşti.

— O mie de lire, spuse Exeter când Ash începu să le numere.

Ash continuă să numere. O mie de lire era mai mult decât solda lui de locotenent-comandor al Marinei Militare SUA pe un an întreg. Numără şi rublele: pe avers aveau chipul ţarului, pe revers vulturul bicefal. Încă o mie de lire la schimbul curent.

— Am nevoie de o scrisoare personală de liberă trecere de la ambasada rusă, spuse Ash. Am avut

necazuri cu Ohrana la Zürich. M-au luat drept revoluţionar american.

— Voi avea grijă de asta, spuse Exeter. Nu vrem să fii oprit la graniţă.

Nu-l întrebă de ce îl luase Ohrana drept revoluţionar american şi Ash fu încântat că nu trebui să-i explice.

— Agenţia de voiaj Cook este împuternicită să-ţi rezerve loc pe orice fel de mijloc de transport, la orice oră, pe bază de credit: Ai aici cartea mea de vizită cu adresa din Petrograd. O să vin şi eu acolo în scurtă vreme. Am nişte fabrici pe Neva pe care trebuie să le inspectez.

— Sunt proprietăţile dumitale?

— Acum câţiva ani, la moartea mamei a trebuit să accept ca armata să preia afacerea familiei. Călătoresc des în Rusia. Producem muniţie. Dar lipsa de combustibil ne ucide, ţin să te asigur.

Ash se întreba în sinea lui dacă Lady Exeter îl însoţea în aceste călătorii.

— Cu riscul de a repeta nişte banalităţi, te avertizez că nu trebuie să te apropii în niciun caz de ambasadorul britanic, Buchanan. Şi te rog să ocoleşti ambasada britanică până în momentul sosirii crucişătorului Maiestăţii sale. Atunci vei lua legătura cu căpitanul Cromwell, care îţi va fi recunoscător dacă îi vei da de ştire cu o săptămână înainte.

Lordul Exeter se îndreptă spre o uşă şi reveni însoţit de un căpitan de marină înalt, care îl privi dezaprobator pe Ash.

— Ca să fiu sincer, spuse el, nu înţeleg de ce unul dintr-ai noştri n-ar fi putut duce la bun sfârşit misiunea asta.

— A fost dorinţa Maiestăţii sale ca misiunea să fie încredinţată comandorului Ash, domnule căpitan.

— Oricum... Căpitanul îi strânse mâna cam în silă şi adăugă: Crucişătorul va arbora un steag verde sub drapelul Statelor Unite în momentul în

care va intra în Murmansk. Vă rog să-i instruiţi pe oamenii dumneavoastră din Germania pentru ca submarinele lor să facă acelaşi lucru. Orice vas german care nu va arbora drapelul verde va fi scufundat.

— Aş putea să vă sugerez ca steagul să fie alb?

— Ce?

— Alb, domnule. Ca să-l poată vedea şi noaptea.

— Foarte bine, dacă insistaţi. Alb să fie. Trebuie să aibă dimensiuni suficient de mari pentru a putea fi văzut de la o distanţă de o sută de iarzi. Asta-i tot. Omul se răsuci pe călcâie şi se îndreptă spre uşă.

— Domnule? strigă Ash în urma lui. Locotenentul Skelton continuă să navigheze tot pe Marea Baltică?

— Nu este genul de informaţii pe care simt nevoia să le furnizez, domnule comandor. De ce întrebaţi?

— Skelton şi cu mine am jucat cândva polo la Royal Durber în India. Îmi amintesc că avea un submarin cu baza la Reval. O să trec prin apropiere. Mă gândeam să mă opresc să-i fac o vizită dacă mai este acolo. Sper că n-a fost scufundat.

Cromwell aproape că se îmblânzi de tot.

— Skelton e bine. Am să-i spun că i-aţi transmis salutări. Bună seara, Exeter.

— Îţi mulţumesc că ai venit, căpitane Cromwell. Exeter îl conduse până la uşă, iar Ash puse banii şi scrisorile la loc în cutia de piele, socotindu-se norocos fiindcă avea un prieten cu un submarin propriu, amplasat mult mai aproape de Petrograd decât de Murmansk.

— Va reveni la Petrograd cam la o săptămână după sosirea dumitale, spuse Exeter. Mergem acum la doamne? Soţia mea are un musafir de la Petrograd. O balerină.

Ash îl urmă fără tragere de inimă, sperând să nu fie vreuna din prietenele Tamarei.

— Presupun că soţia dumitale nu ştie nimic despre activitatea pe care o desfăşori?

— Absolut nimic, spuse Exeter.

Lady Exeter şedea în faţa şemineului din salon împreună cu balerina. Exeter făcu prezentările. Se numea Vera. Vera Sedovina. Ash n-o cunoştea. Părea o fetişcană.

Era cam înaltă pentru o dansatoare, suplă şi blondă. Avea o aluniţă pe nas, ceea ce o va împiedica să devină o frumuseţe, în schimb exprima un amestec de vulnerabilitate, stăpânire şi siguranţă de sine care îl făcu Ash să considere că era înzestrată cu personalitatea necesară pentru a deveni o mare dansatoare.

Ochii ei erau albaştri şi reci ca gheaţa. Poate că are ceva sânge suedez sau finlandez, dar e aşa de zveltă, poate danez mai degrabă. Îl salută cu un uşor accent. Avea o voce frumoasă, foarte gravă. Ash îşi zise că trebuie să fi avut vreo şaisprezece ani şi se întreba ce face la Londra, căci nicio trupă de balet nu se mai produsese aici din 1914.

Lady Exeter părea încântată de copilă ca de o pictură recent achiziţionată, aparţinând unui maestru francez, ceva cu totul exotic.

— Domnişoara Sedovina, spuse ea, a venit la Londra ca să danseze în cadrul Pantomimei de Crăciun de la Covent Garden.

Ash încuviinţă din cap. Peste o săptămână urmau să înceapă spectacolele pentru copii în care erau şi mici roluri pentru dansatoare. Ash o întrebă dacă era prima ei călătorie la Londra, iar Sedovina răspunse afirmativ.

— Domnul comandor Ash se pregăteşte să plece la Petrograd, spuse Exeter. I-am recomandat câteva restaurante şi orchestre de ţigani.

Fata îi aruncă o privire gravă lui Exeter.

— Restaurantele au devenit foarte scumpe de când am început să ducem lipsă de alimente.

Graham intră şi anunţă că masa e servită.

Vera părea copleşită de sufrageria luxoasă a familiei Exeter. Se aşezară la unul din capetele mesei lungi, iar Exeter se întoarse ca un bunic spre ea, întrebând-o. Dacă îi plăcea vinul, apoi, când se servi felul principal, remarcă:

— Trebuie să vă spun că pasărea din farfuria dumneavoastră a murit de mâna comandorului Ash. Maiestatea sa a insistat să iau şi eu câteva acasă... Ai mulţi prieteni la Petrograd, domnule comandor?

Ash acceptă să-i facă jocul Lordului.

— Destui. Dar presupun că majoritatea sunt pe front... O să cunosc o mulţime de oameni. Ambasada mea mi-a cerut să observ care este atitudinea generală faţă de război la Petrograd...

— Toţi sunt sătui până peste cap, interveni Vera. Războiul este un adevărat dezastru. Oamenii au suferit prea mult timp...

Lady Exeter o întrerupse:

— Mă îndoiesc că persoanele cu care urmează să se întâlnească domnul Ash au suferit chiar aşa de mult.

Ash încuviinţă.

— Am ordin să vorbesc cu ofiţeri şi membri ai guvernului. Din păcate, îmi este întotdeauna foarte greu să găsesc oameni care nu au fost dăscăliţi să răspundă într-un anumit fel.

— Vera, spuse Exeter, tatăl dumitale este *tappeur,* nu-i aşa?

— Da. Cântă la pian la balurile Societăţii.

Ash observă că pronunţase cu un oarecare dispreţ cuvântul „Societate”.

— Nu s-ar putea ca domnul Ash să intre în legătură cu el? Aceşti *tappeurs* ştiu tot ce se petrece la curte şi în oraş. Este un om de valoare, merită să-l cunoşti.

— Îi plac americanii, spuse Vera, privindu-l abia atunci pe Ash drept în ochi.

— Mi-ar face multă plăcere să-l cunosc.

— O să vă dau o scrisoare pentru el, spuse Vera. Se numeşte Vadim Mihailov.

— Vadim Mihailov.

Apoi fata adăugă pe un ton grav:

— Dar ar trebui totuşi să cunoaşteţi şi oameni adevăraţi; tatăl meu nu vă poate ajuta în privinţa aceasta, este prea snob.

○

În aceeaşi noapte, mai târziu, când toţi cei din casă dormeau, Vera Sedovina ieşi afară prin uşa de la bucătărie şi porni pe străzile Londrei. Se duse la piaţa de legume de lângă Covent Garden şi se întâlni cu un marinar rus de pe un vas comercial, într-o cârciumă deschisă pentru lucrătorii pieţei. Omul pleca a doua zi la New York din Liverpool. Fata era curiera bolşevicilor – angajamentul ei de câteva luni la Londra îi permitea să le transmită exilaţilor de la New York şi Zürich că se apropiase ziua lor.

○

Ultima chestiune pe care mai trebuia s-o aranjeze Ash la Londra era un mic scenariu pentru căpitanul Wesley, reprezentantul Marinei Militare a Statelor Unite şi pentru însărcinatul cu afaceri al lui Page. Fără să ştie unul de altul, cei doi bărbaţi urmau să depună mărturie că Ash a plecat din proprie iniţiativă, în eventualitatea că lucrurile s-ar fi desfăşurat prost în Rusia.

Ash se prezentă la biroul lui Page dimineaţa devreme, după ce se întâlnise cu Lordul Exeter. Page, Wesley şi însărcinatul cu afaceri îl aşteptau.

— Bună dimineaţa, domnule comandor spuse Page. S-a întâmplat ceva cu totul neobişnuit, dar înainte de a vorbi despre asta, dă-mi voie să fiu primul care te felicită. Se ridică cu greu de la birou şi îi întinse mâna. În dimineaţa asta a sosit o telegramă. Ai fost avansat la gradul de comandor plin.

Pentru o clipă, Ash uită de ce se afla acolo. Comandor plin la treizeci şi şase de ani! Aproape

că nu se mai pomenise aşa ceva! O privire aruncată spre căpitanul Wesley îi confirmă că şi acesta gândea la fel. Wesley avea patruzeci şi şase de ani. Când fusese făcut comandor, cincizeci şi trei când ajunsese căpitan.

— Domnule comandor? zâmbi Page. Nu te simţi bine? Dintr-o dată, Ash îşi dădu seama că numirea aceasta avea să-i aducă mari ponoase.

— Da, domnule, mulţumesc. Sunt foarte surprins şi încântat. Mulţumesc.

Probabil că Page aranjase el ceva şi recursese şi la ajutorul preşedintelui sau al subsecretarului Marinei Militare, Franklin Roosevelt, ca să poată acţiona atât de repede. Şi era o mişcare înţeleaptă în perspectiva misiunii care îl aştepta. Europenii în general şi ruşii, în special, nutreau un respect deosebit pentru tresele militare. Gradul de comandor echivala cu acela de locotenent-colonel din armată, grad care le impunea un respect deosebit ruşilor, căci în opinia lor reprezenta apanajul aristocraţiei.

Căpitanul Wesley făcu efortul de a înainta un pas ca să-i strângă mâna lui Ash.

— Felicitări, comandorule!

Ash îl admiră pentru gestul său. Niciun marinar de linie, aşa cum fusese Wesley ani de zile, nu agrea manevrele-politice. Asta era latura întunecată a poziţiei lui Ash. Dacă Ash nu-şi făcuse duşmani în marină, în mod sigur nu-şi câştigase prieteni.

— Luaţi loc amândoi, spuse Page, prăbuşindu-se pe scaunul lui ca o grămadă de vreascuri şi făcând o pauză să-şi tragă sufletul. Nici nu se putea ca norocul lui Ash să pice într-un moment mai potrivit, eşti de acord, căpitane Wesley?

— Da, domnule. Îi spun eu sau vă las pe dumneavoastră?

— Dă-i drumul.

Wesley se întoarse spre Ash.

— Noul ambasador american de la Petrograd a cerut permisiunea ca familia sa să vină la el în Rusia. Familia lui se află deja la Londra şi urmează să plece la Petrograd în după-amiaza aceasta. O să-i însoţeşti în calitate de escortă.

Ash îi aruncă o privire lui Page. Bună acoperire.

— Mai departe, vei fi ataşat la ambasada noastră din Petrograd ca să...

— Neoficial, interveni Page. Oficial vei continua să fii ataşat aici, la ambasada mea din Londra.

— Da, spuse căpitanul Wesley, neoficial, pentru cazul că va trebui să evacuăm femeile şi copiii din Petrograd.

— Să-i evacuăm? întrebă Ash.

— Rapoartele de la Petrograd nu sunt deloc îmbucurătoare. Nu ştim foarte exact care e situaţia politică în Rusia, dar nu strică să avem câţiva ofiţeri în plus acolo, dacă va fi nevoie să evacuăm şi copiii. Pe de altă parte, în perioada detaşării ai putea să faci cunoştinţă cu câţiva ofiţeri de marină ruşi. Vizitează flota din Baltica dacă-ţi stă în putinţă – deşi nu prea ştiu la ce ne-ar folosi – doar s-o vezi cum arată înainte ca nemţii să scufunde şi ce a mai rămas din ea. De asemenea, ai putea să tragi cu ochiul şi la noile torpiloare ruseşti. Au ceva nou şi rapid şi n-ar strica să ştim şi noi ce anume.

Cu coada ochiului, Ash observă că Page răsfoieşte hârtiile. Wesley părea să fi primit instrucţiuni foarte precise din partea ambasadorului, căci se simţea obligat să-i dea o mulţime de însărcinări lui Ash ca să-l ştie cât mai ocupat.

— Se vorbeşte despre o conferinţă a aliaţilor, care urmează să aibă loc în ianuarie la Petrograd. Presupun că o să mai fi încă acolo şi o să ai posibilitatea să te interesezi neoficial despre ce este vorba... Făcu o pauză, apoi întrebă: S-a înţeles totul?

— Da, domnule.

— Vei primi bilete de vapor şi de tren. Vei avea acces la fondurile ambasadei în principalele oraşe de pe drum – Christiania, Stockholm, Haparanda –, deşi nu ştiu dacă ăsta se poate numi oraş.

Page îşi drese glasul.

— Doriţi să mai adăugaţi ceva la instrucţiunile primite de Ash, domnule ambasador?

— Da, căpitane, mulţumesc... Ash, deschide bine ochii în Rusia. Aş dori să primesc rapoarte ceva mai detaliate în legătură cu aceste zvonuri.

— Îmi permiteţi să vă întrerup, domnule? interveni căpitanul Wesley. Să nu calci pe nimeni pe bătături la ambasada din Petrograd. Indiferent ce ar fi. Au ataşaţi militari proprii însărcinaţi cu strângerea informaţilor, nu sunteţi de aceeaşi părere, domnule ambasador?

— Desigur, căpitane Wesley. Îmi închipui că ambasadorul american îşi are oamenii lui care îi prezintă situaţia, deşi mă mir, citind rapoartele lor... dar, în fine, Ash ascultă-mă! Ce-ar fi să-mi trimiţi din când în când câte o notă prin valiza diplomatică sau prin mesagerul regelui? Foreign Office-ul o să mi-o transmită. Mesagerul regelui vine de la Petrograd din două în două săptămâni. Iar dacă îmi trimiţi raportul mie în loc să-l transmiţi căpitanului Wesley pe canalele de comunicaţie ale Marinei, nimeni n-o să se simtă călcat pe bătături... Ce părere ai, căpitane Wesley?

— Foarte bine, spuse Wesley rar, cu un ton care îi contrazicea cuvintele.

Se auzi o bătaie în uşă. Când Wesley se întoarse cu spatele, Page îi făcu cu ochiul lui Ash. Era o acoperire admirabilă, care îi dădea lui Ash libertate totală de mişcare; în afară de aceasta, Page putea să nege orice fel de legătură cu Ash dacă lucrurile nu mergeau cum trebuie.

Secretarul ambasadorului intră în încăpere.

— Sunt aici, domnule ambasador.

— Familia ambasadorului Hazzard, explică Page. Da, condu-i înăuntru.

De când pomenise Page de ei, Ash îşi închipuise că va vedea o matroană americană din vestul mijlociu şi patru sau cinci copii sfioşi, suferind de pe urma efectelor traversării Atlanticului pe timp de iarnă. Dar pe uşă intrară un tânăr musculos de vreo treizeci de ani, îmbrăcat într-un costum de culoare închisă şi o fată foarte frumoasă, de şaisprezece-şaptesprezece ani. Amândoi aveau chipuri frumoase şi părul blond şi când ambasadorul făcu prezentările, Ash avu impresia că sesizează o asemănare în zâmbetul lor larg şi ochii mari albaştri.

Catherine Hazzard, fiica ambasadorului, era minionă, puţin cam timidă şi părea foarte serioasă. Avea ceva în felul său de a fi care sugera inteligenţă şi forţă – versiunea feciorelnică a soţiei Lordului Exeter, deşi încă nu era pe deplin formată.

Andrew Hazzard, vărul ei de-al doilea, arăta ca un comis voiajor cu un mare debit verbal, unul dintre aceia pe care fermierii îi cataloghează şmecheri de oraş. În timp ce îşi strângeau mâinile, Andrew reuşi să anunţe că vindea roţi de tren Căilor Ferate Imperiale Ruse în numele unei oţelării din Ohio al cărei proprietar, din câte îşi amintea Ash, fusese unul din prietenii tatălui său.

Andrew descria Rusia ca pe o piaţă de desfacere unde Statele Unite ar trebui să pătrundă masiv, acum că uzinele Krupp din Germania nu mai puteau face comerţ acolo. Mai adăugă că în cazul în care va scădea vigilenţa Angliei şi Franţei, Statele Unite vor ajunge să vândă Rusiei absolut orice, de la Ford-uri la tractoare agricole.

Ambasadorul Page îl întrerupse la timp:

— Domnul comandor Ash vă va escorta până la Petrograd.

Comandor plin, îşi spuse Ash. Era un salt uriaş de la gradul de locotenent-comandor.

Catherine şi Andrew se uitară din nou la el, apoi Andrew spuse:

— Mulţumim foarte mult, domnule ambasador, dar nu este necesar. Tatăl Catherinei m-a rugat în mod special să am grijă de ea. Până să ajungem aici ne-am descurcat foarte bine şi fără ajutorul Marinei.

Page zâmbi cald, ca şi când ar fi vrut să spună că bucuria vieţii lui o constituia anticiparea nevoilor antreprenorilor din vestul mijlociu.

— Tinere domn, nu e vorba aici de protecţie, ci de dificultăţile care pot surveni pe vreme de război. Comandorul Ash este familiarizat cu condiţiile din Europa. Veţi găsi în persoana lui un ghid competent şi interesant. Sunt convins că o să vă facă plăcere compania lui. Iar eu o să stau mai liniştit la gândul că veţi ajunge teferi şi nevătămaţi la Petrograd.

Andrew lăsă capul în jos cu un aer nefericit. Ash îl înţelegea. Nu încăpea nicio îndoială că tânărul era îndrăgostit de verişoara lui şi n-ar fi vrut să mai vadă un alt bărbat în preajma ei. Catherine, care nu bănuia nimic în legătură cu sentimentele lui, întrebă:

— Cât va dura călătoria, domnule comandor?

— Va trebui s-o luăm pe un drum mai lung din cauza războiului, în sus spre coasta Suediei, împrejurul Golfului Botnic. Să zicem, două zile cu vaporul de la Newcastle la Christiania, în Norvegia, şi cinci sau şase zile cu trenul. Dacă avem noroc.

— Ce ar însemna absenţa norocului? întrebă Andrew.

— Submarinele germane din Marea Nordului. Şi grănicerii de la frontiera cu Rusia a Marelui Ducat al Finlandei.

13

Ambasada îi rezervă lui Ash trei jocuri la clasa întâi pentru trenul de Newcastle, pe coasta de nord-est a Angliei. Acolo se îmbarcară pe *Nord Kapp,* un vas poştal norvegian de o mie de tone, care traversa Marea Nordului spre Christiania. Căpitanul privea prin perdeaua de zăpadă. Dincolo de întinderea nesfârşită de apă, posomorâta Mare a Nordului promitea o călătorie plicticoasă. Ceaţa şi zăpada ascunseră imediat privirii cheiurile portului.

Vremea prezenta un amestec de avantaje şi dezavantaje. Ceaţa avea darul să-i protejeze de submarine, dar dacă vreunul din submarinele germane U-boat dădea din întâmplare peste ei, prin ceaţă şi întuneric, exista pericolul să confunde vasul poştal cu vreo ambarcaţie a beligeranţilor.

○

La trei mii de mile şi jumătate depărtare spre vest, un vas mult mai mare, pachebotul american *George Washington,* intra în portul New York. Îmbarcat în şalupa pilotului, cu câteva ore înainte ca pachebotul să ancoreze la cheiul Chelsea, Harold Banks porni grăbit spre gara Pennsylvania, unde prinse un tren spre Washington.

Opt ore mai târziu era primit la Casa Albă. Preşedintele Woodrow Wilson, slab ca o şină de cale ferată şi aproape la fel de cald, după părerea lui Banks, îi adresă un bun venit formal, după călătoria care îl purtase prin cinci capitale europene în răstimp de şase săptămâni şi îl întrebă cum au reacţionat europenii la ultima lui propunere de a negocia pacea fără victorie.

— Noul guvern al Angliei doreşte să continue lupta, îi răspunse Banks. La fel şi armatele franceză şi germană. Civilii din guvernul german

nu sunt chiar aşa de fermi, iar împăratul se află la mijloc, între ei. Din păcate, armata nu mai ascultă de guvern, iar Hindenburg şi Ludendorff doresc în mod sigur să continue lupta.

Preşedintele Wilson nu păru tulburat şi nici prea surprins de cele auzite.

— Când or să dea din nou drumul submarinelor U-boat? îl întrebă el pe Banks.

Acesta ridică din umeri.

— Este numai chestiune de timp. Blocada britanică îi face literalmente – să moară de foame. Credeţi că un atac al submarinelor U-boat împotriva vaselor americane va grăbi hotărârea Congresului?

— Nu-mi fac speranţe prea mari, răspunse posomorât Wilson.

Banks ştia că preşedintele este într-o poziţie foarte delicată în chestiunea războiului. Îşi axase campania electorală pentru realegere pe promisiunea de a ţine America departe de conflictul armat, în pofida convingerii sale ferme că Statele Unite aveau misiunea de a salva democraţia în lume.

— Oamenii nu vor să se bage. Pentru ei situaţia internaţională este la fel de departe ca luna de pe cer şi puţinul pe care-l cunosc despre Europa nu le face nicio plăcere.

— Domnule preşedinte, ambasadorul Page are un plan care s-ar putea să vă intereseze.

— Dacă îmi mai trimite un propagandist britanic, îl transfer în Mexic.

Banks râse admirativ. Această ameninţare era măsura maximă a umorului ce putea fi auzit în ultima vreme în Biroul Oval.

— Nu, domnule preşedinte, nu este vorba de niciun fel de propagandist.

Apoi îi înfăţişă preşedintelui îndrăzneţul plan de salvare a ţarului. Indiscutabil Banks şi Page îşi disputau bunăvoinţa preşedintelui, dar Banks renunţă la meritul de a fi uzurpat planul regelui

pentru atingerea scopurilor americane în favoarea colegului său, Page. Unul din motive îl constituia şi boala incurabilă de care suferea Page. Pe de altă parte, dacă încercarea riscantă de salvare a ţarului şi de menţinere a Rusiei în război ar fi avut un deznodământ nedorit, Banks nu voia să fie implicat în niciun fel.

După ce Banks îşi termină expunerea, preşedintele Wilson îşi frecă urmele roşii lăsate de ochelari pe nas şi îi puse, cu viclenia lui caracteristică, întrebarea pentru care Banks se pregătise temeinic:

— Cine este acest comandor Ash? Acordăm foarte multă încredere unui singur om, unui singur ofiţer. N-aş putea să te trimit pe tine sau pe colonelul House? Ar putea duce el mesajul regelui la ţar.

— S-ar putea să fie vorba de ceva mai mult decât transmiterea mesajului din partea regelui, domnule preşedinte. Rusia este un adevărat cuib de vipere care abia aşteaptă să se repeadă asupra unei prăzi. Domnul ambasador Page mi-a spus că regele George a făcut o alegere foarte bună atunci când s-a oprit la Ash.

— Nu-mi place treaba asta, spuse Wilson sec. Un singur ofiţer, la şase mii de mile depărtare de Washington, ducând la îndeplinire un plan dubios, întemeiat pe un vis al regelui Angliei? Ar putea să anuleze munca noastră de ani de zile în vederea pregătirii acestei naţiuni pentru război. Este exact ceea ce-şi doreşte Congresul – un ofiţer american acuzat de a fi agent provocator. Dacă Ash face vreo greşeală periculoasă? Cum pot eu să-l opresc? Nu, nu merge.

— Am anticipat îngrijorarea dumneavoastră, domnule preşedinte. În momentul în care am aflat de planul ambasadorului Page, am făcut toate aranjamentele necesare pentru ca cineva să-l supravegheze pe Ash şi, la nevoie, să-l ţină chiar în frâu cât mai strâns.

— Cine este persoana?

— Nepotul ambasadorului Hazzard, tânărul Andy. Buzele lui Wilson se strânseră într-o grimasă de dispreţ.

— Să ne păzească Domnul de oamenii de afaceri bogaţi şi de odraslele lor.

— Andrew este în stare să primească şi să transmită ordine.

— Presupun că e preferabil aşa decât să mergem pe calea obişnuită, prin intermediul ambasadei.

— Mult mai bine, domnule. Pe Andy îl putem scoate oricând din joc.

— Aşadar, dumneata eşti sigur că îl va putea opri pe Ash? îl întrebă din nou preşedintele.

— Oricând doriţi, spuse Banks. Dar trebuie să calculăm în aşa fel momentul, încât să nu-l lăsăm la discreţia vreunui grup de revoluţionari.

Wilson îi aruncă o privire rece, profesională:

— Momentul va fi dictat de nevoile democraţiei, nu de soarta unui singur ofiţer de marină... şi îţi sugerez să-i ataşezi o hârtie la dosar în eventualitatea nedorită în care vom fi obligaţi să-l scoatem pe Kenneth Ash din marină sau, aşa cum spui, să-l aruncăm peste bord...

CARTEA A DOUA

RASPUTIN

14

Ţareviciul Alexei, în vârstă de doisprezece ani, moştenitorul Imperiului Rus, zăcea pe duşumeaua încăperii pline cu jucării scumpe. Cele patru surori mai mari ale lui îl priveau. Erau toate foarte tinere, cea mai mare având douăzeci de ani. Mama lui Alexei îl ţinea de mână, în timp ce ochii ei cu privirile goale se mutau necontenit de la genunchiul lui umflat la uşă şi înapoi. Îşi văzu imaginea reflectată în oglinda lustruită în faţa căreia băiatul îmbrăcase uniforma lui preferată. Cei doisprezece ani de gânduri negre o îmbătrâniseră prematur.

Soarta capricioasă loveşte pe neaşteptate fpră să prevină. O lovitură uşoară, copilul căzuse şi îşi făcuse o vânătaie care începuse să sângereze în interior, şi sângerarea nu mai contenea. Sângele se adunase în articulaţia învecinată – de astă dată era, vorba de genunchi – o umplea şi îi presa dureros terminaţiile nervoase. Nu exista tortură mai perfidă decât aceasta, şi când începea, băieţelul ei, copilaşul ei plângea şi gemea până când leşina. Incapabilă să mai privească chipul contorsionat sau genunchiul umflat, ţarina Alexandra îşi pironise privirile asupra uşii, aşteptându-l pe prietenul ei, părintele Grigori Rasputin, să vină să-l salveze.

Surorile ţareviciului, Marile Ducese Olga, Tatiana, Maria şi Anastasia, erau copleşite de un sentiment de milă amestecată cu vinovăţie. Totul

începuse, după cum îşi închipuiau ele, de la o bătaie cu perne în seara trecută. Alexei fusese cel care le incitase, propunându-le un joc copilăresc, liber şi nepăzit, iar ele cedaseră, jucându-se cu multă grijă şi cu încă şi mai multă teamă, ca nu cumva să-i provoace hemoragie nazală. În schimb, Alexei, înfierbântat de joacă, începuse să le fugărească prin camera lor de baie, se împiedicase de o perdea şi se lovise de cada de argint. Vânătaia se formase imediat, neagră şi rău-prevestitoare, deasupra genunchiului. Sângele continua să curgă şi să umple articulaţia, făcând să crească necontenit presiunea asupra nervilor. Genunchiul i se îndoise într-un unghi rigid pe care Marile Ducese îl cunoşteau din alte accidente anterioare. Cu cât unghiul se închidea mai mult, cu atât ţipetele băiatului erau mai puternice.

Anastasia dădu drumul trenuleţului şi lăsă pe apă vasele de război, dar copilul era prea disperat ca să se mai lase distras de fluierăturile locomotivei, de gările miniaturale, de clopoţeii bisericuţelor pe lângă care trecea trenul sau de zgomotul sirenelor de pe vasele de război. În cele din urmă, şi surorile îl lăsaseră în pace, întorcându-şi privirile de la chipul lui suferind şi îndreptându-le spre uşă. Aşteptau.

Umbra părintelui Grigori apăru în prag. Era un uriaş cu păr negru, lung, cu o barbă deasă şi, în momentul în care se opri în uşă, scrutând încăperea cu ochii lui cenuşii, pătrunzători, inimile femeilor se umplură de speranţă. Marile Ducese văzură din privirea lui Rasputin că acesta ştia că ele sunt de vină, ştia, dar le ierta. Ţarina îi mulţumea lui Dumnezeu că sosise.

Rasputin le lăsă să asiste. Orice ar fi putut ajuta la calmarea copilului va ajuta şi la oprirea hemoragiei. Îngenunche lângă patul copilului. Era atât de înalt încât, chiar şi îngenuncheat, o depăşea pe Anastasia în înălţime. Ţarina îngenunche şi ea alături ca să se roage. Rasputin o lăsă în pace o

clipă, vrând să întroneze calmul în încăpere. Jucăriile zăngăneau pe masa cu trenuleţul. Rasputin arătă cu degetul lui mare şi bont spre ele şi Marea Ducesă Tatiana, cea mai atrăgătoare dintre cele patru surori, cu ochi negri şi gura frumos conturată, opri jucăriile.

În cameră se aşternu liniştea, întreruptă numai de gemetele băiatului. Începea să-şi piardă puterile. În curând va leşina, scăpând astfel de dureri. Dar Rasputin nu voia ca el să leşine. Nu încă. Nu era suficient să scape de durere. Mama lui ar fi fost fericită pentru moment, dar asta n-ar fi durat decât o clipă. Pentru ca magia lui Rasputin să aibă efect era necesar ca băiatul să fie conştient. Dacă leşina, hemoragia internă avea să continue. Iar Rasputin trebuia mai întâi să oprească hemoragia, înainte ca aceasta să-l ucidă. *Trebuia să oprească sângerarea.*

Începu să vorbească cu o voce profundă, sonoră, tărăgănată şi egală. Vocea aceea, care pornea parcă din piept, avea un efect liniştitor. Se rugă cu voce tare pentru binele ţarinei, care credea că Dumnezeu nu o aude decât prin intermediul lui Rasputin. Apoi începu să vorbească cu băiatul, după ce îi făcuse semn Tatianei să micşoreze flacăra lămpii. Tatiana luneca prin cameră cu o ţinută împărătească, frumoasă ca o stea, dureros de inaccesibilă. Deocamdată!

— Alexei...

Băiatul deschise ochii la auzul vocii lui Rasputin şi începu să-i rotească neliniştit, căutând ceva cu privirea. Ochii călugărului păreau două lacuri adânci în care învăţase să înoate. Să plutească, să uite.

— Alexei...

Rasputin, călugărul, era un om uriaş, greoi ca un urs, cu un nas enorm. Avea faţa brăzdată de cute adânci, şi băiatului i-ar fi fost poate frică de el, dacă nu i-ar fi auzit vocea plină, curgătoare, limpede ca aerul din Siberia, murmurând ca un

tunet îndepărtat al furtunilor ce domoleau arşiţa verii. Vocea lui Rasputin promitea poveşti captivante şi, mai ales, pace acolo unde acum era durere.

Alexei îşi zise că mirosea ciudat, amintindu-i de cuştile unde mirosul câinilor lupi se amesteca cu parfumul surorilor lui. Nu era chiar aşa de respingător ca mirosul lupilor, nici aşa de suav ca parfumul surorilor, ci pe undeva la mijloc, mirosea aşa ca... ca Rasputin. Dar atunci când avea dureri, când îl sfârtecau dureri atât de cumplite ca acestea de acum, atunci când se temea că de astă dată o să moară, atunci Rasputin mirosea minunat, iar voce lui suna din ce în ce mai bine...

Alexei încercă să vorbească. Abia dacă putea să-şi mişte limba. Rasputin se aplecă mai mult, îşi lipi urechea mare, păroasă de gura lui şi îl întrebă:

— Ce este?

— Spune-mi o poveste.

— Vocea călugărului făcu să vibreze în mod miraculos salteaua.

— De asta am şi venit.

În pofida durerii sfâşietoare, Alexei se întreba oare ce poveste o să-i spună astăzi. Poate povestea aceea secretă pe care nu trebuia s-o afle nimeni. Despre faptul că tatăl lui era atât de ocupat cu comanda armatei, încât Alexei ar fi trebuit să fie uns ţar şi mama lui să devină regentă până când va mai creşte. Nu, nu în timp ce asculta şi mama lui. Şi, oricum povestea asta nu-i plăcea. Prefera să fie soldat, nu ţar...

Rasputin îşi puse o mână mare pe pieptul băiatului şi pe cealaltă pe fruntea lui rece, simţindu-i încordarea din trupul asemănător unor strune de chitară întinse la maximum. Ţarina îi privea mâinile. Oamenii credeau că puterea lui vine din ochi şi din mâini şi, sigur, erau nişte mâini bune, dar puterea lui, puterea lui Dumnezeu, puterea aceasta sălăşluia în vocea lui, şi băiatul o ştia. O simţea...

Rasputin îi rosti numele din nou:

— Alexei... şi apoi îi povesti cum, odată, mersese pe jos din Siberia până în Grecia. Două mii de mile prin Rusia înainte de a ajunge la o mănăstire de pe muntele Athos. Alexei ştia povestea, o auzise de nenumărate ori. Dar două mii de mile însemna un drum foarte lung şi într-un interval de timp atât de îndelungat se putea întâmpla orice. În seara aceasta Rasputin îi povesti despre o cămilă cu dinţii de aur, zâmbindu-i din când în când ţarinei care plângea liniştit.

Chiar şi o singură cămilă i se părea un deliciu – un cal cu două cocoaşe – şi băiatul era încântat să audă poveşti despre cămile. Dar o cămilă cu dinţii de aur – şi cum ajunsese un animal să aibă astfel de dinţi! Povestea îi stârni interesul, şi vocea domoală, mângâietoare a lui Rasputin îl învălui ca o vrajă.

În interiorul trupului micuţ, Rasputin simţea cum vasele care transportau sângele deveneau tot mai puternice, se întăreau atunci când băiatul era calm şi slăbeau ori de câte ori îl cuprindea spaima. Nu ştia de ce aşa – şi nici nu-l interesa în mod deosebit –, dar era convins că teama îl făcea să sângereze. Şi doctorii îl înspăimântau de moarte pe ţarevici. Era o glumă, o glumă foarte nostimă care numai pe Rasputin putea să-l amuze. Cu cât creştea îngrijorarea doctorilor, cu atât mai mult îl înspăimântau pe băiat şi pe măsură ce spaima lui lua proporţii, i se accentua sângerarea.

În cele din urmă, băiatul devenea somnoros. Rasputin îl urmărea foarte atent, ca să fie sigur că nu este vorba de un leşin, ci de un somn tămăduitor indus de starea lui de linişte, de fericire şi încredere în salvatorul şi prietenul lui, Rasputin. Se ridică de lângă pat cu un aer preocupat, făcu semnul crucii pe ochii ţarinei şi părăsi în tăcere încăperea.

Îi aduseră un scaun şi îi dădură vin. Rasputin sorbea din el şi se odihnea, conştient de faptul că îi

copleşea cu puterea lui. Dar se simţea cu adevărat obosit. Era o energie pe care o transfera din trupul lui în acela al băiatului pe căi neînţelese nici de el însuşi, care îl secătuiau şi pe el de puteri.

Treptat, treptat, îşi revenea.

Ţarina veni în vârful picioarelor din camera băiatului.

— Doarme, şopti ea.

— Va dormi, spuse tare Rasputin. O să doarmă. Sângerarea s-a oprit.

— Mulţumesc lui Dumnezeu.

— Dumnezeu a ascultat rugile noastre.

Ţarina se aşeză pe scaunul de lângă el, îi luă mâna şi şi-o apăsă pe obraz. Marile Ducese se adunară în jurul lor, căci lunga perioadă de veghe luase sfârşit. Rasputin se simţea ca un unchi pentru ele. Era binevenit în acest palat magnific, unde oamenii îl iubeau şi aveau încredere în el.

— Noaptea trecută am avut un vis.

Toate îşi îndreptară spre el privirile curioase, şi ţarina insistă să le povestească visul.

— Când artileria germană trage împotriva soldaţilor ruşi, aceştia trebuie să fugă repede înainte, pe sub obuze, care vor exploda în spatele lor fără să le facă niciun rău.

Descrise cu mâna arcul traiectoriei unui obuz de artilerie. Semăna cu o piatră aruncată.

— O să-i spun soţului meu, zise ţarina. Rasputin se uită la ea.

— Şi mai cred că generalul Brusilov trebuie să fie avertizat din nou să nu mai înainteze mici măcar un pas. Se irosesc vieţile nevinovate ale ruşilor... Purişkevici m-a atacat din nou în Dumă... Rasputin râse scurt.

— Duma... câinii latră...

— Dar lătratul lui îi ţine la respect pe alţi câini. Rasputin radia de mulţumire. Era o propoziţie pe care o învăţase de la el cu ani în urmă. Scoase din buzunar câteva bucăţele de hârtie pe care scrisese mai multe nume.

— Astăzi am cunoscut o femeie cumsecade. Soţul ei, un om cu frica lui Dumnezeu, aşteaptă de ani de zile să fie promovat. Lucrează la Amiralitate. Crezi că ai putea să-l ajuţi?

— Bineînţeles, părinte Grigori.

Rasputin îi vârî hârtiuţele în mână, apoi reveni la subiectul Dumei.

— Uneori mă tem că duşmanii dumitale din Dumă mă vor omorî.

— N-am să îngădui una ca asta, spuse ea. Dumnezeu nu m-ar ierta niciodată.

— Dacă mă omoară, murmură Rasputin, totul se duce de râpă... chiar şi tronul băiatului...

Ţarina îl auzi şi îl crezu.

15

Ash stătea la punctul de observare al periscoapelor şi minelor când ceaţa începu să se ridice. Nemţii torpilaseră un vas poştal norvegian cu o lună în urmă, în noiembrie. Andrew Hazzard spuse că Ash nu e în toate minţile să stea afară, pe punte, în frigul acela pătrunzător.

Ash îi aminti de vaporul *Sussex* din Canalul Mânecii şi de pachebotul *Arabic.*

— Accidente.

— Dar *Lusitania*?

— Ce întrebare e asta, domnule comandor? Toată lumea ştie că transporta muniţie.

— Ei bine, exact pentru eventualitatea în care „cineva" şi-ar închipui că toate vasele poştale norvegiene transportă muniţie prefer să stau de veghe.

Cu o oră înainte de căderea timpurie a întunericului, a doua zi, când la orizont se zărea coasta Norvegiei, Andrew veni din fumoar ca să-i arate lui Ash ce cumpărase de la alt pasager. Ash îşi desprinse privirile de la orizontul pustiu ca să se uite la un dinte de balenă frumos cizelat.

— O splendoare, spuse Ash, dar ar fi mai bine să cauţi o hârtie obişnuită de ambalaj.

— Merge şi ziarul, răspunse Andrew înfăşurând din nou dintele în *Daily Mail.*

— Aruncă-l, fiindcă altfel o să stăm o săptămână la graniţă încercând să-i convingem pe ruşi că nu e vorba de niciun fel de literatură revoluţionară.

O formă neagră, sinistră, apăru la suprafaţa mării, la o lungime de numai două cabluri de prora.

— *Periscop. La prora.*

— Unde? întrebă bănuitor Andrew. Nu văd nimic.

Ofiţerii şi echipajul veniră în goană, potrivindu-şi ochelarii şi binoclurile. Căpitanul ordonă să fie scoase bărcile de salvare. Periscopul examina vasul, în timp ce pasagerii înfruntau gerul făcând tot soiul de presupuneri.

— Catherine, ţipă Andrew, ce faci aici? Du-te înăuntru.

— Rămâneţi pe loc, domnişoară, îi puse căpitanul. Lasă-i pe sălbatici să vadă bine. Iar voi, ceilalţi, rugaţi-vă să aibă ochiul sensibil la frumuseţea unei fete.

Catherine îşi scoase o panglică din păr şi o flutură în vânt. Periscopul ezită, lăsă o dâră prin apă, apoi, dintr-o dată, viră spre coasta îndepărtată şi dispăru în valuri. Rămaseră afară să privească până când o rafală de vânt plină de zăpadă mătură puntea. Ash tocmai intra în urma celorlalţi în salon, când auzi două pocnete provocate de un pistol de zece milimetri.

Fugi înapoi pe punte, speriat la gândul că nemţii se hotărâseră să tragă în vas la adăpostul furtunii de zăpadă. Dar nu se vedeau niciun fel de urme de lovitură. Căpitanul stătea aplecat peste parapetul punţii, scrutând peretele de zăpadă cu binoclul, la fel de nedumerit ca şi Ash.

Douăzeci de minute mai târziu, zăriră o luminiţă roşie în mijlocul vijeliei, ca o ultimă scânteie a unui apus de soare. Alături de ea zăcea o corabie cu toate cele trei catarge prăbuşite în apă şi carena în flăcări. Şase marinari încercau să se salveze într-o barcă lungă. Unii dintre ei erau răniţi. Vaporul încetini ca să-i culeagă. În timp ce căpitanul dădea ordinele necesare de manevră, Ash văzu încărcătura corăbiei împrăştiindu-se la suprafaţa apei. Într-o clipă, marea fu acoperită de trunchiuri de copaci.

— De ce au scufundat o ambarcaţie aşa de mică? întrebă Catherine. Andrew dădu şi el din

cap. Nu făcea rău nimănui.

Ambarcaţia avariată îi amintea lui Ash de una asemănătoare cu care navigase în sudul Pacificului, pe vremea când era de vârsta Catherinei. Arătă cu mâna spre trunchiurile de copaci care se loveau de carena vaporului lor.

— Lemn de abataj din Norvegia. Englezii nu pot să scoată cărbunele din mine fără lemn de abataj. *De asta...*

○

Zăpada şi viscolul îi urmăriră prin tot fiordul Christiania. Pe uscat, totul era învăluit într-o ceaţă deasă şi, când şoferul de taxi le spuse că se vorbea despre anularea unor trenuri, Ash hotărî să petreacă noaptea la Grand, un hotel modern, cu vedere spre o piaţetă plină de zăpadă, de sus de pe colină, până jos, în port.

Se consideră fericit că reuşise să facă rost de un mic apartament, deşi era nevoit să împartă camera cu Andrew. Christiania, capitala unei ţări noi, Norvegia, profita enorm de pe urma războiului. Micul orăşel de pescari şi negustori explodase dintr-o dată, precum Klondike-ul pe timpul febrei aurului, şi toate hotelurile erau pline ochi.

Norvegia se număra printre ţările neutre, iar norvegienii percepeau, taxe de transport foarte mari şi de la aliaţi şi de la nemţi, pentru carnea conservată necesară armatei. Drept urmare, după cum constată Ash, restaurantul de la Grand Hotel era plin de bătrâni bogaţi şi tinere frumoase.

Andrew şi Catherine, cu aerul lor specific american şi Ash cu uniforma lui albastră, atraseră imediat atenţia celor din jur în timpul cinei. Un căpitan de marină cu favoriţi le trimise o sticlă de şampanie şi mai mulţi bărbaţi o invitară pe Catherine la dans, făcând mai întâi o plecăciune în faţa lui Ash ca să-i ceară permisiunea şi ignorându-l pe tânărul Andrew, care spumega de furie de fiecare dată. În ceea ce o privea, Catherine îl trata

pe Andrew ca pe un frate mai tânăr, deşi era cu zece ani mai în vârstă decât ea.

Când se întoarse la masă, Catherine îi informă că norvegienii erau de partea aliaţilor.

— Ce te aştepţi să-ţi spună de vreme ce sunt înconjuraţi de armele lor? întrebă Andrew.

— Nu, singurul motiv îl constituie faptul că nemţii le-au torpilat foarte multe vase. Şi m-au întrebat când au de gând Statele Unite să intre în război.

— Niciodată. Iată când! Nu e bătălia noastră. Unchiul Sam e prea deştept ca să se amestece în răfuielile dintre nişte monarhii învechite, care şi-au trăit traiul...

— Ce le-ai spus? interveni scurt Ash.

— Le-am zis că poziţia noastră este foarte asemănătoare cu cea a Norvegiei, răspunse ea foarte serioasă.

Ash îi adresă un zâmbet aprobator... Între timp aflase care e situaţia reală şi cum aranjase Page lucrurile. Mama Catherinei se îmbolnăvise la Petrograd şi pornise înapoi, spre casă – Columbus, Ohio – cu Transsiberianul, urmând apoi să traverseze Oceanul Pacific. Catherine urma să preia rolul de stăpână a casei – poziţie foarte importantă într-un oraş atât de formalist ca Petrogradul. Judecând însă după comportamentul ei din seara aceasta, fiica ambasadorului Hazzard n-avea să-l pună niciodată în încurcătură... Ash o surprinse în timp ce îi arunca o privire admirativă, în care se amestecau curiozitatea copilărească şi interesul manifestat de o femeie matură. Se simţea măgulit şi intrigat în acelaşi timp. Bineînţeles că era foarte tânără, dar putea fi deja considerată o frumuseţe, şi comportarea ei serioasă o făcea să pară mult mai matură. Însă salvarea ţarului reprezenta o problemă suficient de complicată ca să nu mai fie nevoie să seducă sau să se lase sedus – Ash nu putea prezice care din două – de exterm de atrăgătoarea fiică în vârstă de şaisprezece ani a

ambasadorului SUA. Ash respinse imediat ambele posibilităţi, declarând că arde de nerăbdare să ajungă cât mai repede la Petrograd, ca s-o revadă pe vechea sa prietenă, Tamara Tişkova, dansând pe scena Teatrului Mariinski.

Catherine rămase literalmente cu gura căscată. Făcu ochii mari şi întrebă:

— O balerină? Ai cunoscut-o la Petrograd? Sau la Paris? Ash omise să le spună că, ultima oară când auzise de ea, Tamara cedase, în sfârşit, insistenţelor Marelui Duce Valeri Romanov care o instalase într-o vilă personală, pe malul râului Neva.

— Unde ai cunoscut-o? insistă Catherine.

— De fapt, la Portsmouth, în New Hampshire.

— Cum ai putut să cunoşti o balerină rusă în New Hampshire? întrebă Andrew.

Ash se ridică în picioare.

— E timpul să mergem la culcare. Mâine ne sculăm devreme ca să prindem trenul de Stockholm.

Restaurantul începuse parcă să zumzăie. Norvegienii lăsau impresia că au de gând să stea toată noaptea. Ash îi adresă un gest de mulţumire căpitanului de marină care le trimisese sticla.

— Am cunoscut-o pe Tamara în 1905 la Conferinţa de pace ruso-japoneză. Eram ataşat naval pe lângă negociatorul preşedintelui Roosevelt. OK?

— Măi, măi... înseamnă că trebuie să fi avut merite mari dacă ai primit asemenea funcţie, spuse Andrew şi făcu un gest de invitaţie spre sticlă.

Ash nu prea avea chef să se ducă sus singur, cel puţin deocamdată. Se aşeză din nou pe scaun şi acceptă şampania oferită de Andrew.

— OK, acuma serios, cum de-ai obţinut asemenea funcţie?

— Îţi mai aminteşti de episodul în care Teddy Roosevelt a condus lupta de pe colina San Juan, cu Rough Riders?

— Sigur că da. Am învăţat despre asta şi la şcoală. S-a petrecut în timpul războiului americano-spaniol din 1898.

— Ei bine, probabil că n-ai învăţat că înainte de atac – pe jos, din întâmplare, pentru că plecasem din Florida prea repede şi nu apucasem să luăm şi caii, colonelul Roosevelt a alunecat şi a căzut în apă. Norocul a vrut ca eu să mă aflu prin apropiere, aşa că am sărit în apă, l-am scos şi apoi i-am făcut rost de o pereche de pantaloni uscaţi. Restul, aşa cum se ştie, e scris în istorie. Bunul colonel mi-a mulţumit cu generozitate şi la puţin timp după aceea a ajuns preşedinte, din motivele pe care le-ai învăţat, de asemenea, în şcoală. Ash îşi goli paharul. De atunci am navigat tot timpul în siajul său.

— Şi ce s-a întâmplat când au ajuns democraţii la putere?

— T.R. M-a pasat nepotului său, Franklin. Andrew roşi.

— Omul acesta are toate calităţile pentru a deveni un trădător al clasei sale... Pot să te întreb ceva?

— Sigur că da.

Andrew se cam resimţea de pe urma băuturii, iar Catherine dădea uşor din cap. Staţi să vedeţi voi cum e vodca rusească, îşi spuse în gând Ash.

— Beneficiind de asemenea avantaje în bătrâna şi buna Americă, de ce naiba ar prefera un bărbat cu atâtea talente şi ingeniozitate să intre în marină şi să trăiască dintr-un salariu?

— Nu oricine este în stare să vândă roţi de tren.

— Haide, nu mai face pe deşteptul.

— Foarte bine. Iată cum a fost... Tatăl meu mi-a oferit posibilitatea să aleg una din alternative: să fac pe avocatul alături de el, sau să mă ocup de plantaţie.

— O plantaţie?

— Orice sudist care este în stare să ţină o plantaţie, posedă o plantaţie. Cea pe care am avut-

o noi a reuşit să menţină familia într-o stare de splendidă sărăcie câteva generaţii la rând. Niciuna din propunerile bătrânului nu-mi surâdea; pe de altă parte, fusesem deja pe mare şi îmi plăcuse. Aşa se face că am intrat în marină.

— Eşti din Virginia de Vest?

— Din Lewisburg. Chiar lângă Greenbriar.

— Ştiu. Tatăl tău este Charles Ash?

Andrew fluieră admirativ.

— Practic, Charles Ash posedă tot statul.

— Nu. Practic, îl *administrează.* De posedat, posedă al naibii de puţin. Este o mare diferenţă.

Diferenţa o constituie faptul că nu poţi moşteni ceea ce administrează tatăl tău, îşi spuse Ash.

— Şi ce este cu balerina? întrebă Catherine, clipind de teamă să nu aţipească.

— Bună dimineaţa... ce să fie cu ea?

— Ce făcea la Portsmouth, în New Hampshire?

— Tamara... să zicem, venise la plimbare.

— Şi mai eşti... adică... ai de gând să te însori cu ea?

— Se pare că ţinteşte mai sus decât Marina Militară.

— Cât de sus? întrebă Andew.

— Acum chiar că mă duc la culcare, spuse Ash, brusc indispus de turnura, conversaţiei.

Cât de sus? La naiba, mai sus decât orice ar fi ajuns alături de el.

○

Trenul de Stockholm ieşi din Christiania precedat de un plug de zăpadă şi toţi trei erau încântaţi că aveau întreg compartimentul la dispoziţia lor, când un rus cu un paltonaş subţire pe el veni clătinându-se pe coridor şi văzu locul rămas liber. Intră în compartiment cerându-şi scuze şi îşi aruncă bagajele în plasă înainte ca hamalul să-şi ofere serviciile. Conductorul veni şi fu foarte surprins să constate că omul avea bilet de clasa întâi.

Vorbea bine englezeşte şi se dovedi a fi la fel de vorbăreţ ca şi Andrew Hazzard. Înainte ca trenul să treacă de ultimele case din Christiania, omul îşi spusese numele, le destăinuise ce face şi unde se duce. Ca şi Andrew, se prezentă drept comis voiajor, dar era ceva în înfăţişarea lui care nu se potrivea, şi Ash nu se simţea tocmai în largul lui.

Se numea Protopopov – nicio legătură cu incompetentul ministru de interne al ţarului – se grăbise el să precizeze şi se întorcea acasă, la Moscova, dintr-o călătorie de afaceri pentru o fabrică rusească de chibrituri, construită de un scoţian pe malul Nevei, nu departe de Petrograd. Investitorii britanici erau atraşi de preţul scăzut al forţei de muncă şi al apei, precum şi de înlesnirile acordate în mod înţelept de guvernul Rusiei. Singurul neajuns îl constituia lenevia proverbială a muncitorilor ruşi.

— Şi la noi acasă e aceeaşi situaţie, interveni Andrew.

— S-a încercat să se spună că, în Rusia, clasa muncitoare, aşa-numitul proletariat, este prost condusă, dar nu-i adevărat, zise Protopopov.

— Dar cum puteţi să vindeţi chibrituri în străinătate, când Rusia e în război? întrebă Andrew.

— Rusia are nevoie de comerţ, ca să facă rost de valută şi să poată cumpăra arme. Fabricile noastre sunt o nenorocire. Vreau să zic, nu putem produce destule arme.

— Şi cum se face că nu sunteţi înrolat în armată? întrebă Andrew.

Protopopov răspunse printr-o ridicare lentă, foarte amplă din umeri, care îl duse pe Ash cu gândul înapoi, la Rusia aşa cum şi-o amintea el. Gestul lui Protopopov îmbina preţiozitatea europeană cu fatalismul oriental.

— Există diverse modalităţi ca să nu fi recrutat... dacă ai cunoştinţe sus-puse. Dar ceea ce fac eu este un lucru important, e la fel de important

să plăteşti pentru arme ca şi să tragi cu ele, nu-i aşa? Ţăranii de pe front nu au arme. Li s-a spus să ia puştile tovarăşilor lor căzuţi pe câmpul de luptă. Este o adevărată crimă. Nu ştiu dacă vă vine să credeţi aşa ceva.

— Şi dacă armata rusă va refuza să mai lupte? întrebă Andrew.

— N-o să facă una ca asta, răspunse mohorât Protopopov. Armata rusă este formată din ţărani, şi ţăranul rus ştie să rabde.

— Nu văd legătura.

— Există numai o singură cale să rabzi: aşteptând. Iar soldaţii noştri sunt în stare să aştepte mai mult decât nemţii.

Ash îl invită pe Protopopov să ia masa împreună cu ei la vagonul restaurant, ceea ce păru să-i facă mare plăcere Catherinei. Sub haina prea mare, prost croită, se ghicea trupul unui tânăr viguros, care îi amintea lui Ash de un balerin. Avea un chip frumos, cam prea slăbuţ, ochi negri, vioi, ce se opreau din ce în ce mai des asupra fiicei ambasadorului, în timp ce răspundea avalanşei de întrebări adresate de Andrew. Atacă dejunul cu pofta de mâncare a unui om lihnit de foame.

Ash mesteca liniştit, în vreme ce Andrew îi făcea treaba lui, punând întrebări despre Rusia ce păreau să izvorască atât din îngrijorarea faţă de atracţia reciprocă dintre Catherine şi Protopopov, cât şi din curiozitatea firească a călătorului.

— Care este marea problemă a războiului în Rusia? De ce nu puteţi să vă puneţi în mişcare?

— Haosul de acasă le spuse Protopopov. Toată lumea spune că ţarul trebuie să plece, că miniştrii lui sunt proşti şi corupţi, că ţarina a uzurpat conducerea guvernului, în timp ce ţarul încearcă să comande armata... dar aşa ne place nouă, ruşilor, să ne plângem...

— Dar dacă nu sunt în stare să conducă ţara, poate că ar trebui alungaţi.

Protopopov ridică din umeri.

— Adevărata problemă o constituie căile ferate. Toate trenurile sunt la dispoziţia armatei. Nimic altceva nu se mai mişcă. Niciun fel de alimente, niciun fel de combustibili. Este o adevărată crimă că nu s-a asigurat pregătirea căilor ferate pentru război.

— Şi asta e din vina ţarului?

— Aşa consideră unii.

— Dar nu şi dumneata, spuse Catherine, şi privirile lor se întâlniră.

— Nu, eu nu.

— Tatăl meu îţi împărtăşeşte punctul de vedere. Este ambasadorul Americii în Rusia.

— Ambasadorul Americii? exclamă Protopopov copleşit de uimire.

— Da, şi mi-a scris că tot ce se spune pe seama ţarului nu reprezintă altceva decât bârfă şi atâta tot.

Protopopov clipi din ochi.

— Pot să vă întreb de cât timp se află tatăl dumneavoastră la Petrograd?

— De două luni.

— Ah!

Grănicerii suedezi se urcaseră în tren la frontiera cu Norvegia, ducând cu ei chestionare foarte amănunţite şi liste clare de obiecte care nu puteau fi introduse în ţară. Ash le prezentă o scrisoare de liberă trecere pe care i-o procurase ambasadorul Page de la ambasada Suediei, apoi se duse înapoi, la vagonul de bagaje pentru ca nu cumva, din întâmplare, cineva să-şi bage nasul în sacul lui diplomatic. Când se întoarse, suedezii tot îl mai chestionau pe Protopopov, iar cutiile de chibrituri erau răspândite pe banchetă.

Dacă vindea chibrituri ruseşti în străinătate, de ce se întorcea cu ele în Rusia? voiau să ştie grănicerii suedezi. Nu cumva făcea import de chibrituri norvegiene în Suedia?

Protopopov le atrase răbdător atenţia asupra scrierii chirilice de pe cutiile de chibrituri.

— Nu am voie să vând aceste cutii, pentru că sunt mostre. Mostrele trebuie înapoiate. Nu fac altceva decât să execut nişte ordine.

Le arătă registrul de comenzi, pagini întregi acoperite cu scriere chirilică şi cifre arabe.

Andrew urmărea scena într-un fel care îi amintea lui Ash de el însuşi, când venise pentru prima oară în Europa – uşor uimit de tot ce vedea, adesea mirat şi câteodată uluit. În cele din urmă, Protopopov îi convinse pe vameşi, şi trenul porni să străbată cele două sute de mile până la Stockholm. Rusul deveni tăcut şi privea afară, pe fereastră, la zăpada albă, la brazii de pe colinele blânde şi la lacurile îngheţate. Ash le simţea parcă aievea răceala.

○

— Ce fel de oraş este Petrogradul? îl întrebă Catherine după ce remarcase că toate celelalte întrebări adresate ceva mai înainte, nu reuşiseră să-l învioreze.

— Petrogradul este un viespar al corupţiei. Catherine îl privi uimită pe Ash.

— Ai mai fost acolo, domnule comandor. Eşti de aceeaşi părere?

— Nu aşa de recent ca domnul Protopopov, dar cred că e cel mai frumos oraş din câte am văzut.

Protopopov pufni dispreţuitor.

— O mocirlă.

— Îmi amintesc că domnul Protopopov ne-a spus că s-a născut la Moscova, spuse Ash. Aşa că, probabil, a-l întreba pe dânsul cum e Petrogradul este ca şi când ai cere părerea unuia născut la Chicago despre New York. Eu cred că Petrogradul este cel mai atrăgător oraş din Europa.

— Nu l-aţi văzut de când a preluat Rasputin puterea.

— El e călugărul acela bizar despre care mi-a scris tata.

— Pare a fi un personaj ciudat, spuse Andrew.

— Rasputin e un porc. Protopopov se făcu roşu la faţă şi buzele începură să-i tremure sub mustaţă. De fapt, e un monstru.

— Dar ce face de este atât de...

— Rasputin o domină pe ţarină. Ea este, oricum, nemţoaică şi călugărul corupe... Protopopov făcu o pauză şi continuă apoi mai calm: Se zvoneşte că... aruncă o privire spre Catherine... că ţarină s-a lăsat coruptă de ei. Nişte poveşti îngrozitoare. Şi unii oameni le cred şi consideră că ţarina trădează Rusia în favoarea Germaniei. Unii afirmă că Rasputin o sileşte să numească miniştri aleşi de el. Incompetenţi corupţi şi tâmpiţi. Şi că îl obligă pe ţar să facă ceea ce-i spune ei Rasputin şi că ţarul n-are încotro, pentru că e ocupat cu armata, pe care este însă incapabil s-o conducă... aşa se spune. Părea stingherit.

— Mie mi se pare că ţarul este la fel de prost ca şi ceilalţi regi care au târât Europa în războiul ăsta idiot, spuse Andrew.

— V-aş sfătui să nu vorbiţi aşa când o să ajungeţi în Rusia. Poliţiştii mişună peste tot.

— Ce pot să-mi facă? Sunt cetăţean american. Şi Catherine la fel. În plus, suntem protejaţi şi de Marină, nu-i aşa, domnule comandor Ash?

— Dar nici nu ai nimic de pierdut dacă te porţi ca un oaspete cumsecade, răspunse Ash.

— Bineînţeles, domnule comandor, dar nu ţi se pare că este cam greu să fii american şi să trebuiască să accepţi toate aiurelile astea legate de regalitate? Indivizii ăştia n-ar fi aleşi nici măcar paznici la câini în Ohio.

Ash urmărea cu privirile doi ţărani suedezi care se străduiau să-şi scoată sania dintr-un troian de zăpadă, de lângă linia de cale ferată. Unul din ei pusese umărul să împingă sania, iar celălalt îndemna calul slăbuţ cu un băţ.

— Fie că ne place, fie că nu, zise Ash, regii se află în centrul vieţii sociale, militare, politice şi culturale din Europa. Gusturile împăratului în

materie de artă şi arhitectură, genul lui de patriotism, toate acestea sunt reprezentative pentru Germania. Regele Angliei este stâlpul de susţinere al aristocraţiei engleze, cea care deţine controlul asupra bogăţiilor Angliei, iar ţarul domneşte peste o sută optzeci de milioane de ţărani ruşi care au fost crescuţi în credinţa că Nikolai al II-lea este reprezentantul direct al lui Dumnezeu.

— Lucrurile astea trebuie să se schimbe.

Ash îi aruncă o privire severă.

— Ei bine, nu poţi înţelege Europa, dacă nu-ţi dai seama că aceste trei capete încoronate au o putere mai mare decât orice ne-am putea imagina noi, în America. Dacă vor pleca, în locul lor va rămâne un uriaş vid de putere în Europa. Şi cine ştie cine îl va umple.

— Statele Unite, spuse Catherine. Nu eşti de acord, comandor Ash?

Cine ştie care va fi senatorul pe care îl va domina fiica ambasadorului cu zâmbetul ei serios, îşi zise Ash.

— Cu condiţia să avem o marină mai puternică, spuse el. Gândurile lui zburau însă mai mult spre ţar, a cărui înlăturare nu trebuia să provoace haos şi spre iminenţa angajării Statelor Unite în război de partea aliaţilor.

○

La Stockholm, Protopopov dispăru ca să dea o telegramă şi fu cât pe-aci să piardă trenul. Se mutaseră acum într-un vagon de dormit al unui tren care mergea spre nord, de-a lungul Golfului Botnic şi al părţii de nord a Mării Baltice. În Finlanda rusă se trecea uşor, traversând apa într-o barcă, dar aici, în Baltica, se inversase situaţia navală între aliaţi şi Germania.

Baltica era, practic, o mare germană. Flota ţarului stătea ascunsă în port, iar escadrilele germane controlau în exclusivitate suprafaţa apei. Excepţie făceau câţiva comandanţi viteji sau nebuni ai unor submarine britanice – printre

aceştia numărându-se şi prietenul lui Ash, Rodney Skelton – care atacau transporturile germane ieşind de la mare adâncime. Calea ferată făcea un ocol foarte mare.

Peisajul, întrerupt din loc în loc de mici orăşele şi sate, rămase în esenţă neschimbat lot timpul zilei şi nu se modifică nici a doua zi de dimineaţă când soarele răsări, în cele din urmă, la ora unsprezece. Drumul înainta uşor spre est, de-a lungul golfului – printre brazii verzi, mestecenii albi, printre râuri şi lacuri strivite sub greutatea zăpezii. Soarele atârna jos, aproape de linia orizontului, abia luminând vârfurile copacilor. Lumina lui păstra culoarea interesantă a zorilor de zi chiar şi în orele după-amiezii, când se apropiară de graniţa finlandeză. Ash nu fusese niciodată aşa de departe spre nord – la numai cincisprezece grade latitudine de Cercul Polar, mai aproape de pol decât cea mai mare parte din Alaska. Linia de cale ferată se termina la Haparanda, pe malul râului Tornea.

Protopopov întâmpină aceleaşi dificultăţi ca şi la intrare. Trebui să le explice vameşilor şi grănicerilor suedezi că mostrele de chibrituri ruseşti proveneau, într-adevăr, din Rusia. În faţa clădirii vămii se aflau mai multe sănii care aşteptau şi transportau pasagerii, doi câte doi, împreună cu bagajele. Ash se apropie de Catherine.

— Te rog să mergi în sanie cu Andrew.

— Dar i-am promis deja lui Mişa.

La micul dejun, Protopopov o invitase să i se adreseze pe numele mic.

— De ce să nu merg cu Mişa?

— Pentru că nu vreau să fii văzută sosind împreună cu el.

— Catherine, strigă Protopopov de lângă sanie, mai repede!

— Dar de ce, pentru numele lui Dumnezeu, nu pot să sosesc cu cine vreau?

Ash se gândi pentru o clipă s-o întoarcă cu fundul în sus şi să-i ardă câteva palme.

— Eşti fiica ambasadorului american, Catherine. Nu trebuie să se facă nicio legătură între tine şi el, dacă va avea necazuri la intrarea în Ducatul Rus al Finlandei.

Ash se aştepta să mai audă şi alte obiecţii, dar ea răspunse prompt:

— Foarte bine, domnule comandor. În acest caz o să merg cu dumneata.

Se îndreptă spre o sanie goală şi îi întinse mâna lui Ash ca s-o ajute să urce. Protopopov avea o privire tristă. Andrew îi aruncă priviri furioase.

Vizitiii săniilor pocniră din bici şi porniră pe străzile oraşului – mici pârtii între munţi de zăpadă. Sania lui Ash şi a Catherinei mergea în frunte. Frigul, vântul şi soarele palid reprezentau o plimbare plăcută după orele lungi petrecute în tren.

Dintr-o dată, sania coborî pe suprafaţa îngheţată a râului. Calul o luă la trap, îndreptându-se spre o insulă măturată de vânt, aflată la un sfert de milă distanţă.

— E frig, spuse Catherine, clănţănind din dinţi, dar nu-i aşa că e frumos?

Ash trase poala mantalei peste picioarele lor. Soarele strălucea în părul fetei, şi când sania făcu o smucitură, Catherine îl prinse de braţ. Ash aruncă o privire înapoi. Andrew şi Protopopov stăteau ţepeni în sania următoare, care rămăsese mult în urma lor. Ar fi preferat ca nici Andrew să nu fi mers împreună cu Protopopov, pentru că după toate probabilităţile băiatul era predestinat să aibă necazuri la graniţă.

Catherine îşi rotea privirea în toate direcţiile – spre râul lat, spre insula scundă, spre pantele împădurite şi spre şirul de sănii care venea în urma lor.

— Uite!

Un lung convoi de sănii încărcate cu mărfuri traversau râul şi soarele le contura foarte clar

siluetele pe fundalul alb al zăpezii.

Calul grăbi pasul, acumulând energie ca să poată urca panta insulei. Catherine se agăţă de braţul lui Ash cu amândouă mâinile, râse emoţionată când sania se caţără pe pantă şi se opri brusc, zgâlţâindu-se, în faţa unei uşi turnante de lemn.

Un soldat îmbrăcat într-o şubă murdară şi cu glugă pe cap îi privea în timp ce coborau din sanie. Dincolo de uşa turnantă se aflau câteva clădiri din lemn negeluit – un depozit, barăcile soldaţilor şi clădirea vămii. Niciuna nu purta vreo inscripţie şi nu era zugrăvită. Îi aminteau lui Ash de fotografiile cu case din Vestul îndepărtat. Soldatul se rezemă cu umărul de poartă şi le făcu semn spre clădirea vămii. Vizitiul care-i adusese cu sania le aruncă bagajele pe jos, biciui calul şi porni înapoi, spre râu, lăsându-i singuri, în zăpadă, la marginea Imperiului Rus.

16

Un portret al ţarului Nikolai al II-lea, care îl înfăţişa foarte chipeş, foarte zvelt şi foarte asemănător regelui George, privea părinteşte în jos, spre biroul vameşului. Dar încăperea murdară, văruită în alb, era dominată de o icoană în mărime naturală a lui Christos pe cruce, ferecată în argint. În spatele acesteia şedea o femeie bătrâna îmbrăcată în negru care vindea lumânări.

Călătorii ruşi – ofiţeri din batalioanele dislocate în Franţa, ataşaţi militari şi câţiva civili de felul lui Protopopov, cumpărau lumânări, le aprindeau şi le puneau apoi în suporturi de argint. Când săniile suedeze terminară de cărat bagajele şi pasagerii, iar hamalii ruşi bărboşi aduseră bagajele înăuntru, icoana strălucea puternic în lumina nenumăratelor lumânări.

Poliţiştii ţarului îşi deschiseră registrele şi începură să parcurgă cu degetele coloanele interminabile de nume, şoptindu-şi câte ceva unul altuia, când pasagerii îşi prezentau documentele. Andrew îl îndemnă pe Ash s-o ia înainte, dar acesta se opuse. Nimeni nu avea să părăsească insula, asta era clar, până ce ruşii nu-i vor verifica pe toţi cei care trecuseră frontiera.

Soldaţii păzeau toate uşile – intrarea spre un restaurant urât mirositor, spre birourile particulare şi spre palisadă, unde Ash zări feţe dubioase cu priviri viclene, strecurate printre crăpături. Ash prezentă documentele lor, inclusiv scrisoarea de liberă trecere pe care o obţinuse ambasadorul Page de la ambasadorul rus din Londra. Erau anexate şi copii după dispoziţiile ambasadorului rus de a se corecta dosarul lui Ash şi de a i se cere scuze în mod oficial pentru „neplăcerile” pe care le suferise în trenul Zürich – Paris. O „eroare lamentabilă”,

după cum se exprima ambasadorul, pentru repararea căreia Ash trebuia tratat acum cu cea mai mare curtoazie.

Catherine şi Andrew stăteau în apropiere. Andrew, care rămăsese mut de uimire în faţa expresiei severe şi ostile a vameşilor, a schimburilor de murmure conspirative dintre poliţişti şi a privirilor îngrijorate de pe chipurile majorităţii pasagerilor din tren, îi şopti în cele din urmă, Catherinei:

— Dumnezeule, dar ce înspăimântaţi sunt... ei, uite-l şi pe Protopopov. Se pare şi el este la fel de îngrozit.

Rusul stătea la coadă în apropierea lor şi bătea darabana nervos cu degetele pe documentele personale, aruncând priviri neliniştite spre bagajele lui, pe care un hamal tocmai le pusese lângă biroul vameşului. Protopopov privi în direcţia lor şi îi zâmbi timid Catherinei.

Comandantul postului de graniţă dădu de perete uşa birourilor particulare şi pătrunse în încăpere, salutat de toţi poliţiştii şi vameşii aflaţi acolo. Era un bărbat cu înfăţişare tinerească, cu o privire rece şi purta o uniformă verde impecabilă, de poliţie, cu grade de căpitan. Îl salută pe Ash într-o engleză corectă, apoi se aplecă spre mâna Catherinei.

— Fiica ambasadorului american onorează cu prezenţa sa acest post îndepărtat.

Comportamentul lui era rece, formal. Catherine îl prezentă pe Andrew. Comandantul încuviinţă din cap, apoi se întoarse spre Ash:

— Puteţi să-mi prezentaţi documentele oamenilor dumneavoastră, domnule comandor Ash?

Ash înmână documentele comandantului care le cântări în palmă, apoi le trecu unui ofiţer aflat în faţa unui registru deschis.

— O formalitate necesară pe timp de război, îi spuse el lui Ash.

— Bineînţeles, domnule comandant. Cred că o să vă intereseze în mod special scrisoarea ambasadorului Rusiei în Marea Britanie.

— Vă rog să mă scuzaţi o clipă. Căpitanul salută, apoi dispăru cu hârtiile lor.

— Prietenos şi nu prea, remarcă Andrew.

— Uşurel, Andrew...

— Nu mă mai dădăci atâta, m-am săturat să-mi tot spui ce trebuie să facem...

— Andrew, te rog, interveni Catherine.

Ash rosti foarte calm:

— Dacă spui sau faci cel mai mic gest care să ne reţină pe această insulă mizerabilă, te duc la râu, fac o gaură în gheaţă şi te azvârl înăuntru.

— Domnule comandor!

— E în ordine, Catherine, face şi el pe grozavul. N-o să se mai dea aşa mare la Petrograd, numai...

Ash îl reduse la tăcere printr-o privire severă. După ei venea la rând Protopopov. Rusul începu să-şi frângă mâinile nervos, în timp ce i se deschideau sacoşele. Era agitat şi nu-şi putea stăpâni neliniştea, îşi spuse Ash. Oare de ce? Că doar suedezii îl lăsaseră să treacă. Poliţiştii îi remarcaseră starea de agitaţie şi se strânseseră cu toţii în jurul lui, ignorându-i pe ceilalţi călători. Priveau atenţi, în timp ce unul dintre ei împrăştia cutiile de chibrituri pe birou, iar celălalt verifica ceva în registrul lui cu nume.

— Ce caută? murmură Andrew.

— Au liste cu persoane indezirabile – revoluţionari, spioni, criminali, spuse Ash liniştit. Încă de la începutul războiului.

— De asta ne-au luat documentele?

— Ca să le verifice autenticitatea.

Vameşul îi puse lui Protopopov o întrebare în ruseşte. Acesta răspunse. Urmă o nouă întrebare. Un alt doilea ofiţer interveni şi el în interogatoriu, aducând un alt registru.

Comandantul se întoarse şi începu sa-l bombardeze pe Protopopov cu întrebări. Acesta

continua să răspundă calm şi reuşise să-şi stăpânească tremurul mâinilor, deşi degetele îi strângeau convulsiv marginea pantalonilor.

Comandantul răsturnă conţinutul uneia dintre sacoşe pe birou. Cutiile de chibrituri se împrăştiară peste tot, iar în încăpere se făcu linişte, căci toţi cei prezenţi îşi întrerupseră discuţiile ca să urmărească ce se întâmplă.

— Iarăşi, murmură Andrew. Ce bine că nu trebuie să car mostrele după mine prin toată lumea, aşa, ca el.

Comandantul băgă mâna în sacoşă, căutând un fund fals. Nu găsi nimic şi o aruncă dezgustat. Îşi îndreptă atenţia spre teancul de cutii de chibrituri. Protopopov îşi întinse mâinile pe masă şi spuse ceva. Comandantul îl ignoră. Dintr-o dată smulse una din cutii, o deschise şi împrăştie chibriturile pe birou.

— Ce face? şopti Catherine. Nu sunt decât nişte chibrituri. Ash îl privi pe comandant. Părea un câine ce adulmeca urma vânatului. Goli la întâmplare încă şase cutii de chibrituri, nu găsi nimic şi părea pe punctul de a renunţa, când un alt poliţist îi băgă triumfător sub nas un registru.

— Comandor Ash...

— Căpitane? replică Ash rece, dându-i de înţeles rusului că îi era superior în grad, chiar dacă se aflau la acel post îndepărtat.

— Aţi călătorit împreună cu acest om?

— Ne-am urcat în acelaşi tren la Christiania.

— Şi aţi călătorit împreună cu el tot drumul?

— Da.

— Prin Norvegia?

— Da.

— Şi prin Suedia?

— V-am mai spus o dată, domnule comandant. Am călătorit în acelaşi tren... singurul tren, domnule comandant, din câte ştiu eu.

— Şi avea aceste sacoşe cu el când s-a urcat în trenul dumneavoastră?

— Le-a prezentat la frontiera suedeză.

— Nu este numele meu, îi întrerupse calm Protopopov. S-a strecurat o greşeală în registru. Eu sunt Mihail *Vladimirovici* Protopopov. Dumneavoastră l-aţi găsit pe Mihail *Vadimovici* Protopopov. Un om pe care nu-l cunosc, îşi dădu mâinile în lături într-un gest de nevinovăţie şi adăugă: Poate e vreo rudă a noului ministru de interne.

Ash îşi dădu imediat seama că Protopopov comisese o eroare teribilă. Băiatul nu avea suficientă experienţă ca să ştie că funcţionarii trebuiau trataţi cu toată seriozitatea. Comandantul roşi la auzul acestei insulte. Poliţia intra şi ea în domeniul vast al Ministerului de Interne.

Pocni din degete şi luă altă cutie de chibrituri. Aruncă chibriturile ca şi mai înainte, dar de astă dată rupse şi cutia. Fundul ei era alcătuit de carton. Cu ochii ţintă la Protopopov, comandantul o despături, o întinse pe masă şi o netezi, apoi o flutură triumfător în aer. Rândurile negre, de litere chirilice se înşirau unul după altul.

Soldaţii îl apucară de braţe pe Protopopov şi, la un semn al comandantului, îl scoaseră din încăpere fără să ţină seama de protestele lui violente.

— Mişa, strigă Catherine în urma lui.

Ash o cuprinse cu braţul ca s-o ţină pe loc, dar Catherine îşi recăpătase stăpânirea de sine, ceea ce avu efect şi asupra lui Protopopov. Acesta încetă să se mai zbată şi să mai protesteze. Ajuns în dreptul uşii, ridică din umerii lui înguşti şi rosti oarecum melodramatic:

— La revedere, Catherine.

Comandantul îşi plimba privirile de la unul la altul, şovăind. Ash o ţinea strâns. Protopopov se smulse din mâna soldaţilor şi, înainte ca aceştia să poată să-l imobilizeze din nou, aruncă pumnul în sus strigând:

— Moarte ţarului!

○

Ash continua s-o ţină strâns şi după ce se închise uşa.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

Comandantul se întoarse spre ea şi înţelese situaţia corect.

— N-aveţi niciun motiv de îngrijorare. Am arestat un revoluţionar.

— Ce scrie în hârtia aceea?

Comandantul o apucă între două degete, dispreţuitor.

— E un manifest incendiar, scos prin contrabandă din Germania. Individul este spion şi revoluţionar. Hârtia aceasta îi îndeamnă pe muncitori să facă grevă şi pe soldaţi să înceteze lupta.

— Ce se va întâmpla cu el?

— Domnule comandor Ash, spuse comandantul, aici sunt documentele dumneavoastră. Ne cerem scuze pentru întârzierea pe care v-am provocat-o. Războiul... Sania dumneavoastră va fi gata în câteva clipe. Aruncă o privire de jur-împrejurul încăperii, roşu de emoţie. Între timp n-aţi vrea să-mi faceţi onoarea, împreună cu persoanele care vă însoţesc, să serviţi un păhărel în biroul meu?

— Mulţumesc.

— Vă rog să mă scuzaţi, mă întorc imediat.

După plecarea comandantului, Catherine îl apucă pe Ash de braţ.

— Nu. Eu nu mă duc cu el. Săracul Mişa...

— Vei fi onorată să mergi, spuse Ash liniştit, silindu-se să zâmbească. La fel şi Andrew. Comandantul a prins un spion şi doreşte să-şi sărbătorească victoria cu o persoană de importanţa ta.

— Eu n-am de gând să beau cu el, spuse Andrew.

— Dacă n-o faci, Andrew, va telegrafia unui prieten sau unui cunoscut de la Ministerul de Interne care cunoaşte pe un om, care la rândul lui are legături cu altul ce se ocupă cu achiziţionarea

roţilor de tren. Şi când îi vei telefona şi tu acelui om, va refuza să bea un păhărel cu tine.

— Naiba să-l ia, o să beau de unul sigur. Vii, Catherine?

Întrucât ea ezita, Andrew se îndepărtă.

— Cred că putem să-l admirăm pe Andrew pentru gestul lui, spuse Ash. Din păcate, tu şi cu mine trebuie să ne gândim şi la altceva, nu numai la noi înşine şi la nişte roţi de tren.

Catherine porni alături de el, întrebând:

— Oare ce-o să-i facă lui Mişa?

Ash porni mai repede fără să răspundă.

În biroul comandantului se afla un alt portret al ţarului, un tablou în ulei. În acea reproducere, se vedeau ochii visători şi gura mai puţin fermă decât a regelui George. Comandantul turnă vodca în nişte păhărele mici, toastă pentru America şi puse paharul la loc. Turnă din nou. Ash îi făcu semn Catherinei, şi aceasta toasta pentru victoria Rusiei. Învăţa repede. Un servitor cu o tunică murdară intră cu o tavă cu peşte, afumat şi caviar. Înainte să reuşească comandantul s-o convingă pe Catherine să guste, un soldat intră în încăpere şi îi spuse ceva acestuia. În timp ce asculta, comandantul privi de câteva ori la Ash.

— *Mademoiselle,* vă rog să aveţi amabilitatea să ne scuzaţi o clipă, pe mine şi pe domnul comandor Ash.

Comandantul ieşi pe coridor şi Ash îl urmă. În hol, comandantul îi spuse:.

— Prizonierul a mărturisit ceva neobişnuit. E în legătură cu dumneavoastră... mai bine să auziţi dumneavoastră singur.

Îl conduse pe Ash printre mai multe uşi păzite până la o celulă fără ferestre. Profopopov era prăbuşit pe un scaun şi respira greu, pe gură. Îi spărseseră nasul, faţa îi era plină de sânge şi sub ochi avea tăieturi adânci. Tremură când ridică privirile, însă văzându-l pe Ash, încercă să zâmbească, dezvelindu-şi dinţii năclăiţi de sânge.

Ash se săturase să mai dea dovadă de tact.

— Chiar a fost necesar? întrebă el rece.

— Este revoluţionar şi spion german, replică ofiţerul la fel de rece.

— Nu sunt spion.

— Atunci de ce l-ai urmărit de comandorul Ash?

— Ce?

Protopopov privi în direcţia lui.

— Îmi pare rău. Mi-au dat paşaport şi bilete de tren ca să le spun unde te duci.

— Cine?

— Nemţii!

— Care nemţi?

— Nu ştiu, nemţii care sprijină revoluţia.

— Armata germană, răspunse comandantul în locul lui. Armata trimite spioni. Îi prindem de fiecare dată.

— Nu sunt spion. Am făcut-o numai ca să mă pot întoarce în Rusia.

— Ce ai făcut, mai exact? îl întrebă Ah.

— Am telefonat la ambasada germană din Stockholm că eşti tot în tren şi că te îndrepţi spre Petrograd.

— Şi ce-au spus?

— Au spus... au spus să te ucid.

Ash simţea că i se învârteşte capul din cauza paharului de vodcă.

— Şi ce aşteptai ca să mă ucizi?

Ăsta era „sărmanul" Mişa al Catherinei?

Ochii învineţiţi ai lui Protopopov se deschiseră larg.

— N-am putut. Am spus numai aşa, ca să-i conving să mă trimită acasă.

— Dar ai fi gata să-l ucizi pe ţar, spuse comandantul.

— Asta e altceva.

— Eşti, în cel mai bun caz, un tâmpit, spuse comandantul. Un dobitoc german...

— Ce au spus cei de la Stockholm când le-ai transmis că nu m-ai omorât?

— Au fost foarte furioşi. M-au ameninţat că o să le facă rău tovarăşilor mei din Germania. M-au pus să le promit că am să le telegrafiez dacă părăseşti trenul în Suedia.

— Dar în Finlanda? Sau la Petrograd?

— Nu, numai în Suedia.

— Mişa, spuse Ash, lăsându-se pe vine lângă scaunul lui ca să-l privească drept în ochi. Mişa, nu ţi-au spus să le raportezi de la Petrograd?

— Nu. Mi-au spus numai să le telegrafiez dacă părăseşti trenul în Suedia. Aruncă o privire rapidă spre comandant, apoi spre podea. Un general mi-a spus să te ucid.

— Ce general?*

— Nu ştiu.

— Unde?

— La Spa, în Belgia. Apoi îi murmură ceva lui Ash.

— Ce ai spus? interveni comandantul.

Mişa privi în sus:

— L-am rugat să-i sărute mâna Catherinei din partea mea.

Rus până în măduva oaselor, îşi zise Ash.

Apoi continuă să se gândească... Spa. La Spa era Cartierul General al armatei germane de pe frontul de vest... Ludendorff? Fusese cumva prins la mijloc el, Ash, într-un conflict între generalul Ludendorff şi împăratul Wilhelm? Se afla cumva în centrul luptei pentru putere dintre armata germană şi monarhia germană?

Ash îi mai aruncă o privire lui Mişa. Ei bine, băiatul îşi făcuse datoria. Acum nemţii ştiau că se află în Marele Ducat Rus al Finlandei... Dar ce putea să-i facă armata germană în Rusia?... Păi, cam tot ce-i făcuse şi până atunci. Se gândi la agenţii lor, la românca din bordelul din Zürich, la conductorul de tren care aruncase bomba în compartimentul lui. Elveţia fiind o ţară neutră, agenţii germani, puteau pătrunde cu uşurinţă, dar

Franţa nu era deloc neutră şi totuşi se repeziseră din nou asupra lui chiar în inima Parisului...

○

Când se aflau la jumătatea drumului spre coasta Finlandei, Ash auzi împuşcăturile.

Catherine tresări alături de el.

— Ce a fost asta?

Rafala fusese înăbuşită de vânt şi de zăpadă. Ash îi arătă în josul râului şirul nesfârşit de sănii încărcate cu marfa care se târau pe gheaţa acoperită cu zăpadă. Caravana se întindea de-a lungul câtorva mile; sute de cai trăgeau săniile grele, una după alta. Împuşcăturile puteau fi în realitate pocnete de bici sau pârâituri ale gheţii, îi explică el. Catherine dădu din cap încet, ca şi când l-ar fi crezut, dar când Ash se uită la ea ceva mai târziu, văzu că pe obraji îi curgeau lacrimi. Fără un cuvânt, o cuprinse cu braţul pe după umeri şi o ţinu strâns câteva clipe.

În faţa lor, pădurea finlandeză urca încet de-a lungul râului – brazi verzi ai nordului, amestecaţi cu câte un trunchi alb de mesteacăn – asemănătoare cu pădurile pe care le văzuseră în Suedia. Dar dintr-o dată, dintre copaci izbucni un fel de flacără roşie – soarele ajuns aproape de asfinţit se reflecta în cupola aurită, în formă de ceapă, a unei biserici.

Catherine privea la turla strălucitoare, clipind des şi ştergându-şi ochii cu mâneca hainei. Ash îi oferi batista lui. În urmă cu nouă ani, şi el privise uimit la acest simbol esenţial al spiritualităţii ruse, tot printr-o perdea de copaci, dar cu câteva sute de mile mai la sud. Şi avea şi el lacrimi în ochi pe atunci, însă erau lacrimi provocate de râsul spumos ca şampania al Tamarei, în compartimentul acesteia din somptuosul tren imperial cu care se întorceau acasă delegaţii ţarului de la Conferinţa finală de pace de la Haga. Toţi delegaţii, cu excepţia Marelui Duce Valeri, rămăseseră în urmă ca să-l reprezinte pe ţarul Nikolai la o altă întâlnire

la Paris, şi Tamara îl invitase s-o însoţească până în Rusia. Fuseseră cele mai fericite zile din viaţa lui. Tamara...

○

— Civilizaţia, cârâi fericit Andrew când se îmbarcară în trenul Căilor Ferate Naţionale Finlandeze cu destinaţia Petrograd. Afară, soldaţi ruşi şi hamali bărboşi înotau prin zăpadă, şi ciudatele litere chirilice împodobeau în mod straniu gara, dar în tren existau toate accesoriile confortului – catifea moale, lemn bine lustruit, veselă de cristal şi chelneri spilcuiţi, în uniforme europene şi vorbind englezeşte.

Sună cel de-al treilea gong, şi trenul se puse în mişcare – o capsulă sigilată de viaţă europeană lunecând printr-o ţară străină. Ocupaseră trei compartimente învecinate. Ash se instală în cel din mijloc, acceptând să fie folosit şi ca living, în timpul zilei.

Andrew se prăbuşi pe bancheta de pluş şi îşi şterse faţa cu o batistă.

— Ştiţi, m-am distrat grozav bând un păhărel cu ruşii ăştia.

— Ai băut?

— Da.

— Dar tata mi-a scris, că s-a interzis vânzarea băuturilor alcoolice pe toată durata războiului.

— Aşa este, se vinde în pahare de ceai, mai mari. M-au dat gata.

Catherine se aşeză pe locul cel mai îndepărtat de el şi privi afară, pe fereastră, cu chipul imobil ca o mască.

— Ştii ce am auzit? continuă Andrew. Un tip mi-a spus că ruşii au mărit distanţa dintre şine ca să nu mai poată pătrunde invadatorii. Nătărăilor ăstora nu le-a trecut prin cap că este o nimica toată să îngustezi nişte linii de cale ferată. Tot ce au avut de făcut nemţii a fost să ia o şină de cale ferată şi s-o pună deasupra. Japonezii au procedat la fel în ultimul război. Pe calea ferată siberiana. Şi atunci

micii diavoli vicleni au tăiat traversele. Oamenii noştri sunt tare înapoiaţi, nu-i aşa, comandorule?

Ash se întreba ce figură ar face Tamara dacă ar bate la uşa ei. Nu îndrăznea să se întrebe ce sentimente mai are pentru el după atâţia ani. Chiar şi sentimentele lui erau destul de confuze, în rarele ocazii. Când le lăsa să răzbată la suprafaţă, însă de un lucru era sigur – dacă se ducea la ea, ceea ce-şi jură să nu facă – Tamara îi va arăta imediat ce simte pentru el. Nu era femeia care să ascundă furia, emoţia, patima sau aşa cum ştia Ash prea bine, regretul rece. Încercă să zâmbească când îşi aminti de gestul cu care-şi arunca pe spate părul negru în clipele de fericire şi flacăra din ochii ei, migdalaţi. Dar era prea dureros, numai dacă... numai dacă...

— Nu-i aşa, comandorule?

— Ce...?

— Înapoiaţi.

— Presupun că da... la trei mii de mile şi două secole de Europa.

Andrew izbucni în râs.

— Asta înseamnă că sunt la şase mii de mile şi *trei* secole de Statele Unite.

— Ţine minte un lucru: ruşii se cred centrul universului.

— Asta-i grozavă, râse Andrew. Centrul haosului, dacă mă întrebi pe mine.

Soarele se ascunsese sub linia orizontului şi un întuneric albăstrui coborâse asupra pădurii înzăpezite. Catherine trase perdelele de la fereastra ei.

— Când ajungem la Petrograd, domnule comandor?

— Mâine la miezul nopţii.

Ca o ironie a sorții, tocmai Marele Duce al Tamarei putea aranja mai repede o audienţă la ţar, întrucât cei doi erau veri primari, îşi zise Ash. Marele Duce constituia un potenţial moştenitor al tronului. Asta, în cazul în care n-ar prefera să-l

împuşte imediat pe Ash, ceea ce el ar fi făcut fără ezitare dacă situaţia ar fi fost inversă. Dar cert este că nu avea de gând să bată la uşa Tamarei, mai ales ca să-i ceară o favoare. Avea şi aşa destule probleme, nu trebuia să se îndrăgostească din nou de Tamara. Dintr-o dată îşi dădu seama că, dacă Germania are la Petrograd numai jumătate din spionii despre care vorbeşte lumea, atunci cu siguranţă că armata germană ar putea să-l vâneze şi în capitala Rusiei...

Se simţi uşurat când protejaţii lui se duseră direct la culcare după masă. Andrew pe jumătate beat, iar Catherine tristă şi abătută, urmărită de imaginea lui Protopopov. Servitorii făcuseră paturile. Ash se urcă în pat şi citi ceva din Robert Service, pe care îl luase cu el la recomandarea făcută de regină la ultimul dineu. Trenul mergea cu viteză destul de mare pe terenul neted, şi vagonul începu să se legene ritmic. Tocmai se pregătea să stingă lumina, când se auzi o bătaie în uşa dinspre compartimentul Catherinei.

— Nu e încuiat, intră!

Ash se ridică în capul oaselor, se rezemă cu spatele de colţul compartimentului şi îşi trase cuvertura până sub bărbie.

O auzi cum descuie broasca dinspre partea ei. Purta o cămaşă de noapte de lână. Un guler de dantelă îi acoperea gâtul şi continua apoi până jos. Cămaşa atingea vârfurile papucilor, acoperindu-i braţele până la încheietura mâinilor, care erau aproape invizibile sub manşeta lată de dantelă. Fu surprins de sânii ei. Nemaifiind strânşi în hainele de zi, aceştia împungeau semeţi prin cămaşa de noapte. Chipul ei părea aceeaşi mască din momentul când auziseră împuşcăturile. Nu... nu chiar aceeaşi, obrajii i se îmbujoraseră.

— Nu pot să dorm, spuse ea.

— Vrei nişte coniac?

— Nu, aş putea să stau puţin cu dummeata?

— Dacă doreşti. Îi făcu semn spre bancheta cealaltă. Catherine se aşeză acolo, îşi strânse genunchii sub bărbie şi îi înconjură strâns cu braţele. Tăcea. Ash aştepta. Apoi fata spuse:

— Mi-e frig.

— Du-te şi ia-ţi pătura.

— Nu vrei să te duci tu să mi-o aduci?

— Sunt dezbrăcat.

— Oh!

Se duse în compartimentul ei şi se întoarse cu pătura înfăşurată în jurul umerilor. O păpuşă de cârpă căzu din pătură şi se opri lângă uşă. Catherine se aşezase din nou pe banchetă fără să observe nimic. Dar Ash văzuse şi îi veni să zâmbească, simţindu-se mişcat în acelaşi timp.

— Ce ai făcut când părinţii tăi au plecat în Rusia?

— I-am convins să mă trimită la colegiu.

— Care?

— Smith. Mama a fost scandalizată. O fată la colegiu şi încă în Est, nici mai mult nici mai puţin... dar n-am putut să termin nici măcar primul semestru. Când mama s-a îmbolnăvit, a trebuit să plec imediat la Londra... În seara asta mi-e aşa de frică...

— Mişa a luptat într-un război, spuse Ash, sesizând imediat sensul celor spuse de ea. Trebuie să înţelegi că cei de la frontieră l-au considerat duşmanul lor. Şi poate că, într-un anume fel, chiar era.

— Un om atât de drăguţ! Pentru mine asta contează.

— M-a rugat să-i promit că am să-ţi sărut mâna în locul lui.

— Aşa? Ei bine, aştept...

— Era vorba de un gând.

— Nu poţi refuza ultima dorinţă a unui om în pragul morţii... Catherine se ridică în picioare şi îi întinse mâna.

Ash îi luă degetele fine şi delicate în palmă, îşi înclină capul deasupra lor şi îi sărută mâna, gândindu-se ce ar putea face din cariera lui ambasadorul Hazzard, dacă s-ar nimeri ca tocmai în clipa aceea Andrew să dea buzna înăuntru. Fata se aşeză la loc.

— Mulţumesc, spuse ea; a fost foarte drăguţ.

Pătura îi alunecase de pe umăr, şi fata văzu cicatricea.

— E urma unei împuşcături?

— E un semn din naştere.

— Nu-i adevărat. E rană de glonţ.

— De unde ştii?

— Are şi Andrew una, în picior, de pe vremea când era la Pinkerton.

— Andrew a fost detectiv la Pinkerton? De când şi-a schimbat meseria şi a început să vândă roţi de tren?

— Numai de puţin timp. A venit cu treaba asta în ultima clipă. Îşi închipuie probabil că tata îl poate ajuta... Ştii de ce mi-e frică? Nu ştiu dacă o să pot lua locul mamei. Iar tatăl meu n-a mai fost niciodată ambasador până acum.

— Nu e primul în situaţia asta, spuse Ash. Şi, cu tot respectul pentru mama dumitale, sunt sigur că te vei descurca chiar mai bine decât ea. Cât despre tatăl dumitale, continuă el, e înconjurat de un personal specializat, aşa că nu vei fi singură. Şi mai sunt şi alte soţii de ambasador la Petrograd. De fapt, dacă ţin bine minte, s-ar putea ca şi fiica ambasadorului britanic să fie pe acolo. Nu e mult mai în vârstă decât dumneata. Şi ea, şi mama ei te vor ajuta cu siguranţă. O să te simţi foarte bine.

— O să fii şi dumneata acolo?

— Aşa, din când în când.

— O să-i cer tatii să-ţi ordone să te prezinţi la ambasadă în fiecare zi.

Ash nu se îndoia câtuşi de puţin că ar fi fost în stare să-l convingă pe tatăl ei să bombardeze chiar şi Palatul de Iarnă dacă ar fi avut chef.

— Mi-ar face mare plăcere. Însă ambasadorul Page mi-ar simţi lipsa. Dar am să trec pe acolo... Ţi s-a făcut somn?

— Puţin.

Se foi uşor pe banchetă, dezgolindu-şi o glezna şi acoperind-o imediat.

— Nu-mi place să rămân singură în noaptea asta. Sunt necăjită din cauza lui Mişa. Abia l-am cunoscut şi a fost sortit morţii... Pot să stau aici?

— Dacă doreşti... Acum am de gând să sting lumina. Crezi că o să-ţi fie suficient de cald?

— Dacă o să mi se facă frig, o să mă înghesui în dumneata.

Ash îşi făcu socoteala că afirmaţia nu conţinea decât patruzeci şi cinci la sută nevinovăţie şi îi spuse pe un ton ferm:

— Nu te-aş sfătui, domnişoară.

Ash stinse lumina şi se întoarse pe o parte. Lumina care pătrundea din compartimentul Catherinei cădea pe păpuşa de cârpă.

— Comandor Ash?

— Ce este?

— Cine a tras în dumneata?

— Un anarhist nebun.

— De ce?

— Din greşeală. Glonţul era destinat altei persoane.

— Oh... domnule comandor...

— Ce este?

— De ce sunt europenii atât de... atât de violenţi?

— Unii dintre ei îşi pun aceeaşi întrebare în legătură cu noi. Probabil că de-a lungul secolelor au avut suficient timp sa-şi creeze adversităţi, să se urască unii pe alţii, să se asuprească unii pe alţii, să-şi împileze propriul popor... Este un subiect cam complicat pentru o discuţie înainte de culcare.

Închise ochii şi murmură un „noapte bună” somnoros, toropit de legănatul monoton al trenului...

○

Catherine îl trezi, scuturându-l de umăr. Întinse mâna după ea, visând că se află în altă parte, dar îi dădu imediat drumul, surprins de degetele ei aşa de mici.

— S-a oprit trenul.

— Du-te la culcare!

— Sunt o mulţime de soldaţi afară.

17

Ash aruncă o privire prin fanta pe care Catherine o făcuse în perdea. Pe zăpadă se vedea lumina reflectoarelor. Văzu soldaţi înarmaţi cu puşti care strigau unul la altul. Uşile trenului începură să se trântească la ambele capete ale vagonului.

— Du-te în compartimentul dumitale.

— Mi-e frică...

— Atunci întoarce-te cu faţa la perete, că trebuie să mă îmbrac.

Aruncă la o parte cuverturile în mare grabă şi se îmbrăcă repede cu uniforma. Pe coridor se auzeau paşi apropiindu-se de compartimentul lui. Conductorul bătu în uşă.

— Domnule comandor Ash, vă rog, deschideţi uşa.

— Du-te la Andrew şi să nu deschideţi uşa spre exterior. Catherine bătu la uşa lui Andrew. Acesta era şi el treaz şi ţinea în mână un revolver bont de parcă ar fi ştiut şi ce să facă cu el.

— Pune naibii jos pistolul ăla, îi spuse Ash şi să nu laşi pe nimeni să intre. Discut eu cu ei.

— Ce s-a întâmplat?

— Încă nu ştiu. Închise uşa spre Andrew şi îi deschise conductorului.

— Ce naiba vrei?

Văzu doi soldaţi care stăteau în spatele conductorului. Acesta era foarte tulburat.

— Trenul este în întârziere, domnule comandor.

— Am observat.

— Iar dumneavoastră trebuie să mergeţi cu acest ofiţer.

— Ceee?

Erau finlandezi cu şube de blană şi glugi pe cap.

— Are nişte hârtii în care scrie că trebuie să vă conducă la cazarma locală, domnule comandor.

— Călătoresc cu o scrisoare de liberă trecere din partea ambasadorului rus din Marea Britanie într-o misiune diplomatică a Statelor Unite. Spune-i că nu mă dau jos din acest tren. Ash încercă să închidă uşa. Soldaţii scoaseră pistoalele şi în spatele lor apărură alţi doi înarmaţi cu puşti.

— Nu vă putem ajuta cu nimic, spuse conductorul.

— Trimiteţi o telegramă la Petrograd, la Ministerul Afacerilor Externe şi alta la ambasada americană.

— Firele telegrafului sunt tăiate şi şinele sunt scoase. Sunt sigur că la întoarcere veţi găsi trenul în acelaşi loc.

Ash nu era deloc convins de lucrul acesta, dar nu avea de ales. Şi, amintindu-şi de Protopopov, îşi zise că nu dorea câtuşi de puţin să arate ca el. Se întinse după spadă, cu intenţia de a şi-o fixa la brâu, dar soldaţii îi facură semn cu pistoalele să renunţe.

○

Stelele nordului licăreau sporadic la orizont, în timp ce soldaţii îl duceau pe Ash spre o camionetă cu lanţuri la roţi ca să nu derapeze pe zăpadă. Pe bancheta din spate era montată o mitralieră. De o parte şi de alta se aflau mai mulţi soldaţi şi, din câte îşi putea da seama Ash, mai erau şi alţi soldaţi într-o maşină din spatele lor. Nu părea să fie niciun german printre ei, şi nimeni nu vorbea englezeşte. Nu se vedeau decât finlandezi şi câţiva ruşi spătoşi şi îndesaţi. Şi, după cum remarcă Ash, nu era niciun ofiţer printre ei, în ciuda asigurărilor pe care i le dăduse individul înarmat cu pistol.

Se uită înapoi. Luminile trenului dispăruseră. Aerul era foarte rece, cel puţin douăzeci de grade sub zero. Mustaţa i se acoperi cu ace de gheaţă.

Parcurseseră două sau trei mile când maşina păru să iasă în câmp deschis. Peisajul se vedea

clar, iar când aurora boreală licări din nou, Ash înţelese că mergeau pe un drum pietruit, amenajat peste mlaştina îngheţată. Acesta ducea la un pavilion de vânătoare uriaş, construit în mijlocul unei păduri de pini şi mesteceni.

Clădirea era mai înaltă decât copacii. Nu se vedea lumină la niciuna dintre ferestre. Din coşurile care se ridicau din acoperiş asemenea unor turle nu ieşea nicio dâră de fum. Ash îşi făcu socoteala că pădurea i-ar fi putut favoriza evadarea, însă se pare că şi soldaţii se gândiseră la fel, căci îl flancară strâns atunci când maşina se opri.

Îi făcură semn să coboare, apoi îl conduseră spre pavilionul de vânătoare, în sus pe scările principale. După ce străbătură o verandă de lemn, intrară prin uşa principală, înăuntru părea să fie chiar mai frig decât afară. Unul dintre ei avea o lanternă electrică ce arunca o rază galbenă prin foaier. Lumina se opri pe o a doua uşă dublă. O deschiseră, îl îmbrânciră pe Ash înăuntru şi răsuciră cheia în broască.

— Hei...

Era întuneric beznă. Auzi cum se închide zăvorul, apoi paşii oamenilor se pierdură în depărtare; crezu că auzise uşa de la intrare trântindu-se. Scoase cutia aurită de chibrituri şi aprinse un băţ. Se afla într-o încăpere atât de mare, încât flacăra abia reuşi să lumineze plafonul şi pereţii îndepărtaţi.

Chibritul se stinse. Ash se îndreptă spre ceea ce părea a fi o aplică pe perete, căzu peste ceva moale, se ridică şi mai aprinse un chibrit. Era într-adevăr o aplică de care era fixată o lampă cu ulei. Aprinse lampa, răsuci fitilul în sus şi examină încăperea. Căzuse peste un scaun acoperit cu o husă. Mai aprinse o lampă. De ce naiba îl aduseseră aici? Dacă aveau de gând să-l împuşte, de ce n-o făcuseră de la bun început?

Încăperea nu avea niciun fel de ferestre, era ca o sală de bal, dar dimensiunea şemineului de piatră şi arhitectura rustică îi confirmară lui Ash presupunerea că se afla într-un pavilion de vânătoare – probabil pentru păsările de baltă. Dar nimic din toate acestea nu-i oferea o explicaţie plauzibilă în privinţa motivului pentru care fusese încarcerat în acel loc.

Poate că ar trebui să facă focul înainte să moară îngheţat. Lângă cămin erau stivuiţi nişte butuci de mesteacăn. Tocmai se apucase să rupă nişte surcele când în încăpere intrară doi bărbaţi înalţi, îmbrăcaţi în mantale lungi. Unul dintre ei purta căciula de lână regulamentară a armatei ruse, celălalt o pălărie civilă cu boruri largi. Se opriră chiar lângă uşă, la zece metri distanţă de el, dar înainte ca vreunul din ei să deschidă gura, Ash spuse:

— Sunt comandorul Kenneth Ash din Marina Militară a Statelor Unite. Călătoresc cu paşaport diplomatic şi cu o scrisoare de liberă trecere din partea ambasadorului rus din Marea Britanie. Cer să fiu dus imediat înapoi la tren.

Bărbatul cu pălărie i se adresă într-o engleză foarte corectă:

— Consideraţi-vă prizonier de război. Sunt colonel în armata germană detaşat în spatele frontului cu misiunea de a recruta trupele finlandeze ale ţarului în scopul sprijinirii Germaniei... Finlandezii au obiecţii cu privire, la numele actual al ţării lor: Marele Ducat al Finlandei.

— Puţin îmi pasă cine eşti dumneata, eu sunt ofiţer al unei naţiuni neutre şi...

— Această unitate germano-finlandeză v-a adus aici ca să răspundeţi la o simplă întrebare, domnule comandor Ash... Nu doresc să recurg la violenţă pentru a determina un bărbat viteaz să vorbească şi nici nu am experienţă în acest sens.

Însă, dacă nu răspundeţi, o să vă încuiem aici cu o cutie de gaz-clor.

Omul ridică o grenadă cu gaz. Ash făcu un pas înapoi. Era suficientă o singură parte din gaz la cinci mii de părţi de aer pentru a provoca moartea. Gazul avea un efect ucigător mai ales în tranşee, pentru că era mânat înainte de vânt şi, fiind mai greu decât aerul, rămânea literalmente neclintit în tranşee. După atacul german cu gaze de la Ypres, niciun soldat nu mai pornea la război fără masca de gaze.

— Care este această întrebare?

— Mai întâi ridicaţi mâinile.

Bărbatul cu căciulă de lână, finlandez judecând după frumuseţea chipului său, se apropie de Ash, îl pipăi să vadă dacă nu are pistol la şold, pe sub haină şi sub braţ. Când soldatul se retrase, Ash îşi lăsă braţele în jos, până în dreptul coapselor şi repetă:

— Care este întrebarea dumneavoastră?

Ştia că ar fi trebuit să stea cu ochii pe finlandez, dar îi era greu să-şi dezlipească privirile de pe grenada cu gaz.

— Ce i-aţi spus împăratului Wilhelm? întrebă neamţul. Ash îşi strecură mâinile sub tunică şi scoase Lugerul cu ţeava retezată.

— Lasă grenada jos sau îl omor pe prietenul tău de aici. Finlandezul făcu ochii mari.

— *Nein...* o să ne omoare pe amândoi...

Ignorându-l pe Ash şi pistolul lui, partenerul lui neamţ se întoarse, aruncă grenada pe jos, ieşi şi trânti uşa. Cutia de tinichea explodă imediat, cu un pocnet puternic, ca dopul unei sticle de şampanie. Finlandezul ţipă. Un nor galben-verzui îl înconjurase deja şi se îndrepta spre Ash.

18

Finlandezul se zvârcolea în interiorul norului de gaz. Se apucă cu mâinile de gât, încercă să fugă şi se prăbuşi într-o ultimă zvâcnire. Cutia continua să şuiere, scuipând şi mai mult gaz. Din cauza norului, Ash nu vedea uşa şi bănuia unde se află muribundul numai după tuşea lui înecăcioasă. O jumătate din sala de bal se umpluse de gazul verzui. Şi norul continua să crească şi să se rostogolească ameninţător.

Ash îşi făcu socoteala că are treizeci sau patruzeci de secunde. O parte la cinci mii de părţi de aer, o inhalaţie microscopică. Ash căută ferestrele, dar dacă mai înainte nu erau, nu puteau fi nici acum. Douăzeci şi cinci de secunde. Din nor se desprinsese un val ca un deget care îi făcea semn şi îl amenința. Finlandezul amuţise. Ash se retrase până ajunse lângă perete. Cincisprezece secunde. Cutia şuiera. Mai rămăsese numai o cărăruie mică, îngustă de aer curat: patru metri în faţa căminului. Patru metri de aer curat, nici mai mult nici mai puţin, acum numai trei şi jumătate, acum numai trei. Ash intră cu spatele în şemineu, îşi împinse umerii în peretele înnegrit de fum şi aşteptă să moară.

○

Norul verde-gălbui de clor înainta.

Pentru o clipă, pentru o clipă de speranţă şi bucurie, Ash îşi imagină că în coşul căminului se va forma un curent care va ţine clorul jos. Dar întrucât norul continua să înainteze şi cutia să şuiere sinistru în liniştea deplină, Ash îşi dădu seama că frigul din interiorul pavilionului de vânătoare era foarte apropiat de temperatura de afară, astfel încât nu se putea forma niciun fel de curent de aer; nimic nu putea împiedica clorul să

pătrundă şi în această ultimă nişă de aer curat. Zece, secunde? Să-şi ţină respiraţia? Sau să tragă otrava în piept dintr-o dată, ca să termine mai repede?

Îşi umplu plămânii cu ultimele picături de aer curat.

Coşul.

Privi în sus, la deschizătura mare a şemineului uriaş. Gazul era mai greu decât aerul. Poate că nu va putea să se ridice... Ash stătea pe suportul pentru buşteni de lângă şemineu şi pipăia cu mâna cărămizile aspre, încercând să se urce pe ele, să-şi facă drum prin tunelul strâmt. Cărămizile îi blocau umerii. Se aşeză în diagonală faţă de deschizătură, ridică mâinile şi trase. Degetele lui găsiră nişte bare de oţel, care formau un fel de trepte, pentru coşari, ca să poată curăţa funinginea. Trase de ele şi se ridică, sprijinindu-se cu picioarele de pereţii coşului. Mai trase o dată aer în piept şi, întrucât acesta nu-l ucise, începu să se cațere în sus.

○

Când ieşi din coş, Ash zări linia punctată a trenului la câteva mile depărtare, dincolo de mlaştina netedă. O lumină roşie licări în copacii din apropierea casei – probabil aurora boreală. Calculă poziţia trenului faţă de Steaua Nordului, în timp ce se odihnea pe vârful coşului. Apoi scrută acoperişul abrupt, căutând o modalitate să coboare.

Coşul lui se afla în partea din spate a clădirii şi era mai înalt decât vârful acesteia, permiţându-i să vadă tot acoperişul şi toate coşurile. Se gândea să coboare pe un burlan, dar era prea întuneric ca să poată traversa acoperişul foarte înclinat. Aurora boreală licări din nou, aruncând o lumină roşie peste şindrilele acoperişului.

Un glonte se izbi de cărămizile coşului, la câţiva centimetri de mâna lui, apoi izbucniră alte zeci de focuri de armă. Ash sări trei metri în jos, ateriză pe acoperiş şi alunecă pe şindrile. Soldaţii continuau să tragă cu puştile în el.

Ash îşi înfipse călcâiele în şindrile, încetinind astfel alunecarea şi încercă să se caţere înapoi, spre vârful acoperişului. Aurora boreală era atât de puternică, încât puteai să citeşti la lumina ei. Un glonte trecu pe lângă capul lui şi smulse o şindrilă din acoperiş. Ash se lăsă pe vine, ascunzându-se în spatele altui coş, dar soldaţii îl zăriră şi îşi concentrară focul asupra coşului, din care începură să zboare ţăndări.

Ash îşi flutură pulpana hainei într-o parte a coşului, făcându-i să tragă într-acolo şi o luă la fugă în direcţia opusă, se căţăra până în vârful acoperişului şi se aruncă în partea cealaltă, ieşind astfel din câmpul vizual al puşcaşilor. Făcuseră un foc afară, în faţa casei, lângă maşini. Mitraliera mătura acoperişul de la un capăt la altul, gloanţele de calibru mare răpăiau şi smulgeau şindrilele. Gloanţe trase în sus îi şuierau pe lângă urechi, biciuind aerul. Se lăsă pe vine şi începu să fugă în zigzag, încercând să nu-şi piardă echilibrul şi să nu alunece pe şindrile până la marginea acoperişului. În această parte nu puteau să-l vadă la fel de bine, dar aveau arme suficient de puternice pentru a-l nimeri în cele din urmă.

Ash se ascunse în spatele altui coş. Strigau unii la alţii din diferite colţuri şi Ash înţelese că se căţărau în sus, pe burlane. Îl văzuseră şi acum încercau să îndrepte un fascicul de lumină de la farul unei maşini spre acoperiş. Auzi cum porneşte motorul maşinii în clipa în care se ascunse de lumină. Mutară maşina câţiva metri mai înapoi, ca să poată lumina mai bine acoperişul şi să asigure mitralierei un unghi optim de tragere. Din nou, gloanţele răpăiră şi ricoşară în şindrilele din jurul lui.

Alergă spre coşul învecinat. Fasciculul de lumină îl urmă, dar ceva mai încet, astfel că Ash ajunse primul la coş. Îi auzea cum se caţără şi strigă unul la altul. Făcu un salt în sus, se agăţă de

vârful coşului, se ridică în mâini, apoi îşi dădu drumul în interiorul lui.

Dacă urcase în felul acesta, însemna că poate să şi coboare în acelaşi mod. Pipăi cu picioarele să găsească rezemătoarele pentru coşari, îşi fixă ghetele, apoi începu să coboare cât mai repede. O să-şi dea şi ei seama cât de curând ce se întâmplase. Coborî circa şapte metri prin coş într-un întuneric total, apoi, dintr-o dată, acesta se bifurcă. Ash o luă pe deschizătura cea mai largă, dar brusc aceasta se bloca, încercă să se răsucească în spaţiul îngust, nu reuşi, apoi îşi dădu seama că ceea ce îi bloca drumul nu era o cărămidă, ci lut. O cameră de fum într-o sobă de teracotă în stil scandinav. Lovi puternic cu picioarele şi sparse stratul de lut, apoi mai nimeri peste alte două.

Auzea strigăte. Îl descoperiseră oare atât de repede? Lovi cu piciorul al treilea strat de lut şi se prăvăli împreună cu bucăţelele de lut ars într-o încăpere luminată de focul de afară, care licărea printr-o fereastră mare. Privi afară. Până jos erau vreo şapte metri. Doi soldaţi manevrau mitraliera, iar al treilea farul maşinii. Ceilalţi nu se vedeau nicăieri, probabil se căţăraseră cu toţii pe acoperiş. Ash ieşi în fugă din cameră într-un hol, găsi o scară şi coborî la parter. Mirosul de clor începea să se răspândească în toată casa.

Ajuns la parter, deschise încet o fereastră şi sări afară, pe verandă. La numai zece metri de el, soldaţii de pe maşină trăgeau sporadic spre acoperiş şi îndreptau lumina într-acolo. Se lăsă pe vine ascunzându-se în spatele balustradei verandei, cât mai aproape de ea şi îşi scoase Lugerul.

Mai aşteptă o clipă până când mitraliera trase din nou, apoi ochi în far şi trase. Acesta se făcu ţăndări în strigătele soldaţilor. Ash sări peste balustradă şi se repezi înainte.

Soldatul care ţinea încărcătorul mitralierei fu primul care îl zări şi strigă. Trăgătorul îndreptă mitraliera spre el şi trase. Şase gloanţe ajunseră în

zăpadă. Ash continua să fugă spre mitralieră. A şaptea împuşcătură îl nimeri în tocul cizmei şi îl făcu să-şi piardă echilibrul. Se rostogoli prin zăpadă, ajunse lângă mitraliori şi îi împuşcă. Soldatul de lângă farul distrus scoase un pistol. Ash îl doborî imediat, se aşeză în spatele mitralierei, băgă câteva încărcătoare în aşa fel încât să mai poată trage singură câtva timp, luă apoi manivela de pornire şi ochi spre colţul clădirii în momentul în care soldaţii ieşeau în fugă din jurul ei.

Nimeri câţiva dintre ei, văzu cum cad câteva umbre, îndreptă mitraliera spre colţul celălalt, apoi trase o rafală lungă în capota celeilalte maşini. Sări peste locul din faţă, se aşeză la volan, băgă maşina în viteză şi porni spre drumul pietruit.

În urma lui răsunară focuri de puşcă. Parbrizul se făcu ţăndări, câteva gloanţe nimeriră în cauciucuri, dar erau groase şi lanţurile continuară să muşte din zăpadă. O împuşcătură nimeri în rama parbrizului. Ash se lăsă în jos, ferindu-şi capul în spatele portierei şi continuă să conducă, la lumina cerului roşietic. În cele din urmă ieşi din raza lor de foc. Porni pe urmele lăsate în zăpadă de maşinile lor la venire, îndreptându-se spre tren.

Trenul era tot acolo unde îl lăsase, pufăind de zor şi scoţând aburi groşi. Ash se întreba cui ar putea să ceară ajutor, dacă unitatea de dezertori ar veni din nou după el. Mitraliera ţinea balanţa înclinată în favoarea lui, dar avea nevoie de un încărcător. Văzu că din sud venise un tren pentru reparaţii, care transporta o unitate de soldaţi ruşi, pentru a-i păzi pe oamenii ce lucrau la traverse.

Expresia de uşurare de pe chipul locotenentului comandant al unităţii îi dădu de înţeles lui Ash că citise deja scrisoarea de liberă trecere a ambasadorului şi se întreba cum va putea explica superiorilor săi dispariţia unui pasager atât de important din trenul, care trecea prin sectorul lui.

Dârdâind de frig, Ash trecu în goană pe lângă locotenent şi se repezi spre trenul încălzit. Dar când se urcă pe platformă şi intră în vestibulul vagonului, se dădu înapoi în faţa propriei imagini reflectate de oglindă. Nu era de mirare că pasagerii de pe coridor îl priviseră înmărmuriţi. Negru de funingine din cap până-n picioare şi cu obrajii supţi, arăta ca un miner scos pe jumătate mort dintr-o mină prăbuşită.

Locotenentul rus strigă în urma lui, în vreme ce se urca în tren:

— Ce s-a întâmplat?

Ochii albaştri ai lui Ash aruncau priviri sălbatice din orbitele negre. Părul lui cândva castaniu era năclăit de sudoare şi funingine şi i se lipise de cap ca o caschetă. Dinţii lui mici, regulaţi, străluceau albi sub o mustaţă ce avea, de regulă, reflexe roşietice.

— Ce s-a întâmplat, domnule comandor Ash?

— Un ritual de iniţiere din partea unui ordin al fraţilor finlandezi.

— Nu înţeleg, spuse ofiţerul rus. Unde sunt trupele care v-au răpit?

Catherine veni în fugă, îmbrâncindu-i pe ceilalţi pasageri.

— Dumnezeule... eşti teafăr?

— Sunt foarte bine, spuse Ash şi o bătu cu palma pe umăr ca s-o liniştească, lăsându-i pete mari de funingine pe cămaşa de noapte. Se întoarse apoi spre ofiţer care zâmbea plin de înţelegere faţă de îngrijorarea fetei. Ash îi arătă mai întâi maşina cu motorul în funcţiune, apoi direcţia din care venise.

— Dincolo de mlaştină, în pavilionul de vânătoare, se află o unitate de dezertori finlandezi. Au mai rămas vreo duzină de oameni poate şi comandantul lor neamţ. Nu sunt sigur dacă l-am nimerit. Nu puteau să ajungă prea departe cu o singură maşină. Aţi putea să-i prindeţi.

Rusul nu părea tocmai încântat de ideea de a se lupta cu finlandezii noaptea, prin zăpadă.

— Mitraliera aceasta funcţionează? întrebă el.

— Foarte bine.

○

Trenul porni spre sud şi spre sud-est, în josul Golfului Botnic şi apoi o luă în diagonală, traversând teritoriul presărat cu lacuri al Finlandei, sosind cu întârziere în diversele staţii şi plecând din ele cu o întârziere şi mai mare. Ash văzu peste tot triajele într-un adevărat haos. La tot pasul zăceau vagoane distruse. Andrew mima încântarea:

— Roţi, la naiba, au mare nevoie de roţi.

Dar Marele Ducat al Finlandei în sine nu semăna nici pe departe cu satele ruseşti văzute de Ash. Căsuţele de ţară comode şi gardurile bine îngrijite, amintind de fermele cochete din Elveţia, dovedeau că ţarul nu reuşise să rusifice Finlanda. Ash nu văzu nicăieri mizeria cruntă din satele ruseşti.

La miezul nopţii, când ar fi trebuit să fie deja la Petrograd, trenul trecu frontiera ruso-finlandeză pe la Bielostrov. Ash îşi încuie uşa şi se culcă cu Lugerul sub pernă. Abia a doua zi dimineaţă târziu aveau să ajungă în capitală.

○

Soarele clipi în geamul vagonului restaurant la micul dejun, dar, atunci când apuse, o oră mai târziu, la nouă şi treizeci, cerul se acoperise de nori. În momentul în care ajunseră la triajele din nordul Petrogradului, norii fuseseră deja împrăştiaţi de vânt şi, în timp ce trenul se târa încet spre gara Finlanda, Ash constată că gradul de distrugere a căilor ferate era şi mai cumplit aici decât în Finlanda. Până şi Andrew amuţise.

Trenuri întregi stăteau nemişcate. Locomotivele care ar fi trebuit să le pună în mişcare zăceau abandonate pe linii moarte. Muncitorii feroviari se mişcau prin nămeţii de zăpadă. Mulţi dintre ei erau femei, nişte creaturi fără formă, în haine

zdrenţăroase, negre. De fapt, Ash văzu foarte puţini bărbaţi în timp ce trenul se îndrepta spre mahalaua de nord a oraşului, Vîborg. Pe traversele de cale ferată mergeau mai mulţi copii, studiind cu atenţie zăpada.

— Ce fac? întrebă Catherine.

— Caută cărbuni căzuţi din tenderele locomotivelor, spuse Ash.

În iarna aceasta condiţiile de viaţă din Petrograd se situau mult sub ceea ce văzuse Ash vreodată în Rusia şi erau incomparabil mai proaste decât cele din Berlin, Paris sau Londra. Dar, evident, aici se aflau în Rusia. Era de aşteptat să fie mai rău. Îşi aminti de sloganul lui Lenin – cu cât e mai rău, cu atât mai bine. Şi afirmaţia, de o mândrie perversă a lui Protopopov că ruşii excelează în arta de a răbda. Dacă era aşa, atunci în mod sigur venise şi timpul lor.

— Ce loc oribil, exclamă Catherine.

— Uită-te în dreapta, îi spuse Ash.

Oraşul frumos, cu clădiri joase, arăta superb numai când îl priveai dinspre Golful Finic. Dar chiar şi prin mahalale se mai zărea câte un colţ de frumuseţe. Catherine şi Andrew îşi lipiră obrajii de geam.

— Undeva într-acolo, le spuse Ash. Uitaţi-vă printre clădiri.

— O, Dumnezeule... ce splendoare.

O spirală aurie, subţire ca o lamă de brici, se ridica în depărtare şi reflecta lumina soarelui palid.

— Ce este asta?

— Este Catedrala Sf. Petru şi fortăreaţa Sf. Petru şi Pavel.

— Mişa spunea că acolo e închisoarea.

— Una din ele.

19

— Ash părăseşte în acest moment gara Finlanda, domnule căpitan Moskolenko, spuse Orlov, punând receptorul la loc, în furcă.

Contele von Basel tocmai termina de citit raportul lui Orlov asupra sosirii lui Ash în Rusia. Orlov bătea admirabil la maşină, apăsând cu aceeaşi forţa asupra fiecărei litere. La fel de precise erau şi acţiunile sale. Dacă locotenentul Ohranei ţariste scrisese că Ash sosise la gara Finlanda la ora unsprezece şi patru minute – cu numai zece minute înainte să-şi încheie el raportul – însemna unsprezece şi patru minute, nici trei, nici cinci. Această precizie, obedienţa proprie rusului şi capacitatea lui Orlov de a stăpâni oamenii făceau din el un admirabil anchetator al Poliţiei.

— Acum ascultă-mă cu atenţie. Ash trebuie urmărit cu mare grijă. Dar să nu exageraţi la ambasada americană. Omul nostru de acolo este suficient ca să ne raporteze cine vine şi cine pleacă, fără să fie nevoie să înţesăm strada Forştadskaia cu jumătate din detectivii ţarului.

— Da, domnule căpitan Moskolenko.

Orlov îşi scarpină chelia şi îşi îndreptă umerii masivi.

— Pot să-mi permit să vă întreb care este natura interesului dumneavoastră pentru comandorul Ash?

Von Basel îi aruncă o privire amuzată care voia parcă să spună: ce-ai vrea, să-ţi mărturisesc că în realitate sunt spion german şi am primit ordin de la împărat să-l ajut pe un spion american care a venit în Rusia să-l ia pe ţar de sub nasul vostru? Să-ţi spun că sunt îngrijorat pentru soarta lui Ash?

— Nu poţi, Orlov, sună răspunsul lui von Basel.

— Am întrebat numai pentru a orienta investigaţiile într-o anume direcţie.

— Înţeleg, Orlov, dar nu sunt împuternicit să transmit niciun fel de alte informaţii subalternilor mei. Urmăreşte toate mişcările lui Ash şi, bineînţeles, raportează orice încercare de abordare a acestuia de către cei suspectaţi a fi agenţi germani.

Orlov radia de fericire, înţelegând că enigmaticul căpitan Moskolenko se hotărâse să-l implice într-o acţiune importantă, îşi mângâie capul strălucitor şi zise:

— Da, domnule căpitan Moskolenko. Raportez orice încercare de apropiere din partea presupuşilor agenţi germani.

Ruşii, îşi zise în gând von Basel. Creduli ca nişte copii.

○

Contele von Basel se infiltrase în Rusia în 1915, după primul an de război, căci ajunsese la convingerea că era pregătit ca luptător pentru alt fel de război. Fusese silit să recunoască cu tristeţe că nobilii nu ocupau nici pe departe un loc special în cadrul războiului modern. În acest fel de război nu mai era loc pentru nobilul de viţă, dependent exclusiv de propriile forţe.

Mitraliera anulase acest rol. Chiar şi ultimul recrut din cea mai umilă aşezare de pe valea Ruhrului putea să înveţe cum se mânuieşte o mitralieră în mai puţin de o săptămână şi să doboare o duzină de cavaleri aristocraţi înainte ca aceştia să apuce măcar să-şi tragă spadele.

Căutând o cale mai nobilă de a-şi sluji împăratul decât măcelul nediscriminatoriu al tranşeelor – unde se întâlneau doar muncitorii mahalalelor înarmaţi pentru război – contele von Basel optase pentru Serviciul Secret, Grupa III b, primind binecuvântarea rostită cam fără voie de împărat după care invadă Rusia de unul singur. Ca spion.

Iar, războiul, la urma urmelor, va fi câştigat în Rusia.

Von Basel vorbea perfect limba rusă, căci o învăţase de la tatăl său care era pe jumătate rus, şi o exersase pe moşiile familiei din Prusia Orientală. Călătorea sub diverse deghizări – ca profesor invalid, ca reporter tuberculos, ca veteran rănit în război –, fiecare din aceste ipostaze având dublul avantaj că îi permitea să-şi ia cu el bastonul-sabie şi oferea o scuză pentru neînrolarea sa.

Transmisese informaţii prin intermediul reţelei Grupei III b cu privire la distrugerile de căi ferate ce afectau mişcările ruşilor pe front. Rapoartele lui permiteau comandanţilor germani să-şi mute rapid efectivele inferioare numeric dintr-un loc în altul, ceea ce avea un efect devastator asupra ruşilor descumpăniţi. O unitate rămasă fără niciun fel de muniţii se trezea sub tirul puştilor germane. O baterie de artilerie, adunată cu trudă din diverse colţuri ale ţinutului, devenea unica ţintă a tunurilor germane.

În afară de aceasta, beneficie de un concurs favorabil de împrejurări – deşi von Basel era tot timpul convins că norocul îi surâde mult mai mult decât oricărui om obişnuit. Îşi petrecuse o noapte în compartimentul particular al unui poliţist rus, pe nume Moskolenko, într-un tren de pe o linie secundară. Ameţit de plăcerea fizică, pe poliţist îl luase gura pe dinainte şi vorbise prea mult. Lucra pentru Ohrana, poliţia secretă. Călătorea din estul Rusiei la Petrograd. Poliţia din Petrograd se hotărâse să-şi mărească efectivele ca să-i depisteze pe agitatorii şi sabotorii care frânau producţia de război în fabrici, şi Moskolenko fusese transferat în capitală. Era foarte emoţionat, căci nu mai văzuse niciodată fabulosul oraş, aflat la câteva mii de mile de orăşelul său de baştină.

— Dar familia dumitale? şoptise von Basel în întuneric. Va veni şi ea după dumneata?

— Nu am familie. Am rămas orfan, iar soţia şi copiii mi-au murit de holeră. Apoi adăugă pe un ton lipsit de expresie: Acum nu am parte decât de nopţi ca acestea.

Von Basel nu fusese prea tare surprins. Chipeşul ofiţer al Ohranei avea toate simptomele unui singuratic – prea blazat pentru un bărbat de numai treizeci de ani, puţin prea fercheş, excesiv de nervos atunci când nişte fleacuri nu-i erau pe plac, cum ar fi, de pildă, întârzierea trenului sau calitatea necorespunzătoare a vinului din vagonul restaurant. Îl îmbrăţişă din nou pe Moskolenko, ca şi când ar fi vrut să-l consoleze. Se potriveau perfect, ca două linguri una în alta, unul cu pântecele, celălalt cu fundul, acesta din urmă fiind Basel. Îi venea destul de greu.

Mai omorâse şi înainte, dar numai cu spada. Nu avea nicio posibilitate să folosească nici măcar briciul în întunericul din compartiment. Îi rămâneau numai mâinile goale. Îl mângâie aducându-l aproape de orgasm, încet, cu răbdare, stăpânindu-şi nervii şi plimbându-şi cealaltă mână pe pieptul lui Moskolenko, spre gât. Când îşi făcu socoteala că este în stare s-o facă, îl aduse pe Moskolenko la orgasm îl pătrunse pe la spate şi îl strangulă tocmai în clipa în care acesta ţipa de plăcere.

Dezbrăcă trupul şi îl îmbrăcă cu propriile haine – în noaptea aceea călătorea ca veteran de război. Îşi puse apoi hainele lui Moskolenko, zvârli cadavrul afară din tren când acesta se puse din nou în mişcare şi îşi petrecu restul zilei studiind hârtiile mortului.

Scrisoarea de recomandare a lui Moskolenko părea să confirme faptul că nu fusese niciodată la Petrograd şi nu-i cunoştea pe noii săi superiori, că fusese adus, aşa cum afirmase, direct de la postul lui din Siberia.

Apoi, când trenul intra deja în suburbiile Petrogradului – dezastru. Într-un buzunar din

interiorul hainei se afla un bileţel scris de mână din partea unui maior al Ohranei care îi promitea că o să-l aştepte la tren. Îi spulbera toate planurile lui von Basel de a-şi asuma identitatea lui Moskolenko. Îl mai citi încă o dată, încercând să înţeleagă dacă era vorba de o relaţie mai intimă între cei doi. Biletul se încheia cu o invitaţie: „Apartamentele sunt greu de găsit la Petrograd şi hotelurile foarte scumpe. Poţi să stai la mine până îţi găseşti o locuinţă". Din fericire, maiorul adăugase şi un post-scriptum: „Dacă sunt reţinut cumva, du-te direct la mine acasă, Bolşoi Prospekt, 35, Insula Vasili".

Von Basel se dusese direct în Bolşoi Prospekt după sosirea trenului. Iar când apăru şi maiorul dezamăgit, von Basel îi sparse capul cu un candelabru, apoi îi scoase hainele şi devastă apartamentul, în aşa fel încât să lase impresia unei păruieli între îndrăgostiţi.

După aceea, neştiind dacă Moskolenko mai are şi alţi prieteni, se prezentă de îndată la sediul Ohranei. Treaba mersese strună. I se permisese să preia noul post pe care îl deţinea acum de un an, fiind cunoscut drept severul, distantul şi competentul căpitan Moskolenko. Mult mai bun în meserie decât cel autentic – în privinţa aceasta, von Basel n-avea nicio îndoială. Superiorilor le plăcea felul cum lucra cu informatorii – fără să ştie că mulţi dintre ei erau, de fapt, spioni germani. De asemenea, apreciaseră felul în care reuşise să cunoască lumea interlopă din oraş şi îl răsplătiseră cu o secţie de la închisoarea politică Litovski şi cu un asistent – locotenentul Orlov, cel nu prea ager la minte, dar foarte competent.

Rapoartele lui trimise în Germania prin intermediul Grupei III b erau cât se poate de apreciate, întrucât conţineau informaţii de cea mai bună calitate, obţinute de singura instituţie de nădejde a ţarului, poliţia sa secretă. Von Basel aflase la timp cât de puternică avea să fie ofensiva

generalului Brusilov ca să avertizeze forţele de sprijin germane şi să salveze astfel armata austriacă. Şi chiar cu o lună în urmă, în noiembrie, pe când se pregătea invazia germană împotriva României, aflase de la un general din armata rusă, pe care îl interoga pentru că îl prinsese complotând împotriva ţarului, că Rusia nu avea de gând să apere teritoriul României în cazul unei invazii germane... Noroc? Indiscutabil, avusese noroc atunci când îl sedusese pe căpitanul Moskolenko în compartimentul lui, dar cine altul, se întreba el, ar fi ştiut să profite într-un mod atât de admirabil de şansa oferită? Să-l omoare pe rus. Să-i fure identitatea. Nimeni altul n-ar fi îndrăznit...

— Şi, Orlov...

Orlov, care ajunsese la jumătate drumului spre uşă, încremeni pe loc.

— Da, domnule?

— Află ceva mai mult despre incidentul din Finlanda.

— Da, domnule.

Rapoartele erau sumare. Trenul fusese oprit pe teritoriul altei secţii. Părea mult prea ciudat ca să fie o simplă coincidenţă ca tocmai comandorul Ash, dintre toţi cei aflaţi în tren, să fie răpit de naţionaliştii finlandezi. Mirosea a subversiune pusă la cale de armata germană. Dar de unde aflase Grupa III b de misiunea împăratului?

Von Basel nu ştia. Dar un lucru era sigur. Dacă cineva din Grupa III b sau din întreaga armată germană îşi închipuia că el, von Basel, va nesocoti dorinţa împăratului de dragul lui, se înşela amarnic. Şi orice agent german va încerca aşa ceva, se va trezi în celula de interogatoriu a lui Orlov, dorindu-şi să fi fost mai degrabă mort.

Aşadar, o supraveghere foarte atentă a lui Ash... o foarte atentă supraveghere a agenţilor Grupei III b care vor încerca să-l ucidă pe comandor.

Oare ei nu ştiau că nobilimea nu are alt ţel decât să lupte în slujba regalităţii? Împăratul Wilhelm –

în marea sa înţelepciune îi poruncise lui Ash să-l ducă pe ţar în Anglia. Aşadar, ţarul *va fi dus* în Anglia, chiar dacă von Basel ar fi trebuit să-şi dea şi ultima suflare pentru asta. Era o îndatorire sacră a nobilului faţă de suveran...

Nu exista decât o singură forţă pe lume care să poată opri misiunea împăratului, şi acela era împăratul însuşi, dacă hotăra să se răzgândească. De fapt, contele von Basel asta şi spera. Von Basel era loial, dar dorea să-l oprească pe Ash din motive pe care le cunoştea prea bine Ash însuşi – pentru insultele pe care i le adresase cu mult înainte de război, insulte rămase prea mult timp nerăzbunate.

20

Ambasada americană nu dispunea de maşină, cu excepţia unui mic Ford model T – pe care tatăl Catherinei îl cumpărase mai mult pentru golf. Oricum, nimeni nu mai aştepta să ia vreunul din trenurile care sufereau întârzieri cronice. Ash angajă câţiva hamali şi îi scoase pe Andrew şi pe Catherine în faţa gării, sperând să facă rost de o sanie rapidă şi o căruţă pentru bagaje.

Afară era o nebunie. Un beţiv cu un picior amputat, cu o cârjă din lemn negeluit şi o manta militară gri, căzuse peste taraba unui vânzător ambulant care oferea plăcinte cu carne de o culoare îndoielnică. Soldatul, vânzătorul şi *piroştele* se rostogoliră pe jos şi în aceeaşi clipă apărură ca din pământ vreo două duzini de copii, care începură să se bată pentru plăcintele împrăştiate pe caldarâm.

Ash îi conduse repede pe Catherine şi pe Andrew înapoi, în clădirea gării. Poliţia interveni imediat, împrăştiindu-i pe copii cu bâtele şi cu lovituri de picior. Un copil zbură şi se lovi de taraba altui vânzător, de astă dată de ziare, şi un jurnal în limba engleză plană deasupra pieţei, lăsând să se vadă un portret al ţarului Nikolai şi un titlu care informa cititorii că acesta se află tot la Cartierul General al Armatei, la câteva sute de mile sud de Petrograd. Ash luă ziarul şi parcurse în grabă articolul, dar acesta nu pomenea nimic de intenţiile ţarului de a veni acasă de Crăciun. O să aibă al naibii de furcă dacă o să trebuiască să pătrundă în zona interzisă de la Moghilev, în caz că ţarul se decidea să rămână acolo.

Afară, poliţia restabilise ordinea, punând pe fugă toţi copiii. Catherine era albă ca varul la faţă, şocată de această brutalitate.

— Cum au putut...

— Rusia, spuse Ash, luând-o de braţ şi ieşiră din nou în zgomotul Petrogradului.

— Aşa e întotdeauna?

Ash privi de jur-împrejur.

— Războiul a înrăutăţit şi mai mult situaţia.

O hoardă întreagă de vizitii se repezi spre ei, oameni dispuşi să accepte orice onorariu, numai să-şi poată hrăni animalele. Ash închirie o droşcă, un atelaj cu un singur cal, pentru bagaje şi o sanie elegantă, în timp ce Catherine şi Andrew priveau buimăciţi amestecul de nou şi vechi, de oriental şi de occidental care era Petrogradul.

În piaţa din faţa gării Finlanda, zăpada era curăţată până la pietrele de pavaj, lăsându-se doar câteva pârtii înzăpezite, special destinate săniilor. Femei bătrâne înarmate cu mături din crengi de mesteacăn efectuau, de regulă, această muncă. Ele se fereau din calea tramvaielor electrice vopsite în culori strălucitoare, proferând înjurături la adresa hamalilor care se mişcau greoi printre grămezile de zăpadă pregătite de ele să fie cărate apoi în care trase de boi.

Vânzătorii ambulanţi ofereau la tarabe şi în chioşcuri fel de fel de mărfuri – haine vechi, morcovi striviţi, cartofi mucegăiţi şi plăcinte unsuroase. Erau femei greoaie, informe, încălţate cu bocanci peticiţi şi ghete cu şireturi. Toate țărăncile umblau îmbrăcate în negru, observă Ash. Văduve de război. Sau îşi pierduseră fiii. Tinerii care intrau şi ieşeau din gară erau toţi în uniforme.

Se părea că sunt şi suficient de mulţi străini: aliaţi – englezi, italieni, francezi, români obosiţi, cu priviri cuprinse de panică. Câţiva băieţi mici vindeau călătorilor planuri ale oraşului şi ziare, dar alfabetul chirilic transforma într-un adevărat mister numele străzilor, iar calendarul rus era cu două săptămâni în urmă faţă de cel european.

Ash pornise din Newcastle la treisprezece decembrie, călătorise opt zile şi sosise la Petrograd

în opt decembrie – cu trei zile înainte de Ajunul Crăciunului în restul lumii. Îşi aminti, cu o umbră de nostalgie, de Crăciunul petrecut acasă. Jambonul afumat şi curcanii sălbatici împuşcaţi de unchii lui i se păreau mult mai departe, nu numai la şase mii de mile, aşa cum spunea harta. Un cerşetor o sperie pe Catherine. Ash îi puse în palmă câteva copeici, încheie tranzacţia pentru sanie şi îi instală, pe ea şi pe Andrew, pe banchetă.

Vizitiul biciui animalul pe jumătate mort de foame, şi sania supraîncărcată porni pe Podul Alexandru, care unea cele două maluri ale Nevei. Mai jos, fluviul se despărţea în câteva braţe, formând o mulţime de insuliţe în deltă, înainte de a se vărsa în Golful Finic. Din această cauză oraşul, format, în principal, din clădiri joase, era traversat de multe canale şi numeroase poduri. Din mijlocul podului avură prima privire de ansamblu asupra capitalei Rusiei şi a elegantului ei mal stâng, supranumit Cartierul de Sud.

Catherine, ca de obicei, puse punctul pe i:

— Arată incredibil.

Iar Andrew reluă ca un ecou:

— Cum naiba au reuşit să construiască aşa ceva?

Ash decise să-şi dea oarecare importanţă cu cunoştinţele sale.

— Petru cel Mare a angajat arhitecţi italieni ca să construiască un duplicat la scară rusească a Amsterdamului, pe locul unei mlaştini suedeze. Voia să aibă o fereastră deschisă spre Europa ca să le arate ruşilor Europa modernă şi să-i demonstreze acesteia că Rusia avea de gând să devină stăpâna nordului. A înălţat fortăreaţa, i-a obligat pe nobilii ruşi să-şi construiască palate şi a instituit o taxă în pietre. Nu e nicio piatră în oraş care să nu fi fost adusă din afară.

— Mişa n-a avut dreptate, spuse Catherine pe un ton din care răzbătea clar admiraţia. E frumos.

Soarele strălucea în turlele spiralate ale Amiralităţii şi ale catedralelor, se reflecta în ferestrele înalte, iar Ash îşi spuse că splendoarea Cartierului de Sud al capitalei Imperiului Rus făcea ca prezicerile despre apropiata cădere a ţarului să pară nişte simple bârfe.

Marile palate de pe malul stâng al Nevei erau vopsite în culori pastel, albastru deschis şi galben, cu atât mai frumoase cu cât se armonizau perfect cu lumina palidă a Nordului. Neaşteptat de reuşite erau şi elementele arhitectonice italiene, în ciuda faptului că formele de inspiraţie mediteraneană – clasice şi cu ornamente rococo – se aflau împrăştiate pe cheiurile de granit ale unui fluviu rece, pe care acum pluteau sloiuri de gheaţă.

Numai Palatul de Iarnă, vopsit într-un roşu ameninţător, părea nelalocul lui printre vecinii săi blânzi. Ash privi în mod special la Palat – aceasta era reşedinţa oficială a ţarului, dar Nikolai nu locuia aici, prefera castelul său retras de la ţară, Aleksandru, aflat la douăzeci de mile de orăşelul Ţarskoe Selo – Satul Ţarului, la fel ca şi castelul îndepărtat de la Sandringham al regelui George şi nenumăratele conace de ţară ale împăratului, împrăştiate prin toată Germania, cât mai departe de Berlin.

Aristocraţia Petrogradului şoptea că Palatului de Iarnă i se potrivea cel mai bine turcoazul pal, pe care îl alesese arhitectul Rastrelli şi pe care stăpânitorii Rusiei îl acceptaseră cu plăcere vreo sută treizeci de ani, până când venise actualul ţar, şi din motive pe care nimeni nu putea să le ghicească, poruncise să fie vopsit în roşu. Numai cei cu gusturi sofisticate nu puteau înţelege motivele ţarului, susţinea Tamara – îşi aminti brusc Ash –, căci ea avea o teorie a ei în privinţa semnificaţiei culorii: trupul sfârtecat al bunicului ţarului, Aleksandr. Al II-lea, care murise asasinat, fusese dus înapoi, în clădire, după explozia bombei, iar ţarul Nikolai, pe atunci un copil,

văzuse sângele şi carnea strivită, ceea ce îi crease o repulsie faţă de Palatul de Iarnă. La acestea, persoanele simandicoase răspundeau pe şoptite – căci astfel de vorbe puteau să te ducă în exil – că ea ştia probabil mai bine, din moment ce împărţise patul cu ţarul Nikolai. După căsătoria acestuia...

Ash privi în urmă, spre Fortăreaţa Petru şi Pavel. Ziduri groase de granit ce ajungeau până la Neva străjuiau râul şi oraşul, apărându-le cu tunuri şi cu o garnizoană uriaşă. Îşi spuse că nu tunurile contau, ci oamenii din spatele lor, care le mânuiau. Trupele de rebeli puteau să tragă la fel de bine şi în palate, şi împotriva revoluţionarilor sau invadatorilor.

În apropierea fortăreţei se aflau mai multe vile, printre care şi aceea a Tamarei.

○

Ambasada americană ocupa o clădire oarecare, amplasată între două blocuri de locuinţe de pe strada Forştadskaia, pe care se mai aflau nişte cazărmi ale armatei, câteva ceainării şi un depozit de cărbune. Catherine privea firmele magazinelor picturi reprezentând ghete, degetare, asparagus, care lămureau clientela analfabetă în privinţa mărfurilor ce se vindeau înăuntru.

— Tata mi-a scris că a închiriat o casă mult mai confortabilă. O să ne mutăm cât de curând, spuse Catherine.

Ash îi oferi braţul ca să coboare în faţa uşii modeste de la intrare. Ambasada îşi avea sediul într-o clădire mică, cu două etaje, al cărei aspect era uşor înviorat de cele câteva steaguri arborate la intrare. În faţa ambasadei patrula detaşamentul de gardă al Marinei care luă imediat poziţie de drepţi în momentul în care sergentul văzu alarmat că din sanie îşi face apariţia un comandor plin. Cu toate acestea, portarul rus care se rezema de uşă şi cei câţiva hamali gheboşi în preajma lui alungară şi cea mai vagă impresie de grandoare pe care ar fi putut s-o lase. Ash nu putu să-şi reprime un

zâmbet, văzând privirile admirative pe care le aruncau marinarii. Aceştia arătau, într-un mod de-a dreptul alarmant, ca nişte băieţi cărora le e dor de casă şi se bucură să vadă o fată frumoasă din America.

Printr-un fel de comunicaţie invizibilă, foaierul ambasadei se umplu rapid de tineri secretari, funcţionari de la cifru şi ofiţeri inferiori. Catherine îşi inspecta noul teritoriu ca o ducesă care se întoarce acasă.

Ambasadorul Anthony Hazzard veni în goană, scuzându-se pentru întârziere şi trecându-şi nervos mâna prin părul cărunt. Catherine îi încolăci gâtul cu braţele şi îl îmbrăţişă strâns, apoi, în timp ce el încerca să-i prezinte pe ceilalţi bărbaţi de faţă, îl trase după ea ca să-i facă cunoştinţă cu Ash. După părerea comandorului, Hazzard nu semăna prea mult cu imaginea aceea de plutocrat pe care şi-o făcuse despre el. Ambasadorul îşi trecea mereu mâna prin păr, părea extenuat şi de-a dreptul buimăcit. După toate aparenţele, Petrogradul era ceva mai complicat decât Columbus.

Îi strânse mâna lui Ash şi îi mulţumi că i-o adusese pe Catherine, îl salută pe Andrew, care îşi privea resemnat rivalii şi încercă să-l învioreze făcându-i cu ochiul şi spunându-i:

— Sunt o mulţime de oameni de afaceri ruşi care abia aşteaptă să-l cunoască pe nepotul meu preferat.

La un moment dat, Hazzard îl invită pe Ash în biroul său. Comandorul începu să deschidă valiza diplomatică, dar Hazzard o dădu la o parte.

— Ce naiba s-a întâmplat în tren?

— Naţionaliştii finlandezi, din câte am putut să-mi dau seama, răspunse Ash. Au mai atacat şi alte trenuri?

— Acesta e primul, din câte ştiu eu – evident, ruşilor nu le prea place să recunoască atunci când se întâmplă aşa ceva – dar de ce te-au vizat tocmai

pe dumneata, domnule comandor? Pentru ce naiba te-au înhăţat tocmai pe dumneata?

Ca majoritatea afaceriştilor pe care îi cunoştea, Hazzard avea o singură idee în cap şi era greu să-i abaţi atenţia în altă parte. Încercă din nou:

— Poate că ştiau că am o scrisoare de liberă trecere din partea ambasadorului rus şi au presupus că sunt o persoană mult mai importantă decât în realitate mai ales că o însoţeam pe fiica dumneavoastră.

— O, Dumnezeule, dacă o răpeau pe Catherine?

Ash îl lăsă puţin să-şi frământe creierii cu întrebarea aceasta, după care adăugă:

— Nu cumva asta înseamnă că ţarul a început să piardă controlul în ţară?

— Naiba să mă ia dacă ştiu. Presupun că acesta este genul de întrebări pe care te-a trimis Page să le rezolvi.

— Cam aşa ceva, domnule ambasador.

— Ei bine... am să-ţi spun ceva: n-are niciun rost să pretind faţă de dumneata că sunt un diplomat profesionist, după cum nici dumneata n-are rost să spui asta tuturor.

— Bineînţeles că nu, domnule. Apreciez sinceritatea dumneavoastră.

— Ei bine, nu prea ştiu ce are de gând ţarul, nici guvernul lui. Dar dacă faci o plimbare prin oraş ai să vezi că oamenii mor de foame. Şi de frig. Ai văzut asta?

Hazzard se ridică şi îl conduse pe Ash spre ferestrele înalte din spatele biroului. Îi făcu semn să se uite în josul străzii.

— Vezi magazinele astea? Desenele acelea mici arată ce vând – pâine, legume, gaz. Ăsta cu legume n-a mai fost deschis din octombrie, brutăria funcţionează cam de două ori pe săptămână. De la ora şase dimineaţa femeile se aşază la coadă în frig. Vezi femeile alea cu găleţi în mâini? Au aşteptat toată dimineaţa să vină gazul. Aşadar, nu ştiu ce face ţarul, dar un lucru e clar: dacă s-ar

întâmpla aşa ceva la Columbus, Ohio, oamenii n-ar sta prea mult cu braţele încrucişate.

— Înţeleg...

— Mă îndoiesc, domnule comandor, încă nu înţelegi pe deplin.

Ambasadorul închise geamul şi se aşează pe scaun.

— Şi acesta este unul dintre cele mai bune cartiere din oraş. Dar ce se întâmplă în cartierele muncitoreşti? În mod sigur, copiii mor de foame. Poţi să-ţi imaginezi aşa ceva? Probabil că de asta sunt şi atât de multe greve. Îţi dai seama? Greve în plin război!

— Care este atitudinea oamenilor faţă de război? întrebă Ash.

— Toţi au fost teribil de emoţionaţi când generalul Brusilov a început să-i bată pe austrieci. Se credea că va ajunge la Berlin. Dar până la urmă, ruşii n-au făcut decât să-i păcălească pe români şi să-i pună să declare război Germaniei, iar nemţii i-au bătut măr în două săptămâni. Aici, nimeni nu se sinchiseşte cu adevărat de război – ascultă, sper ca asta să rămână între dumneata, mine şi Page. Eu am fost trimis aici ca să negociez tratate comerciale, şi Departamentul de Stat nu doreşte să audă veşti proaste de la ambasadorii recent numiţi. Nu fac decât să-ţi împărtăşesc impresiile mele personale, indiferent de valoarea lor.

— Mulţumesc. Tocmai de aceea m-a trimis ambasadorul Page. Este îngrijorat la gândul că Germania ar comite vreun act de provocare, care ar forţa Statele Unite să intre în război şi să provoace astfel prăbuşirea frontului rusesc.

— Poporul american nu va lupta pentru ţarul Rusiei, domnule comandor. Mă pricep bine la politica americană. Nu vor lupta niciodată pentru ţar. Şi puţin îmi pasă de ce face Germania.

— Am auzit zvonuri, spuse Ash ca din întâmplare, despre pregătirea unei lovituri de stat.

— Dacă zvonurile ar fi lemn de foc, nu s-ar mai resimţi lipsa combustibilului; în fiecare an se vorbeşte despre iminenţa unei lovituri de stat. Într-o seară, o mână de nobili şi prietenele lor fac un chef şi a doua zi de dimineaţă oraşul ştie că au discutat despre regimentele care li se vor alătura în complot.

— Dar ce s-a întâmplat?

— N-au fost decât vorbe goale. Se pălăvrăgeşte foarte mult în oraşul acesta, domnule comandor. E greu de spus ce e adevărat. Hazzard îşi trecu mâna prin păr. Se pare că unul dintre Marii Duci pune ceva la cale împreună cu prietena lui, o balerină...

— Cine anume? întrebă Ash speriat de răspunsul pe care urma să-l audă.

— Nu ştiu, aşa am auzit.

Mai existau şi alte dansatoare prietene cu Mari Duci, dar Ash avea un presentiment sinistru că era vorba de Tamara şi lucrul acesta îl înspăimânta. Complotul împotriva ţarului se pedepsea cu moartea. Dacă ar fi prinşi, Valeri ar fi numai exilat, dar pe ea fără îndoială ar aştepta-o moartea prin spânzurătoare.

— Şi cum reacţionează ţarul la toate acestea?

— Arăta foarte bine când i-am prezentat scrisorile de acreditare. Mi s-a părut un om deosebit de drăguţ. Vorbeşte fluent englezeşte.

— O să se întoarcă la Petrograd de Crăciun?

— N-am nici cea mai mică idee. Obişnuia să primească corpul diplomatic de Anul Nou – al lor, nu al nostru – dar se spune că anul trecut a anulat primirea, iar în privinţa acestui an încă nu se ştie nimic. În prezent se află la Stavka, la cartierul general al armatei, aşa că tot ce ştie personalul meu sunt numai zvonuri.

— Ce se mai spune despre Rasputin?

— Aiureli. Se zice că încearcă s-o influenţeze pe ţarină ca să intervină pe lângă ţar pentru a opri timp de trei zile toate trenurile militare.

— De ce?

— Ca să transporte alimente şi cărbune în oraşe. Lipsurile sunt din ce mai mari.

— Pare a fi o idee foarte bună.

— Nu ştiu, însă intervenţia călugărului îi irită pe oameni. E greu de spus ce face, în realitate, dar se zvoneşte că e foarte activ. Cu toate acestea, mi se pare neverosimil ca un călugăr ţăran analfabet să-l poată determina pe ţar să facă ceva împotriva voinţei sale.

Ash zâmbi.

— Ce ţi se pare atât de amuzant, domnule comandor?

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule ambasador. Mă gândeam cât de încântat ar fi domnul ambasador Page dacă aş putea obţine o audienţă la ţar – ştiţi, să-i pun câteva întrebări, în particular.

— Îţi urez noroc... Singurii străini despre care ştiu eu că pot să stea de vorbă cu el sunt ambasadorii Franţei şi ai Marii Britanii, dar aceştia rezidează aici de treizeci de ani.

— Nu strică să încercăm.

— Am să înaintez o cerere pe căile obişnuite, dar ultima dată a durat şase luni până am obţinut aprobarea.

○

În sala de recepţie se aflau membrii personalului, însărcinaţii cu afaceri, consulul, secretarii unu, doi şi trei, precum şi ataşaţii militari şi navali. Pe unii dintre ei, Ash îi cunoştea vag. Căldura cu care fu întâmpinat sugera că majoritatea membrilor personalului considerau că slujesc într-un avanpost foarte ciudat şi îndepărtat. În mijlocul încăperii se afla un brad de Crăciun, ca un totem prietenos.

După dejun, Ash îi prezentă ambasadorului scrisorile personale din partea domnului Walter Hines Page şi un teanc de memorii pentru personalul lui Hazzard. În timp ce-şi golea valiza diplomatică, Hazzard îl întrebă:

— Cum s-a comportat Catherine în timpul călătoriei?

— Fiica dumneavoastră este o tânără adorabilă.

— E un copil. Dacă nu era aşa de deşteaptă şi-ar fi continuat studiile liceale.

— Petrogradul admiră femeile tinere şi fermecătoare, domnule ambasador. Va fi o adevărată revelaţie.

— Nu ştiu câtă încredere pot avea în ruşi când e vorba de asemenea lucruri. Morala cam lasă de dorit în oraşul acesta.

Ash trecu în biroul ataşatului naval, superiorul lui, cu care nu avusese posibilitatea să discute în timpul dejunului, aparent ca să-i facă o vizită de curtoazie. Însă imediat ce căpitanul îi ură bun venit la bord, Ash îi aminti că se afla la Petrograd din ordinul ambasadorului Page şi trecu la afaceri, cerându-i ajutorul.

— Am nevoie de un permis ca să pot vizita Cartierul General al ţarului de la Moghilev.

— Stavka, spuse căpitanul. O să-l rog pe maiorul Sheppard, ataşatul militar, să facă asta pentru dumneata. Ambasadorul Page doreşte un raport al marinei asupra felului cum merg treburile în armata rusă?

— Ce doreşte Page, aia fac, răspunse Ash zâmbind, ca şi când ar fi împărtăşit atitudinea condescendentă a militarilor faţă de corpul diplomatic.

Un funcţionar veni după Ash, în biroul căpitanului:

— Vă rog să mă iertaţi, domnule căpitan Hamilton, dar domnul Hazzard pleacă la hotel şi întreabă dacă domnul comandor Ash nu vrea să ia un taxi împreună cu el.

Ash fu de acord, surprins de faptul că Andrew nu plecase de unul singur. Îşi luă rămas bun de la căpitanul Hamilton, îi promise să revină cât de curând şi îi ceru un al doilea serviciu.

— Puteţi să-mi faceţi rost de un permis ca să vizitez baza britanică de la Reval?

— Presupun că da. Dar ce doreşti să faci acolo?

Ash începu să-i explice, dar ataşatul ridică din umeri şi îi promise că-i va face rost de un permis:

○

Nevski Prospekt, un bulevard lung de două mile, plin de magazine şi împodobit vesel cu ocazia Crăciunului rusesc reprezenta pentru Petrograd ceea ce era Bulevardul Cinci pentru New York. Tocmai începea să se anime în acel amurg timpuriu de iarnă. Mii de ofiţeri în uniforme multicolore se plimbau pe trotuarele largi – erau aşa de mulţi, încât Ash îşi puse întrebarea oare cine mai luptă pe front. Ruşi, francezi, englezi, români şi polonezi admirau vitrinele, în compania unor femei înveşmântate în blănuri elegante, fiind urmate îndeaproape de servitori cu pachete în mâini. Lui Ash îi sugerau un scenariu coregrafic cu titlul „Oraşul în război”.

— Uite acolo! spuse Andrew – Compania de maşini de cusut Singer. Ţi-am spus eu că am început, să pătrundem pe piaţa rusească.

Transportul motorizat, la fel ca şi la Londra şi la Paris, fusese redus din cauza lipsei de combustibil şi peste tot se vedeau cai, trăgând elegantele trăsuri *lihaci* şi o mulţime de alte mijloace de transport particulare – sănii cu două locuri pentru nevestele comercianţilor, troici rapide şi caleştile închise ale aristocraţiei, cu vizitiu şi valet în livrea.

Oamenii obişnuiţi călătoreau în tramvaiele recent introduse şi care se înmulţiseră faţă de ultima oară când fusese Ash la Petrpgrad. Acum circulau prin tot oraşul, după cum susţinea ghidul lui Baedecker, chiar şi peste râul Neva când acesta îngheţa bine, aşa cum avea să se întâmple peste o săptămână sau două.

La capătul dinspre vest al Bulevardului Nevski se întindea pe o suprafaţă de câteva zeci de metri de-a lungul malului râului, impunătoarea clădire

zugrăvită în alb a Amiralităţii, centrul administrativ al celor patru flote ale Marinei Militare. Vizavi de ea, de partea cealaltă a unei pieţe uriaşe, se înălţa clădirea roşie mohorâtă a Palatului de Iarnă. Mujicii – ţăranii ruşi – aruncau zăpada de pe acoperişurile lui plate.

Trecură pe lângă Amiralitate – centrul oraşului de unde porneau toate celelalte străzi, – pe lângă domul şi coloanele Catedralei Sf. Isac şi apoi pătrunseră într-o piaţetă plină cu lemn de foc. În faţa unui mic palat se afla hotelul lui Ash, Astoria, o clădire nouă, cu cinci etaje. Alături se găsea clădirea abandonată a ambasadei germane. Impunătoarea ei faţadă de piatră era zmângălită cu lozinci, iar uşile şi ferestrele fuseseră smulse de ruşii furioşi în vara anului 1914.

Coborând din maşină, Ash zări două femei bătrâne care încercau să se apropie pe furiş de o stivă de lemne. Un soldat alergă imediat spre ele cu puşca în mână, şi femeile dispărură pe o alee.

În biroul Recepţiei fusese afişat un anunţ în cinci limbi: NU AVEM CAMERE.

Un funcţionar discuta în franceză cu un ofiţer francez, explicându-i că nu aveau nicio cameră în tot hotelul. Altul explica acelaşi lucru unui om de afaceri englez, iar al treilea încerca să domolească un român furios. Andrew îşi făcu loc printre ei şi anunţă că ambasadorul american îi rezervase un apartament. Directorul adjunct veni imediat zâmbind.

Ash reţinuse o cameră de la Londra, prin telegraf, dar funcţionarii nu aveau nimic notat. Ash le arătă confirmarea primită din partea hotelului; funcţionarii se scuzară, însă nu-i puteau oferi nicio cameră.

— Intenţionez să rămân o lună sau două, spuse Ash, strecurându-i omului în mână un sovereign britanic – o adevărată avere, dar merita. Funcţionarul refuză însă bacşişul.

— *Monsieur,* aş dori să vă servesc, dar nu am decât o camera sub streaşină şi e cam friguroasă.

— S-o văd!

Hotelul Astoria avea şi ascensor electric, o instalaţie nostimă care făcea să urce un fel de colivie deschisă. Andrew Hazzard coborî la etajul al doilea şi fu condus spre apartamentul lui. În holuri erau aşezate paturi de campanie. Ajunşi sus, mai urcară câteva trepte. Camera nu depăşea dimensiunile unui dulap, avea o singură fereastră micuţă şi era rece ca un mormânt.

— Nu, spuse Ash, trebuie să găsesc ceva mai bun.

La Petrograd, ierarhia socială era respectată cu foarte mare stricteţe; oamenii conştienţi de rangul şi bunăstarea lor n-ar fi luat în serios un om care locuia într-un astfel de dulap, atunci când ar fi cerut să-l vadă pe ţar.

Întors jos, la Recepţie, fu surprins să-l vadă pe Andrew Hazzard roşu la faţă şi urlând furios:

— Este apartamentul meu. Nu puteţi să mă daţi afară.

— S-a comis o greşeală teribilă, Monsieur Hazzard. Ne cerem scuze. O să vedem ce putem face pentru dumneavoastră mâine; deocamdată vă putem oferi o cămăruţă foarte drăguţă la etajul de sus. Numai câteva trepte de urcat de la ascensor.

Directorul se întoarse apoi spre Ash, zâmbind larg:

— Poftiţi, domnule comandor Ash. Sper să ne scuzaţi că v-am făcut să aşteptaţi. Apartamentul dumneavoastră este gata.

Andrew se făcuse stacojiu la faţă.

— Îi daţi lui apartamentul *meu!*

— Monsieur, este apartamentul *dânsului,* a fost întotdeauna al dânsului şi va fi întotdeauna, atât timp cât se află la Petrograd. Pe aici, domnule comandor, vă rog.

— Cum se explică treaba asta? întrebă Andrew. Tatăl Catherine l-a reţinut pentru mine.

— Am avut noroc, spuse Ash cu un zâmbet larg, întrebându-se dacă era vorba chiar de noroc sau de aranjamentele făcute de Lordul Exeter pentru a-i asigura maximum de confort. Sau poate că vreun agent german trăsese sforile? Naiba să-i ia pe toţi! Oricum, se afla într-o situaţie avantajoasă. Era ofiţer neutru al unui potenţial aliat puternic al Rusiei. Putea să se adreseze oricând poliţiei ca să ceară ajutor, în timp ce nemţii, dacă într-adevăr se aflau acolo trebuiau să acţioneze pe ascuns.

Chestiunea importantă era ţarul.

— Am vreun mesaj?

Funcţionarul îi întinse mai multe plicuri. Ash le luă şi traversă holul ca să comande două duzini de trandafiri galbeni pentru Tamara. Florăreasa îi răspunse, scuzându-se că mai întâi trebuie să verifice ce mai are în depozit.

— Ştiţi, domnule, transporturile merg foarte greu...

În timp ce aştepta, Ash deschise plicurile. Signor de la Roca şi baroneasa Balmont îl invitau la dineu, în seara următoare. Serghei Gladişev şi prinţul Paustovski, partenerii ruşi ai prietenului lui, Fasquelle, îl rugau să le telefoneze când soseşte. Ash presupunea că unul din aceşti oameni ar putea să-l ajute să obţină mai repede o audienţă la ţar.

Un anume Vadim Mihailov îşi lăsase cartea de vizită, pe versoul căreia scrisese: „Fiica mea vitregă, Vera Sedovina, mi-a scris că aţi dori să stăm de vorba”. Pianistul. Da, chiar că ar vrea să discute cu el despre o sumedenie de lucruri. Inclusiv despre data întoarcerii fiicei sale.

Ultima scrisoare îi fusese expediată de cavalerul François Roland. Adresa tipărită era Hotel Europa, iar pe spate prietenul său notase adresa Sălii de Scrimă din Petrograd şi ora – mâine dimineaţă. Aflat aici de o săptămână, cu siguranţă că dansatorul francez va putea să-i spună mult mai multe despre societatea din Petrograd decât

ambasadorul Hazzard care, în alte privinţe, i s-a părut surprinzător de bine informat.

— Aceştia vă plac, domnule? întrebă florăreasa arătându-i mândră trandafirii galbeni. Mademoiselle Tişkova va fi încântată.

Ash rămase cu privirile pierdute la flori. Cu ani în urmă, ori de câte ori venea cu o misiune diplomatică în oraşul în care dansa Tamara, îşi anunţa sosirea cu trandafiri galbeni. Făcea parte din ritualul lor de dragoste. Trandafirii lui, cartea ei de vizită ca răspuns şi o sticlă de şampanie Moët pusă la rece lângă pat. Dar la ce naiba se mai gândea acum...

— Nu vă mai aduceţi aminte de ei, domnule comandor?

— Nu, spuse el trist, nu se potrivesc...

21

Crima, îşi spuse generalul Ludendorff, în timp ce îi aştepta pe asasinii ruşi, asta este ultima armă în războiul total. Sângele unei crime corecte, comise în spatele liniilor frontului, va curge mai roşu decât acela al unui milion de răniţi în timpul unei înaintări fără rost în Ţara Nimănui. Nu avea vreme pentru ironie şi cu atât mai puţin pentru teoriile măreţe ale războiului – deşi ascensiunea sa rapidă de la obscurul colonel prusac la creierul armatei germane îi sugera totuşi că măreţia trebuie să ţină pasul cu evenimentele –, dar constatase că moartea omului potrivit la momentul potrivit influenţează cursul evenimentelor şi tocmai de aceea le făcea curte asasinilor ruşi.

De exemplu, dacă Ash ar fi murit în Finlanda, ar fi eşuat şi complotul împăratului de a încheia pacea pe la spatele Armatei. În 1914, asasinarea arhiducelui Ferdinand a grăbit evenimentele care îi apropiau de *Der Tag*. Nu existau oameni mari, ci oameni potriviţi la momentul potrivit.

Ţarul Nikolai nu era nici el un om mare, nici vorbă de aşa ceva. Se putea demonstra că e cel mai puţin competent lider din lume. Dar unda de şoc provocată de omorârea ţarului, a ţarinei şi a ciudatului lor călugăr, Rasputin, represiunea poliţienească ce ar fi urmat, demoralizarea miniştrilor, care, oricum, erau cu moralul la pământ, întărirea mişcărilor Revoluţionare – căci revoluţionarii vor vedea în asasinarea ţarului victoria propriei cauze – toate aceste unde de şoc vor sfârşi prin a provoca prăbuşirea guvernului şi implicit a armatei.

Aceste trei asasinate de la Petrograd vor avea un efect mult mai puternic decât milioane de morţi de pe front – o versiune modernă perversă în cadrul

războiului total a unei bătălii medievale, foarte asemănătoare cu jocul de şah – omori regele şi ai câştigat jocul. Şah şi şah mat. Plănuise mişcarea timp de un an.

Telegraful ţăcănea alături, asemenea unor andrele de împletit, transmiţând grăbit de la Spa ordine spre front şi primind rapoarte de acolo. Tocmai făcuse inspecţia obişnuită a tranşeelor – de astă dată, în pofida eşecurilor înregistrate pe Somme şi la Verdun, poziţiile lui păreau mai puternice. Tranşeele erau de o curăţenie remarcabilă, oamenii sănătoşi, în pofida vremii de afară, bucătăriile de campanie şi buncărele bine luminate şi ordonate, aşa cum numai nişte ofiţeri disciplinaţi ar fi reuşit să le ţină.

Pe măsură ce iarna înainta, armata trăia mai confortabil pe frontul de vest decât civilii care mureau de foame în oraşe. Blocada britanică era din ce în ce mai severă, şi lipsa alimentelor se reflecta în producţia scăzută – oamenii flămânzi munceau mai încet.

Pe frontul de est lucrurile stăteau mai rău. Ruşii aveau mari rezerve de forţă de muncă; imperiul acesta era atât de fecund, încât nici disciplina nemţească, nici tunurile Krupp, nici căile ferate moderne şi telegraful nu reuşeau să scoată de pe poziţii armata lor de nătărăi. Numai o revoluţie le-ar fragmenta armata, numai o catastrofă violentă i-ar putea anima pe ruşii din oraşe şi i-ar ridica pe soldaţi împotriva ofiţerilor lor din tranşee.

Scânteia? Crima.

— Sunt aici, domnule general. „Zăpada Roşie”.

Ludendorff se ridică vioi în picioare, uitând, din cauza emoţiei, să-şi mai netezească tunica pentru a-şi acoperi cutele de grăsime de pe burtă. Criminalii lui. Ei îşi numeau acţiunea asasinat politic, dar, de fapt, era o crimă, şi lui Ludendorff îi plăcea ca lucrurile să fie clare.

În încăpere intrară doi ofiţeri ruşi.

Ludendorff fu surprins de înfăţişarea lor. În ciuda tuturor rapoartelor detaliate, nu s-ar fi aşteptat ca nişte lideri ai mişcării socialiste terorist-revoluţionare intitulate „Zăpada Roşie” să arate ca nişte ofiţeri din Gardă, cu ascendenţă nobiliară. Asta şi erau în realitate cei doi fraţi Vladimir şi Dmitri Dan.

Numai în Rusia se poate întâmpla aşa ceva, îşi spuse Ludendorff.

Aveau obrazul bărbierit, mustăţi negre extravagante, iar părul lor negru era dat cu briantină şi pieptănat cu atâta îngrijire de parcă se pregăteau să meargă la bal. Îi strânseră mâna generalului cu nonşalanţă, iar dacă fuseseră cumva impresionaţi de cel de-al doilea general comandant al armatei germane – sau dacă îl urau – nici Vladimir, nici fratele său mai tânăr, Dmitri, nu lăsaseră să se vadă dincolo de zâmbetul lor fermecător.

Ludendorff eră dezorientat. Oare de ce o luaseră aceşti nobili pe o cale greşită? După toate aparenţele, reprezentau floarea societăţii ruse. Îi văzuse luptând pe Frontul de Est, erau oameni viteji... ce se întâmplase cu ei? Desigur, răspunsul îl constituia boala specific rusească – o combinaţie orientală cumplită între fatalism şi imoralitate. O plagă ce n-avea voie să se răspândească în Germania.

Dar acesta nu reprezenta un motiv de îngrijorare în momentul de faţă. Important era numai faptul că Vladimir şi Dmitri aveau mult mai multe şanse să-l asasineze pe ţarul Rusiei decât toţi ucigaşii pe care îi trimisese mai înainte armata germană. Mulţi dintre ei nici nu reuşiseră să treacă graniţa. Cei din „Zăpada Roşie” erau mai bine organizaţi, comunicau cu celulele lor din interiorul Rusiei prin telegrame codificate expediate pe adresa unor firme comerciale fantomă pentru a evita cenzura şi aveau reprezentanţe în sânul societăţii înalte, cum

era cazul fraţilor Dan, care puteau ajunge chiar în anturajul ţarului.

— Cum veţi intra în Rusia? întrebă Ludendorff.

— Aşa cum i-am raportat subordonatului dumneavoastră, îi răspunse Vladimir. Am staţionat temporar în Franţa cu o unitate de puşcaşi detaşată acolo. Vom reveni prin Elveţia şi apoi ne vom întoarce acasă pe calea obişnuită, cu vaporul şi cu trenul. Acolo îmi voi lua în primire noul post din cadrul Gărzii Palatului de Iarnă din Petrograd, iar Dmitri îşi va ocupa vechiul lui post din suita ţarului.

— Vei călători împreună cu ţarul? întrebă Ludendorff.

— Nu chiar cu el. De regulă, cu cel de-al doilea tren, dar oricum, foarte aproape, zâmbi Vladimir ciufulindu-i părul lui Dmitri ca şi când, el şi fratele lui ar fi venit acasă în vacanţă şi s-ar fi întâlnit cu unchiul lor preferat.

— Şi dacă ţarul nu va pleca în nicio călătorie?

— Voi încerca să-l interceptez în timpul uneia din plimbările lui de după-amiază, de la Stavka, spuse Dmitri foarte serios.

— Şi în cazul în care nu se va duce la Stavka?

— Voi fi încartiruit în Ţarskoe Selp, foarte aproape de palatul Alexandru.

— Bun. Ludendorff se întoarse spre Vladimir. Cât de aproape vei fi dumneata de ţarină?

— În ceea ce mă priveşte, am făcut mai multe cereri pentru a fi transferat la Ţarskoe Selo, acolo unde locuiesc Maiestăţile lor. Voi folosi o parte din aurul dumneavoastră pentru a mitui pe cine trebuie.

Ludendorff privi direct în ochii lui Vladimir:

— Eşti sigur că poţi s-o ucizi pe ţarină?

— Da.

— O femeie?

— Pentru jumătate de milion de mărci în aur aş fi în stare să-l ucid şi pe Dumnezeu.

— Dar dumneata? Eşti sigur că vei putea să-l ucizi pe ţar când vei fi faţă-n faţă cu el?

Dmitri răspunse simplu:

— Da, sunt sigur.

Şi Ludendorff îl crezu, remarcând că nu făcuse nicio aluzie la cealaltă jumătate de milion de mărci în aur. Vladimir părea interesat mai mult de bani decât de revoluţie, îşi zise Ludendorff. Şi se temea să omoare o femeie. Dar o va face.

— Şi cine îl va ucide pe călugărul Rasputin?

— Am lăsat aceasta în sarcina camarazilor noştri care se află deja la Petrograd. Se pune problema să încurajăm anumiţi oameni, fără a-i alerta, pentru a ne atinge propriile ţeluri.

— Nu înţeleg.

Vladimir Dan începu să explice, dar fratele lui i-o reteză scurt:

— Oamenii cei mai potriviţi pentru a-l ucide pe Rasputin vor fi ei înşişi ucişi după revoluţie. Este vorba de monarhişti şi de cei de dreapta.

Ludendorff era un bărbat deosebit de ambiţios şi aprecia în mod special intrigile, dar tot nu reuşea să înţeleagă cum aveau de gând să-l lichideze pe Rasputin.

— Am senzaţia că nu vă străduiţi îndeajuns să-l ucideţi pe călugăr, spuse el. Nu v-am oferit suficient aur?

— Rasputin va muri primul, promise Dmitri.

— Da... el este ţinta cea mai uşor de atins, dar timpul ne presează.

Era convins că asasinatele vor provoca represalii din partea poliţiei, şi acestea la rândul lor, vor genera demonstraţii de stradă în oraşele ruse şi vor zdruncina guvernul. Rasputin va marca începutul degringoladei. Apoi, când fraţii Dan îl vor ucide pe ţar şi pe ţarină, Rusia va exploda. Dar el nu putea să aştepte două sau trei luni până să fie ucis ţarul, în condiţiile acestei blocade care îi sugruma propriile oraşe. Trebuia să înceapă mai curând cu Rasputin.

Vladimir zâmbi:

— Aţi putea să dublaţi preţul dacă Rasputin moare, să zicem... într-o săptămână?

— Bineînţeles, zise Ludendorff. Daţi-i drumul. Vladimir zâmbi, şi Ludendorff bănui că-l trăseseră pe sfoară. Fără îndoială, planul asasinării se afla deja într-un stadiu avansat. Aghiotantul lui se năpusti în birou. Ludendorff se întoarse furios spre el, revărsându-şi furia provocată de ruşi asupra propriului ofiţer care ignoră însă ordinul de a ieşi din încăpere, se aplecă peste scaunul lui şi îi şopti:

— Ash a scăpat.

Aghiotantul aruncă o privire spre cei doi ruşi şi îşi apropie şi mai mult buzele de urechea generalului.

— Este la Petrograd.

— Să fie împuşcat ofiţerul care a primit această însărcinare, spuse Ludendorff suficient de tare pentru ca cei doi fraţi Dan să audă. Şi să ţină minte.

Aghiotantul se aplecă din nou supărător de aproape şi şopti:

— Se pare că a făcut chiar Ash lucrul acesta, în timp ce evada.

Ludendorff se uită la cei doi ofiţeri care şedeau comod, de parcă s-ar fi aflat la clubul lor.

— „Zăpada Roşie” ar fi interesată să mai câştige încă o sută de mii de mărci în aur?

Vladimir voi să ştie în ce condiţii.

— Este un locotenent-comandor al Marinei Militare Americane pe nume Kenneth Ash.

— Comandor, îl corectă aghiotantul. A fost avansat.

— Presupun că ştii şi unde locuieşte?

— La hotel Astoria din Petrograd.

— O sută de mii de mărci în aur, spuse Vladimir. O rezolv în drum spre casă, de la tren.

— *Nu*, spuse Dmitri cu faţa albă, împietrită.

— De ce nu? întrebă Vladimir.

— Asta e crimă.

Ludendorff îi privi pe cei doi tineri ruşi aproape nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Şi ce consideraţi că este uciderea ţarului, a ţarinei şi a lui Rasputin?

— Revoluţie.

Ludendorff rămase o clipa tăcut, studiindu-l pe Dmitri, cel atât de sobru. Se gândea să inventeze o poveste despre Ash, cum că ar contrarevoluţionar, dar fraţii Dan erau prea inteligenţi şi îşi dădu seama că el nu înţelege motivul urii lor smintite. Aghiotantul lui avusese nevoie de vreo douăzeci de minute ca să-i explice diferenţa dintre revoluţionarii socialişti şi bolşevici, şi tot nu era sigur că înţelesese. Însă Vladimir îi veni în ajutor.

— Dmitri, spuse el, punând mâinile pe umerii fratelui său, o sută de mii de mărci în aur în seiful „Zăpezii Roşii" din Elveţia înseamnă arme, alimente şi medicamente. S-ar putea să avem nevoie de câteva luni ca să-i ucidem pe ţar şi pe ţarină, dar acest Ash este o pradă uşoară... Dmitri, noi, „Zăpada Roşie", avem nevoie de bani.

— Vă plătim *două* sute de mii de mărci pentru Ash, licită Ludendorff.

— Auzi? întrebă Vladimir. Două sute de mii.

— Aud, frate. Dmitri se trase într-o parte, privi hărţile de pe pereţi şi, în cele din urmă, încuviinţă fără tragere de inimă.

— Când? întrebă Ludendorff. Nu pot aştepta două luni. Nu pot aştepta nici măcar până vă întoarceţi în Rusia. Treaba asta trebuie făcut acum.

— Vom telegrafia mâine dimineaţă din Elveţia. Ash va muri înaintea lui Rasputin. Puteţi fi sigur.

22

Strălucind ca ochiul unei păsări de pradă, un vârf de oţel îl căuta pe Ash. Se retrase, dar punctul îl urmă. Atacă – punctul se învârti perfid trasând un evantai de oţel impenetrabil, ca o elice de avion. Ash fentă – punctul aşteptă, nemişcat, batjocoritor. Atacă din nou, cercul reapăru.

— *Relaxează-te.*

Ash ţinea floreta prea strâns. Lăsă priza ceva mai moale, îşi studie poziţia şi îşi relaxă piciorul drept care devenise rigid, apoi îşi ridică garda care începuse să coboare.

— Bun. *Atacă.*

Ash trecu peste dunga tricoului de pânză al adversarului, repezindu-şi trupul cu o miime de secundă mai devreme decât ar fi trebuit ca să gândească mişcarea.

— *Touché.*

François Roland îşi scoase graţios masca cu un zâmbet şi îşi puse floreta sub braţul stâng.

— Excelent.

Ash îşi scoase şi el masca. Tricoul de pânză îi era leoarcă de transpiraţie, ca de altfel întreg echipamentul de scrimă. Roland îl făcuse să muncească serios, dar Ash zâmbea, pentru că reuşise să străpungă garda maestrului său.

— Mulţumesc.

— Ţi-ai păstrat viteza de reacţie, Kenneth, nu ştiu cum ai reuşit, pentru că este clar că nu ţi-ai mai antrenat de mult plămânii.

— Îmi pare rău, dar n-am exersat deloc în ultima vreme. Cu toate călătoriile astea...

— Se vede. Îmi dai voie să-ţi amintesc că în orice oraş din Europa există o sală de scrimă? Şi ochiul ţi s-a lenevit. Cât timp stai la Petrograd vreau să vii în fiecare zi la sală. Trebuie să-ţi

recapeţi acuitatea vizuală. Dacă nu mai poţi aprecia corect distanţele eşti pierdut.

Vorbeau englezeşte la cererea lui Roland, aceasta fiind singura plată pe care francezul accepta s-o primească de la Ash pentru nişte lecţii de scrimă pe care, de regulă, numai cei foarte bogaţi puteau să şi le permită.

— Trebuie să apreciezi foarte corect distanţele ca să ştii cât de mult trebuie să fandezi piciorul şi cât de aproape poţi să-l laşi pe adversar să ajungă. Da?

— Da. Mai avem timp pentru încă un asalt?

— Nu. Baronul Zlota este un om punctual, pentru un rus.

○

Sora baronului Alexei Zlota era doamnă de onoare a Marii Ducese Elisabeta, sora ţarinei Alexandra. Mare amator de balet şi comentator ocazional de dans – fără să aibă deloc stofă după părerea lui Roland – baronul fusese de acord să se întâlnească cu Ash la cererea lui Roland. Ash depusese deja o cerere de audienţă la ţarul Nikolai pe canalele oficiale, prin ambasada americană, în ciuda avertismentului lui Hazzard că ar putea să dureze șase luni şi încerca acum acelaşi lucru şi pe alte căi. Hazzard îi promisese să-l includă printre membrii delegaţiei ambasadei dacă ţarul se hotăra să primească corpul diplomatic cu ocazia Anului Nou, dar până atunci mai erau două săptămâni şi probabilitatea părea destul de mică. O audienţă la ţarină ar fi fost ceva mai accesibilă şi Ash plănuise diferite modalităţi de abordare.

Roland îi era de mare ajutor. Ash nu-i spusese motivul pentru care avea nevoie de aceste audienţe regale, şi francezul nu insistase să afle, deşi îşi dădea clar seama că era vorba de ceva mai mult decât de o simplă misiune de informare pentru ambasadorul de la Londra. Atentatul nereuşit de la Paris îl lămurise în această privinţă. Acum, în timp

ce mergeau pe jos de la sala de scrimă la sediul Societăţii de dans, Ash spuse:

— Germanii m-au atacat din nou, în tren.

— Şi tu ce-ai făcut?

— Am fugit.

— Ah! Un *ah* însoţit de ridicarea expresivă din sprâncene reprezenta modul în care Roland punea capăt unei discuţii neplăcute.

— Erau vreo doisprezece – finlandezi dezertori, înarmaţi cu o puşcă mitralieră şi o grenadă cu clor, spuse Ash.

— Sunt convins că ai fost la înălţimea situaţiei, spuse Roland pe un ton care lăsa să se înţeleagă cât se poate de clar că schimbul de împuşcături cu agenţii de la Paris fusese un răspuns mult mai interesant decât fuga. Ash renunţă să dezvolte subiectul.

Roland era un perfecţionist. Înalt şi zvelt, respecta frumuseţea, talentul, curajul şi foarte puţine alte lucruri. În legătură cu braţul stâng pe care şi-l pierduse la Verdun, recunoscuse faţă de Ash într-un moment de mare sinceritate că se temuse foarte tare să nu arate urât cu o mânecă goală. Pierderea nu avu niciun efect asupra fenomenalului său talent de scrimer. Mergând acum de-a lungul râului cu malurile pline de palate, Ash observă că ceea ce le făcea pe femei să întoarcă de fiecare dată capul după el era chipul lui frumos, şi nu mâneca goală.

— În rest, călătoria a fost plăcută?

Ash îi răspunse afirmativ.

— Şi fiica ambasadorului american? Am văzut-o ieri-seară la o mică recepţie. O adevărată frumuseţe, cel puţin de la distanţă.

— Ei bine, de aproape are doi ochi albaştri capabili să facă să deraieze un tren.

— Are mâini foarte frumoase.

— Da, mici, foarte frumoase.

— Şi reacţia ta? Pe toată durata călătoriei lungi cu trenul?

— Aceea a unui gentleman care, evident, greşeşte...

— Sigur că te-ai simţit ispitit.

— Nici prin gând nu mi-a trecut.

— Nu cumva are un frăţior?

— Nu, numai un văr antipatic.

— Ah.

Singurul duel la care participase Roland – îndemânarea, după părerea lui fiind mai palpitantă decât uciderea – fusese provocat de un individ suficient de nesăbuit ca să-şi permită să-l insulte pe campionul Franţei la floretă, numindu-l homosexual. Dar cu câţiva prieteni apropiaţi ca Ash, francezului îi plăcea uneori să discute despre preferinţele lui sexuale. Odată, la sfârşitul unei nopţi lungi, petrecută la Paris, cu brandy, îl întrebase pe Ash direct, în faţă, dacă se jenează să fie prieten cu el, iar Ash închisese subiectul cu observaţia că puţinii oameni suficient de norocoşi să afle ce înseamnă cu adevărat pasiunea ştiau că aceasta îşi avea regulile sale.

○

Baronul Zlota era un omuleţ rotunjor, un fel de plăcinţică pe lângă Roland cel sobru şi rigid ca un semn de exclamare. Îl salută pe Roland cu respectul diletantului faţă de profesionist şi pocni sonor din degete când acesta i-l prezentă pe Ash.

— Îmi amintesc de dumneavoastră. Prietenul Tişkovei.

— Domnişoara Tişkova m-a onorat, într-adevăr, cu prietenia sa, spuse Ash cât se poate de convenţional. Tamara! Dumnezeule mare, oare de ce îl mai durea încă?

Baronul Zlota pipăi după pince-nez, şi-l fixă bine pe nas şi se uită la Roland. Ash adăugă precipitat:

— N-am mai văzut-o dansând de mult.

Zlota zâmbi înţelegător.

— Este mai minunată ca oricând. Vă rog, luaţi loc.

Chelnerii, nemţi bătrâni cu tunici albe boţite, se grăbiră să le ia comanda.

— François mi-a spus că doriţi o audienţă la ţarină.

— Am fost rugat să-l informez neoficial pe ambasadorul Page de la Londra în legătură cu situaţia din Rusia. Orice ocazie de a discuta direct cu Maiestatea sa ar conferi şi mai multă autenticitate raportului meu.

Zlota îl privi din nou pe François Roland, dar sprâncenele lui rămâneau nemişcate.

— Sunt sigur că domnul cavaler Roland v-a explicat că, zilnic, sute de oameni cer audienţă la ţarină. Bunăvoinţa ei poate avea drept rezultat promovarea pe scara socială, lansarea unei cariere sau a unei opere de caritate, strângerea fondurilor destinate unui spital de război, obţinerea unui post de ministru...

Sprâncenele lui Roland se transformaseră în două vârfuri gemene.

— Nu cred că domnul comandor Ash este în căutarea unui post în cabinetul Rusiei.

— Da, desigur, spuse baronul Zlota, încerc numai să vă explic cât este de greu. Ar fi mult mai uşor dacă ar mai fi fost prezentat cândva înălţimii sale.

— Am fost prezentat înălţimii sale ţarul la castelul Balmoral cu câţiva ani în urmă şi după aceea, din nou la Berlin, la nunta fiicei împăratului.

— Înțeleg. Intenţionaţi să cereţi o audienţă şi la ţar?

— Aş dori, dar se află la cartierul general al armatei şi nu ştiu dacă e posibil să ajung până acolo.

— Înţeleg...

Veniră cocteilurile şi toastară pentru apropiatul sezon de balet.

— Kenneth a văzut-o pe Pavlova dansând la New York acum câteva luni.

— Eu aş vrea să ştiu când are de gând să se întoarcă, mormăi Zlota. În afară de Tişkova, nu ne-au mai rămas decât Karsavina şi Kcesinska. Şi mai este una nouă, minunată, dar încă foarte tânără: Sedovina.

— Am cunoscut-o la Londra, spuse Ash şi Roland se lumină la faţă. Asta era calea pe care trebuia abordat Zlota. Trebuia să joace acolo într-o pantomimă.

Zlota îşi rostogoli ochii în cap.

— Numai englezii pot să pună o balerină atât de talentată să joace într-un spectacol de copii. Sper că o să se întoarcă curând.

— Aşa spunea.

Conversaţia se mai învârti puţin în jurul bârfelor din lumea baletului, însă când Ash şi Roland se pregăteau să părăsească clubul, baronul Zlota le promise:

— Am să vorbesc cu sora mea. Bineînţeles că ea şi înălţimea sa Marea Ducesă se află la Moscova, la mănăstirea de călugăriţe a înălţimii sale, dar o să telegrafiez imediat...

Afară ningea.

— Ei bine? întrebă Roland.

— Poate că... ce este asta, mănăstirea de călugăriţe a Marii Ducese?

— A fondat un ordin religios propriu după asasinarea soţului ei.

— Oh!

— Este o femeie foarte rafinată. A comandat uniformele la Paris, la o prietenă de-a mea.

— Oh!

— Îmi pare rău. Înălţimea sa nu are relaţii intime cu croitoreasa.

○

Ash mai luă legătura cu un diplomat pe care îl cunoştea de mai mulţi ani. Skobelev, un personaj important din conducerea Ministerului de Externe, atunci când îl văzuse Ash ultima dată, îl primi într-un apartament plin cu lăzi şi cufere. Diplomatul

supraveghea împachetarea cărţilor din bibliotecă. Avea pe birou o frapieră de argint cu o sticlă de şampanie în ea şi părea puţin ameţit de băutură. Îi oferi un pahar şi lui Ash.

— Mă bucur să te văd din nou. Am auzit că ai fost avansat comandor plin.

— Ai aflat foarte repede, abia am primit numirea. Skobelev zâmbi la auzul acestui compliment. Dar, în fond, informaţiile reprezentau genul de marfă cu care făceau troc diplomaţii.

— Ce te aduce la Petrograd?

— Guvernul meu mi-a cerut să observ ce se petrece la Conferinţa Aliaţilor.

Era o minciună mai bună pentru cineva care se afla în miezul problemelor, ca Skobelev, şi se baza pe un fapt real. Conferinţa fusese programată pentru ianuarie.

— Neoficial, presupun?

— Numai dacă între timp nu declarăm război.

— Ceea ce este puţin probabil, nu-i aşa? întrebă Skobelev.

— Nu prea, admise Ash. Mă întrebam dacă aş putea să-ţi cer o mică favoare.

— Bineînţeles.

— Ai putea să-mi aranjezi o întrevedere cu ministrul de externe?

— Neoficială?

— Bineînţeles, răspunse Ash, gândindu-se la şansele de a-l convinge pe ministrul de externe să-l prezinte la Curte. Ar fi putut invoca vechile lui legături cu preşedintele Roosevelt. Şi ar fi strecurat o aluzie şi la ambasadorul Page. Lucrul cel mai dificil era să ajungă la ministrul de externe. Skobelev dădu din cap.

— Aş dori să te pot ajuta, dar, din nefericire, nu mai sunt în situaţia de a putea să cer o favoare ministrului de externe.

— Nu înţeleg.

— Lucrul acesta e de notorietate publică. În urmă cu câteva luni am sărit în ajutorul unei femei

care era molestată în loja unui club de noapte. L-am alungat pe bărbat cu bastonul şi poliţia l-a arestat. Din nefericire pentru mine, omul era Rasputin. Mi s-a ordonat să-mi dau demisia din funcţia mea de la minister.

— Dar dumneata...

— A trebuit să demisionez. Ordinul a venit de la cele mai înalte foruri ale Curţii. Tocmai trebuia să plec la Londra, să preiau un nou post. În loc de asta, mă retrag la moşia mea din Crimeea. Poate că o să-mi scriu memoriile.

— Dar dumneata nu ai decât patruzeci şi cinci de ani.

— Şi sunt terminat... Îi pare rău, n-am cum să te ajut. Ash era consternat. Skobelev se număra printre cei mai buni în această meserie. Toţi membrii corpului diplomatic nutreau convingerea că, într-o zi, va deveni ministru de externe al Rusiei.

○

În seara aceea, Ash luă masa cu prietenul său, colegul Signorului Albioni, Signor de la Rocca, şi cu soţia bancherului, baroneasa Balmont. Aceasta provenea din ţinuturile baltice, era înaltă şi blondă, de o frumuseţe rece, fiind pasionată doar de vânătoare. Valeţii îmbrăcaţi în livreaua purpurie a casei Balmont le serviră celor douăzeci şi cinci de oaspeţi un fel de mâncare pregătit din raţele împuşcate de baroneasă prin bălţile sale în aceeaşi săptămână.

De la Rocca, foarte vesel şi cât se poate de mândru de soţia lui rusoaică, discuta mereu despre război, susţinând în faţa oaspeţilor ruşi că armata austriacă dădea semne de slăbiciune, nemaireuşind să stăvilească atacurile armatelor italiene.

Ruşii nu-i acordau prea multă atenţie, discutând mai ales despre apropiata deschidere a sezonului de iarnă în societatea înaltă, despre balet şi despre ultimele ticăloşii ale lui Rasputin. Când de la Rocca se întoarse spre Ash ca să primească o

confirmare, acesta trebui să se abţină şi să nu-i spună că o *slăbire* a austriecilor ar însemna un adevărat dezastru. Italia şi Austria se hărţuiau în trecătorile înalte din munţii aflaţi la graniţa dintre cele două ţări. Dar dacă austriecii ar fi slăbit în aşa hal, încât ar fi fost nevoiţi să ceară ajutor, aliaţilor lor germani, aceştia i-ar fi aruncat pe italieni în apă.

Când bărbaţii se ridicară ca să-şi fumeze trabucele şi să-şi bea coniacul, de la Rocca îl luă deoparte pe Ash:

— Albioni ne-a rugat, pe mine şi pe baroană, să te ajutăm. Despre ce este vorba?

Ash repetă refrenul cu privire la raportul cerut de ambasadorul Page care era, în fond, mult superior ambasadorului SUA, în Rusia, un om relativ lipsit de experienţă. Undeva, mai sus, pe scara ierarhică, după ce va fi ajuns mai aproape de ţarină, ar fi putut să schimbe tactica şi să recunoască faptul că are un mesaj particular din partea regelui George, dar cu cât amâna mai mult momentul acela, cu atât avea mai multe şanse de a nu implica Statele Unite în acţiunea de înlăturare a ţarului din Petrogradul avid de bârfe.

O oră mai târziu, când ceilalţi oaspeţi plecaseră, de la Rocca şi baroneasa îl invitară în biblioteca lor. După ce Ash îşi repetă toată istorioara, baroneasa îi făcu complimente referitoare la reputaţia lui şi îl invită la o partidă de vânătoare pe moşia ei din apropierea Petrogradului, invitaţie pe care Ash o refuză cu regret, după ce îi aruncase o privire lui de la Rocca şi înţelesese că italianului nu-i plăcea prea mult ideea de a-şi şti soţia singură, la ţară. Avea nevoie de prieteni la curte, nu de soţi geloşi.

Baroneasa primi cu graţie refuzul lui şi reluă subiectul audienţei la ţarină.

— Pe de-o parte, dumneata eşti prietenul prietenului soţului meu Signor Albioni, iar pe de

alta, Statele Unite reprezintă un potenţial aliat, nu-i aşa? concluziona ea.

Ash încuviinţă cu precauţie.

— Ei bine, o să vedem ce putem face.

În seara aceea, în timp ce se îndrepta spre Hotel Astoria, gândindu-se că, probabil, baroneasa n-o să-l ajute pentru că îi refuzase invitaţia – îl considerase, în mod greşit, capul familiei pe de la Rocca –, Ash observă că era urmărit. Intră direct în hotelul Europa şi privi din hol, pe fereastră, afară. Omul părea a fi rus. Purta o manta din stofă de lână, o pălărie cu boruri largi şi galoşi în picioare, uniforma detectivilor din Rusia, cel puţin atunci când urmăreau un ofiţer străin pe Nevski Prospekt.

Ash ceru portarului să-i comande un taxi şi se duse acasă. Politia ţarului urmărea pe toată lumea din când în când, ceea ce îi convenea de minune în această călătorie, căci îi asigurau o excelentă pază de corp.

○

Ash luă micul dejun târziu în dimineaţa următoare cu prinţul Igor Paustovski, partenerul de afaceri al prietenului său parizian, Fasquelle, importatorul de icre negre. Micul dejun reprezenta una din mesele puţin agreate de înalta aristocraţie rusă, dar prinţul era un mare gurmand şi se bucură să aibă şi o companie în timp ce îşi satisfăcea gustul – excentric pentru Petrograd.

— Fasquelle mi-a telegrafiat că vei veni, spuse el cu gura plină de ouă şi somon afumat, mânuind de zor o furculiţă eu o mână şi făcând semn chelnerilor de la Astoria cu cealaltă. Ash nu ştia de unde îşi dobândise comeseanul lui titlul nobiliar, dar lăsa mai degrabă impresia unui negustor care contractase o căsătorie reuşită sau a unui individ ce-i făcuse un mare serviciu ţarului, câştigându-şi astfel un titlu de nobleţe, decât a unei persoane cu sânge albastru în vine.

— Spuneai că vrei să inspectezi ceva. Mai ia, te rog, puţin din asta.

Ash ţinea pasul cu el, gândindu-se că va scăpa de surplusul de kilograme la sala de scrimă. Mai avea o lecţie programată cu Roland şi ştia cât se poate de bine că trebuie să mai muncească vreo câteva zile ca să-şi reintre în formă. Îşi repetă povestea şi îl rugă să-l ajute ca să capete o audienţă.

— Bună idee. Mergi chiar la vârf... Ea este cea care conduce treburile, cred că ştii. Şi face şi nişte încurcături teribile. Poate că n-ar trebui să-ţi spun, dar totul se duce de râpă. Ar trebui ca cineva să-l scuture puţin pe ţar, să-l trezească la realitate până nu e prea târziu.

— Cât crezi că va mai putea Rusia să meargă înainte în felul acesta?

— Cine poate şti?

— Poţi să-mi aranjezi o audienţă la înălţimea sa?

— O, presupun că da. O să mă ocup de asta chiar azi. Important este să ştii cui să te adresezi, să iei legătura cu cine trebuie...

○

Serghei Gladişev, milionarul moscovit şi un alt partener al lui Fasquelle, prietenul parizian al lui Ash, îl primi pe acesta în castelul său din Petrograd de pe canalul Moika, la ora unsprezece treizeci, evident prea devreme pentru dejun sau altă activitate socială, cu excepţia unei scurte întâlniri de afaceri. Un valet îl conduse pe Ash printre sălile mari de recepţie, placate cu marmură, până la un birou aflat în mare dezordine.

Gladişev moştenise o afacere cu nişte brutării, o adevărată mină de aur pe care o dezvoltase în ultimul deceniu de explozie industrială, transformând-o într-un imperiu al morilor şi depozitelor de făină. Cu câţiva ani înainte de izbucnirea războiului, pe când era încă foarte tânăr, intrase în politică. Cunoscuse o ascensiune rapidă în cadrul cadeţilor, Partidul constituţional democratic, şi avea un cuvânt greu de spus în

Dumă, aşa-numitul parlament care, teoretic vorbind, ar fi trebuit să-l sfătuiască pe ţar cum să guverneze ţara.

Era un bărbat masiv, cu pieptul mare şi pântecele proeminent, îmbrăcat elegant, cu pulpanele hainei de catifea fluturându-i peste marginea biroului. Din manşetele de mătase, îi străluceau butonii de aur. Avea un păr rar, tuns scurt, şi sprâncenele înalte făceau ca ochii lui albaştri, mici, să pară foarte strălucitori. Nu intenţiona să-i pomenească lui Ash faptul că Fasquelle şi societatea Russe-franc Viande reprezentau o mică parte din afacerile lui.

— Fasquelle mi-a vorbit de ceva care îmi scapă acum... de unde vă cunoaşteţi?

— Am participat la mai multe regate de iahturi.

— A, da... ei bine, aici, singurele regate la care puteţi participa în următoarele luni vor fi de bărci pe gheaţă.

— Dumneavoastră o să fiţi prezent?

— La cursele de bărci pe gheaţă? O, Dumnezeule mare, nu am eu timp de aşa ceva... Ce doriţi, de fapt?

Ash îi spuse.

— Imposibil.

— De ce?

— Ţarul şi ţarina duc o viaţă retrasă. Frecventează foarte puţină lume şi ascultă şi mai puţină. Într-o vreme ţarul pleca urechea la cele ce-i spuneam eu, dar n-a mai schimbat o vorbă cu mine de când a început războiul. O să întâlniţi o mulţime de oameni în situaţia mea.

— Din cauza lui Rasputin?

— Rasputin este numai o consecinţă. Nu s-ar fi putut întâmpla aşa ceva dacă ţarul ar fi manifestat cea mai mică dorinţă de a guverna... suntem o autocraţie fără autocrat. Iar când face totuşi ceva, nu este decât o nouă încercare de a contracara inevitabilul. Asta nu se cheamă conducere. Dar ce părere aveţi despre casa mea?

— Este magnifică, răspunse Ash, luat prin surprindere de întrebare.

— Ar trebui să vedeţi palatul meu de la Moscova. Moşiile mele. Mă număr printre cei mai bogaţi oameni din Rusia, dar, pentru că sunt membru al Partidului Cadeţilor, care luptă pentru o democraţie liberală, ţarul mă consideră revoluţionar. *Pe mine.* Mi-ar veni să râd dacă n-ar fi o tragedie.

Maniera deschisă a lui Gladişev de a discuta îl determină pe Ash să-i pună o întrebare brutală:

— Cât timp credeţi că va mai rezista Rusia în felul acesta?

Gladişev se pregăti să-i răspundă, apoi se răzgândi.

— O să fie bine dac-o să rezistăm până la primăvară...

— Abia a început iarna.

— Ziua bună, domnule comandor.

○

Două zile mai târziu, după cea de-a doua lecţie de scrimă, Ash îi spuse lui Roland:

— Mi-am epuizat toate gloanţele. Niciunul din cei care mi-au făcut promisiuni nu mi-au mai dat telefon şi nu răspund la telefoanele mele.

— Nici chiar Zlota?

— Nimeni.

— De ce crezi că ţi-au făcut promisiuni la început?

— Din politeţe. Dar cred că Gladişev a spus lucrurilor pe nume. Nimeni nu mai poate ajunge la ţar...

— Poate că nu ai pornit-o pe calea cea bună, îi spuse Roland, în timp ce mergeau pe Nevski în căutarea unui restaurant pentru a lua masa de prânz.

— Judecând după rezultate, nu pot să spun decât că ai dreptate.

— Ţarina este femeie – şi încă una foarte frumoasă. Ash se opri şi se uită la Roland.

Bineînţeles, lucrul cel mai simplu – şi tocmai asta nu-i trecuse prin minte.

23

— Mi s-a spus că ţarinei îi plac perlele.

— Fabergé.

— Se pare că au început să ţi se limpezească gândurile, domnule comandor. Mergem?

Ajunseseră pe Nevski Prospekt. Magazinul bijutierului şi atelierul lui se aflau în apropiere, dincolo de colţul cu Morskaia, 24.

— Ar trebui să trec mai întâi pe la bancă.

○

— Vă rog să fiţi amabil să semnaţi aici, domnule. Directorul Băncii ruso-engleze privea impasibil cum un funcţionar superior număra douăzeci de mii de ruble pe biroul din faţa lui Ash. Nu-l întrebase pe Ash cum îl cheamă. Numărul de cont pe care i-l dăduse Lordul Exeter fusese suficient pentru scoaterea banilor. Ash semnă şi îşi îndesă banii în buzunare. Douăzeci de mii de ruble însemnau zece mii de dolari – de trei ori salariul lui pe un an.

Decise să-i ofere cadoul ca din partea regelui – un fleac regal pentru verişoara lui favorită şi, probabil, cea mai bogată, un cadou personal transmis printr-un prieten. Nici Ash, nici Roland nu găsiră nimic potrivit printre bijuteriile, expuse la etajul întâi. Unul din directorii de la Fabergé se interesă cam ce sumă era dispus să cheltuiască Ash şi, auzind-o zise:

— Sunt sigur că avem ceva. Pot să vă întreb cum arată destinatara?

— O femeie foarte frumoasă, spuse Roland, cu gusturi rafinate.

— Îi plac perlele.

Se mai uitară la câteva exponate, refuzând şiraguri întregi de perle fiindcă li se păreau prea

banale şi inimi de aur încrustate cu perle, nepotrivite din cauza mesajului lor romanţios.

— Este verişoara mea, spuse Ash.

Directorul le arătă un trandafir de platină cu marginile petalelor tivite cu perle, care lui Ash îi plăcu destul de mult, dar Roland ceru să mai vadă şi altceva. Directorul îi duse în altă încăpere.

— *Asta,* spuse Ash.

— Este emblema familiei Romanov, spuse directorul, nu ştiu dacă...

— Este oarecum rudă cu familia Romanov, spuse Ash, ridicând pandantivul şi arătându-i-l lui Roland.

Pandantivul de opt centimetri reprezenta partea superioară a emblemei regale – doi vulturi încoronaţi privind unul spre estul şi celălalt spre vestul Imperiului Rus, de sub o singură coroană, mare. Penele de pe capul vulturilor erau din perle mici, coroanele de aur, ochii şi limbile vulturilor din rubine.

— Ce părere ai? întrebă Ash. Nu e cam ţipător?

Roland ridică din umeri.

— E foarte rusesc.

— Să-l expediem noi, domnule?

— Nu, o să-l înmânez personal... Cel puţin aşa spera.

— Cum? întreba Roland când ajunseră în stradă.

— Tot ce trebuie să fac este să ajung în incinta palatului ei.

○

Pianistul Vadim Mihailov nu avea telefon, dar Ash dădu de el printr-un mesager particular la un bal unde cânta în noaptea aceea, la ambasada Japoniei. Era cât se poate de uşor să ajungi la un bal ca acesta, înainte de supeu. Nu trebuia decât să-şi pună uniforma de gală şi s-o invite la dans pe prima femeie urâtă care îi ieşea în cale.

Aceasta se dovedi a fi o baroneasă – ulterior constatase că sunt foarte numeroase. Femeia îl invită să se alăture grupului ei la supeu. Din

păcate, soţul ei se afla pe front şi nu reuşise să obţină permisie pentru bal.

Mesele pentru supeu erau împodobite cu coşuleţe frumoase cu flori aduse din Crimeea, în trenuri încălzite. Ash se trezi printre câteva perechi de tineri care mâncau borş, nisetru şi un fel de budincă. Partenera lui era nora mai mare a uneia dintre doamne.

Ambii bărbaţi purtau uniforme de ofiţeri, dar niciunul din ei nu văzuse frontul. Se adresau unul altuia pe diminutivele englezeşti ale numelor lor – Alexandr era Sandy, Ivan era Johnny. Conversaţia trecu de la dificultăţile pe care una dintre familii le întâmpinase ca să poată termina la timp o nouă casă de vară înainte de căderea iernii, la poezia de dragoste a lui Maiakovski – „Norul în pantaloni”, apoi la filmul documentar „Bătălia de pe Somme”, la vânătoarea de urşi, la jubileul Tişkovei pe scena Teatrului Mariinski şi din nou la casa de vară a lui Sandy şi Betty. Basul Şaliapin îşi avea şi el moşia pe undeva prin apropiere. Săptămâna următoare avea să cânte în „Boris Godunov”, la Teatrul Mariinski.

Cadrilurile erau lamentabile. Prea multe şi prea lungi, însă ţarul le interzisese ofiţerilor în uniformă să danseze tango şi, cum nouă din zece bărbaţi din încăpere purtau uniforme, nu le mai rămâneau altceva decât cadrilurile demodate, împrospătate din când în când de câte un vals.

Ash sondă uşor terenul ca să afle pe cine cunoşteau la Curtea ţarului. Spre marea lui surpriză, însăşi baroana era rudă cu un conte Dolgoruki, care era Maestrul Curţii. Se părea că, în sfârşit, norocul începuse să-i surâdă. Femeia îl plăcea. Ash o privi mai atent. Dansa bine şi era destul de drăguţă – o brunetă minionă. N-ar fi fost chiar o pedeapsă să-i cultive prietenia.

La masă află că, după bal, toată lumea avea să meargă să-i vadă pe ţigani. Ash acceptă invitaţia lor şi consimţi să aştepte afară, căci baroneasa

dorea să salveze aparenţele. Fuma o ţigară lângă o fereastră întredeschisă când ultimul dansator încetă să se mai rotească şi pianistul apăru ca o barză din spatele pădurii de palmieri care ascundea pianul.

Era surprinzător de bătrân pentru a fi tatăl Sedovinei – un individ înalt, osos, cu o coamă de păr alb şi o mustaţă subţire, albă. Scoase o batistă în timp ce Ash se apropia de el, îşi şterse faţa şi privi încântat spre oaspeţii care râdeau şi vorbeau, îndreptându-se spre uşă.

— *Monsieur* Mihailov?

— Comandor Ash? Am primit mesajul dumneavoastră.

Pronunţa *Ahsh,* ca majoritatea ruşilor.

— Scrisoarea Verei Sedovina a sosit în aceeaşi dimineaţă cu dumneavoastră. Probabil aţi călătorit împreună. Cum se mai simte?

— Am cunoscut-o la un dineu la familia Lodului Exeter. Arăta ca un copil adorabil.

— E prea serioasă.

— Aşa pare, într-adevăr, spuse Ash. Mi-a spus că aveţi multe cunoştinţe în înalta societate de aici.

Bătrânul păru că îşi aranjează penele, sugerându-i din nou lui Ash imaginea unui cocostârc.

— Am cântat la pian în Petrograd pentru patru ţari. Am cântat şi pe vremea când singura orchestră pe care o puteai auzi la un bal era cea de la Palatul de Iarnă. Acuma nu mai au încredere într-un bătrân; fiindcă nu pot să le fac suficient zgomot de unul singur, mă înconjură cu tot felul de instrumente. Noaptea aceasta a reprezentat o excepţie. Cred că japonezii sunt prea strânşi la pungă pentru a angaja o orchestră întreagă. V-a plăcut muzica mea?

— Foarte mult...

Trebuia să termine repede cu bătrânul, dacă voia s-o ajungă din urmă pe baroneasă şi se părea că era cea mai bună cale pentru a ajunge la ţarină.

— Am văzut că şedeaţi la masă cu baroneasa Beauharnais. O femeie foarte drăguţă. Tatăl ei a preluat numele mamei şi titlul acesteia ca să-i perpetueze numele. El însuşi nu era decât conte, însă ţarul obişnuia să acorde dispense de felul acesta.

— După, câte am înţeles, unchiul ei este Maestru al Curţii, spuse Ash, sperând să mai culeagă câteva informaţii despre ea.

— Da, aşa este, fiul lui a fost ucis în bătălia de la Tannenberg. Sărmanul om nu prea mai are pentru ce să trăiască.

— Dar presupun că este destul de ocupat la Curte, zise Ash.

— Ha! Ce Curte? Contele Dolgoruki este Maestru de Ceremonii al Curţii de la Palatul de Iarnă, dar acesta există numai cu numele. Nu face parte din anturajul restrâns al ţarului, găzduit la Palatul Alexandru, la Ţarskoe Selo. *Asta* este Curtea – atât cât a mai rămas.

Ash privi prin sala de bal care se golea. Pianistul îl scutise de mai multe zile de manevre inutile în jurul baronesei Beauharnais, de altfel foarte atrăgătoare.

— Cunoaşteţi multă lume, după cât se pare... n-aţi vrea să bem împreună un păhărel?

Bătrânul se lumină la faţă auzind invitaţia. Lui Ash îi veni din nou în minte imaginea unui cocostârc care îşi aranja penele, în momentul în care bătrânul înclină capul şi spuse:

— Vă mulţumesc, domnule. Sunteţi deosebit de amabil.

— Aş vrea să mai zăbovim puţin, spuse Ash, vrând să-i dea baronesei răgazul de a pleca fără el.

— Bineînţeles... între timp o să vă distrez.

Se strecură din nou printre plantele din ciubere mari şi se aşeză la pian. Ash îl urmă.

— Cred că v-aţi cam săturat.

Mihailov se aplecă deasupra pianului ca un semn de întrebare. Aşa subţire ca o scândură cum

era, avea nişte mâini enorme, cu degete groase. Acestea se aşezară pe clape, iar bătrânul privi în sus, spre Ash, cu un început de zâmbet pe obrajii lui supţi.

— Scott Joplin?

— Da. Minunat.

Bătrânul cântă „Frunza zdrenţuită” şi trecu apoi fără nicio pauză la „Sunetele eufonice”.

— Nu le-am auzit cântate aşa de bine nici chiar acasă.

— De unde credeţi că le-aţi luat dumneavoastră, americanii? Muzicienii dumneavoastră negri sunt formaţi la şcoala muzicală din centrul Europei.

Cântă apoi mai multe variaţiuni pe tema „Cârpa magnetică”.

— Asta este cea mai bună? Acum putem să mergem? Mă simt cam obosit.

Baroneasa plecase şi un vânt aspru sufla dinspre Neva. Ash văzu mai mulţi cerşetori care dormeau sub scările ambasadei. Mai rămăseseră câteva taxiuri – şoferii dârdâiau în maşinile reci, ca să facă economie de combustibil şi-i priveau cu ochi plini de speranţă pe ofiţerii care îşi luau rămas bun unul de la altul.

Străbătură pe jos distanţa mică până la un club de noapte din strada Sedovaia, unde se servea vodcă în căni de ceai şi se aşezară la o masă cât mai departe de orchestra de ţigani, atât de departe cât reuşise Ash contra unui bacşiş gras.

— Încerc să obţin o audienţă la ţarină – ca să pot să redactez un raport pentru ambasadorul meu.

— În acest caz, nu vă aflaţi în locul potrivit. La Petrograd nu mai are nimeni vreo legătură cu Curtea. Ţarul s-a ascuns la Ţarskoe Selo. Înalta societate din Petrograd se descurcă fără ei.

Vorbele pianistului păreau un ecou al celor spuse de Gladişev, îşi zise Ash. Dar tot nu-i venea să creadă.

— Dar nu poate să se ascundă, conduce armata şi conduce ţara...

— Ba poate foarte bine. De regulă, ruşii se detaşează de cei pe care îi conduc. E tipic. Imaginaţi-vă orice familie provincială cu oarecare bunăstare şi posedând un nume vechi. Cel mai bun din provincia lor. Cu cine credeţi că or să se asocieze? Cu negustorii care cumpără grânele de pe moşiile lor? Puţin probabil. Cu avocaţii care se ocupă de afacerile lor? Bineînţeles că nu. Cu profesorii din oraş? Cu reprezentanţii companiei de căi ferate? Cu actorii care joacă în micul teatru întreţinut de ei? Poate numai ca amanţi sau amante. Cu clerul? Numai pentru a alunga spiritele rele şi a face slujbele religioase. Nu. Aceasta familie ipotetică nu poate stabili legături cu nimeni decât cu membrii săi. Şi dacă sunt destul de bogaţi şi locuiesc destul de aproape, atunci au o casă şi la Petrograd. Dacă nu, trăiesc singuri, într-o mare de ţărani. Şi tot aşa trăieşte şi ţarul în Rusia zilelor noastre. Capul marii familii a Romanovilor duce o viaţă simplă, goală, la douăzeci de mile de acest oraş. Ar putea fi la fel de bine şi la trei mii de mile, după timpul pe care îl petrece acolo. Sunt absolut izolaţi. Iar înalta societate s-a obişnuit să facă abstracţie de existenţa lor.

— Dar trebuie să aibă şi pe cineva apropiat.

— Câteva doamne de onoare fără nicio valoare în jurul ţarinei. Un tânăr sau doi care fac curte fetelor frumoase – asemenea splendori stau încuiate ca nişte fete de negustori. Unul sau doi Mari Duci la spusele cărora ţarul îşi mai pleacă din când în când urechea. Dentistul, dacă vă puteţi imagina aşa ceva. Se întâlneşte cu generalii lui la Cartierul General al armatei de la Moghilev, dar aceea nu e Curte... Mihailov trase adânc în piept din ţigară şi îl privi pe Ash cu ochi cinici, de bătrân: Toată această discuţie despre Curte şi anturaj trebuie să pară foarte ciudată unui democrat american.

Ash încuviinţă din cap. Renunţase de mai mulţi ani să le explice europenilor că populaţia de patru

sute de persoane din oraşul lui, Lewisburg, Virginia de Vest, se împărţea în cel puţin şapte clase sociale diferite – proprietari de plantaţii, baroni ai căilor ferate şi ai cărbunelui, avocaţi, doctori, fermieri, mineri, comercianţi şi lucrători zileri, ca să nu mai vorbim de servitorii negri şi de comis-voiajori.

Limitele sociale se ştergeau numai atunci când cineva plecat din oraş se întorcea mai bine îmbrăcat şi grupurile se amestecau numai în mod superficial, aşa cum se întâmpla, de pildă, la picnicurile de 4 Iulie. Ash se îndrăgostise pentru prima dată de fiica proprietarului unui magazin general. Şi, pentru că fata avea nouăsprezece ani, iar el numai cincisprezece, tatăl lui îl luase deoparte şi îi explicase diferenţa dintre originea lor şi faptul că, la un moment dat interesele lor vor fi divergente.

Întrucât motivaţia lor era în mare măsură de natură sexuală, lui Ash îi fu greu să-şi creadă tatăl, dar bătrânul îl ispitise cu o angajare pe timpul verii pe un vas ce transporta animale la Londra. Atunci făcuse Ash primul pas din călătoria sa în jurul lumii.

— Şi ce rol joacă Rasputin în toată povestea asta?

— Rasputin este singurul care profită de această situaţie. Pianistul privi lung în paharul cu băutură. Aşa-zisul bărbat sfânt a devenit şambelan, ministru, majordom, consilier particular şi maestru al curţii la un loc. Nu vreau să spun că deţine aceste titluri, dar funcţiile nu au nicio valoare, sunt lipsite de conţinut. Practic, Rasputin le cumulează pe toate – îi sfătuieşte pe ţar şi pe ţarină, le sugerează cu cine să se întâlnească; conduce personalul casei şi transmite statului dorinţele Maiestăţilor lor. Ar mai fi contele Fredericks, ministru şef al Curţii Imperiale, dar este atât de bătrân, încât îşi uită şi propriul nume. Ţarul îl lasă să se mai fâţâie prin preajma lui, dar lucrurile

importante se realizează cu acordul lui Rasputin. Ţarul autocrat guvernează prin intermediul acestui om şi nimic nu se va schimba până când vreun nobil furios nu-l va ucide pe Rasputin, ceea ce mulţi au promis să facă.

— Acest Rasputin e chiar aşa de rău pe cât se spune?

Pianistul ridică din umeri.

— Presupun că depinde de unghiul din care priveşti lucrurile. Oamenii zic că umblă cu târfele. Ei bine, nu există niciun om interesant la Petrograd care să nu meargă la târfe. Aristocraţia, liberalii, scriitorii, miniştrii, absolut *toată lumea* din Petrograd trăieşte şi petrece cu târfele, indiferent că e vorba de o simplă relaţie amoroasă sau de orgii complexe, sex-cluburi care ţi-ar face părul la fel de alb ca al meu... toată lumea, cu excepţia celor din clasele de mijloc. Oamenii mai spun că Rasputin e beţiv. Arătaţi-mi vreo persoană din încăperea asta care să nu fie beată şi voi şti că e un spion german. Se spune că ia în derâdere numele Domnului, că ar comite blasfemii. Nu pretind că-i înţeleg pe fanatici, dar ştiu că Rasputin nu vinde indulgenţe, aşa cum face Biserica Ortodoxă Rusă. Se zice că minte şi fură, dar nu are nevoie de aşa ceva. O femeie bogată îi oferă un sac de bani pentru că i-a satisfăcut poftele, iar el nici nu se oboseşte să-l deschidă şi-l oferă unuia care are nevoie de el. Se mai spune că pute îngrozitor, dar aşa duhnesc toţi ţăranii ruşi, şi Rasputin însuşi nu este altceva decât un ţăran venit direct de la grajd.

— Mai că-mi vine să cred că omul vă place, spuse Ash.

Mihailov ridică ochii strălucitori spre el:

— *Îl urăsc.*

— Dar i-aţi luat apărarea.

— Dacă nu este ucis – şi se spune că şi-a prezis propria asasinare – Rasputin va distruge Casa Romanov. Şi tot ce e faimos în Europa va muri o dată cu el... I-aţi văzut în seara asta pe oamenii

care dansau? Aţi remarcat frumuseţea femeilor? Bucuria, distincţia şi eleganţa lor? Aşa ceva n-ai întâlnit în toată Europa – nici la Paris, nici la Viena, nici în amărâta aia de Londră cufundată în ceaţă. Nu a existat nici pe vremea Ludovicilor şi nu va mai exista niciodată aşa ceva. Şi toate astea din cauză că un ţăran rus care pretinde că are puteri divine a hipnotizat-o pe ţarina Alexandra, care l-a hipnotizat pe ţarul Nikolai, aşa cum numai o femeie puternică şi frumoasă e în stare s-o facă. Rasputin este ţarul.

— Poate că ar trebui să-l rog pe Rasputin să mă ajute să obţin o audienţă.

— N-o să vrea, răspunse sec Mihailov. Nu poate să-i sufere pe străini.

Ash îi făcu semn chelnerului să mai aducă un rând şi încercă să-şi concentreze gândurile. Îi venise o idee.

— Cum îl cheamă pe omul acela bătrân care nu putea să-şi ţină minte nici propriul nume?

— Contele Fredericks, ministru şef al Curţii Imperiale. Sau peste ce a mai rămas din ea...

○

Ash porni cu bijuteria spre gara Ţarskoe Selo. Un poliţist în haine civile îi ceru să-i spună scopul călătoriei, în momentul în care voia să-şi cumpere un bilet pentru călătoria de douăzeci de minute cu trenul până în satul ţarului.

— Sunt convocat de contele Fredericks.

Impresionat, detectivul îi făcu o plecăciune şi îl invită să se urce.

Trenul plecă din gară la timp, traversă canalul Obvodnîi şi trecu încet pe lângă fabricile din cartierul Moscova. Ash văzu mai multe fabrici cu coşurile îngheţate. Într-una din ele, curtea laminorului era plină de demonstranţi – vreo mie de muncitori păreau să fie în grevă. Purtau pancarte şi adresau strigăte de încurajare unui bărbat urcat pe acoperiş, de unde ţinea o cuvântare.

Trenul trecu repede prin suburbiile dărăpănate, pe lângă cazărmile Batalionului Feroviar nr. 1 şi străbătu o câmpie netedă, întinsă, care ducea în linie dreaptă spre sud. Batalionul Feroviar păzea podurile şi încrucişările şi Ash se simţea fascinat la gândul că această linie îngustă de telefon şi firul telefonic erau singura legătură între Palatul ţarului şi cei o sută optzeci de milioane de supuşi care sufereau de frig, de foame şi de epuizarea pricinuită de război. Misiunea lui devenea şi mai stringentă. Nu mai reprezenta un plan pus la cale în exterior, ci devena o necesitate impusă de realitate.

Caleştile imperiale care aşteptau la gara Ţarskoe Selo se distingeau uşor prin livrelele purtate de valeţii ce le însoţeau. Ash zări aristocraţi şi membri ai guvernului care coborau din tren şi se îndreptau direct spre caleştile de la capătul şirului, alegând una din spatele unui brigadier de armată. Mai văzu o femeie cu ţinută imperială despre care îşi închipui că trebuie să fie croitoreasă regală, trimisă la unul din magazinele elegante de pe Nevski. Un poliţist îl opri.

— Cu ce problemă, domnule?

— Am fost convocat de contele Fredericks.

Pusese pandantivul frumos împachetat în cutia de catifea în cel mai frumos sac diplomatic pe care îl avea, prins sub braţ. Portarul de la „Astoria” îşi petrecuse o jumătate din noapte, lustruindu-i curelele de piele. Ash frecase, la rândul său, spada şi viziera – ca pe vremea când era aspirant de marină.

Detectivul examina paşaportul diplomatic al lui Ash, îi trecu numele într-un caiet şi spuse:

— Mulţumesc, domnule.

Apoi se retrase cu un gest care puse în mişcare maşinăria Curţii Ţarului. Un valet deschise uşa unei căleşti, făcu o plecăciune şi îl îndemnă pe Ash să urce. Altul îi aşeză o pătură pe picioare şi

închise uşa, lăsându-l pe Ash la căldură, într-un mic cabinet de pluş.

Caleaşca trecu prin porţile de fier forjat în stil rococo ce duceau spre marele parc atunci când toţi ceilalţi pasageri fuseseră aşezaţi deja în căleşti, în funcţie de rangul lor, într-o ordine foarte strictă – Kenneth Ash, comandor al Marinei Militare a SUA se afla cu o caleaşca în faţa croitoresei. Ei bine, era mult mai bine decât să meargă pe jos şi îi garanta o bună primire la palat, unde povestea lui despre contele Fredericks ar fi putut stârni nedumerire.

Drumul lat, curăţat de zăpadă, trecea printre vilele aristocraţilor, clădiri elegante aflate la mică distanţă una de alta. La o milă în interiorul parcului apăru pe neaşteptate în faţa ochilor un palat verde, înconjurat de copaci. Era lung şi scund la fel ca şi mohorâtul Palat de Iarnă, dar culorile lui vesele şi amplasarea sa în mijlocul peisajului îl făceau să pară de-a dreptul fermecător. Deasupra aripii din apropiere se înălţa un mănunchi de cupole aurite, în formă de ceapă, singura abatere de la simetria perfectă a grădinii acoperite de zăpadă. Palatul Ecaterina.

Caleştile trecură pe lângă edificiu şi mai străbătură un sfert de milă până la Palatul Alexandru, actuala reşedinţă a ţarului. Era o clădire clasică, cu două etaje mai scundă decât Palatul Ecaterina şi mai simplu ornamentată. Părea să aibă cam o sută de încăperi. Statuile din parc erau acoperite de cutii din lemn, pentru a fi apărate de zăpadă. De-a lungul streşinilor se vedeau ţurţuri şi vântul sufla tânguitor printre copacii goi. Pe deasupra acestora zburau ciori şi pescăruşi zgomotoşi.

La poartă, paza era asigurată de Garda Imperială a cazacilor înalţi, îmbrăcaţi în uniforme roşii şi de poliţiştii în haine civile, cu mantale şi galoşi.

— Am fost convocat de contele Fredericks.

Urcă scările palatului şi trecu de doi lachei în frac negru, înainte ca un funcţionar al curţii cu

chipiu roşu şi pantofi de lac să se apropie de el, cu ochiul format al unui *maître d'hôtel.* Acesta îl întrebă:

— Pot să vă ajut cu ceva, domnule?

— Am fost convocat de contele Fredericks.

— Numele dumneavoastră, vă rog.

— Comandor Kenneth Ash, Marina Militară a Statelor Unite.

— Nu am fost informat despre întâlnirea dumneavoastră.

Ash păstră tăcerea.

— Aţi putea să-mi spuneţi care este scopul vizitei dumneavoastră la contele Fredericks?

— De ce nu-l întrebaţi pe contele Fredericks? Domnia sa m-a convocat.

— Oh, întâmplător numele dumneavoastră nu figurează pe lista de dimineaţă...

— Şi de ce nu rezolvaţi chestiunea aceasta cu omul dumneavoastră care întocmeşte lista? *După* ce mă conduceţi pe mine la contele Fredericks.

— Domnule... poftiţi vă rog pe aici.

Ieşiră din holul mare, de marmură, trecură prin mai multe încăperi, toate pline cu flori proaspete. Parfumul lor se împrăştiase în întreg palatul, producând un efect foarte exotic rezultat din combinaţia lor cu pajiştile înzăpezite care se vedeau dincolo de ferestrele înalte.

Fiecare uşă era încadrată de doi lachei în livrele somptuoase, încăperile fiind ticsite de oameni de la curte care se îndreptau grăbiţi într-o direcţie sau alta. Bărbatul care îl chestionase pe Ash îl conduse într-o cameră mică de lângă sala de bal şi îi spuse în chip de scuză:

— Ştiţi, contele Fredericks a cam îmbătrânit. Din când în când mai uită de întâlnirile programate.

— Mi s-a părut foarte sigur de sine ieri, când am vorbit la telefon. Limpede ca un clopoţel.

— Vă rog să aşteptaţi aici.

○

Trecură cincisprezece minute. Ash privea gărzile şi detectivii de la ferestre. În cele din urmă intră un căpitan din Garda Imperială.

— Domnul comandor Ash?

— Da, domnule căpitan.

— Contele Fredericks nu v-a convocat la Palatul Alexandru.

— Contele Fredericks, răspunse calm Ash, nu-şi *aminteşte* că m-a invitat la Palatul Alexandru.

— Care este problema dumneavoastră?

Ash aruncă o privire la caseta diplomatică pe care o ţinea sub braţ.

— Trebuie să înmânez un cadou ţarinei.

— Împărătesei? Pot să vă întreb de la cine?

Ash îl măsură din cap până în picioare:

— Vă sugerez să-l chemaţi pe colonelul care vă este superior.

Căpitanul reflectă o clipă la cele auzite, îşi plimbă îndelung privirea pe uniforma lui Ash, lăsând impresia că ar fi dispus să-l taie în două cu paloşul lui, apoi zise:

— Scuzaţi-mă, domnule.

Se întoarse peste zece minute, însoţit de un colonel cu barba cenuşie.

Ash îl salută pe colonel şi îl informă că avea un cadou pentru înălţimea sa de la regele George al V-lea şi îl întrebă pe colonel dacă vrea să aibă amabilitatea să verifice conţinutul casetei lui diplomatice înainte de a-l introduce în cabinetul înălţimii sale.

Colonelul fu de acord. Când ajunse la cutia de bijuterii îmbrăcată în catifea, o cântări în palmă ispitit să-i cerceteze conţinutul.

— Vă rog s-o deschideţi, spuse Ash, adăugând în timp ce colonelul privea cu ochi mari la pandantiv – bineînţeles, numai ţarina va decide dacă trebuie să facă publică această împrejurare, inclusiv conţinutul mesajului.

— Evident, spuse colonelul, închizând cutia şi înapoind-o lui Ash.

— I-am promis regelui George că o s-o înmânez personal, împreună cu salutările lui *personale.*

○

O oră mai târziu, colonelul îl însoţi în aripa particulară a palatului, care adăpostea apartamentele familiei regale. Îl lăsă pe Ash să treacă printre doi etiopieni uriaşi, îmbrăcaţi în costume colorate, care păzeau uşa principală şi îl predă unei doamne de onoare, o femeie bondoacă, cu trăsături comune, care îl avertiză:

— Să n-o sâcâiţi prea mult pe împărătească. Vă veţi cere scuze şi veţi părăsi încăperea imediat ce vă va spune că este obosită. Voi fi şi eu prin apropiere.

Doamna de onoare traversă apartamentele, urmată de Ash, care ţinea strâns caseta diplomatică sub braţ. Lumina şi camerele aerisite îi aminteau de o casă englezească de ţară. Pernele și perdelele erau confecţionate din creton în culori vesele şi arătau la fel de exotic în Rusia ca şi florile din Crimeea în mijlocul iernii.

Spre surprinderea lui, Ash fu condus direct în budoarul împărătesei. Culoarea dominantă în celelalte încăperi era mov, şi Ash remarcă faptul că se armoniza cu budoarul ei complet decorat în mov: pereţii, covoarele, mobila. Chiar şi florile de liliac aveau aceeaşi nuanţă.

Ţarina Alexandra se odihnea pe un şezlong.

— Comandor Ash, Maiestate, îi spuse doamna ei de onoare şi îl lăsă pe Ash singur, în poziţie de drepţi, la numai trei metri de cea mai puternică femeie din lume.

○

Era de o frumuseţe răpitoare, cu păr castaniu bogat şi un ten delicat. Purta o rochie largă cu dantelă la gât şi la mâneci şi câteva şiraguri de perle. Se uită cu ochii ei de un albastru închis la Ash şi îi făcu semn să se apropie, cu un gest uşor al mâinii obişnuite să comande.

Ash înaintă până la picioarele scaunului. Pe pereţi se aflau mai multe icoane, dar trei tablouri dominau încăperea: o icoană a Fecioarei Maria, o fotografie a bunicii ţarinei, regina Victoria şi – într-un mod rău prevestitor, îşi zise Ash – un portret al reginei Maria Antoaneta.

Împărăteasa îl uimi cu engleza ei perfectă.

— *Ce* a făcut Georgie?

— M-a trimis cu un dar, Maiestate, spuse Ash şi, spre uşurarea lui, ţarina păru încântată, ca orice fiinţă muritoare care primeşte pe neaşteptate un cadou.

— Arată-mi.

Ash deschise caseta diplomatică, şi împărăteasa îl luă din nou prin surprindere, bătând cu mâna pe marginea şezlongului şi invitându-l să ia loc. Ash se conformă. Avea un parfum cu miros de lăcrămioare. Când încercase să se ridice în capul oaselor ca să-i facă loc, se strâmbase de durere şi fusese nevoită să se sprijine în braţe. În momentul în care unghiul sub care cădea lumina pe faţa ei se schimbă, Ash observă că avea cearcăne sub ochi şi îşi spuse că arăta ca o femeie care a suferit şi care se aştepta să mai aibă încă de suferit. Lumina din ochii ei şi felul în care strângea din dinţi păreau, de asemenea, să exprime hotărârea ei de a supravieţui. Ash îi întinse cutia cu bijuteria.

Înainte de-a o deschide, îi aruncă lui Ash un zâmbet aproape timid:

— Soţul meu ar fi foarte amuzat să mă vadă primind un cadou de la un tânăr ofiţer atât de chipeş.

Ash n-apucă să formuleze un răspuns potrivit când simţi că roşeşte pentru prima oară în ultimii douăzeci de ani. Împărăteasa râse şi deschise cutia.

— Ce frumos!

Privi bijuteria o clipă, apoi ridică pandantivul din cutie şi îl ţinu în lumină.

— Ai gusturi alese, comandorule.

— Regele George...

— Nu-şi face cumpărăturile la Fabergé.

○

Împărăteasa întinse mâna după clopoţel. Furia rece din ochii ei era înspăimântătoare.

— Regele George m-a trimis, înălţimea voastră...

— Dar nu şi cadoul.

— Mărturisesc că a fost un subterfugiu ca să pot obţine o audienţă.

— Un subterfugiu costisitor.

— Am folosit banii lui. Sunt convins că ar fi fost de acord.

— De ce nu mi-a trimis, pur şi simplu, o scrisoare?

— S-a temut să-şi asume un asemenea risc. Împărăteasa lăsă jos clopoţelul, dar îl puse aproape, la îndemână.

— Ce înseamnă toate astea? Stai... te cunosc... dumneata eşti cel care i-a salvat viaţa lui Georgie la Berlin...?

— Am fost acolo, spuse Ash. Şi acesta este unul din motivele pentru care mi-a încredinţat mie o asemenea misiune. Se pare că are încredere în mine.

— Vrei, te rog, să fii mai explicit?

Ash trase adânc aer în piept. Ar fi preferat să fi stat în picioare. Aşezat la picioarele şezlongului ţarinei, îi venea mai greu să vorbească.

— Regele George este foarte îngrijorat pentru Maiestatea voastră. În eventualitatea în care vor surveni complicaţii, vă roagă să acceptaţi...

Ash avu o clipă de ezitare. Azil era un cuvânt oribil care putea să însemne exil permanent. Privi la icoanele de pe pereţi şi mai ales la cea a Fecioarei Maria şi zise:

— ... un refugiu.

— Complicaţii?

— Complicaţii politice. Revoluţie.

Împărăteasa asculta acum cu un chip grav, cu ochii aţintiţi pe faţa lui.

— Regele George este îngrijorat că s-ar putea să vi se întâmple ceva în cazul unei revolte populare.

— Şi te-a trimis pe dumneata ca să-mi spui asta?

— Da, vă propune să trimită un crucişător în Murmansk.

Un fel de instinct ciudat, activat poate şi de ruinele ambasadei germane din apropierea hotelului lui, îl făcu pe Ash să nu menţioneze numele împăratului în prezenţa ei.

— Georgie este foarte drăguţ, spuse ţarina. Şi ştiu că are intenţii bune. Dar te rog să-i spui că este absolut imposibil. Noi trebuie să rămânem aici şi să depăşim dificultăţile... Aceasta este datoria noastră faţă de Rusia.

Ash încercă să găsească un răspuns, dar nu-i veni niciunul pe buze. Propoziţia ei avea greutatea unui edict regal, a unui manifest, era fără replică. Poate ar avea mai mult noroc cu soţul ei? Apoi, spre mirarea lui, îl întrebă pe un ton de conversaţie uşoară:

— Ce mai face Georgie? Şi Mary?

— Păreau foarte fericiţi acum două săptămâni când i-am văzut ultima dată, Maiestatea voastră, dar foarte îngrijoraţi, desigur din cauza războiului...

— Se simte mai bine cu piciorul?

— Da. Am vânat la Sandringham şi a stat toată ziua afară.

— Poarte bine. Mi-e tare dor de ei toţi. Ce părere ai de micul meu paradis englezesc?

Îi indică cu un gest leneş al mâinii încăperile prin care trecuse.

Ash era dispus să se agațe de orice subiect care i-ar fi permis să-şi lungească vizita.

— M-am crezut la Devon, spuse el.

— Am fost crescută în Germania, desigur, dar am petrecut mult timp în Anglia şi mama mea era englezoaică, bineînţeles... Soţul meu va fi mişcat de amabilitatea lui Georgie...

— Regele Georgie şi regina Mary sunt bolnavi de îngrijorare, Maiestate.

Alexandra îi răspunse sigură de sine, amintindu-i lui Ash de felul în care îi vorbise Lady Exeter în livingul ei din Londra:

— Am trăit în Rusia douăzeci şi trei de ani. *Ştiu* de ce are nevoie Rusia, ca şi soţul meu de altfel.

Aşteptă până când Ash apuse:

— Da, dar vedeţi...

— Există două Rusii. Rusia agitată, Rusia nobilimii, a politicienilor ei smiorcăiţi şi a antreprenorilor duplicitari – asta e una dintre ele. Rusia cea fericită aparţine ţăranilor şi ţarului lor. Prima încearcă s-o tulbure pe cea de-a doua. Dar când le vom lua nobililor şi politicienilor puterea – adică Duma –, Rusia ţărănească va trăi în armonie cu ţarul. Înţelegi?

— Ştiu foarte puţin despre Rusia...

— Este cât se poate de simplu. Ţarul şi cu mine trăim în armonie cu ţăranii pentru că ştim ce-şi doreşte Rusia – biciul! Rusiei îi place să simtă biciul!

Ash îşi dădu seama că rămăsese cu ochii holbaţi la împărăteasă. Încercă să înţeleagă sensul cuvintelor ei în contextul familiei din care provenea şi al decorului din apartamentele ei. Nu era uşor. Şi nici nu vorbea metaforic. Se gândea în mod evident la *bici,* la lăncile cazacilor, la tunuri şi spânzurători.

— Acesta este spiritul slav, îi explica ea acum cât se poate de serioasă. Au nevoie de o mână fermă –, ca şi de dragostea noastră.

Ash îşi spuse că în cuvântarea ei se afla cel mai puternic argument pe care îl auzise vreodată împotriva autocraţiei – sistemul nu oferea nicio posibilitate de a-i corecta pe conducători, care puteau fi tâmpiţi, răi sau ţicniţi... Avea oare de gând să continue în acelaşi fel? Sigur că era înconjurată de curteni care o ascultau cu mai multă admiraţie decât el.

— Poate că este cam târziu pentru bici, Maiestate.

Împărăteasa îl privi printre genele sale lungi, şi lui Ash îi trecu brusc prin minte că nu are nici cea mai mică idee despre natura gândurilor ei, deşi se afla la numai câţiva centimetri de locul în care stătea ea întinsă.

— Cine spune că e prea târziu? şopti ea cu o voce abia auzită, în care se simţea acum şi o nuanţă de stânjeneală autentică.

Îi aruncă apoi o privire severă, şi Ash ştiu că trebuie să răspundă. Dar dacă până acum nu înţelesese ce se petrece pe străzile Petrogradului, în satele mizere, sau în tranşeele pline de sânge, nu avea cum s-o lămurească. Nu în legătură cu Rusia.

— Războiul, Maiestate. Din cauza războiului este prea târziu.

Ţarina privea fără să asculte. Interesul îi scăzuse vizibil. Vorbeşte, îşi spuse Ash, vorbeşte cum n-ai mai vorbit niciodată.

— În mod sigur, războiul secătuieşte în mare măsură forţele ţarului...

Ochii îi străluciră când auzi referirea la soţul ei.

— Ţăranii simpli ne-au rugat să nu luptăm. Dar ei nu ştiu ce înseamnă perfidia germană. De unde să ştie! A trebuit să luptăm împotriva Germaniei.

— Bineînţeles, consimţi Ash, bucuros în sinea lui că nu menţionase numele împăratului. Şi, cu toate acestea, ţăranii au avut dreptate, nu-i aşa? Rusia sângerează din cauza războiului.

— Rusia a suferit şi continuă să sufere, admise ţarina.

— Ca şi conducătorii ei.

— Nu pot nega că a existat un... un anumit conflict, spuse ea blând. A slăbit credinţa...

Împărăteasa întinse mâna. Ash se ridică în picioare şi făcu o plecăciune deasupra mâinii ţarinei.

— Lasă-mă acum, spuse ea.

Ash se retrase, cu sentimentul că pierduse partida.

— O să mă gândesc la propunerea lui Georgie, zise ea. Spune-i... mulţumeşte-i pentru amabilitatea lui. O să... o să mă mai gândesc la oferta lui.

○

După plecarea lui Ash se lăsă pe spate în şezlong strâmbându-se de durere din cauza nervului sciatic permanent inflamat, ceea ce îi provoca o suferinţă atât de mare, încât o împiedica uneori până să şi gândească. Însă durerea aceasta profundă îi permitea să stabilească o legătură aparte cu fiul ei, ajutând-o să înţeleagă ce simţea el atunci când sângele îi invada articulaţiile ce ameninţau să explodeze din cauza presiunii. Auzi un zgomot dinspre ascensorul care ducea la camerele copiilor. Rasputin dădu perdeaua la o parte.

Călugărul îl ţinea pe fiul ei de mână. Piciorul lui Alexei fusese imobilizat într-o brăţară de fier. Era foarte important să rămână nemişcat pentru a se preîntâmpina invaliditatea ce-l ameninţa ca urmare a ultimului atac.

— Alexei! Împărăteasa desfăcu braţele şi băiatul veni şchiopătând spre ea şi o lăsă să-l ţină în braţe, scâncind numai puţin. De data asta se vindeca mult mai repede. Împărăteasa ridică privirile spre prietenul ei.

— Ai auzit? îl întrebă ea în ruseşte.

— Da, *matuşka.*

Rasputin îi spunea „mamă”, ca un ţăran, amintindu-i că ea şi ţarul erau respectaţi ca mama şi tatăl fiecărui ţăran rus, părinţi iubiţi ai unui popor de o sută optzeci de milioane de suflete.

— Ce părere ai? întrebă ea.

— Cred că-l întruchipează pe diavol.

24

Nevasta proprietarului morii aştepta în apartamentul din Petrograd al lui Rasputin când acesta se întoarse a doua zi acasă, profund tulburat. Avea în mână hârtia pe care voia să o vadă semnată, o mică şmecherie pentru ca guvernul să plătească făina soţului ei înainte ca trenurile s-o descarce în oraşe. Evident, recomandarea sfântului părinte către ministrul de interne însemna foarte mulţi bani. Era deja la a treia vizită şi ştia exact ce cere Rasputin pentru o asemenea favoare. Cum probabil ştia şi soţul ei.

— Te-am aşteptat, părinte Grigori.

— Dezbracă-te.

Rasputin se aşeză şi o privi în timp ce femeia se dezbrăca. Avea pieptul cam mare pentru o femeie de viţă nobilă, dar era prea îngrijorat ca să se mai sinchisească de asta. Râsul ţarinei încă îi mai suna în amintire, asemenea unor pietre care i se rostogoleau în cap. Într-un fel, americanul zdruncinase puterea pe care o exercita el asupra ţarinei.

De regulă, Alexandra îl asculta, făcea tot ce spunea el. Se ruga alături de el. Recunoscându-i puterile de origine divină, îi încredinţase copiii ei iubiţi. Îl apăra întotdeauna când duşmanii veneau şi îi povesteau ce păcate făcuse. Îl lăuda de fiecare dată în faţa ţarului când privirea acestuia se oprea întâmplător asupra şerbului său şi ţinea întotdeauna seama de harul lui divin.

O singură dată ţarul şi ţarina i-au nesocotit sfatul. Rasputin îi avertizase că nu trebuie să împingă ţara în război. Prevăzuse că va fi un dezastru, dar ei n-au vrut să asculte, asurziţi de şoaptele nesăbuite ale patrioţilor. Acum, ţarina îi

dădea dreptate, dar era prea târziu. Căruţa ajunsese în mijlocul râului şi caii începeau să se înece.

Americanul o făcuse să se teamă şi îi promisese salvarea. Rasputin se străduise din răsputeri toată ziua să-şi exercite influenţa asupra ei, totuşi nu reuşise s-o convingă că americanul e întruchiparea diavolului. Iar când îi spusese că şi regele Angliei era un diavol, împărăteasa râsese din toată inima şi îi zisese:

— Dragul meu prieten, sunt anumite lucruri pe care nici măcar *tu* nu le poţi înţelege.

Şi de aceea, râsul ţarinei îi mai răsuna şi acum în cap, ca nişte pietre care se loveau una de alta. Puterea călugărului se exercita asupra ţarinei atâta vreme cât nu exista nimic peste capacitatea lui de înţelegere, niciun domeniu în care ea să apeleze la el pentru un sfat. Fusese mult mai simplu să-l vindece pe micul ţarevici, decât să o influenţeze pe împărăteasa tuturor Rusiilor în chestiuni nelegate de suferinţa copilului. Nu putea s-o hipnotizeze ca pe un prunc. Era o femeie puternică, a cărei forţă concura cu a lui.

Pentru a putea s-o ţină sub control, trebuia să vindece tot. Rugăciunile lui o impresionau în mod deosebit, aşa că Rasputin o ajuta să se roage, ore în şir uneori, până când era convins că nu-şi mai simţea genunchii. Şi voia să fie alinată de ochii lui şi de puterea tămăduitoare a mâinilor lui, la fel de misterioasă pentru el ca şi pentru ea.

Atunci când rugăciunile nu erau de ajuns, recurgea la droguri. La drogurile de care se temeau medicii. Şi la unele droguri pe care medicii nici nu le cunoşteau. Când Dumnezeu întârzia cu vindecarea, Rasputin folosea alte mijloace pentru tămăduirea ţarului şi a ţarinei. Şi, slavă Domnului, îi vindeca întotdeauna şi ei apelau la el pentru toate indispoziţiile lor.

Puţină cocaină în nări vindeca răceala. Opiul alina o durere de cap. Rasputin auzise de această utilizare de la doctori adevăraţi şi mulţi locuitori ai

Petrogradului recurgeau la aceste droguri când nu se simţeau bine. Dar ierburile tibetane pe care le descoperise în timpul peregrinărilor sale din tinereţe erau mult mai puternice. Unele dintre ele alungau îngrijorarea sau plăsmuiau imagini ciudate care se perindau prin faţa ochilor. Altele anihilau voinţa aşa cum apa dizolva sarea.

Rasputin le ţinea în flacoane etichetate în spatele sticlelor cu vin din bufetul lui din sufragerie. Se gândea să ia chiar el una din ele, în momentul acela, dar rezistă tentaţiei. Trebuia să rămână cu mintea limpede dacă voia s-o scoată pe ţarină de sub influenţa americanului.

La palat, nu putuse gândi clar. Fusese atât de şocat de izbucnirea bruscă de independenţă a ţarinei, atât de mâhnit de râsul ei condescendent, încât căzuse în genunchi, spunând:

— Dar tu nu poţi părăsi Rusia.

Îi sărutase chiar poala rochiei. Legătura dintre ei era ca o pânză de păianjen – mai mult complicată decât puternică.

— O să ne întoarcem, – hotărî ea, alinându-l, liniştindu-l. *Ea pe el,* ca şi când s-ar fi hotărât deja.

— Dar Rusia...

Ţarina îl îmbrăţişase, îl ţinuse la pieptul ei ca să-l îmbărbăteze cu cuvinte blânde, în timp ce băiatul îi privea cu ochi strălucitori ca două safire...

Reamintindu-şi acest moment, Rasputin se blestemă în sinea lui pentru greşeala comisă. Nu înţelesese cât era de îngrijorată din cauza copiilor şi întrebase:

— Dar tronul fiului tău? Ce se va întâmpla cu tronul fiului tău dacă te duci în Anglia?

— Nu voi renunţa niciodată la tronul fiului meu, răspunse ea zâmbind băiatului, fără ca flacăra din ochii ei să se stingă însă nicio clipă. *Niciodată...* dar sunt îngrijorată pentru viaţa tuturor copiilor mei. Mă gândesc să-mi duc copiii în Anglia. Apoi, când vremurile se vor mai linişti, ţarul şi cu mine o să ne întoarcem...

— Părinte Grigori...

Nevasta proprietarului morii aştepta, în picioare, în mijlocul mormanului de haine. Ochii negri ai lui Rasputin păreau că vor să o sfredelească, trecând prin ea fără să vadă nimic. Era încă tulburat, ba chiar înspăimântat...

Ţarina nu înţelegea anumite lucruri. Numai un rus le ştia. Ţăranii nu vor mai crede niciodată într-un ţar care a dat bir cu fugiţii. Revoluţionarii vor pune mâna pe putere. Sau un alt Romanov – vreunul din Marii Duci din această familie uriaşă – va uzurpa tronul în timp ce ţarul se va afla în Anglia. Iar pe el îl vor ignora sau îl vor omorî. Erau şi acum câţiva Mari Duci care vorbeau deschis despre uciderea lui, a lui Rasputin...

— Vei veni cu noi, îl asigurase ţarina. Dar ideea de a părăsi Rusia îl făcea să-i îngheţe sângele în vine. Nu era decât un sărman ţăran rus, un predicator rătăcitor, bine venit în milioane de cocioabe de-a lungul şi de-a latul unei ţări nemărginite. Aici se afla casa lui. Credea în Dumnezeu, în Rusia şi în Cer, şi nu se îndoia nicio clipă că va trece din Rusia în Cer când va suna ceasul – pe care acum îl simţea foarte aproape. Marele Dincolo – Europa, Anglia şi mările erau pentru el la fel de misterioase ca Iadul, la fel de puţin ispititoare.

— Când cazacii ard coliba unui ţăran şi acesta se mută cu familia la rude, sunt ca nişte vaci sau pui de găină în noua casă – trebuie să se roage pentru fiecare firimitură de pâine, îi spusese el.

— Ne vom întoarce, îţi promit, îl asigurase ea.

Şi atunci Dumnezeu zâmbise şi îl ajutase pe Rasputin să-şi combine o privire care o făcu pe ţarină să cadă pe gânduri şi să întrebe:

— Ce vezi?

— Văd sângele meu pe mâinile americanului.

Ţarina părea sincer alarmată, iar ţareviciul îl apucase de mână.

— Este diavolul, repetă Rasputin. Trimis să ne ucidă. Ţarina se uită la fiul ei, apoi la Rasputin. Ştia că, de data aceasta, reuşise cel puţin s-o sperie un pic. Suficient ca s-o facă să spună:

— Trebuie să vorbesc cu ţarul despre asta...

Rasputin se întorsese în mare grabă la Petrograd. Dubiile ei nu erau decât trecătoare, dar ofereau ceva timp, spera el, ca să se poată ocupa de Ash...

— Ce vrei să fac? întrebă femeia care dorea să-şi vadă cât mai repede hârtia semnată.

— Vorbeşti bine englezeşte?

— Bineînţeles.

Aerele ei de superioritate îl amuzau mai mult decât perspectiva de a se culca cu ea.

— Bineînţeles că vorbesc englezeşte, nu vorbeşte oare toată lumea?

— Nu, madame, adevăraţii ruşi nu cunosc limba engleză. Îmbracă-te, îi spuse el.

Femeia rămase cu gura căscată. Rasputin râse şi o ciupi de fundul mare în drum spre bufetul în care îşi ţinea ierburile.

○

Ash nu le permisese servitoarelor să-i despacheteze lucrurile. În ciuda dimensiunilor apartamentului său luxos, prefera să-şi ţină lucrurile în cufărul lui de burlac – o ladă de voiaj înaltă de un metru şi jumătate din lemn de nuc ferecat în aramă, care avea diferite compartimente pentru uniformele obişnuite şi de gală. Pentru costumele civile şi hainele de seara, pentru hainele de vânătoare, pălării, pantofi şi cizme. I-o cumpărase Tamara, în iarna când dansase la Boston.

De atunci îşi păstrase lucrurile în ea, de parcă s-ar fi aflat pe un vas, unde toate obiectele trebuie să fie la îndemână, în acelaşi loc. De astă dată nu-şi împrăştiase lucrurile prin dulapurile hotelului din simplul motiv că, dacă ar fi fost silit să părăsească Petrogradul în grabă, ar fi fost suficient să

expedieze o telegramă la hotel şi să roage să-i fie trimisă lada la ambasada americană. Bineînţeles, cu condiţia ca revoluţionarii să nu incendieze între timp amândouă clădirile.

În ladă se afla şi o trusă de bărbierit cu fundul dublu pentru bijuterii, pe care Tamara îl umpluse cu butoni de manşete. Ash luă trusa şi intră în baie, ca să-şi aranjeze mustaţa înainte de a se îmbrăca pentru masa de seară, când sună telefonul. Se repezi imediat asupra acestuia. Trecuse o zi întreagă de când îi prezentase ţarinei oferta regelui George. Apucă receptorul cu speranţa că va auzi vocea demnă a unui telefonist al Palatului: „Sunteţi chemat din apartamentele Maiestăţii sale Imperiale", dar era numai băiatul de la recepţie.

— Vă caută o doamnă pe nume Natalia Fofanova.

— Cine?

Funcţionarul îi repetă numele. Lui Ash nu-i spunea nimic, dar unsese bine toate osiile din hotel, cu ajutorul banilor regelui George pentru a se descurca în momente ca acesta.

— Cine este doamna?

Funcţionarul coborî vocea.

— Cred că este soţia lui Gheorghi Fofanov. Proprietarul morilor de făină. Un om cu multă greutate, domnule.

— Trimite-o sus.

Poate era vreun sol al milionarului Gladişev, cel cu produsele alimentare. Îşi strecură totuşi Lugerul cu ţeava retezată în buzunarul mic de la spate, în eventualitatea că soţia lui Fofanov ar fi în realitate o agentă germană cu prieteni prin apropiere.

Auzind o bătaie în uşă, Ash deschise şi se trezi faţă în faţă cu o femeie voluptuoasă, cu o privire cam desfrânată, în jur de treizeci de ani.

Avea ochi negri, frumoşi şi o faţă senzuală, ceea ce-l făcu să se întrebe dacă nu cumva funcţionarul de la recepţie se lăsase păcălit de o prostituată. Dar perlele şi diamantele pe care le purta nu păreau să

fie false. Femeia intră în camera lui cu toată siguranţa de sine a unei matroane din Petrograd. Ash aruncă o privire scurtă pe hol, înainte de a închide uşa.

Se prezentă într-o engleză cu accent franţuzesc şi adăugă:

— M-a trimis părintele Grigori.

— Cine?

— Rasputin. Doreşte să mergeţi la el acasă.

— Rasputin?

— Vrea să vorbească cu dumneavoastră. M-a rugat să-i servesc drept translator. Engleza lui nu e tocmai bună.

— Despre ce vrea să vorbim?

Norocul lui începea să se schimbe. Cine ştie.

— Nu mi-a spus. Mergem?

Ash se uită la ea.

— Am auzit că urăşte străinii.

— Nu ştiu dacă vă urăşte sau nu, domnule comandor Ash. Dar m-a trimis după dumneavoastră. Doreşte să vorbească cu dumneavoastră.

Ash analiză în grabă posibilităţile. Un agent german? Să se deghizeze în Rasputin? Ar fi fost o manevră nereuşită, ştiută fiind ura lui Rasputin faţă de străini. Iar dacă era cu adevărat Rasputin, atunci ce dorea călugărul acesta de la el? Poate că avea o legătură cu ţarina – durase al naibii de mult până să ajungă la el în acest caz. Ar fi putut să-i telegrafieze soţului ei în câteva ore – dar Rasputin avea o mare influenţă asupra ei. Ce naiba...

— În regulă, spuse Ash.

Dar, odată ajuns afară, lăsă sania să aştepte până când detectivii în haine civile care îl urmăreau de câteva zile îşi porniră şi ei maşina.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

Făcu semn cu capul spre taxiul care nu putea fi trecut cu vederea într-un oraş aproape lipsit de orice fel de vehicule cu motor.

— Se pare că mă urmăresc poliţiştii. M-aş simţi chiar însingurat fără ei.

Se uită la femeie ca să vadă reacţia de pe chipul ei, dar aceasta se mulţumi să spună doar atât:

— Da, şi părintele Grigori este urmărit. Pentru protecţia lui. Îi este teamă că cineva vrea să-l omoare.

Atunci suntem doi în situaţia asta, îşi zise Ash.

— Despre ce doreşte să vorbim?

— Mi-a spus numai să vă conduc la el, spuse ea şi se lăsă pe spate, în timp ce caii ei bine hrăniţi porniră în trap vioi pe strada Gorohovaia, de la marginea cartierului Moscova.

Ash fu uimit să constate că Rasputin locuia într-un cartier sărăcăcios din Petrograd. Aici străzile erau mult mai întunecoase decât în preajma Bulevardului Nevski sau a Pieţei Sf. Iacob. Peste tot se vedeau vânzători şi funcţionari care se întorceau acasă după o zi de muncă. Vremea era uscată la Petrograd şi din cauza aceasta şi gerul muşca mai tare. Oamenii mergeau cu gulerele ridicate, ca să se apere împotriva vântului ce bătea dinspre nord. Ieri Neva îngheţase complet.

Sania Nataliei Fofanova se opri în faţa unei ulicioare slab luminate care ducea spre o curte. În fundul curţii se înălţa o clădire obişnuită din cărămidă, cu cinci etaje şi mai multe apartamente, la fel de dărăpănată şi de scorojită de ploaie şi de vânt ca şi celelalte imobile de pe stradă. Doi poliţişti în civil îi opriră în hol.

O recunoscură pe Natalia şi îi înapoiară actele de identitate cu o strâmbătură complice. Ash le arătă paşaportul lui diplomatic. Poliţiştii citiră numele şi le făcură apoi semn cu mâna spre scară. Un alt poliţist îi opri la etajul trei. Pe coridor mirosea a varză şi brânză râncedă. După ce poliţistul le examina documentele, Natalia bătu la o uşă.

Le deschise o bătrână în rochie de lână şi cu papuci de pâslă în picioare. Femeia cu chipul

inexpresiv se dădu la o parte şi îi lăsă să intre într-un hol ticsit de mobilă masivă de stejar. Pe podea erau aşternute covoare, pe pereţi atârnau icoane şi picturi, întreaga cameră fiind luminată de mai multe lămpi electrice cu abajur. Ash simţi dintr-o dată că îi este prea cald în încăperea aceea încălzită cu aburi. Natalia spuse ceva în ruseşte şi bătrâna îşi strânse mai tare broboada pe cap, apoi dispăru pe un coridor.

Ash îi simţi mai întâi mirosul – a transpiraţie şi parfum ieftin – în momentul în care Rasputin ieşi din holul întunecat, încheindu-se la pantaloni. Era uriaş, cu un cap mai înalt decât Ash, iar când intră în lumină, preocupat în continuare tot de şliţul de la pantaloni, Ash îşi spuse că nu mai văzuse niciodată un om atât de murdar. Părul lui Rasputin era lung şi unsuros, atârnându-i mai jos de urechi. Avea o barbă lungă, încâlcită şi îmbâcsită, la fel de deasă ca lâna tunsă de pe o oaie. Hainele lui păreau noi, dar erau pline de jeg – o cămaşă brodată, pantaloni de catifea, cizme înalte, pătate de apă.

Rasputin îşi întoarse faţa spre Ash, şi acesta îi dădu dreptate pianistului Mihailov – Rasputin părea un ţăran rus, un om de la ţară, dintr-un ţinut aspru care scăpase cumva din spaţiul imens al Rusiei. În acel moment, Rasputin îl fixă cu ochii lui adânciţi în orbite şi depărtaţi unul de altul.

Ash avu senzaţia că se uită printr-un binoclu aşezat invers. Două orbite gigantice, strălucitoare, care coborau spre un abis nemărginit. Îl scrută îndelung pe Ash, apoi îşi ridică mâna grea, cu degete boante, într-un gest de binecuvântare.

Îi facu semn lui Ash să intre în sufrageria cu mobilier masiv şi se aşeză la masă, sub un candelabru strălucitor. Mormăi ceva în ruseşte. Natalia aduse o sticlă din bufet. Rămase lângă el în picioare şi turnă vin în două pahare. Pe masă erau împrăştiate nuci, prăjituri şi gemuri. Într-un samovar bolborosea apa. Rasputin luă un pahar şi

îl împinse pe celălalt spre Ash. Acesta îşi aşează mantaua pe spătarul scaunului şi se aşează în faţa paharului cu vin. Rasputin ridică paharul.

Ash îl luă pe al său în mână. Era un vin roşu cu miros dulceag. Madeira. Privi peste el la călugăr şi toastă:

— *Boje ţarea hranii*! Doamne, apără-l pe ţar.

Rasputin îl luă prin surprindere cu un zâmbet şi o glumă:

— *Ţariniu.*

Rasputin sorbi zgomotos din pahar, turnă din nou în ambele pahare şi bău. Îşi vârî un pumn întreg de prăjiturele în gură şi mestecă gânditor. Dintr-o dată, ochii lui se lipiră parcă de Ash. Acesta simţi că-l trece un fior în clipa în care privirea călugărului se concentră asupra lui – ca un şoc electric. Remarcabil. Pentru o secundă, însăşi încăperea păru să dispară. Apoi Rasputin zâmbi larg şi senzaţia dispăru. Ash îşi aminti de un boxer bătrân pe care îl întâlnise într-un bar din Manhattan – pe jumătate beat şi trecut de mult de prima tinereţe, dar încă foarte periculos. Boxerul începuse să se laude că poate doborî pe oricine din cârciuma aceea, dacă aşa îi vine lui cheful, apoi renunţase la ameninţări făcând o strâmbătură a lehamite. Rasputin se juca cu el la fel, folosindu-şi cu intermitenţe puterile de hipnotizator. Ash bău tot vinul. Era un Madeira al naibii de bun. În cele din urmă, Rasputin începu să vorbească, ţintuindu-l pe Ash cu privirea, în timp ce Natalia traducea.

Rasputin spunea că a avut un vis. În visul lui se făcea că un marinar a pornit spre Rusia cu un vapor mare ca să – Natalia ezită o clipă în faţa cuvântului – ca să-l răpească pe ţar. Dar marinarul a fost ucis de ţăranii care îl iubesc pe ţarul lor... Rasputin zice că dumneata eşti marinarul din visul lui.

— Spune-i lui Rasputin că i-am simţit mirosul din spatele perdelelor din budoarul împărătesei.

Natalia traduse tresărind înfiorată şi, din expresia de pe faţa ei se vedea că nu ştie despre ce este vorba. Cât despre Rasputin, acesta se mulţumi să umple din nou paharele. Era greu de ştiut ce gândeşte călugărul. Sorbi puţin vin, apoi îl puse la o parte. Avea senzaţia că băuse cam mult, probabil pentru că nu mâncase nimic.

Rasputin spusese ceva. Asta era. Dar Natalia traduse doar atât:

— Rasputin întreabă dacă nu preferi ceai.

— Ba da.

Femeia vărsă apă clocotită într-un vas de porţelan, apoi îi turnă lui Ash un pahar de ceai.

— Te rog să-i spui că aştept un răspuns. M-am gândit tot timpul că ceva miroase urât în budoarul ţarinei. Acum ştiu că era el. Dă-i drumul, spune-i asta.

Natalia se conformă.

— Rasputin zice că ţarina are multe flori la ea în cameră.

Îi umplu din nou paharul cu ceai. Ash îl împinse la o parte.

— Spune-i lui Rasputin că are mare nevoie de ele atunci când se află prin preajmă.

Rasputin ridică privirile spre el. Ochii lui se schimbaseră. Două cercuri de marmură cenuşie, lustruită ca nişte lentile. Adânci, dar opaci. Lui Ash i se păru că a sesizat mişcarea irisului. Irisul călugărului proiecta lumină. Nu, nu se putea. Ash îşi dădu seama că încremenise într-o poziţie stranie, pe jumătate în picioare şi pe jumătate aşezat. Ochii lui Rasputin clipiră spre scaunul lui Ash. Acesta simţi cum se aşază din nou la masă, pe scaunul de pluş.

Rasputin începu să vorbească şi Natalia spunea şi ea ceva. Buzele ei pline, senzuale, păreau că se mişcă în acelaşi timp cu acelea ale lui Rasputin. Avea impresia că vocea sonoră, poruncitoare a călugărului ieşea chiar din gura ei. Călugărul vorbea ruseşte, dar Ash îl auzea rostind cuvintele

în engleză. Vocile răsunau simultan. Ceva nu era în regulă.

— Marinarule, bea-ţi ceaiul.

Ash îşi spuse: *n-am să fac nimic din ceea ce îmi spune.* Privi sfidător în ochii călugărului. Îşi văzu mâna cum se ridică, apucă paharul cu ceai fierbinte şi îl duce la buze... Natalia umplu din nou paharul, iar Ash îl goli şi pe acesta. Era cald şi delicios. Împinse paharul spre ea, să-i mai dea unul. Rasputin dădu din cap. Natalia luă paharul dintre degetele lui Ash, ca şi când ar fi cules o floare. Părea înspăimântată. Ash îşi zise că pe chipul ei se citea ceva ciudat. Îşi spuse: *ar trebui să fiu speriat,* iar Rasputin adăugă:

— Ajunge atâta ceai. Prea mult ar putea să te ucidă.

Ash încercă să se ridice în picioare, dar nu se putea mişca.

— Marinarule, eu sunt mai puternic decât se spune. Dar am şi slăbiciuni în anumite privinţe. Nu pot hipnotiza un bărbat ca dumneata fără ierburile mele.

— *Ierburi*? Ash îşi auzi propria voce ca venind de undeva, din depărtare, clară şi logică. Un ofiţer de primă mâna, stăpân pe situaţie. *Un sportiv care, din întâmplare, are o însărcinare...* Călugărul nu putea să-l fi drogat.

— Ai băut şi dumneata din vin.

— Am spus că sunt mai puternic. Pot să beau multe pahare din vinul acesta şi din iarba asta. Dar nu m-am atins de ceaiul din care ai băut dumneata. N-am înghiţit nicio picătură.

25

Ash văzu cum pielea de pe faţa Nataliei dispare. Se desfăcea în bucăţele mici, ca o scoarţă de copac cojită cu unghiile. Ash se străduia să gândească, să-şi explice ceea ce se petrecea cu el.

— Fii fericit, marinarule, fii fericit.

Aproape imediat, deşi încerca să înţeleagă ce vrea Rasputin, Ash simţi o căldură îmbătătoare răspândindu-i-se în organism. Într-un fel ciudat, detaşat şi îndepărtat de el însuşi, înţelese că drogurile lui Rasputin îl făcuseră apt de a fi sugestionat. În mintea lui începură să se formeze imagini stranii, amintiri cu forme imprecise, ca într-un aparat de fotografiat care n-a focalizat încă imaginea şi de sub toate aceste crâmpeie de viaţă cu contururi tulburi răzbătea gândul că n-ar trebui să se simtă atât de fericit, căci Rasputin intenţiona să-i facă rău, să-i facă rău lui, lui şi misiunii ce-i fusese încredinţată...

Călugărul luă altă sticlă din bufet. Rasputin îi porunci să bea lichidul limpede, cu gust de scorţişoară. Timpul se opri în loc. Toată euforia lui Ash se evaporă. O dată cu ea şi toate gândurile clare. În locul lor se instală în mintea lui teama. Avea impresia că tot ce-i rămăsese era creierul. Încercă să se lipească de o imagine din tranşee. Noroi rece, ceruri ude, o fâşie îngustă de cer rece şi ud deasupra şi noroi dedesubt, o imagine a agoniei pe care el şi Cercul Interior al lui Page voiau s-o distrugă...

Călugărul ridică mâna. Ash se strânse, înfricoşat că Rasputin va face ceva cumplit şi că el, Ash, nu-l va putea opri... Văzu în minte chipul ambasadorului Page, bătrân şi obosit, murind prea devreme ca să mai apuce sfârşitul războiului. Alte imagini...

— Marinarule, mă auzi?

— Da. Ash se gândea la tatăl lui. Ar fi dorit ca bătrânul să fie aici, să-l ajute, să-i vadă chipul. Zâmbetul lui uriaş păli când ochii li se întâlniră. Rasputin scoase din buzunar un ceas mare cu lanţ şi îl clătină încet înainte şi înapoi la câţiva centimetri de faţa Nataliei. Ash privea la el. Pielea Nataliei arăta din nou normal. Ochii ei urmăreau pendularea ceasului. Călugărul o hipnotiza ca un doctor vienez. Dar pentru ce naiba?

Rasputin vorbi:

— N-ai să-ţi aminteşti nimic.

Engleză, rusă. Ash aştepta.

Călugărul îl izbi pe Ash cu toată forţa ochilor lui de vrăjitor. Ash simţi o durere de-a dreptul fizică, de parcă Rasputin i-ar fi străpuns ţeasta. Simţi o imensă teamă când acesta îi zise:

— Nu poţi să-l iei pe ţar, vei pleca din Rusia şi nu te vei mai întoarce *niciodată*...

— Nu pot să plec, spuse Ash. Mintea lui gemea. *Cine a spus asta?* Era însă vocea lui care continua să vorbească, reluată ca un ecou de traducerea Nataliei. Nu voi pleca fără el.

— Te voi trimite într-un sat unde toţi fiii au murit în război şi o să le spun ţăranilor că eşti spion neamţ...

Ash fu copleşit de o imagine bruscă, foarte vie, a unor bătrâni în negru care îl înconjurau cu bâtele în mâini. Drogurile îl făceau să vadă foarte clar toate acestea. În spatele bărbaţilor veneau femeile cu cuţite în mână, mamele bătrâne şi tinerele fete pe care cei morţi ar fi trebuit să le ia de neveste.

Ash nu se putu ridica în picioare nici chiar atunci când împinse cu toată forţa cu mâinile în masă. Pistolul din buzunarul de la spate. Se îndoia că l-ar putea mânui...

— Ridică-te, spuse Rasputin. Ash se ridică în picioare.

— Întoarce-te.

Ash se întoarse cu faţa spre uşă. Un minut, o secundă sau o oră mai târziu simţi cum mantaua îi alunecă pe umeri. Rasputin apăru în câmpul lui vizual, îmbrăcat într-un palton lung, negru. Alături de el, Natalia, palidă şi cu privirea golită de expresie, aştepta în haina de zibelină. Barba lungă şi năclăită de murdărie a lui Rasputim făcea ca faţa să-i pară uriaşă – semăna cu unchiul Albert McCoy, unchiul mamei lui, bărbos şi masiv ca un urs. Vezi veveriţa aceea, copilule? Alte imagini. Carabina îşi schimba poziţia în mâinile lui, şi veveriţa cădea din vârful copacului înalt de douăzeci de metri...

Poliţistul de la uşa lui Rasputin îi văzu ieşind. Ash privi fix în ochii lui, ochi orientali, încercă să-i transmită un mesaj. Ajută-mă! Ochi orientali. Aşa de frecvent întâlniţi în Rusia. Ocru migdalaţi. Mohorâţi, întunecaţi. Şi Tamara avea astfel de ochi. Dar infinit mai adânci şi mai frumoşi. Aproape îi veni să-i şoptească numele, când Rasputin îl împinse de lângă poliţist. Îşi înghiţi cuvintele. Rasputin ar fi fost în stare s-o omoare dacă ar fi ştiut ce mult înseamnă ea pentru Ash.

Imaginile deveneau din nou înfricoşătoare, în timp ce mergeau în jos pe scări. Unde? Ash fumase cândva opiu. Îşi amintea de nişte bărbaţi cărunţi pe jumătate goi, într-o cameră la fel de întunecoasă ca şi scările acestea. În port, la Shanghai. Avea cincisprezece ani. Câţiva membri ai echipajului mai trăiseră o asemenea experienţă. Îşi aminti cum fumase prima lui pipă cu opiu.

— Efectul nu durează mult, să nu-ţi fie teamă.

Dar nu-i fusese teamă. Opiul îi dăduse un soi de detaşare, o senzaţie că plutea pe o mare blândă. Dar drogul lui Rasputin era ca un monstru cu tentacule lungi care îl strângea din toate părţile.

Lui Ash i se păru că aude un scâncet când trecu pe lângă poliţiştii din curte şi aceştia salutară cu ghearele. Îşi scoseseră mănuşile de iarnă şi lăsau să li se vadă gheare, cafenii şi încovoiate, ascuţite

ca briciul. Aveau feţe normale, însă dinţii păreau mult mai lungi.

Ash o privi pe Natalia. Chipul ei se dizolva în zăpadă. Dar cerul era senin, aşa cum fusese şi mai înainte, nu putea să ningă. Detaşează-te, îşi spuse Ash. Nu poate dura o veşnicie. Toate clădirile erau albe. Pe stradă se vedeau foarte mulţi oameni. Mergeau repede, în şiruri drepte. Ash simţi că i se înmoaie genunchii. Rasputin îl apucă de braţ. Ash nu observase până atunci că Rasputin are o mână de fier. Probabil că şi-o pierduse în război. Călugării nu merg la război. Ash încerca să-şi imagineze de câte balamale este nevoie pentru a se confecţiona o asemenea mână.

Natalia ţipă. Ţipătul îi răsună lui Ash în cap, tot mai ascuţit. Oamenii care treceau pe lângă ei continuau să meargă liniştit. Ash se uită la ea. Nu ţipase, dar ar fi trebuit s-o facă. Chipul îi era descărnat. Rasputin îi spuse să se urce în sania ei. Unde mă duce pe mine?

Rasputin începu să vorbească cu o voce profundă, sonoră, reconfortantă. Porniră pe jos. Clădirile erau tot albe, oamenii continuau să meargă în şiruri drepte, iar Rasputin vorbea. În ruseşte, Ash nu înţelegea decât înjurăturile. Sania care mergea în faţa lor se opri. Rasputin îl ajută să se urce în sanie. Vizitiul pocni din bici. Ash auzi pocnetul ca un ţipăt al Nataliei şi sania porni mai repede.

Clădirile albe treceau pe lângă ei, ca o dâră albă. Oamenii alergau, în şiruri drepte, negre, cu capul lăsat în jos, pe lângă clădirile albe.

„N-o să dureze o veşnicie, numai să nu te temi.”

Rasputin goli a doua sticlă de Madeira şi o aruncă în stradă. Scoase de sub palton încă una. Probabil că avea paltonul căptuşit cu sticle. Călugărul s-a îmbătat. Ash râse. Rasputin îi apăsă sticla pe buze. Care era băutura care nu avea niciun efect asupra călugărului – vinul drogat sau Madeira simplu? Ash înghiţi.

— Ascultă-mă, îi spuse Rasputin prin intermediul Nataliei. Este ultima ta şansă – spune-mi că n-ai să-l iei pe ţar.

E nostim, se gândi Ash. Poate să mă pună să fac orice, numai asta nu. N-am să-i spun că nu-l iau pe ţar. Mă are în mână acum, dar pe viitor n-o să se mai repete. Nu va dura o veşnicie...

Ajunşi la marginea râului, Rasputin îi spuse vizitiului Nataliei să se dea jos şi luă el hăţurile. Sărind peste treptele acoperite de zăpadă ale unui debarcader, mână sania pe gheaţă.

O să ne înecăm; îşi spuse Ash. Dar râul era îngheţat de mai multe zile. De cât timp se afla la Petrograd? De şase zile. Râul îngheţase de trei zile. O să ne înecăm.

— Ştii să înoţi, marinarule?

Ash auzi vocea Nataliei venind de undeva, de departe, din afara timpului:

— Nuuu...

Rasputin făcu semnul crucii şi faţa ei deveni albă ca o coală de hârtie. Poliţiştii care îi urmăriseră de-a lungul străzilor albe dispăruseră. Nici vizitiul nu se mai vedea. Şedeau singuri în sania ei, pe gheaţă, flancaţi de malurile de piatră ale râului. Sus, de o parte şi de alta a râului, se zăreau siluetele întunecate ale fabricilor. Coşurile înalte ale centralei electrice a Petrogradului era luminate de becuri.

— Ştii să înoţi, marinarule?

Ash văzu o gaură întunecată în gheaţă, la câţiva centimetri în faţa cailor. Un ochi de apă de vreo trei metri lăţime, unde zăpada se topise din cauza conductelor de răcire de la termocentrală. Pe sub gheaţă, râul curgea şi bolborosea ca un bot de monstru uriaş. Gheaţa zdrenţuită de pe marginile apei erau dinţii fiarei. Ash simţea respiraţia monstrului. Îi vedea aburul ceţos al respiraţiei. *Nu va dura o veşnicie.*

Ash privi în gura monstrului. Se afla chiar la marginea găurii, cu Rasputin la spatele său.

Încercă să-şi amintească cum coborâse din sania Nataliei. *Nu va dura o...*

„Înoată!*”*

Ash îşi încordă toţi muşchii ca să sară în apă. Dar cum putea să înoate cu cizmele în picioare şi cu mantaua pe el? Rasputin răspunsese singur la toate întrebările în seara aceea. Ash se întoarse spre el să-l întrebe. Călugărul ridicase piciorul ca şi când ar fi vrut să dea în el. Părea că-l loveşte foarte încet, dar, înainte ca Ash să-l poată opri, cizma grea a călugărului îl izbise în spate. O auzi pe Natalia ţipând, simţi o durere violentă în coloana vertebrală şi văzu cum dispar luminile electrice. În clipa în care apa cea neagră se închise deasupra capului său.

26

La o milă depărtare de acel loc, într-o încăpere de la subsolul Palatului Iusupov, special amenajată pentru uciderea lui Rasputin, un agent al organizaţiei „Zăpada Roşie” le arăta tânărului prinţ Felix şi înflăcăratului orator al Dumei, Purişkevici, o cutie cu scrisori şi cecuri contrafăcute. Camera de la subsol era foarte bine aleasă – departe de încăperile şi sălile principale ale palatului şi cu intrare separată, însă Narvski, agentul organizaţiei „Zăpada Roşie”, considera că locul execuţiei fusese amenajat cu prea multă grijă, ca şi când prinţul Felix şi Purişkevici ar fi încercat să-şi mai atenueze spaima cu ajutorul unor detalii cum ar fi covoarele şi mobila luxoasă. Tocmai de aceea fuseseră executate aceste falsuri, membrii organizaţiei „Zăpada Roşie sperând că vor avea un efect catalizator.

— De unde aveţi astea?

Îl cunoşteau pe Narvski numai în calitatea lui de invalid de război, devenit ofiţer supraveghetor al operaţiunilor valutare la una din băncile Rusiei. Omul provenea dintr-o familie obişnuită de provincie, tatăl său fiind profesor. Mama lui, care moştenise o mică fabrică de textile, reuşise să-i plătească taxele la şcoala militară de cădeţi din localitate şi-i găsise apoi un post la o brigadă de artilerie când izbucnise războiul. Căzut încă din prima vară pe frontul din Galiţia, cu sănătatea zdruncinată pe tot restul vieţii, Viktor Narvski se angajase la bancă. Era un membru obişnuit al păturii mijlocii, aşa cum prinţul şi politicianul super-conservator vedeau în fiecare zi în Petrogradul din ultima săptămână a anului 1916. Singurul lui secret îl constituia „Zăpada Roşie”.

— Am descoperit cecurile în timp ce făceam verificările de rutină la bancă.

Chipurile, ar fi fost completate de un agent german arestat cu un an în urmă şi încasate de Rasputin.

— Am încercat să fac cercetări. Am fost ameninţat. Apoi mi-au fost aduse aceste scrisori.

— De către cine? întrebă Purişkevici. Tânărul prinţ Felix era negru de furie, însă Purişkevici, bărbat mai în vârstă şi mai înţelept, nu se ambala atât de repede.

— Nu pot decât să presupun că e vorba de cineva care se temea să le prezinte autorităţilor şi, auzind de cercetările mele, mi le-a trimis în speranţa că voi avea eu curajul care i-a lipsit lui.

— Este dezgustător, spuse prinţul, răsfoindu-le pentru a patra oară.

Scrisorile erau, chipurile, scrise de Rasputin agentului german. Conţineau informaţii secrete despre armata rusă şi mişcările acesteia pe care Rasputin nu le putuse afla decât de la ţarină – în cazul în care scrisorile fuseseră scrise atunci când le datase „Zăpada Roşie".

Oare aveau să fie aceste falsuri ultimele cuie bătute în sicriul lui Rasputin?

Prinţul Felix vorbea de vreun an de zile de uciderea călugărului. Agenţii „Zăpezii Roşii" care trăseseră cu urechea la discursurile lui pompoase din cabarete şi cârciumi, îl încurajaseră în mod subtil. Îndrumându-l către alţii, ca Purişkevici, care ar fi putut să-i dea o mână de ajutor.

Totul era gata de câteva săptămâni – otrava, maşinile cu care urma să fie dus Rasputin la palat şi cărat apoi de acolo, locul unde avea să fie aruncat cadavrul, alibiurile, un pistol pentru orice eventualitate. Ultima „dovadă" împotriva călugărului – printr-o ironie a sorții, falsă – urma să-i îmboldească pe conspiratori să acţioneze mai repede. Prinţul cel zvelt începu să măsoare furios încăperea, montându-se din ce în ce mai tare.

Narvski nutrea sentimente amestecate pentru prinţul Felix. În calitatea lui de moştenitor al celei mai mari averi din Rusia, prinţul se număra fără îndoială printre duşmanii poporului, însă dragostea lui pentru ţară pe care credea că Rasputin o distruge era sinceră, şi Narvski respecta acest lucru. Îl urmărea însă cu mai multă atenţie pe reacţionarul Purişkevici, cel mai puternic dintre conspiratori.

Purişkevici scoase din buzunar un revolver greu şi îl trânti pe masă. Vorbi rar, cadenţat, ca şi când s-ar fi adresat Dumei şi nu celor doi conspiratori dintr-o încăpere de la subsol:

— Rasputin distruge monarhia. Rasputin terfeleşte Biserica. Iar acum Rasputin este şi trădător... Pentru crimele sale împotriva Rusiei, Rasputin va muri. *Doamne, apără-l pe ţar*!

Iar prinţul Felix reluă ca un ecou:

— *Doamne, apără-l pe ţar*!

Oare ei nu ştiau, se întrebă Narvski, că Rasputin însuşi prezisese prăbuşirea autocraţiei în cazul în care el va fi ucis? „Zăpada Roşie” ştia acest lucru şi îi dădea crezare...

○

Ash se ţinea strâns de gheaţă, simţind că pierde lupta împotriva curentului şi a frigului. Fontanka era un râu cu flux lent, dar nemilos. Ash se scufundă încă o dată în apa îngheţată, prea slăbit ca să poată înota şi simţi frigul cum îi prindea plămânii ca într-un cleşte de oţel. Respiraţiile lui erau prea scurte şi nu reuşeau să trimită în muşchi oxigenul de care avea nevoie ca să reziste.

Curentul îi trăgea în jos cizmele îmbibate de apă, afundându-l tot mai mult sub gheaţă. Se prinsese cu degetele înţepenite de marginea gheţii, însă simţea cum puterile i se scurg din braţe. Cizmele i se umpluseră cu apă când îl îmbrâncise Rasputin, căci ajunsese până la fund. Erau prea strâmte ca să şi le poată scoate din picioare. Noroiul greu i se lipise de tălpi. Dând din picioare

nebuneşte în toate părţile ca să găsească un punct de sprijin în care să se împingă, nimeri peste o piatră solidă sau o bucată de fier de la conductele de răcire ale termocentralei. Reuşi să iasă din noroi şi ţâşni la suprafaţă, dar se lovi de plafonul de gheaţă. Întorcându-se instinctiv împotriva curentului înotase înapoi, spre copcă.

Ash mai încercă o dată să se ridice peste margine. Era prea amorţit şi prea slăbit ca să poată trage după el hainele îmbibate cu apă. Frigul îi slăbea trupul, deşi alunga efectele drogului.

Simţi dintr-o dată un firicel de căldură şi îşi spuse că era poate instinctul delirant al trupului pe cale să se congeleze, înainte de a se cufunda într-un somn lung. Dar frigul reveni, la fel de intens ca şi înainte. În noaptea neagră de deasupra malului de piatră al râului zări luminile de pe coşurile termocentralei. *Conducta.* Apa era pompată prin termocentrală ca să răcească dinamurile.

Agăţându-se de gheaţă, se târî anevoie până la marginea copcii, căutând puţină căldură. În comparaţie cu răceala apei, i se părea ca o baie în cadă. Ash stătu atârnat cât putu mai mult în locul acela, absorbind căldura şi adunându-şi puterile pentru a reuşi să iasă dintr-un singur salt.

Se caţără mai mult pe gheaţă şi începu apoi să bată ritmic din picioare, astfel încât partea de jos a corpului lui să plutească. Se ridică puţin şi când socoti că obţinuse o poziţie aproape orizontală, lovi din toate puterile cu picioarele şi se agăţă de gheaţă înaintând câte un centimetru în sus şi în faţă. Înainte. Nasturii de la tunică se agăţară de marginea gheţii. Începu din nou să se scufunde. Simţi cum puterea i se scurge din corp ca un lut subţire care refuză să se întărească. N-o să-şi mai recapete niciodată puterea aceea.

Ash îşi propti coatele în gheaţă şi îşi ridică pieptul, se târî puţin înainte, se agăţă cu unghiile de suprafaţa aspră şi trase din răsputeri, până când luminile începură să-i joace pe dinaintea ochilor.

Îşi ridică şi stomacul pe deasupra marginii, apoi coatele şi ajunse deasupra, gâfâind din greu, cu respiraţia ca nişte gemete.

Aerul rece îi ardea faţa. Se sili să se ridice în picioare, porni clătinându-se spre malul râului, alergă pe lângă peretele de piatră până la un debarcader şi urcă lunecând mereu pe treptele acoperite de zăpadă ale acestuia. Mantaua, uniforma şi cizmele erau îmbibate de apă şi deveneau rigide pe măsură ce îngheţau mai tare. Se îndreptă spre luminile termocentralei. De la intrarea principală tocmai pleca o maşină. Un taxi! Ash răcni cât îl ţineau puterile şi scoase un teanc uriaş de ruble ude din buzunar.

— Astoria, şopti el.

Tremurând din tot corpul fără să se poată stăpâni, se aruncă în maşină sperând să găsească puţină căldură. Se întreba dacă va muri. Dar, în timp ce maşina străbătea oraşul cu o viteză înnebunitor de mică, în mintea lui chinuită se înfiripă un gând: Rasputin îl credea mort.

Ash se aplecă spre despărţitura şoferului şi şopti clănţănind din dinţi:

— Intrarea de serviciu.

Era puţin probabil ca şoferul să înţeleagă englezeşte, dar ar fi însemnat să fie un tâmpit ca să debarce un pasager care arăta ca Ash în alt loc, la Hotelul Astoria, decât în faţa intrării de serviciu.

○

Narvski lăsă scrisorile şi cecurile şi le ură noapte bună prinţului Felix şi lui Purişkevici. Să fiarbă în suc propriu. O sanie cu trei cai aştepta afară, în apropierea canalului Moika. Bărbatul care făcea pe vizitiul era un agent al „Zăpezii Roşii”.

— Au crezut, zise Narvski când se urcă în sanie.

— Nemaipomenit. De ce îşi închipuie că Rasputin ar lua mită de la nemţi când poate avea tot ce-şi doreşte în ţară?

— Îl urăsc. E suficient ca să creadă orice. Cel puţin, povestea asta. Unde e Ash?

— Încă nu l-am găsit.

Narvski îşi scoase mănuşa şi se uită la ceas. Ora unu noaptea.

— Să încercăm la hotelul unde locuieşte.

„Vizitiul” spuse ceva cailor şi, când aceştia se puseră în mişcare, întrebă peste umăr:

— Dar ce a făcut Ash ca să-l lichidăm?

Narvski nu ştia decât că venise ordin din Elveţia ca Ash să fie ucis. Habar n-avea despre înţelegerea dintre generalul german Ludendorff şi fraţii Vladimir şi Dmitri Dan; de fapt, nici nu-i cunoştea personal pe aceştia din urmă. Dar considera că disciplina este vitală pentru activitatea desfăşurată în ilegalitate, iar dacă se ajungea ca lumea să ştie prea multe lucruri, asta ar fi putut ucide revoluţia. Întrebarea „vizitiului” nu avea rost şi Narvski ţinu să precizeze:

— Ni se va spune dacă va fi nevoie să ştim.

— Mă întreb de ce un american...

Narvski i-o reteză scurt:

— Dacă te-ai fi întrebat mai puţin şi ai fi fost mai atent la cai nu l-am fi pierdut pe comandorul Ash când a plecat de la hotel aseară, în sania femeii.

— Încearcă tu să mâni trei cai în acelaşi timp...

Îşi continuară drumul în tăcere, dar, când se apropiară de „Astoria „vizitiul” întrebă:

— De ce crezi că Ash este urmărit de poliţie?

Maşina poliţiei fusese aceea care îi speriase caii şi îi făcuse să traverseze toată piaţa Sf. Isac prin faţa unui tramvai, ajungând pe Bulevardul Amiralităţii. Până să reuşească să-i stăpânească din nou, Ash şi femeia dispăruseră.

— Nu ştiu, răspunse Narvski, dar ne îngreunează şi mai mult sarcina.

Băgă mâna în ascunzătoarea din banchetă ca să se asigure că revolverul britanic Webley se afla la locul lui.

○

Scările de la intrarea de serviciu reprezentaseră partea cea mai grea a drumului. Rămase cinci minute pe palier, simţind că i se face din ce în ce mai frig. Când îşi dădu seama că ar putea să moară acolo, începu să se târască de-a buşilea: Omul de serviciu de pe etaj îl văzu pe Ash cum înainta clătinându-se spre uşa camerei lui. O descuie şi intră, în timp ce omul rămase cu ochii aţintiţi asupra dârei de noroi pe care o lăsase pe covor.

Era numai vag conştient de un telefon care suna. Îl auzea înfundat şi acoperit de zgomotul apei care curgea în cadă. Trebuia să se cufunde în apa fierbinte înainte ca frigul să-l omoare. Prea slăbit ca să-şi poată scoate cizmele, intră în cadă încălţat. Tremurând violent, Ash avea senzaţia că este o sticlă izolată, pielea şi carnea ridicându-se ca o barieră între căldura apei din baie şi frigul din măruntaiele lui.

În cele din urmă, căldura îl pătrunse. Încetă să mai tremure. Mintea i se înceţoşa. Adormi, însă se trezi când apa din cadă începu să se răcească şi îşi dădu seama că cel care suna ar fi putut fi mesagerul ţarinei.

Adunându-şi toate puterile, cu mişcări lente, reuşi să-şi scoată cizmele distruse, dădu din nou drumul la apă în baie, se înfăşură în prosoape şi sună la recepţie.

— Aici... vocea i se frânse gâtuită. Îşi drese glasul cu multă dificultate, încercând să se concentreze asupra articulării cuvintelor. Comandorul Ash. Vreun mesaj pentru mine?

— Nu, domnule.

— Dumneavoastră aţi sunat mai înainte?

— Da, domnule. Omul de serviciu de pe etaj... totul e în ordine?

Oare de ce nu telefona ţarina? De ce nu lua legătura cu el? Ce mai aştepta? Privi ceasul de marmură de pe şemineu. Ora două noaptea.

— Trimiteţi-mi un ibric mare cu cafea şi o sticlă de coniac.

Se cufundă din nou în apa fierbinte până când auzi bătaia în uşă a servitorului. Se băgă apoi în pat şi bău cafea cu coniac până când adormi şi visă că Rasputin îl băga în apă şi îl împingea înapoi sub gheaţă, ori de câte ori încerca să iasă la suprafaţă.

Se trezi la amiază, amorţit şi cu privirea lipsită de expresie, îşi simţea capul mai uşor, dar îl durea spinarea. Îi venea foarte greu să se concentreze. Bău două ceşti de cafea, dar starea nu i se ameliora. Prin minte i se perindau fragmente din întâmplările nopţii trecute. Era în viaţă numai printr-un miracol şi datorită anilor lungi de zile în care se străduise să se menţină în formă. Îşi aminti de acele fracţiuni de secundă petrecute în apă când, dacă ar fi avut un dram de energie mai puţin, acum ar fi fost mort.

Făcu câteva genuflexiuni şi câteva flotări care îi puseră sângele în mişcare şi îi provocară o violentă durere de cap. Îşi spuse că se afla în situaţia unui mecanic de navă care îşi ascultă cu atenţie turbinele pentru a-şi da seama ce funcţionează normal şi ce trebuie reparat. Se simţea slăbit, îi era frig şi nu se putea concentra; în rest, părea că totul este în ordine, cu excepţia unei tuse uşoare, de care suferea însă toată populaţia Petrogradului în fiecare iarnă, când umezeala rece se ridica din terenurile mlăştinoase pe care fusese construit oraşul.

Îşi petrecu după-amiaza concentrându-se asupra amintirilor şi făcând speculaţii. Rasputin ascultase discuţia lui cu ţarina Alexandra şi aflase oferta pe care i-o făcea regele George de a-i acorda azil, dar nu putuse s-o convingă să nu plece. În disperare de cauză, încercase să-l drogheze şi să-l hipnotizeze pe Ash ca să-l determine să-şi retragă oferta şi, întrucât nu reuşise, îl aruncase în râul Fontanka. Totul părea simplu, mai puţin faptul că Ash reuşise să iasă de sub gheaţă.

Se făcuse seară şi ţarina încă nu-i trimisese niciun mesaj. Două zile şi jumătate fără un cuvânt.

Ash trebuia să ia în calcul posibilitatea ca, în ciuda temerilor lui Rasputin, ţarul şi ţarina să fi decis să nu părăsească Rusia. Telefonă la Palatul Alexandru, dar nu reuşi să treacă mai departe de un operator şef de la centrala telefonică. Acesta consimţi să-i lase vorbă colonelului care îl introdusese la ţarină că telefonase, ceea ce nu însemna mai nimic... Trebuia să facă ceva mai mult, să ajungă până la ţarină, s-o convingă într-un fel sau altul...

Totuşi, avea şi el un avantaj. Rasputin îl credea mort. Cum va reacţiona călugărul în faţa unui om pe care ştia că-l omorâse? Ar putea oare să-l sperie pe Rasputin în asemenea măsură, încât acesta s-o determine pe împărătească să părăsească Rusia? Trebuia să-l înspăimânte de moarte ca să facă un astfel de pas.

Rumegând această idee, luă cina în cameră, apoi îşi puse o uniformă nouă, identică cu cea în care îl văzuse Rasputin viu pentru ultima oară. Se simţea încă destul de slăbit, dar nu putea rata o şansă atât de favorabilă... Ce-ar fi să stea şi să aştepte chiar în apartamentul lui Rasputin, până ce acesta se va întoarce acasă? Să aştepte printre icoane... Nu e rău. Nu e chiar deloc rău. Să-l înfricoşeze...

Dar pentru a pătrunde în apartamentul lui Rasputin, Ash trebuia să-i evite pe poliţiştii care păzeau locuinţa călugărului şi să se descotorosească şi de poliţiştii care supravegheau hotelul Astoria. Îşi puse o manta groasă de stofă şi o şubă rusească pe care i-o dăruise cândva Tamara. Acestea îi modificau silueta şi îi dădeau altă alură decât cea conferită de mantaua de pânză cauciucată în care fusese văzut şi filat de poliţia ţarului.

Ieşi apoi din hotel pe uşa de la bucătărie şi străbătu spaţiul îngust dintre stivele de lemn, mergând aplecat până când ieşi în partea cealaltă a Pieţei Sf. Isac. Opri o sanie care tocmai lăsase nişte pasageri în faţa Palatului Mariinski şi îi

indică vizitiului adresa lui Rasputin. Acesta ridică din umeri. Nu înţelegea englezeşte. Ash îi făcu semn s-o ia după colţ, pe strada Gorohovaia, care pornea din faţa clădirii Amiralităţii, la fel ca şi Nevski Prospekt, şi continua apoi până în cartierul Moscova, unde locuia Rasputin. Îi indică vizitiului numărul casei cu ajutorul degetelor: şase – patru.

Reuşise să-i păcălească pe detectivi. Privi în urmă după taxiul lor, dar nu văzu decât o troică. Având un singur pasager, sania cu trei cai derapă pe strada Morskaia şi rămase mult în urmă. Se aştepta s-o vadă cotind spre stângă, pe Kazanskaia, spre Catedrala Kazan, unde era staţia troicilor de închiriat, dar sania continua să-l urmărească în momentul în care traversă râul Fontanka – un sfert de milă mai sus de locul în care fusese cât pe-aci să se înece – şi intră în cartierul lui Rasputin.

Îşi tot punea întrebări în legătură cu troica din spatele lui. Şi regreta că nu luase cu sine o sticlă cu ceva tare, căci noaptea aceasta era chiar mai geroasă decât precedenta, când vizitiul lui trase puternic de hăţuri cu o înjurătură de om surprins. Ceva mai în faţă, Rasputin apăruse clătinându-se în stradă, urlând cât îl ţinea gura, urmat de cei trei detectivi care abia se puteau ţine după el, în timp ce se grăbeau să-şi îndese notesurile în buzunare şi să-şi încheie din mers mantalele.

Vizitiul lui Ash îşi mână caii într-o curte, nedorind, probabil, să participe la scena ce se juca în stradă. Rasputin trecu în fugă pe lângă ei, răcnind şi râzând, cu barba împărţită în două şi fluturând în urma lui. Făcea semne trecătorilor cu o sticlă de Madeira. Poliţiştii tropăiau mărunt în urma lui.

Am picat la ţanc, îşi zise Ash. Nimeni nu păzeşte apartamentul. Dar ce să fie oare cu troica aceea care m-a urmărit? Privi în direcţia ei cu coada ochiului tocmai când traversa râul Fontanka; şovăi o clipă, apoi derapă stângaci pe străduţa de lângă râu. S-ar fi putut să fie poliţiştii lui. Atunci

de ce să nu-l urmărească pe Rasputin? Să stea liniştit până găseşte un loc potrivit ca să-l încolţească pe călugăr.

Băgă un sovereign în mâna vizitiului său şi îi făcu semn să-i urmărească pe cei care fugeau înapoi, pe strada Gorohovaia, în direcţia din care tocmai veniseră. Moneda valora echivalentul a zece ruble ruseşti de dinainte de război, pentru o cursă ce costa una sau două ruble şi însemna de două sau de trei ori mai mult, căci valoarea rublei scăzuse simţitor. Vizitiul scoase în grabă caii din curte şi pocni din bici.

Rasputin continua să alerge de-a lungul canalului Ekaterinski, distanţându-se de poliţiştii săi, care abia se mai târau după el, uitându-se de jur-împrejur după o maşină. Ajuns la Canal, Rasputin făcu semn cu mâna spre o sanie, se sui în ea şi porni spre Catedrala Kazan, o clădire impunătoare, marcată de o colonadă semicirculară enormă care se desprindea din Nevski Prospekt. Trecătorii întârziaţi îşi întorceau privirile de la vitrinele strălucitoare ale magazinelor ca să urmărească spectacolul destul de familiar pe care îl oferea bărbatul sfânt al ţarinei când era cu chef ca în momentul acela.

În spatele Catedralei Kazan se aflau troicile, sănii rapide, de agrement, aliniate pentru a fi închiriate contra unor sume considerabile. Războiul nu schimbase chiar totul, după cât se părea. Împopoţonaţi cu pălării sport, cu pene de păun, vizitiii mângâiau mândri caii pur sânge în aşteptarea clienţilor înstăriţi. Rasputin se năpusti într-una din ele, mai scoase încă o sticlă de Madeira din şuba lui enormă şi răcni:

— Krestovski!

Ash îi ceru vizitiului să aştepte până când porni troica lui Rasputin. Krestovski era o insulă împădurită din delta Nevkăi, unde ţiganii aveau o tabără permanentă, pe un braţ al râului Neva. Dar se afla la o distanţă de câteva mile de oraş. Sania

lui Ash n-ar fi fost nicicum în stare să ajungă până acolo şi nici nu putea ţine pasul cu troica mult mai rapidă. Ash sări în troica imediat următoare şi îi dădu vizitiului două monezi de aur, făcându-i semn să-l urmărească pe Rasputin. Îşi trase pulpana hainei peste picioare ca să se apere de ger, regretând din nou că nu luase cu el o sticlă cu băutură. Când se îmbăta, Rasputin simţea nevoia să asculte muzică ţigănească, aşa cum făceau toţi ruşii când erau cu chef. Nicio orchestră din restaurantele de pe strada Sadovaia nu se putea compara cu ţiganii.

Dar înainte să străbată o milă de-a lungul Bulevardului Nevski, Rasputin flutură din braţe şi troica lui coti pe strada Morskaia, trecu pe lângă hotelul lui Ash şi parcă în faţa Catedralei Sf. Isac. Rasputin trase o înghiţitură din sticlă şi o luă la fugă în sus, pe treptele catedralei, cântând şi fluturându-şi pulpanele şubei.

Ash îi făcu semn vizitiului lui să oprească în umbră, în timp ce detectivii lui Rasputin îl ajunseră din urmă într-o rablă de maşină care pufăia şi scotea fum. Rasputin începu să urineze pe colonadă. Detectivii coborâseră din maşină şi şopteau ceva între ei aruncând priviri îngrijorate în jur. Atunci trei preoţi ortodocşi în sutane negre fluturând şi cu potcapul în cap ieşiră în goană pe o uşă de aramă şi se repeziră asupra călugărului care le profana catedrala. Rasputin se retrase, râzând. Apăru un al patrulea preot cu o măciucă uriaşă, pe care era semnul crucii.

Ash tocmai se pregătea să sară jos ca să vină în ajutorul lui Rasputin, căci se temea ca nu cumva preotul să-i anihileze ultima şansă de a ajunge la ţarină, dar poliţiştii se repeziră pe trepte în sus şi-l dezarmară. Un al preot căzu împiedicându-se în sutană. Rasputin îl trânti la pământ pe cel de-al treilea apucându-l de lanţul gros al crucii ce atârna la gâtul lui, îl fentă pe al patrulea şi coborî rapid

treptele spre troica lui care ieşi în goană din piaţă în timp ce poliţiştii încă se mai luptau cu preoţii.

Întrezărind posibilitatea de a-l despărţi pe Rasputin de poliţiştii care-l păzeau, Ash îi mai transferă vizitiului o parte din banii regelui George şi îi făcu semn să urmărească troica din faţă. Cele două troici înconjurară prin spatele Catedralei Sf. Isac, trecură glonţ printre Amiralitate şi Palatul de Iarnă şi traversară în goană podul Dvorţov. O tăiară apoi prin marginea Insulei Vasilevski – cea care despărţea fluviul Neva în două braţe – şi trecură peste alt pod. Depăşiră Fortăreaţa Petru şi Pavel şi Arsenalul, străbătură apoi câteva străduţe înguste dintr-un cartier muncitoresc adormit. În sfârşit, un ultim pod îi conduse la ţărmul Insulei Krestovski, unde troicile se simţeau în largul lor. Troica lui Rasputin luă viteză. Vizitiul lui Ash aşteptă până când aceasta se depărta cam la o sută de iarzi. Apoi le şopti ceva cailor.

Calul mijlocaş o porni într-un trap rapid, iar lăturaşii, simţind frâul liber, începură să alerge într-un galop liber, aproape sălbatic. Efectul fu pe cât de neaşteptat, pe atât de puternic şi neobişnuit de silenţios. Troica rusească nu avea clopoţei ca săniile din Europa. Zăpada acoperea zgomotul făcut de copitele cailor. Nu se auzeau decât fornăitul cailor şi îndemnurile vizitiului.

Tăcerea deveni şi mai profundă în momentul în care lăsară în urmă ultimele suburbii ale oraşului şi, o dată cu ele, şi luminile lui palide. Chiar şi Rasputin părea copleşit de această linişte. Din câte putea să vadă Ash, Rasputin încetase să mai gesticuleze cu braţele. Nici răcnetele lui nu se mai auzeau pe zăpada care strălucea albăstruie în lumina palidă a stelelor. Privi o dată în urmă. Lumina stelelor se reflectă într-o mantie de gheaţă care îi acoperea barba lungă. Gerul era şi mai muşcător, iar Ash simţi cum mustaţa i se transformă într-un sloi de gheaţă.

Ash aruncă o privire în spate. Maşina poliţiei nu se vedea nicăieri, dar se pare că erau urmăriţi de o altă troică. Să fi fost aceeaşi de pe strada Gorohovaia? Drumul făcea o cotitură, şi Ash observă că în troică nu era decât un singur pasager care privea înainte cu foarte mare atenţie. Drumul trecea acum prin apropierea unei păduri de mesteceni şi Ash îl pierdu din vedere pe ocupantul troicii. Poate că poliţiştii care îl păzeau pe Rasputin îşi schimbaseră vehiculul, sau poate că cei care îl urmăreau pe el, pe Ash, îi luaseră urma din piaţă. Era mai bine să-şi pună în aplicare planul acum, înainte de a ajunge la şatra ţiganilor.

Vizitiul lui mâna caii stând în picioare, îndemnându-i cu frâul şi vorbindu-le tot timpul. Ash îi mai arătă un sovereign – mâinile vizitiului erau prea ocupate de hăţuri ca să-l poată apuca – şi îi făcu semn să ajungă din urmă troica. Reduseseră la jumătate distanţa dintre ei şi troica lui Rasputin, când călugărul mai aruncă o sticlă goală în copaci. Aceasta se iovi de ei scoţând un sunet muzical. Se apropiau tot mai mult de insulă şi Ash auzea râsete de femei.

Ash le zări într-o troică ce se deplasa încet şi pe care sania lui Rasputin tocmai se pregătea s-o depăşească. Călugărul se ridică în picioare se descheie la pantaloni şi repetă performanţa realizată pe treptele Catedralei Sf. Isac, în timp ce troica lui trecea pe lângă troica femeilor, într-un loc ceva mai larg. Ţipând şi râzând, femeile deschiseră o sticlă de şampanie şi îl stropiră şi ele pe călugăr.

— *Acum,* spuse Ash ridicându-se în picioare, scoţându-şi şuba şi căciula şi făcând gesturi largi cu mâinile. *Depăşeşte-l acum.*

27

Treisprezece sticle de Madeira ar fi fost suficiente oricui ca să se elibereze de sentimentul vinovăţiei, nu însă şi lui Rasputin care nu-şi putea alunga teama că păcătuise groaznic, aşa cum nu i se mai întâmplase niciodată. Era bucuros că Ash n-avea cum s-o mai ia pe ţarină, dar ar fi preferat să nu fi fost nevoit să-l ucidă. Predicase întotdeauna că salvarea vine numai după ce păcătuieşti, dar preacurvia şi băutura nu erau păcate comparabile cu omuciderea şi pentru prima oară în viaţă, Rasputin se îndoia că Dumnezeu se află de partea lui.

Şampania rece îi stropi chipul în timp ce trecea pe lângă sania cu femeile. Râdea cu gura, dar inima îi sângera. În troică erau trei femei – tinere, pline de bijuterii şi frumoase în lumina stelelor; făceau fel de fel de comentarii neruşinate.

— Pune-o la loc până nu degeră, strigă una din ele, apoi se înghesuiră una în alta în timp ce troicile alergau clătinându-se.

Pe neaşteptate, în spatele lor apăru Ash.

Rasputin clipi din ochi. Ash în uniformă. Ash stând în picioare, într-o troică, de partea cealaltă a saniei femeilor. Lumina stelelor strălucea în medaliile şi panglicile lui. Pe umăr avea trese aurii. Sabia la şold. Era *aievea*?

Rasputin simţi cum i se ridică părul măciucă la ceafa, apoi pe cap, pe sub căciulă, ca o mirişte ţepoasă. Îşi acoperi ochii cu mâna. Prea multă Madeira. Privi apoi printre degete. Ash saluta cu mâna la tâmplă. Rasputin simţi cum un urlet de jivină monstruoasă îi explodează în gâtlej. Se dădu în lături din calea nălucii, se trase înapoi, sări din troică şi căzu într-un troian de zăpadă.

○

Expresia de pe chipul lui Rasputin îi confirma lui Ash că meritase baia în Fontanka. Părul călugărului se făcuse măciucă, de parcă şi-ar fi băgat degetele ude într-o priză electrică şi urletul lui era la fel de îngrozit ca cel scos de Ash în noaptea precedentă. Prăbuşirea lui Rasputin în troianul de zăpadă încununase pe deplin opera lui Ash. Acum trebuia să profite de acest avantaj.

Îi arătă vizitiul încă un sovereign de aur şi îi tăcu semn să pornească cu toată viteza înainte. În urma lor, vizitiul lui Rasputin şi cel de la troica femeilor se opriseră şi îl ajutau cu mare greutate pe călugăr să se ridice. Se auzi alt urlet şi Rasputin se năpusti în troica sa, cerându-i prin gesturi vizitiului să-l ajungă pe Ash din urmă. Perfect. Ash se lăsă în jos, ieşind din câmpul lui vizual. Când se uită din nou înapoi, îl văzu pe Rasputin în picioare, lângă vizitiu. În spatele lor, troica cealaltă depăşise sania femeilor.

Caii gâfâiau din greu, dar erau foarte aproape de şatra ţigănească. Dincolo de clubul de iahting, pe ţărmul râului Sredniaia Nevka, drumul se îndepărta de firul apei şi străbătea din nou pădurea. Câteva clipe mai târziu, troica lui Ash pătrunse într-o poiană unde ardea un foc. La capătul poienii, înconjurată din trei părţi de brazi, se afla o clădire lungă şi joasă, din care răzbăteau sunete de chitară şi voci ce intonau melodii tânguitoare.

Afară erau parcate mai multe troici şi sănii particulare, şi vizitiii acestora se strânseseră în jurul focului. Rasputin îşi făcu şi el apariţia câteva clipe mai târziu în sania lui. Păturile de pe spinarea cailor scoteau aburi în gerul aspru. Rasputin îl zări pe Ash, sări jos din troică şi o luă la goană spre el, lunecând pe zăpada bătătorită.

Ash îl ignoră şi se îndreptă spre uşa ţiganilor. Rasputin se năpusti în urma lui, îl apucă de braţ şi îl smuci într-o parte, să-i vadă faţa. Ash zâmbi şi îi întoarse spatele.

— Marinarule? Rasputin îl înşfacă din nou de braţ.

— Vorbeşti englezeşte?

— Un pic, răspunse Rasputin, împungându-l pe Ash prin manta ca să se convingă că nu e o plăsmuire a imaginaţiei sale.

— Am şi eu puterile mele. Ash îl urmărea cu atenţie. Era beat. Nu prea ştia ce-i trece prin minte călugărului, dar oricum, arăta înfricoşat, speriat de fantome. Nu era însă pregătit să recunoască puterea nici unei forţe mistice pe teritoriul lui. Ţeapăn, în timp ce ochii lui larg deschişi examinau neîncrezători silueta lui Ash, călugărul rosti:

— A fost voia lui Dumnezeu să nu mori, marinarule.

Ash şarjă:

— Ba am murit. Dumnezeu m-a trimis înapoi.

— Da? făcu călugărul neîncrezător.

Ash se simţea ca la un spectacol de circ, încercând să îmblânzească un animal ciudat:

— Dumnezeu m-a trimis înapoi ca să te iau în Anglia împreună cu ţarina.

Poate că regelui George n-o să-i facă prea mare plăcere să vadă un mujic rus foindu-se prin preajma palatului său, dar acesta era micul sacrificiu pe care trebuia să-l facă familia regală în schimbul angajării Statelor Unite în război.

Înainte ca Rasputin să poată rosti vreun cuvânt, troica cu femeile opri în dreptul lui şi acestea coborâră râzând şi strigând:

— Părinte Grigori, părinte Grigori!

Ash se întreba oare unde dispăruse troica aceea care le depăşise, dar expresia ciudată şi confuză de pe chipul lui Rasputin îi atrăgea în mai mare măsură atenţia. Trebuia să profite de ea. Îl apucă de braţ şi îl conduse departe de femei, spre uşă.

— Bem ceva?

— *Da.* În privinţa aceasta, Rasputin nu avea niciun fel de ezitări.

Intrară în clădirea care se compunea dintr-o singură încăpere lungă şi joasă. O jumătate din spaţiu era ocupat de un ring de dans, iar în cealaltă jumătate se afla o grămadă de perne şi cuverturi pe care şedeau clienţii. Douăzeci sau treizeci de ţigănci îmbrăcate în fuste multicolore de mătase foşnitoare, acoperite de bijuterii ieftine şi mărgele, se agitau pe scenă, dansând, cântând şi zăngănind la chitară. Cam de două ori pe atâţia cheflii petrecăreţi din Petrograd, plini de aur şi diamante, băteau ritmul din palme, cântau împreună cu ţigăncile şi beau, şampanie tolăniţi pe perne. Sute de lumânări ardeau în suporturile fixate pe pereţi. Chelneri tătari, înalţi şi bruneţi, făceau turul încăperii turnând în pahare din sticlele învelite în staniol auriu.

Rasputin continua să-l privească buimăcit pe Ash, când oamenii începură să-l strige pe nume.

— Părinte Grigori! Părinte Grigori! Era cunoscut şi printre clienţi şi de către ţigănci. Trei ţigănci tinere cu ochi negri şi cozi groase se repeziră în braţele lui, cu chipurile măslinii luminate de zâmbete vesele. Rasputin le îmbrăţişă cu un gest automat, dar ochii lui rămaseră în continuare fixaţi asupra lui Ash. Expresia de panică nu se dezlipea nicicum de faţa lui.

— Trebuie s-o convingi pe ţarină să plece, spuse Ash, aruncând o privire spre ţigănci. Expresia chipurilor lor îi confirmă faptul că nu înţelegeau englezeşte.

Şi Rasputin avu nevoie de ceva timp ca să înţeleagă limba străină, dar în cele din urmă reuşi. Smulgând o sticlă din mâna unei tătar, sorbi o duşcă zdravănă din ea şi i-o trecu apoi lui Ash. Şampanie. Prea dulce, dar inofensivă. Ash i-o dădu înapoi. Rasputin se afundă în perne, trăgând fetele deasupra lui. Ash se lăsă să cadă alături de el.

— Ascultă-mă...

○

Narvski, agentul organizaţiei „Zăpada Roşie” ştia că venise momentul să se pună în slujba revoluţiei. Un om cu adevărat devotat. Ciudat cât de tare se precipitaseră lucrurile. Ieri nu era decât un simplu curier trimis să-i păcălească pe prinţul Felix şi pe Purişkevici. Acum se punea problema să-şi dea viaţa în slujba revolutei. Ţiganii păzeau şatra, dar şansa de a-l împuşca pe Ash era prea bună ca s-o lase să-i scape, iar dacă avea să fie ucis la rândul lui de către ţigani, viaţa lui nu putea fi socotită la fel de importantă ca revoluţia.

Nu i-ar fi fost greu să-l ucidă şi pe Rasputin, dar „Zăpada Roşie” hotărâse deja cine avea să facă lucrul acesta, pentru a obţine maximum de efect: dacă vor fi implicaţi prinţul Felix, Purişkevici şi tânărul lor prieten, Marele Duce Dmitri – iar „Zăpada Roşie” obţinuse de la poliţie destule dovezi cu privire la amestecul acestora – gestul avea să capete o rezonanţă mult mai mare decât un simplu foc de pistol într-o şatră ţigănească. Era suficient să se ocupe acum de Ash.

Narsvki luă Webleyul şi se furişă, printre copaci, până în spatele clădirii ţiganilor. Zări un oblon pe partea dinspre pădure. Ţinu sub observaţie peretele acela timp de zece minute. Nimeni nu se apropie de el. Nici nu exista vreo primejdie în acest sens, îşi dădu el seama, căci nu se vedea nicio potecă bătătorită prin zăpadă. Înaintea sa nu se vedeau niciun fel de urme de paşi, mai descoperi el când se apropie ceva mai mult. În faţa clădirii, vizitiii troicilor se înghesuiau unul în altul în jurul focului, părăsind cercul numai ca să mai aducă un braţ de lemne.

○

Vocile ţiganilor aveau o rezonanţă nazală, aproape metalică. Cântau tare şi timbrul glasurilor suna aspru, barbar, însă armoniile erau extrem de rafinate, incredibil de complexe. Ruşii păreau ameţiţi de melodii, iar Rasputin se resimţea mai tare decât toţi. Se foia în jurul lui Ash, giugiulind

şi sărutând fetele şi strigând cât îl ţinea gura, închipuindu-şi că şi el cântă în corul de pe scenă.

Ash nu-l slăbea nicio clipă.

— Revoluţionarii or să te ucidă. Dumnezeu m-a ocrotit ca să-ţi salvez viaţa...

Rasputin îi întoarse spatele.

— Dacă ţarul cade, eşti un om pierdut. Ce-o să se întâmple cu poliţiştii care te apără acum? Toată lumea te urăşte. Toţi vor să te omoare.

Rasputin se întoarse cu faţa spre el.

— Îl urăsc pe Rasputin pentru că nu pot să sufere ideea că un ţăran poate să-i strângă cu uşa pe cei care se cred mai presus decât el.

— Nu contează. Te urăsc suficient de mult ca să vrea să te ucidă, părinte Grigori. Vino cu noi până se liniştesc lucrurile. Apoi poţi să te întorci.

Dacă ar putea să creadă asta...

— Nu mi-e frică de nobilii cu sânge amestecat. Ruşii adevăraţi, mujicii, or să-l apere pe Rasputin...

— Poate să te salveze un ţăran dacă un nobil aşteaptă afară cu un pistol în mână chiar în momentul acesta?

— Nu pot să mă omoare. Dacă îl omoară pe Rasputin sunt pierduţi cu toţii. Toată Rusia e pierdută... văd...

— Ce este?

Ash se ridică într-un cot. Era fascinant, dar aproape că îl vedea pe Rasputin privind în viitor. Ochii călugărului străluceau neverosimil, luminau puternic, de parcă ar fi privit spre viitor. Ash simţi că se îneacă în abisul privirii lui lichide, fără fund, ca un puţ uriaş prin care puteai ajunge în centrul pământului.

— ... Văd grămezi, stive uriaşe de cadavre... sute de conţi şi o mulţime de duci.

Ash se întreba dacă nu cumva îl vedea şi pe Marele Duce Valeri al Tamarei printre ei: Rasputin găsi o sticlă, îi băgă gâtul în gură şi bău zdravăn.

— ... şi Neva roşie de sânge...

— Salveaz-o pe ţarină, murmură Ash. Salvează-l pe ţar, pe copii. Salvează-te pe tine...

Ash îi smulse sticla din mână. Nimeni nu observă nimic, căci toţi cântau împreună cu corul ţiganilor.

— Ascultă-mă bine, fiu de căţea.

Rasputin privea cu gura căscată la el, luat prin surprindere de insolenţa lui Ash. Acesta ridică mâna şi călugărul se feri înfricoşat de-a dreptul.

— Dacă n-o salvezi pe ţarină, o ucizi. Veniţi cu mine. Cu toţii. Trebuie s-o faci pe ţarină să accepte...

Pe neaşteptate, Rasputin rosti:

— Pot s-o determin să facă orice.

Lumânările clipiră. Ash ridică privirile simţind un curent de aer rece în faţă. Dar înainte să-şi dea seama de unde venea, Rasputin spuse:

— Tătuca ţarul o să-mi mulţumească. Şi ţăranii au să-mi mulţumească,

— Şi ţarina, îl încurajă Ash, şi ea... Ce s-a întâmplat? Ochii lui Rasputin erau plini de lacrimi.

— Dar ce-o să fac eu în Anglia?

Flacăra luminărilor tremură din nou. Din nou era curent. Ash descoperi o deschizătură în peretele din faţa lui, la vreo şapte metri de locul în care se afla. Un pătrat deschis spre afară, un oblon smuls de vânt. Dar era ceva negru care ţinea oblonul deschis. Un fel de ţeava mică. Ash fu singurul care o observă în semiîntuneric, printre râsetele şi cântecele din încăpere.

Comandorul se ridică brusc în picioare. Lumânările din imediata lui apropiere se stinseră. Rasputin îi vârî o sticlă de şampanie în mână. Oblonul se deschise larg şi în spaţiul întunecat al nopţii apăru un chip fară trup care aţinti un pistol asupra lui.

28

Câmpul vizual al omului cu pistolul era tăiat în două de lumina luminării, iar Ash se afla suficient de aproape ca să-l vadă cum mijeşte din pleoape în faţa strălucirii flăcării în timp ce îi căuta capul. Un deget se lăsa în jos din întuneric spre trăgaci. Ash aruncă sticla de şampanie. Aceasta descrise o traiectorie joasă, rapidă, se sparse de rama ferestrei şi bucata mai mare continuă să zboare, lovindu-l pe omul cu arma exact în momentul în care apăsa pe trăgaci.

Ash auzi şi simţi o izbitură puternică, un şoc care despărţea în două aerul de lângă capul lui. Glonţul lovi un samovar. Bărbaţii şi femeile săriră în picioare, ţipând, blocând vederea spre pistol şi spre chipul care apăruse în gaura neagră căscată în perete. Încă o împuşcătură – toţi se aruncară la pământ. Muzica încetă, ţipetele deveniră şi mai ascuţite. Rasputin se clătina pe picioare, strigând:

— Ucigaşii! Vor să-l omoare pe Rasputin...

— Ce ţi-am spus, zise Ash şi îl împinse la o parte din drum, repezindu-se spre uşă. Ocoli clădirea prin spate în timp ce îşi scotea din buzunar pistolul. Ştia că el fusese, de fapt, ţinta atacului şi voia ca atacatorul să-i spună de ce voia să-l ucidă.

Dar nu era singurul care pornise în urmărirea individului. După el veneau doi cuţitari ţigani, care se furişau fără zgomot ca nişte pantere. Ash găsi locul unde omul rezemase câţiva buşteni de zid, sub fereastră. Sticla spartă zăcea alături. Ţiganii porniră după urmele lăsate pe zăpadă. Ash se luă după ei, intrând în pădure. În lumina stelelor se vedeau pete de sânge închis la culoare. Ţiganii arătară spre ele cu cuţitele lor ascuţite şi

strălucitoare. Ash se repezi în urma lor, hotărât să-l prindă pe om viu.

Un foc de pistol răsună în noapte şi unul dintre ţigani căzu, lovind spasmodic zăpada. Ţipetele din clădire deveniră şi mai intense. Ash se izbi de ţiganul rămas teafăr care se ascundea în spatele unui copac. Acesta văzuse pistolul lui Ash şi îi făcu semn spre o poieniţă de vreo trei metri lăţime. Ash privi în partea cealaltă a copacului.

Omul cu pistolul se ascundea acolo, gâfâind din greu. Încercă să sară la adăpostul altui copac. Ash trase şi căzu, căci piciorul i se prinsese în ceva. Pistolul îi alunecă pe zăpada îngheţată. Ash îl ridică de jos şi porni spre agresor. Ţiganul venea în urma lui cu cuţitul în poziţie de atac. Ash îl dădu la o parte, făcându-i semn cu pistolul:

— *Niet.*

○

Când Narvski văzu că Ash îl opreşte pe ţigan şi nu-l lasă să-l omoare acolo unde zăcea în zăpadă, înţelese că voia să-l prindă viu ca să-l interogheze. Americanul înalt se apropia din ce în ce mai mult, înveşmântat în uniforma lui nesuferit de impecabilă în pădurea asta nenorocită, cu cristale de zăpadă lipite de pantaloni, acolo unde fusese nevoit să treacă prin crusta de gheaţă. Narvski scoase pe furiş un cuţit din mânecă. Ash sări înapoi, ieşind din raza lui de acţiune şi făcu un gest cu pistolul.

— Nici să nu te gândeşti la asta!

Dar hotărârea lui Narvski fusese deja luată.

Sacrificiul era inima revoluţiei, disciplina – instrumentul ei şi Narvski se temea că, dacă l-ar fi prins poliţia ţaristă, l-ar fi silit să vorbească. „Zăpada Roşie” era organizată pe bază de celule. Ştia numele unui tovarăş din eşalonul superior şi ale altor trei din subordinea sa, plus alte câteva amănunte preţioase, dar chiar şi un singur nume şi tot era prea mult; nu voia să-i dea nimic ţarului.

Privi o secundă spre lama cuţitului, apoi îşi tăie beregata.

○

Ash încercă să-l salveze, se strădui să ţină rana închisă şi să astupe vasele sfârtecate cu zăpadă.

— Adu ajutoare, îi porunci el ţiganului.

Dar acesta se mulţumi să-i arunce o privire furioasă şi duşmănoasă şi îngenunche lângă prietenul lui mort. Ash vedea cum viaţa se scurge din trupul omului din faţa lui. Ciudat, părea a fi rus, nu german, iar lumina din ochii lui muribunzi părea mai curând sfidătoare decât înfricoşată. Dar de ce se omorâse dacă nu-i era frică? Ash îi scotoci prin buzunare. Avea acte de identitate ruseşti şi nişte documente care-i atestau lăsarea la vatră. Aveau şi fotografia lui, iar dacă reprezenta un fals, acesta era de foarte bună calitate. Purta chiar şi o icoană atârnată de un lănţişor la gât, un gest drăguţ din partea unui spion german. Dar arăta în mod sigur a fi rus. Nedumerit, Ash o porni spre clădirea ţiganilor, în speranţa că Rasputin continua să creadă că el fusese ţinta atacului, ceea ce îl va înspăimânta în suficientă măsură pentru a-l ajuta s-o convingă pe ţarină să părăsească Rusia.

Poliţia îşi făcu apariţia exact în momentul în care ajunse în poiană. Auzi clopote şi văzu farurile de la maşinile lor care veneau dinspre Petrograd. O duzină de poliţişti în mantale grele, verzi, urmaţi de poliţiştii în civil care păzeau apartamentul lui Rasputin, pătrunseră în şatra ţigănească.

— Încearcă să-l ucidă pe Rasputin, marinarule... Gândul acesta îl frământase, se vede, destul de mult căci reuşise să golească alte şase sticle de şampanie ce zăceau acum, goale, împrăştiate în jurul lui şi al ţigăncilor adormite. Arăta înspăimântat şi foarte beat şi când sosiră poliţiştii se ridică anevoie în picioare, strigându-le ceva în limba rusă. Ash ghici că îi întreba unde fuseseră atunci când avusese nevoie de ei.

Poliţiştii intrară în fugă, îmbrâncindu-i pe ceilalţi cheflii. Rasputin apucă o sticlă şi se repezi asupra apărătorilor lui; doborî la pământ un poliţist şi mai lovi alţi doi care încercau să-i imobilizeze braţele. Începură să-i curgă bale din gură, în timp ce urla, şi înjura dezlănţuit. Un poliţist ridică măciuca, dar ceilalţi îl opriră. Beat mort sau nu, Rasputin era totuşi favoritul ţarinei.

Cinci oameni reuşiră în cele din urmă să-l imobilizeze la podea. Alţi doi îi ţintuiră şi îi legară mâinile şi picioarele, în timp ce Ash privea neputincios, neavând cum să-i împiedice pe poliţişti să-şi ducă povara beată, acasă, în pat... şi cu aceasta şi cea mai bună şansă a lui – dar oare, numai a lui? – de a convinge perechea imperială să părăsească Rusia.

○

„Vizitiul", membrul organizaţiei „Zăpada Roşie" care mânase troica lui Narvski se ascunsese în cartierul Vîborg, într-o fabrică de arme abandonată de mai multe săptămâni din lipsă de combustibil şi abia în după-amiaza zilei următoare reuşi superiorul lui Narvski să-i dea de urmă şi să-i relateze ce se întâmplase. „Vizitiul" îi raportă şi el puţinul pe care îl ştia, apoi se rugă să fie lăsat în viaţă. Nu se ascunsese de poliţie, ci de partidul revoluţionar care le impunea membrilor săi să desfăşoare o activitate încununată de succes. Superiorul lui Narvski era însoţit de doi indivizi pe care îi recunoşteai de la o poştă drept „călăi".

— N-am avut cum să-l ajut, spuse el, aruncând priviri furişe prin fabrica îngheţată. Pe marginile preselor şi ale maşinilor de stanţat se formaseră ţurţuri de gheaţă. Câteva puşti Maxim neterminate zăceau pe o bandă rulantă tăcută, imobilă. Ce loc sinistru în care să-ţi sfârşeşti zilele! Tatăl lui fusese aici paznic de noapte înainte de închiderea fabricii. Probabil că aşa dăduseră de urma lui.

— Am rămas în sanie, aşa cum mi-a cerut tovarăşul Narvski.

— S-a iniţiat o anchetă, veni răspunsul indiferent al superiorului. Între timp îi vei înmâna o scrisoare comandorului Ash la hotel Astoria. În seara asta.

○

Ash relatase trei sferturi din întâmplarea petrecută în seara precedentă şi tocmai îi descria lui Roland chipul înspăimântat al călugărului în momentul în care îl depăşise cu troica lui. Roland, care, de regulă, avea o atitudine sobră şi rezervată, se scutura de râs când majordomul de la „Astoria" îi întrerupse, aducând un plic pe o tavă de argint – scrisoarea era urgentă şi fusese înmânată prin curier special.

De la ţarină, îşi spuse Ash, deşi nu avea niciun fel de însemne.

Roland ridică ochii în tavan în semn de protest.

— Niciun fel de afaceri în noaptea asta, prietene. Este Ajunul Anului Nou, cel puţin în Europa, şi suntem invitaţi la toate ambasadele care merită să fie văzute, inclusiv a ta, unde se află copila aceea delicioasă. Lasă-i pe ceilalţi să aştepte.

Erau în ţinută de seară, Ash în uniforma de gală, Roland cu cravată albă şi tocmai terminaseră cea de-a doua sticlă de vin – un Beaujolais foarte potrivit cu fazanul care tocmai le fusese servit, după un platou rece cu carne şi peşte afumat, cu garnitură de legume murate, cărora ruşii le spuneau *zakuski,* gustări. Roland plutea în al nouălea cer, căci tocmai îi mărturisise ceva mai devreme că era îndrăgostit – „sau cam aşa ceva", după cum se exprimase el – de un ofiţer din regimentul de gardă Preobrajenski. Afirmase, de asemenea, că suflul lui Ash se îmbunătăţise simţitor la ultimele lecţii de scrimă.

În ceea ce-l privea pe Ash, acesta sărbătorea simplul fapt că se mai afla în viaţă, în ciuda progreselor foarte modeste realizate în cadrul misiunii sale. Poate că plicul care tocmai sosise îi

va ameliora situaţia. Îşi ceru scuze și deschise scrisoarea, dar aceasta nu era de la ţarină. Îi aruncă o privire lui Roland. Sprâncenele acestuia descriau o linie perfect orizontală, ceea ce voia să însemne: dacă vrei, îmi spui, dacă nu, nu. Era treaba lui.

— Ticălosul vrea să mă întâlnesc cu el la miezul nopţii în palatul Iusupov.

— Rasputin?... Care palat Iusupov?

— Cel de pe râul Moika.

— Poate că intenţionează să te înece într-un canal mai elegant. Să vin cu tine?

— Nu, mulţumesc. Cred că l-am speriat îndeajuns ca să nu mă mai ameninţe nicio primejdie din partea lui... Zice că este în vizită la prinţesa Irina. E nepoata ţarului, nu-i aşa?

— Da. Soţia prinţului Felix. La nunta lor, ţarul a spus că le oferă tot ce-şi doresc şi Felix a ales o lojă regală la Teatrul Mariinski, gest pe care l-am admirat.

Ash avea impresia că filiera era foarte bună.

— Mă întreb ce poate să vrea Rasputin, spuse Roland, secţionând cu cuţitul şi furculiţa pieptul slab de fazan.

Ash nu-i spusese nimic lui Roland despre Cercul Interior al ambasadorului Page, nici despre planul de a-l înlătura pe ţar din Rusia, nici de misiunea regelui George de a-şi salva vărul – era o problemă de discreţie, şi prietenul lui înţelegea foarte bine lucrul acesta. Roland ştia despre vizita lui Ash la împărat, însă nu cunoştea şi motivul acesteia; participa activ la efortul lui Ash de a obţine o audienţă la ţar şi la ţarină, încercând să-l ajute în toate felurile. Ash îi vorbise despre Rasputin, omiţând anumite detalii, pentru că nu avea niciun sens să nu-i pomenească de călugăr. În privinţa motivului pentru care călugărul dorea să-l vadă din nou, spera că acesta îl constituia hotărârea de a interveni pe lângă ţarină.

— Am încercat toată ziua să iau legătura cu ticălosul ăsta, dar prietenii lui nu m-au lăsat să mă apropii de baia unde încerca să-şi alunge mahmureala.

Puse în buzunar scrisoarea lui Rasputin şi îşi îndreptă din nou atenţia asupra cinei. Palatul Iusupov se afla la mică distanţă de „Astoria" şi avea timp berechet până la miezul nopţii... S-ar putea ca Rasputin să se fi hotărât să părăsească Rusia până se mai liniştesc lucrurile... Părea promiţător...

○

Rasputin nu dorea decât un pahar cu ceai. Băuse destulă Madeira – toată flota Mării Baltice ar fi putut pluti pe valurile de vin pe care le înghiţise el. Felix îi mai turnă un pahar de vin, Avea un gust oribil, de parcă bălegase o vacă în butoi, şi îi accentua senzaţia de sete. Ceva nu era în regulă. De obicei nu bea mai mult de o duzină de sticle.

Dar Felix insistă, continuând să-i toarne. Şi ca şi când asta n-ar fi fost suficient, prinţul îl îmbia pe Rasputin, cu o mulţime de prăjituri. Călugărul se conformă. Altă dată i-ar fi dat un şut filfizonului şi l-ar fi azvârlit din cameră – indiferent a cui ar fi fost casa – şi ar fi făcut apoi ce dorea, dar Felix îi promisese să-l prezinte soţiei sale, frumoasa prinţesă Irina.

În sfârşit, în noaptea aceasta urma să fie a lui. Nu văzuse decât fotografii ale ai, dar oamenii spuneau că este încă şi mai frumoasă în realitate. Când îşi va pironi privirile în ochii ei, i se va dărui – asta dacă vinul lui Felix nu-l adoarme mai întâi sau dacă, şi mai rău, nu-l face să se moaie de tot.

Prinţesa se distra în salonul de sus cu prietenii ei; Rasputin auzea muzica venind de acolo. Gramofonul relua la nesfârşit unul şi acelaşi cântec. Felix îi spusese că era un cântec american. Nu mai contenea.

— Când o să coboare?

— Mă duc s-o întreb. Mai ia o bomboană.

Rasputin înghiţi două. Erau foarte bune şi acum parcă şi vinul părea mai băubil. În vreme ce Felix se îndrepta spre uşă, călugărul îşi dădu seama că nu-l mai distingea foarte bine, aşa că se întrebă dacă nu cumva băuse prea mult. Se gândi să închidă ochii o clipă şi să-şi adune forţele pentru prinţesă. De data aceasta prinţesa avea să fie foarte dezamăgită. Băgă mâna în pantaloni şi se aranjă. Descoperi că nu era deloc în formă. Ce naiba îi pusese Felix în băutură? Otravă? Sau droguri, aşa cum procedase şi el cu marinarul?

Numai marinarul era de vină. Toată pălăvrăgeala asta, cu fugitul în Anglia... Să-l fi trimis chiar Dumnezeu?... După război, treburile se vor linişti în Rusia, ţăranii vor fi din nou fericiţi. Poate că au să-i măcelărească pe nobili – viperele cu sânge amestecat – poate au să-i omoare şi pe negustori – hoţii – şi pe guvernatori – corupţii. Şi după aceea ţăranii şi ţarul vor trăi din nou în armonie. O să ardă câteva moşii şi o să-i aducă pe cazaci înapoi ca să facă ordine. Dumnezeu îi zâmbea.

Rasputin mormăi ceva cu gândul la prinţesa brunetă de sus şi simţi cum se întăreşte din nou mulţumitor. Muzica se opri dintr-o dată. Musafirii plecau. O să vină jos peste câteva clipe.

Rasputin aruncă o privire buimăcită de jur-împrejurul camerei. Un covor gros. Din blană de urs alb se întindea pe podea, în faţa căminului. Acolo o va poseda, pe blana din faţa focului. O va ţintui la pământ, îi va ridica fustele până la mijloc şi se va revărsa în ea. În timpul care îi va fi lui necesar să-şi adune din nou forţele, ea se va obişnui cu ideea şi, când va pătrunde în ea pentru a doua oară, va fi pregătită, umezită de sucurile lui şi, dacă era femeie în adevăratul înţeles al cuvântului, şi de ale ei. Auzi uşa şi deschise ochii, aşteptându-se s-o vadă pe prinţesă.

Dar nu era decât Felix. Felix, care îi întindea încă un pahar de Madeira. Rasputin îl bău fără chef. Se simţea obosit. Îi era greu să-şi amintească

ce se întâmpla cu el, aproape că nu mai ştia ce aşteaptă...

— Mergem la ţigani?

— Este prea târziu, spuse Felix.

Vocea lui venea de undeva, de departe, de foarte departe.

Rasputin se ridică anevoie, din fotoliu şi începu să se plimbe prin cameră. Un scrin chinezesc de abanos îi atrase atenţia: avea o sumedenie de compartimente, uşiţe, sertare secrete şi oglinzi. Părea o lume perfectă în care ar fi putut trăi fericit dacă ar fi fost suficient de mic.

Se întoarse spre Felix ca să-i spună şi lui. Felix ţinea un pistol în mână.

— Spune o rugăciune, îl auzi el pe Felix.

Un crucifix se clătină în faţa ochilor lui, iar pistolul deveni din ce în ce mai mare.

Rasputin scoase un strigăt – dar îşi auzea vocea la fel de îndepărtată ca şi pe cea a lui Felix – şi se prăbuşi pe pardoseală. Se prăvăli pe covorul alb, iar capul i se bălăbănea într-o parte. Blana cu peri albi lungi îi gâdila faţa, şi Rasputin se gândea că aşa s-ar fi simţit între picioarele larg desfăcute ale prinţesei...

○

François Roland bea şampanie cu directorul Teatrului Imperial, flecărind despre marea Tişkova, care se afla în cealaltă extremitate a sălii de bal de la ambasada italiană, când câteva schimburi de replici dintr-o conversaţie a grupului de lângă bar îl puse pe jar.

— *Pardon,* interveni el brusc, luându-l prin surprindere pe directorul Teatrului Imperial şi enervându-i pe oamenii a căror conversaţie o întrerupea atât de abrupt. Nu-şi pierdu vremea cu scuzele, dar privirile semeţe ale ofiţerilor se transformară în zâmbete condescendente în momentul în care îl recunoscură. Nu era cunoscut ca duelist şi nimeni n-ar fi dorit ca Roland să-şi schimbe obiceiurile.

— Aţi spus că prinţesa Irina nu este în oraş?

— Înălţimea sa a plecat în Crimeea, în vizită la părinţi.

— Poate că s-a întors? întrebă Roland.

— Aşa curând, *Monsieur?* Sunt o mie cinci sute de mile. Până acolo şi cu trenurile noastre...

— *Excusez-moi.*

Roland porni grăbit de-a curmezişul ringului de dans printre perechile de la cadril şi nu se opri decât la garderobă ca să-şi ia paltonul şi bastonul, în care era ascunsă o spadă. Ieşi în fugă în stradă şi angajă cea mai rapidă dintre săniile parcate în faţa ambasadei.

— Palatul Iusupov de pe Moika!

Smuci ceasul de la brâu şi se uită la el, în timp ce sania se îndrepta spre Nevski Prospekt. Era trecut de miezul nopţii. În ce încurcătură se băgase Kenneth? Ce voia Rasputin de la el...?

Dar Ash nu-i spusese... şi nici nu menţionase că scrisoarea îl îndrumase spre o intrare laterală a aripii particulare ocupate de prinţul Felix în castelul Iusupov.

Acolo se afla acum Ash, ascuns în umbra unei porţi. Când sosise, auzise un gramofon care urla melodia „Yankee Doodle Dandy", dar bătuse zadarnic la uşa cea mai apropiată de fereastra de unde venea muzica, căci nu-i răspunsese nimeni. Aşteptase un timp în stradă. Nici urmă de Rasputin. Se gândea să mai aştepte încă cinci minute. Apoi se auziră două împuşcături, muzica încetă brusc şi Ash se lăsase pe vine în umbra nopţii, fără să poată fi văzut de la intrarea principală, dinspre canal.

○

Rasputin credea că e mort, dar în mintea lui îşi spunea că pătrunsese în prinţesă, în timp ce ea plângea şi se lupta, dar dintr-o dată îşi pierduse toată bărbăţia, iar ea se rostogolise deasupra lui strivindu-şi pântecele de al lui. Acum îl zgâlţâia violent cu mâinile ei mici.

Deschise ochii.

Cel care îl zgâlţâia era Felix. Când privirile li se întâlniră, chipul lui Felix înmărmuri de groază:

— *Trăieşte...*

Rasputin îl apucă pe Felix de gât. Prinţul ţipă din nou, se smulse din mâinile lui Rasputin lăsându-i o bucată de stofa şi fugi mâncând pământul, de parcă ar fi văzut diavolul.

Rasputin se ridică cu greu şi se aşeză în capul oaselor. Îl durea ceva pe dinăuntru şi era ameţit. Felix continua să strige, undeva în susul scării:

— Trăieşte, împuşcă-l, împuşcă-l...

Oţelindu-şi trupul pentru a învinge durerea, Rasputin se căznea să se ridice în picioare. Se târî până la un perete, se ridică rezemându-se de el, apoi porni încetişor către uşă. Scări. Imposibil. Dar îşi aminti că o luaseră pe scări, în jos, imediat după ce intrase împreună cu Felix, pe uşa laterală a palatului. Dacă reuşea să urce scările, putea să se salveze, să ajungă în stradă. Urcă anevoie scările care duceau spre uşa exterioară.

Auzea paşii lor, îl auzea pe Felix ţipând:

— Împuşcă-l, uite, pleacă...

Rasputin reuşi să ajungă la uşă, se izbi de ea şi o deschise. Aerul rece îi reîmprospăta forţele. Mintea începea să i se limpezească. Ucigaşii veneau în urma lui. Felix l-a ademenit să vină aici, l-a drogat, l-a împuşcat...

— *Ne scapă...*

Numai de-ar reuşi să străbată curtea şi să ajungă în stradă... zece metri de-a latul curţii, pe poartă, apoi în stradă, în apropiere era un post de poliţie. Acolo o să fie în siguranţă... Îl văzu pe marinar la poartă.

— *Marinarule!*

Salvatorul lui!

○

Ash îl zări pe Rasputin care străbătea curtea cu paşi şovăielnici. Când ajunse la gard, părea pierdut. Atunci îl văzuse şi el pe Ash lângă poartă.

— *Marinarule...*

Călugărul stătea gata să se prăbuşească lângă gardul de fier; se apucase de zăbrele şi sufla greu. Lumina de la una din ferestrele palatului se opri pe chipul lui. Se strâmba de durere şi se ţinea cu o mâna de piept.

— Ajută-mă, marinarule...

Începea să alunece în jos. Ash se repezi spre el. În uşa pe unde ieşise Rasputin apăru un bărbat care îndreptă ţeava pistolului spre silueta tremurătoare. Ash îşi scoase şi el pistolul.

— Lasă-te jos, la pământ!

Două focuri de revolver răsunară înainte ca Ash să poată ochi; era un revolver greu, care bubuia ca un tun şi lovea la fel de puternic. Rasputin se prăbuşi izbit în spate de primul glonte. Al doilea îi răsuci cu forţa lui capul, ca şi când l-ar fi silit să privească înapoi. Călugărul căzu greoi în zăpadă.

Ash trase în direcţia de unde veniseră focurile, dar bărbatul se ascunsese în umbră. Ash îngenunche lângă Rasputin, încercând să-l tragă afară, în timp ce aştepta să reapară omul cu pistolul.

— Părinte Grigori...

Ridicând uşor mâinile lipsite de vlagă, Rasputin şopti:

— Salveaz-o, marinarule. Salveaz-o pe ţarină. Fu zgâlţâit de un fior, apoi rămase nemişcat.

— Dacă îl iubeşti pe ţar, n-ai să sufli un cuvânt.

Ash privi în sus la chipul schimonosit de furie al unui individ care ţinea un revolver cu ţeava îndreptată spre el. Părea beat.

În curte apărură doi soldaţi.

— L-am ucis pe Rasputin, spuse omul, agitându-şi arma. Soldaţii priviră cadavrul, îşi făcură cruce şi murmurară în cor:

— Slavă Domnului, slavă Domnului.

Ash se ridică în picioare şi se retrase, ţinându-şi pistolul pregătit. De la poartă mai privi o ultimă dată spre cadavrul celei mai bune speranţe a lui de

a o convinge pe ţarina Alexandra să părăsească Rusia împreună cu întreaga sa familie.

Apoi o luă la fugă.

François Roland venea în goană spre el, de-a lungul canalului, cu mâneca goală fluturând după el şi cu mantaua pe un umăr. Ash îi făcu semn să plece. Francezul se conformă, dispărând în umbră. Ash se întoarse în direcţia opusă şi porni pe un drum ocolit, spre hotelul Astoria. După colţ, la mai puţin de treizeci de metri de locul unde zăcea Rasputin, în pata de întuneric dintre doi stâlpi de lumină, aşteptau doi poliţişti, ale căror mantale verzi păreau negre în întunericul nopţii.

Îi stăviliră calea cu ciomegele lor. Niciunul dintre ei nu vorbea englezeşte, dar făcură semn cu măciuca spre pistolul pe care îl avea tot în mână. Ash îi puse piedica în timp ce îl preda. Probabil că stătuseră ascunşi în poteca întunecoasă şi aşteptaseră. Ce anume? Poate pe un idiot care răspunsese unei invitaţii false din partea lui Rasputin?

O maşină lungă, de culoare închisă, apăru de după colţ. Poliţişti în civil. Din maşină coborâră trei oameni. Unul dintre ei îl percheziţiona şi îi luă sabia. Arătau cu câteva trepte mai sus de copoii obişnuiţi, care îl urmăriseră prin tot Petrogradul. Elita Ohranei, poliţia cea mai secretă. Genul de poliţişti care arestau asasini şi revoluţionari, precum şi oameni suficient de nătărăi ca să se lase prinşi în apropierea unei crime cu o armă în mână. Va trebui să invoce argumente foarte serioase în apărarea să.

— Sunt diplomat.

— Băgaţi-l în maşină.

După ce se urcară toţi patru, înghesuiţi în compartimentul pentru pasageri al automobilului, care începuse să ruleze pe cheiul Nevei, Ash repetă:

— Sunt diplomat.

Bărbatul care părea să fie şef zise:

— Aţi fost văzut în apropierea Palatului Iusupov de pe Moika.

— Mă duceam acasă, la hotel.

— Cu un pistol în mână? Aţi auzit ceva neobişnuit?

— Am auzit o petrecere zgomotoasă în momentul când am trecut pe lângă palat. M-am oprit. În curte am văzut cum se trăgea într-un bărbat. Era călugărul, părintele Grigori Rasputin.

— Am fost şi eu acolo. N-am văzut niciun cadavru. Mai mulţi martori oculari confirmă faptul că vă aflaţi acolo, inclusiv doi oameni care susţin că era şi un om mort cu puţin timp înainte în curte. Unde este acum?

— Rasputin...

— Facem cercetări, îl întrerupse din nou detectivul. Maşina trecu de Amiralitate şi Palatul de Iarnă şi traversă Neva pe podul Dvorţov. Ash îşi analiză situaţia. Era cineva care depusese eforturi deosebite ca să-l vadă arestat, ca şi când ar fi hotărât că este prea greu ca să-l ucidă şi atunci este preferabil să stea sub lacăt o vreme. Dar n-avea de gând să le facă jocul.

— Sunt diplomat, am imunitate, nu pot fi arestat, cer să fiu dus direct la ambasada americană...

— Nu vorbesc prea bine engleza, zise ofiţerul, nu înţeleg ce spuneţi...

Maşina coti de pe pod, îndreptându-se spre silueta întunecată a Fortăreţei Petru şi Pavel. Se opri în faţa unei uşi masive, cu ferecături de oţel. Câţiva soldaţi verificară documentele şoferului şi făcură apoi semn să se deschidă poarta. Ash mai zări o dată luminile palatului de pe malul celălalt al Nevei, după care maşina pătrunse într-un tunel întunecos, săpat prin zidul fortăreţei.

Table of Contents

CARTEA ÎNTÂI
COPIII VICTORIEI
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
CARTEA A DOUA
RASPUTIN
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

Table of Contents

CARTEA ÎNTÂI 2
COPIII VICTORIEI 2
1 2
2 13
3 37
4 53
5 70
6 77
7 84
8 88
9 96
10 104
11 114
12 125
13 141
CARTEA A DOUA 145
RASPUTIN 145
14 145
15 152
16 168
17 185
18 190
19 198
20 205
21 221
22 228
23 242
24 263
25 275
26 281
27 295

28 302